

MAGYARORSZÁGI NÉMETEK ÁLTALÁNOS
MŰVELŐDÉSI KÖZPONTJA
BAJA

**PEDAGÓGIAI ÉS MŰVELŐDÉSI
PROGRAM**

2017

Az intézmény OM azonosítója: 027 939

Fenntartója: Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja Intézményfenntartó és Működtető Közalapítvány

Székhelye: 6500 Baja, Duna u. 33.

Telefon: 79/ 520 930

Email: titkarsag@mnamk.hu

A pedagógiai program megvalósításáért az intézményegységek vezetői felelősek:

Intézményvezető: Scherer Gabriella

Német igazgató: Dörte Christensen

Intézményegységek:

Óvoda Brautigamné Fekete Erika óvodavezető

Általános iskola, gimnázium és szakgimnázium (egységes iskola) Szauter Terézia igazgató

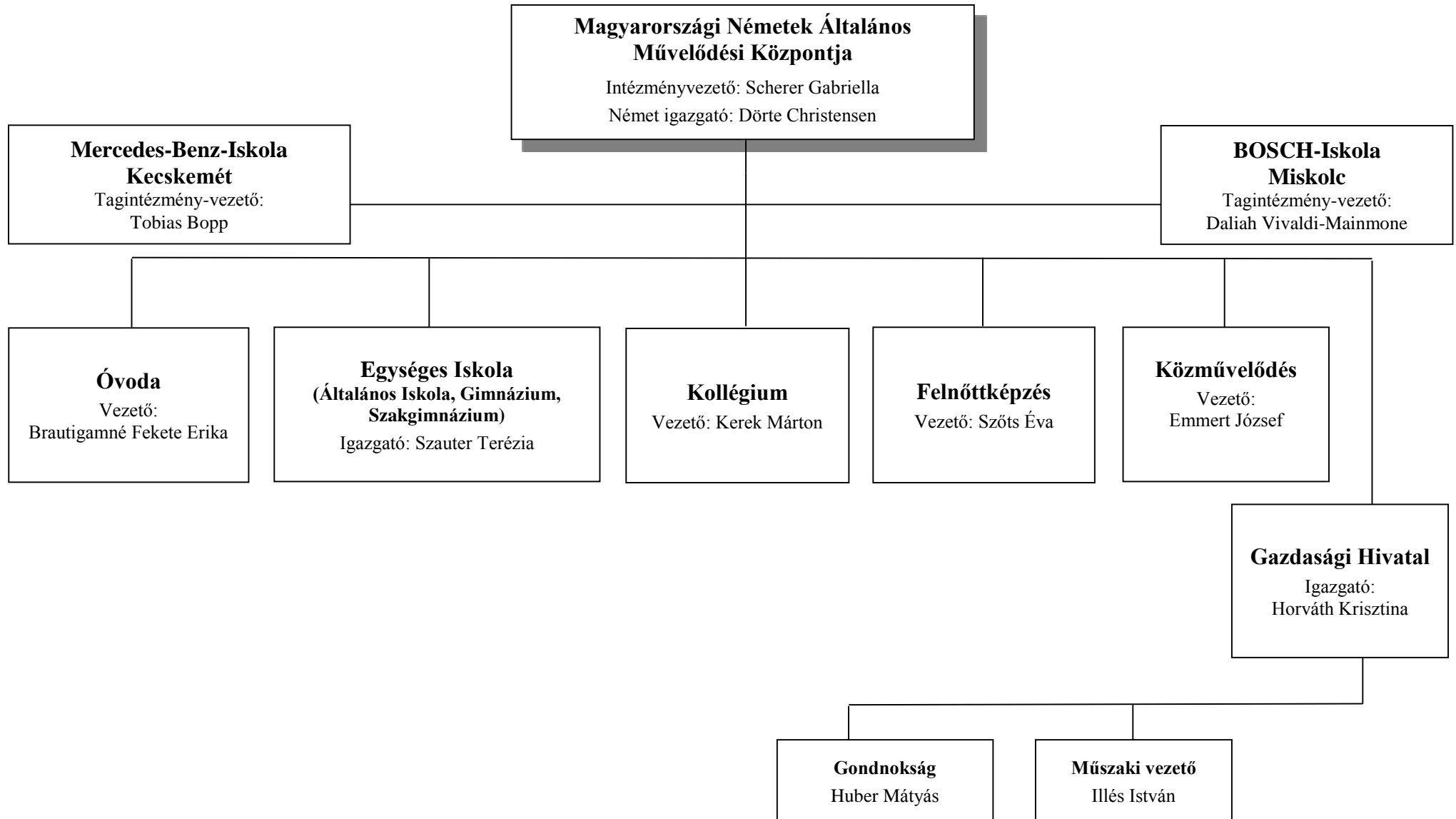
Kollégium Kerek Márton kollégiumvezető

Közművelődés Emmert József közművelődési vezető

Az intézmény működését meghatározó dokumentumok:

- alapító okirat,
- pedagógiai program
- éves munkaterv
- SZMSZ
- házirend
- tantervek, tanmenetek
- ellenőrzési tervek
- gazdasági szabályozók
- diákönkormányzatok alapszabálya.

Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja
(2017. szeptemberi állapot)

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	6
Óvoda	8
Egységes iskolaként működő Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium	50
Kollégium	155
Közművelődés	196

Bevezetés

A Magyarországi Németek Általános Művelődési Központját a Németországi Szövetségi Köztársaság Kormánya és a Magyar Köztársaság Kormánya közösen hozta létre a Magyarországon élő német kisebbség oktatásának és kultúrájának közös támogatása céljából.

A Művelődési Központ egy óvodát, egy egységes iskolaként működő általános iskolát, gimnáziumot és szakgimnáziumot, közművelődési intézményegységet és egy 200 férőhelyes kollégiumot foglal magába.

Ez az iskolaközpont a magyarországi németiség egyik legnagyobb és legrepresentatívabb létesítménye, amely nyitott a német nemzetiség minden rétege számára.

Az MNÁMK tudatosan ápolja az Európa-gondolatot is, kapcsolatokat tart fenn partneriskolákkal Németországban, Romániában, Dél-tirolban, számos nemzetközi projektben vesz részt és az oktatás folyamatában különös hangsúlyt fektet az idegen nyelvek közvetítésére.

Intézményünk felkészíti a német nemzetiséghez tartozó fiatalokat a hagyományok ismerete, azok ápolása révén a XXI. század eleji európaiság mércéjének megfelelő identitástudat vállalására.

Az intézmény iránti érdeklődést a divattá váló nyelvtanulás mellett az a felismerés is magyarázza, hogy megnőtt a német nyelv szerepe az ország kulturális, politikai és gazdasági kapcsolataiban.

Pedagógiai koncepciónk az óvodáskortól, kisiskoláskortól az érettségiig tartó képzési szakaszt fogja át. Szívesen fogadjuk mindazokat, akik elfogadják ezt az alapprogramot és vállalják az intézmény eszmeiségét.

A közelmúlt számos felmérése, eredménye megmutatja, hogy intézményünkben megbízható, színvonalas, a XXI. század követelményeire épülő nevelő-oktató munka folyik. Ez lassú, szerves fejlődés alapján alakult ki. Meggyőződésünk, hogy akkor lesz előremutató a helyi program, ha folytatjuk a jelenlegi munkánkat.

Álláspontunk, hogy az intézmény legfontosabb feladata a szükségesnek minősített bázisstudás közvetítésén túl kompetenciák elsajátíttatása, képességek fejlesztése és a tanulók értékválasztásának támogatása. Ugyanakkor az egyéni és közösségi szabadságot figyelembe véve koncepciónk nem kényszerít semmilyen értékrendet a felnövő generációkra. Jól felfogott pedagógiai érdekünk, hogy a tanulókat autonóm értékhozóknak tekintsük.

A kialakult véleményeket úgy értelmeztük, hogy a legfőbb iskolahasználó a gyermek, akinek érdekeit képviselni, értékeit kialakítani a család hivatott. Ebben az iskola csupán társ, segítség lehet. Ennek szellemében tevékenységközpontú, gyermek- és diákközpontú munkaszervezéssel, példamutatással, az élethossziglan tartó, értő tanulásra neveléssel járunk hozzá diákjaink egészséges személyiségfejlődéséhez.

Az intézmény dolga, - és ez a legfontosabb pedagógiai alapelveink egyike – hogy olyan élethelyzeteket teremtsen, ahol a tanuló megtalálja saját motivációjának, adottságainak, szociális, kulturális háttérének leginkább megfelelő alternatívákat, ahol a felnőtt szakemberek segítségével a hétköznapiak során alakul ki minden gyermeknek a saját sikeres élete.

Programunkban érvényesíteni szeretnénk, hogy a nevelőknek – minden tradicionális, tapasztalati és elméleti tanulság felhasználása mellett – olyan új, egyszeri helyzetekkel kelljen szembenéznük,

melyek inkább kívánnak eredetiséget, kreativitást, kockázatvállalást, mint merő szabályismereteket. Ez nem csorbítja sem a rutin, sem az elméleti felkészültség jelentőségét, csupán a megváltozott nevelői szerep elsősorban alkotó jellegét húzza alá.

Reméljük, hogy programunkból világossá válik az intézményhasználók, a tanulók és a szülők számára, hogy az intézmény mit nyújt és mit vár; biztosítja az elfogadott igények és megtervezett szolgáltatások tartósságát és tartós színvonalát.

Az intézmény sokszínű közművelődési tevékenységével nemcsak a város, a régió, hanem az ország egyik jelentős nemzetiségi kulturális központja.

A következő fejezetek intézményegységként foglalják össze részletes pedagógiai és művelődési programunkat.

**A Magyarországi Németek Általános
Művelődési Központja
Óvodájának**

Pedagógiai Programja

Tartalomjegyzék

AZ ÓVODA JOGI STÁTUSA BEVEZETŐ

1. HELYZETKÉP, ÓVODÁNK SAJÁTOSSÁGA

- 1.1 Küldetésünk
- 1.2 Óvodai programunk erőforrásai
 - 1.2.1 Az óvoda személyi feltételei
 - 1.2.2 Az óvoda tárgyi feltételei

2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATA, RENDSZERE

- 2.1 Gyermekképünk, óvodaképünk
- 2.2 Alapvető céljaink, feladataink
- 2.3 Az óvodába lépés feltételei
- 2.4 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK KERETEI

- 3.1 Gondozás, az egészséges életmód alakítása
- 3.2 Az érzelmi szocializáció
 - 3.2.1 Óvodánk ünnepei, rendezvényei, hagyományrendszerünk
- 3.3 Heti rendünk, napirendünk

4. PROGRAMUNK TARTALMA, TEVÉKENYSÉGFORMÁK

- 4.1 Játék
- 4.2 Kisebbségi nevelés
- 4.3 Motorikus képességek fejlesztése
 - 4.3.1 Mozgás
 - 4.3.2 Ének-zene, énekes játék
- 4.4 Rajzolás, mintázás, kézimunka
- 4.5 Kommunikációs képességek fejlesztése
 - 4.5.1 Anyanyelvi nevelés
 - 4.5.2 Vers és mese

4.6 Kognitív képességek fejlesztése

4.6.1 A külső világ megismerése

4.7 Munka jellegű tevékenységek

5. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

5.1 Az óvoda és a család

5.2 Az óvoda és az MNÁMK más intézményei

5.3 Az óvoda egyéb kapcsolatai

6. SAJÁTOS FELADATAINK, SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK

6.1 Sajátos feladatunk

6.2 Speciális szolgáltatásaink

7. ÓVODÁNK ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Programunk beválásának vizsgálata

7.1 Óvodánk írásos dokumentumai

7.2 A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

7.3 Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése

8. AZ ÉRDEKEGYEZTETÉS, ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS, ÉRDEKVÉDELEM FORMÁI ÓVODÁNKBAN

9. FELHASZNÁLT IRODALOM

B E V E Z E T Ő

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét
és eszét, szaporítja tapasztalatait.
Ő azt hiszi; csak játszik.
De mi már tudjuk, mire megy a játék.
Arra, hogy a világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”
Varga Domokos

A Magyarországi Németek Általános Művelődési Központját a magyar és német kormány közösen hozta létre a Magyarországon élő német kisebbség oktatásának és kultúrájának támogatása céljából.

Óvodánk egységes Általános Iskolával-, Gimnáziummal, Szakközépiskolával, Kollégiummal, könyvtárral, közművelődési csoporttal alkotja a művelődési központ intézmény-együttesét.

Az MNÁMK tudatosan ápolja az Európa-gondolatot, különös hangsúlyt fektet az idegen nyelvek közvetítésére. Intézményünk segíti a gyermekeket a hagyományok megismerésében, azok ápolásában, a kisebbségi identitástudat vállalásában.

Pedagógiai koncepciónk, az óvodai nevelés alapvető kereteiben a játékot kiemelve spontán és tervszerű tanulással, a fejlesztés tartalmi eszközeinek blokkjaiban, széles kapcsolatrendszer igénybevételével, kétnyelvű környezetben fejlődjenek a gyermekek képességei, alakuljon személyiségük. Nevelési programunk elkészítése során végiggondoltuk, mi az a jó, amit megtarthatunk eddigi munkánkból, az új dokumentumok, helyi szükségletek alapján milyen új elemekkel kell kiegészítenünk programunkat.

A hazai nemzetiségi óvodák gyakorlatából követtük azt az eljárást, amikor a helyi adottságokat, szükségleteket figyelembe véve a kötelező dokumentumok alapján, több óvodai nyelvi programból merítve helyi programot készítünk.

Munkánkban felhasználtuk Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában c. fejlesztő programot, valamint Talabér Ferencné: Zweisprachigkeit im Kindergarten c. nyelvprogramot.

Programunk átdolgozása „Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 36/2012. Kormányrendelet, valamint a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve alapján készült el.

Programunk pedagógiai, pszichológiai megalapozottsága azt jelenti, hogy minden egyes rendszerelem a gyermekek életkori sajátosságait, fejlődés és nevelés-lélektani jellemzőit veszi alapul.

Azokból a kétnyelvű kutatási megállapításokból indultunk ki, hogy az óvodás gyermekek egy második nyelvet *hasznoló* technikákkal, eljárásokkal sajátítanak el, mint az anyanyelvüket. Ebben a folyamatban kiindulási alap a gyermekek mozgásigénye, érdeklődése, kíváncsisága, mintakövetése, utánzókézsége.

Programunk újszerűségét a *képességfejlesztésen alapuló nyelvi nevelés* jelenti.

Programunk részben osztott, osztatlan és homogén csoportokban egyaránt alkalmazható.

1. Helyzetkép, óvodánk sajátosságai

Bács-Kiskun megye kisvárosai közül városunk, Baja az egyik olyan település, ahová a környező települések német nemzetiségi lakossága betelepült. Ez a történelmi, szociológiai tény tette színe-
sebbé a város intézményi struktúráját, hiszen a nemzetiségi oktatás megszervezésének itt reális
szükséglete van.

A Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja a kisváros lakótelepén helyezkedik
el. Óvodánk hat gyermekcsoporttal, az MNÁMK tagintézményeként tölt be német nemzetiségi
óvodaként óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkciót.

Óvodánk épülete, helyiségei, esztétikusak, vonzóak; tiszta külső és belső környezetben fogadjuk
a más-más családi környezetből érkező gyermekeket. A zsúfoltság sajnos az óvoda minden helyi-
ségére jellemző már.

Alapelveink

- Szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, melyben a gyermeket elfogadás, tisztelet, megbecsü-
lés övezi
- Középpontban a gyermek személyiségének fejlesztése, egyéni képességeinek és készségeinek
kibontakoztatása áll
- Alkalmazott pedagógiai módszereink a gyermek személyiségéhez igazodnak, mindennapjaink-
ban a játék elsődlegességét hangsúlyozzuk
- Napirendünkben mind a rituáléknak, mind a nyelv és a kultúra közvetítését szolgáló kezdemé-
nyezéseknek meghatározott helye van
- Minden gyermek egyformán magas színvonalú, szeretetteljes nevelésben részesül

Hagyományrendszerünk

- A gyermekek életének jeles napjai: Születésnap, Névnap
- A csoportok ünnepei: Terményünnep, Advent, Mikulás, Karácsony, Farsang, Nemzetiségi na-
pok, Húsvét, Anyák napja, Gyermeknap, Nagycsoportosok búcsúztatása, „Bagoly-túra”

Pedagógusképünk

Olyan óvodapedagógus, akire jellemző a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő,
együttérző, segítőkész gyermekszerepet.

Nevelőtestületünk minden tagja megfelelő szakképesítéssel rendelkezik, pedagógiai megújulásra
törekvő. Jellemzői az önképzés, a továbbképzés. Testületen belül lehetőséget kínálunk az önálló-
ságra, a kezdeményezésre. A másságot, a különbözőséget elfogadjuk, az egyéni értékek pozitív
irányú megközelítését erősítjük. Sokrétű módszertani ismerettel rendelkezünk és azokat kompe-
tens módon alkalmazzuk.

A gyermekekkel foglalkozó valamennyi felnőtt nevelő magatartásában közvetíti az identitást; a
partnerkapcsolaton alapuló nevelési stílust valljuk elfogadhatónak.

Nevelőtestületünk mindig arra törekedett, hogy olyan gyermekeket neveljen, akik érzelmileg gazdagok, kisebbséghez való tartozásukban képesek a másságot elfogadni, tolerálni. Kötődnek környezetükhöz, a kisebbségi létehez, kultúrához, értékekhez. Igényük az újabb ismeretszerzés, érdeklődők, együttműködők.

Szakmai munkaközösségünk működtetése során pedagógiai megfigyeléseket, feltáró - elemző munkát végzünk, bemutatókat tartunk, módszertani ajánlásokkal segítjük egymást.

Az óvónői párok kialakításában figyelembe vettük a tudást, a gyakorlati tapasztalatot, az érdeklődést. A párosok eredményesen kiegészítik egymást, együttműködők. Hat gyermekcsoportban 12 óvónő dolgozik.

Az óvodavezető független státuszban van, szükség esetén ellátja a helyettesítést.

A nevelőmunkát segítő egyéb alkalmazottakkal egymást kiegészítő, segítő a kapcsolatunk.

A gyermekcsoportok életében ők is tevékenyen részt vesznek.

2013. szeptemberétől óvodatitkár segíti a munkánkat.

A dajkákkal összehangolt munka hozzájárul óvodai nevelésünk eredményességéhez.

Az óvoda kerti, udvari, karbantartó munkálatait az MNÁMK technikai személyzete látja el.

Kapcsolatrendszerünk

A **család-óvoda kapcsolatában** erősíteni kívánjuk azt a szemléletünket, hogy a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, neveljük a gyermekeket.

A szülőket, mint állandó és legfontosabb partnereinket bevonjuk az óvodában folyó nevelési tevékenységbe. A kapcsolatok kialakításában nyitottak, kezdeményezők vagyunk. A szülőkkel és a családtagokkal közös célokat fogalmazunk meg. Részletesen tájékoztatjuk őket a magyarországi német óvodai nevelés sajátos céljairól, különös tekintettel a nyelv- és kultúráközvetítés kettő s céljáról.

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során megkeressük a segítségnyújtás legadekvátabb módját.

Óvodánk kapcsolatot tart azon intézményekkel, melyek az óvodába lépés előtt és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

Kapcsolatot tartunk a kisebbségi önkormányzatokkal, kisebbségi szervezetekkel.

Kapcsolatunk az Általános Iskolával szakmai, baráti, közvetlen. Minden nevelési évet a közösen elkészített munkaterv alapján szervezünk. Ünnepeinken a tanítók, a diákok mindig meghívott vendégeink.

Az MNÁMK más intézményegységeivel folyamatos és hagyománymegtartó kapcsolatra törekszünk.

A gimnáziumunk által szervezett „Berufspraktikum”-ra is egyre több diák jelentkezik óvodánkba.

Kapcsolatrendszerünkben a bajai Eötvös József Főiskola Pedagógiai **Fakultása** is jelentős helyet foglal el. A főiskola lehetőséget ad továbbképzéseken, ankétokon, szakmai napokon való részvételre, ami szakmai ismereteinket, elméleti felkészültségünket szélesíti mindkét nyelven.

1.1 Küldetésünk

Óvodánk a helyi társadalom többcélú, komplex nevelési intézménye, mely türelmes, toleráns, rugalmas szocializációs színteret biztosít az óvodás gyermekek számára, komplex nevelési határendszerével a vonzáskörzetéhez tartozók életvitelének, nemzetiségi létének fejlesztésére törekszik. Feladatrendszerünket rugalmasan kezeljük, hogy a változásokra új nevelési pedagógiai kínálattal tudjunk reagálni. Nevelőmunkánkkal a világ problémáit, a nemzetiségi lét problémáit igyekszünk kezelni, ezzel az egyetemes emberi értékeknek kívánunk teret adni. Az MNÁMK Óvodája azzal a céllal szerveződött, hogy tevékenységével szolgálja, tervezze, szervezze, feltárja és támogassa a város nemzetiségi és a nemzetiségek iránt érdeklődő lakosság kétnyelvű óvodai szükségleteit, hozzájáruljon a nemzetiségi életminőség színvonalas fejlesztéséhez.

1.2. Óvodai programunk erőforrásai

1.2.1. Az óvoda személyi feltételei

Óvodánkban a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvónő.

Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája biztosítja az óvodai nevelés eredményességét.

Heti egy alkalommal logopédus, ill. gyógy testnevelő foglalkozik azon gyermekekkel, akik a beszéd, vagy mozgásfejlődés területén lemaradást mutatnak.

Az óvoda gazdasági ügyeit, a munkáltatást az MNÁMK önálló gazdasági csoportja végzi.

A központ technikai alkalmazottai végzik az óvodában a kerti munkát, a karbantartást, fűtést.

Az intézmény konyháját a SODEXO üzemelteti.

Pedagógiai programunk eredményes megvalósításához a képesítési előírásoknak való megfelelésen túl, anyanyelvi szinten németül tudó óvónőkre van szükségünk. **Valamennyi alkalmazott óvónőnk megfelel a képesítési előírásoknak.**

Szinte mindenkinek családja, származása révén van kapcsolata a német nemzetiséghez, tájnyelvi ismeretekkel is rendelkezünk.

Hat dajka státuszunk van, a dajkák szakképesítéssel rendelkeznek.

Szakmai továbbképzésünket több irányba - német nyelv, nyelvmodszertan, ill. óvoda-pedagógiai - tervezzük, szervezzük.

A Pedagógiai Intézet kihelyezett programjain részt veszünk. Szakmai vonatkozásban környező óvodákkal vettük fel és tartjuk fenn kapcsolatunkat, így biztosítva az információáramlást, konzultációs lehetőséget.

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata, a Pécsi Pedagógiai Intézet, ill. a Goethe Intézet által szervezett német nyelvű továbbképzéseken is alkalmunk van részt venni.

Egyre bővül kapcsolatunk a helyi Főiskola Pedagógiai Fakultásának óvodapedagógus képzésével, évről évre lehetőségünk van programjaikon való részvételre.

1.2.2. Az óvoda tárgyi feltételei

Az óvoda környezete esztétikus, szép. Az óvoda a maga hat csoportszobájával, és valamennyi kiszolgáló helyiségével a kényelmet szolgálja. A csoportszobák világosak, jó elrendezésűek, 25, ill. 20 gyermek befogadására alkalmasak. A nagy érdeklődés miatt a csoportonkénti létszám 25-28 ez megkívánja a rendelkezésünkre álló terek kihasználását, a gyermekek óvodai életének átgondolt szervezését. A csoportszobák előtt a közlekedő folyosóból "étkező sarkokat" alakítottunk ki a folyamatos reggelihez, uzsonnához.

A szülők fogadására alkalmas helyiséggel sajnos nem rendelkezünk.

Három csoportszobánk udvari oldalán a teremből megközelíthető gumitéglás területtel rendelkezik, ez a játékteret és a szabad mozgás lehetőségét bővíti. Az újonnan, tanteremből kialakított csoportszobák sajnos nem rendelkeznek ilyen lehetőséggel.

Udvarunk a "Compan" cég többfunkciós játékaival berendezett.

Ezek mozgásfejlesztésre, szerepjátékokra egyaránt alkalmasak.

A gyermeklétszám növekedésével növeltük az udvar területét.

TÁMOP pályázati forrásból valósult meg az udvar fejlesztése, korszerűsítése.

Óvodai eszközrendszerünk

A játéktevékenység eszközrendszere

A költségvetésből eddig az alapvető játékeszközöket tudtuk biztosítani.

A pótlás, a fejlesztés szülői támogatásból, pályázaton nyert összegből valósult meg.

Költségvetésen kívüli támogatásokból (szponzor, alapítvány, szülők, pályázat) tervezzük továbbra is a mozgásfejlesztő eszközök és játékeszközök bővítését.

Az óvodai tanulás eszközei

Eszköztárunk minőségi és mennyiségi bővítése nem mindig az anyagi forrás hiányán múlik, hanem a hozzáférhetőségen. A klasszikusnak mondható óvodai eszköztár ma már teljesen hiányzik a piacról. Az újak felfedezésével, megismerésével tudjuk megoldani problémánkat, részben költségvetési, részben egyéb forrásokból. Az eszközállomány fontos elemei az óvónők által készített játékok, eszközök. Ezek anyagszükségletét szülői segítséggel, költségvetésből biztosítjuk jelenleg, és a jövőben is.

A Bajai Német Önkormányzattól több alkalommal kaptunk támogatást nemzetiségi hagyományörző programjainkhoz. (a gyermektáncsoport részére fellépő ruhák).

További támogatásukra a jövőben is számítunk.

Mese és szakkönyvellátottság

A német nyelvű gyermekkönyvek, mese- és képeskönyvek megfelelnek az életkori sajátosságoknak, számuk is kielégítő. Ezeket ajándékba kaptuk német nyelv-területről, ill. pályázaton nyertük a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítványtól.

Magyar nyelvű gyermekkönyveinkből elegendő a törzsállományunk, pótlásuk költségvetésen kívüli összegből történik.

Mozgásfejlesztésre használt eszköztárunk kialakítása részben költségvetési, részben egyéb forrásokból történik, folyamatos fejlesztésre szorul.

A nyelvi fejlesztésre készített eszközöket az óvónők készítik, anyagszükségletük költségvetésből fedezett:

2. Óvodai nevelésünk célja, feladata, rendszere

2.1. Gyermekképünk, óvodaképünk

Az ember egyedi, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi, biológiai és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a belső érés sajátos törvényszerűségei, a spontán, tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó **testi** és lelki szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nem adunk helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

Nevelési rendszerünkben a gyermek testi, lelki szükségleteit elégítjük ki, személyiségének kibontakoztatására törekszünk.

Mindezek elérésére a gyermeket megbecsülő, szerető, óvó-védő környezettel; az óvoda derűs, nyugodt légkörével; helyiségeink, tereink esztétikus, praktikus elrendezésével törekszünk.

Az érzelmi, értelmi fejlődés a kiegyensúlyozott **testi** fejlődés függvénye, ezért a **gondozás** nevelési keretét, és a **mozgáslehetőségeket rendkívül** fontosnak tartjuk.

A három-négy éves nevelési folyamat végére célul tűzzük ki, hogy a gyermek egyéni testi szükségleteit felismerje, azok kielégítésére önállóan, mások érdekeinek megsértése nélkül képes legyen. Ezt tapasztalással, a lehetőségek megismertetésével biztosítjuk számukra.

A szocializáció szempontjából meghatározó közös élményeken alapuló közös tevékenységek a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, szokás-és szabályrendszerének megalapozását szolgálják.

Érzelmi fejlődésükben azon erkölcsi tulajdonságoknak tulajdonítunk kiemelt szerepet, mellyel a különbözőséget (kisebbségi nyelv, kultúra) képesek elfogadni, tolerálni. Fontosnak tartjuk, hogy tiszteljék és becsüljék környezetüket, megismertetjük őket a környezettudatos életvitel alapjaival. Fontosnak tartjuk, hogy együtt érzők, segítőkészek, önzetlenek, figyelmesek legyenek. Akarati tulajdonságaik a spontán és tervszerű tanulási helyzetekben az önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat terén erősödnek.

Értelmi fejlődésükben legyenek képesek a hároméves nevelési folyamat eredményeként tapasztalataik, ismereteik rendezésére. Legyen igényük az újabb ismeretszerzés. Tekintettel a kétnyelvű nevelésre, erősödjenek a gondolkodás, figyelem, asszociációs képességek, melyekkel a kommunikációs helyzetekben a válaszadó szerepkörnek tudnak megfelelni.

2. 2. Alapvető céljaink, feladataink

Az óvodai nevelés célja az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok; az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Óvodánk funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő.

Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Célunk a gyermekeket a három-négyéves nevelési folyamatban sokoldalú képességfejlesztéssel a német nyelvű szituatív beszédig eljuttatni. Az általános iskolaképességen belül a kétnyelvűség speciális képességeit erősíteni.

Célunk a német kisebbség még élő szokásainak megismertetése, nyelvének, kultúrájának ápolása; az önazonosság megőrzése, erősítése, átörökítése az óvodások hétköznapi tevékenységrendszerében és az ünnepeken. Ezért is hívtuk életre német nemzetiségi táncsoportunkat.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Feladatok

◆ *Játék*

- A játékot alapvető és legfőbb tevékenységformának tekintjük.
- Annak segítése, hogy a játék minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon.
- A játékhoz szükséges feltételek biztosításával lehetőséget adunk a gyermeki benyomások, tapasztalatok feldolgozására, bővítésére, kiegészítésére.
- Az óvodáskor játékfajtáinak tartalmi gazdagítása az egyéni fejlődési ütem figyelembe vétele.
- Fontosnak tartjuk a szabad választás, döntés képességének kialakítását, erősítését, a folyamatos megerősítést, mely a pozitív érzelmi töltés megtartását segíti.

- A gyermek anyanyelvén képes játszani, ezért a nyelvhasználat a játékban az egyéni képességek, egyéni affinitás függvénye. Az egyes gyermeknél azt a nyelvet kell erősíteni, ami gyenge, ehhez az óvónő minden játéklehetőséggel élhet.

◆ Német nyelvi nevelés

- A különböző interakciókban a kommunikációs helyzet felismerését, szerepnek megfelelő nyelvhasználatot biztosítunk.
- Német nyelven az artikulációs bázis erősítését, a szókincs és fogalomkörök bővítését segítjük, a mondatalkotó készség kialakulását fejlesztjük.
- A kisebbség szokásainak, hagyományainak megismertetésével, a szellemi, tárgyi kultúrából ismereteket közvetítünk.

◆ Motorikus képességek fejlesztése köréből

Mozgás, testnevelés

- Lehetőséget biztosítunk a gyermekek mozgásigényének kielégítésére
- Elősegítjük a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődését
- A gyermekek természetes mozgását, a gyermekek testi képességeit fejlesztjük.
- Rendszeres mozgáslehetőség biztosításával segítjük a kiegyensúlyozott lelki fejlődést.
- A változatos mozgáslehetőségekkel fontos személyiségjegyeket alakítunk.
- A nemzetiségi nyelv fejlesztésében ez passzív szókinccset jelent a gyermekeknek, elsősorban a megértést várjuk el.
- A mozgásos népi gyermekjátékokkal hagyományt ápolunk.

Ének - zene

- Fontosnak tartjuk a zenei élményhez juttatást.
- Zenei hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket fejlesztjük, zenei alkotó kedvüket erősítjük.
- Az érzelmeken keresztül megszerettetjük az éneklést, az énekes játékokat.
- Tapasztalással segítjük a felismerést: énekelni minden nyelven jó!
- Helyi gyűjtésekből nemzetiségi sajátosságokkal ismertetjük meg a gyermekeket.
- Német nyelven aktív szókinccsként, alapvető fogalmak ismeretét várjuk el.

◆ Rajzolás, mintázás, kézimunka

- A térbeli tájékozódó és rendező képességet, komponálási, képolvasási ítézőképességet alakítjuk az esztétikai érzék fejlesztésével.
- A különböző technikákban nemzetiségi sajátosságokkal ismertetjük meg a gyermekeket.
- Ezzel a tevékenységformával a passzív másodnyelvi szókinccset gyarapítjuk elsősorban, teret adva az alkotóképesség fejlődésének.

◆ Kommunikációs képességfejlesztés körében

Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- A világ megismerését, az önismeret mélyítését segítjük a belső képteremtés képességének alakításával.
- Rövid történetek, népmesék közvetítésével identitást alapozunk, formálunk.

- A hasonlóságok, különbségek érzékeltetésével (magyar-német) a más kultúrák iránti érdeklődést erősítjük.
- Dramatizálással, bábozással, önálló mesemondással a beszédkésztséget fejlesztjük, a kommunikációs helyzetfelismerést segítjük.

◆ Kognitív képességek fejlesztésének körében

A külső világ tevékeny megismerése, benne a matematikai tapasztalatok

- Segítjük az önmagukról, környezetükről, a világról való tapasztalatszerzést.
- A társas magatartás képességét erősítjük közös feladatokban.
- Arra törekszünk, hogy pozitív érzelmi viszony alakuljon ki bennük szülőföldjük és a német nemzetiség szokásaihoz, hagyományihoz egyaránt-
- Matematika jellegű tevékenységekben segítjük tapasztalatszerzésüket, formáljuk véleményalkotásukat.
- Ebben a képességekörben lehetséges leginkább a német nyelvi szókincs, fogalomkörök bővítése.
- A fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformák alapozására, alakítására.

◆ Tanulás

- Valamennyi képességekörben spontán és szervezett tanulási helyzetekben adunk lehetőséget az ismeretek bővítésére, kiegészítésére.
- A különböző tanulási helyzetekben a szándékos figyelem erősítését segítjük, a figyelem terjedelmének, tartalmának növelésével. Cél a figyelem átvitele, megosztása.
- A felismerés mellett a felidézés képességét erősítjük.
- A szemléletes képi gondolkodás lehetőségeivel az elemi fogalmi gondolkodás kialakítását segítjük.

◆ Munka jellegű tevékenységek

- Célunk, hogy ezekben a tevékenységekben olyan készségek és tulajdonságok alakuljanak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait.
- Pozitív értékeléssel, megerősítéssel kívánjuk elérni, hogy a gyermekek szívesen vállaljanak feladatokat, egyéni megbízatást.
- Célunk, hogy a gyermekek az egyes munkafajtákban sokféle munkafázist, eszközt ismerjenek, problémahelyzetekben ezeket az ismereteket alkalmazzák.
- Nemzetiségi nyelvi ismereteik, szókincsük, mondatalkotó készségük az eszközök, munkafázisok megismerésével, önálló nyelvi alkalmazással bővül, megszilárdul.
- A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, a gyermeket magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

2.3. Az óvodába lépés feltételei

Óvodánk nemzetiségi intézményként a 3. életévüket betöltött nemzetiségi származású és a német nyelv iránt érdeklődő szülők gyermekeit fogadja.

Az óvodai felvételekről, az esetleges elutasításról írásban értesítjük a szülőket, minden esetben megkeresve számukra a férőhelyet biztosító óvodát. Túljelentkezés esetén az intézményvezetés által jóváhagyott prioritáslista lép életbe. A fellebbezések elbírálása a fenntartó hatáskörébe tartozik.

A beiratkozást megelőzően nyílt napokat szervezünk leendő óvodásaink számára.

2.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Óvodai nevelésünk eredményességét a tanuláshoz szükséges képességek alapvetően meghatározzák.

Normál fejlődés esetén a gyermek az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához szükséges fejlettségi szintet. Az iskolai életre való alkalmasságnak testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finom motorika. Mozgását, viselkedését, testi, lelki szükségleteit szándékosan irányítani képes.

A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek érdeklődésével, nyitottságával készen áll az iskolába lépéshez.

A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme; kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás is.

A **szociálisan** érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését;
- feladattudata kialakulóban van, ez a feladatmegértésben, feladattartásában a feladatok eredményes elvégzésében nyilvánul meg; ezt a tevékenységet kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja;
- a nemzetiségi nyelvhez pozitív viszony jellemzi.

3. Óvodai nevelésünk keretei

3.1. Gondozás, az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ezt a gondozási szokásrendszer kialakításával, a testi szükségletek kielégítésével, mozgásigényük kielégítésével kívánjuk elérni.

Fontosnak tartjuk a gyermekek egészségének védelmét, edzettségük biztosítását.

A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul, folyamatos megfigyeléssel segítjük az egyéni sajátosságok feltárását. Arra törekszünk, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket.

Az óvónő az óvodába lépés pillanatától biztosítja az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szerveztségét. Ebben a tevékenységben elengedhetetlen a dajkák együttműködő képessége. Az óvónő feladata a beszoktatás ideje alatt személyes példamutatással együttes tevékenységekben a helyes sorrendek, fogások bemutatása. Erre azért is szükség van, hogy a dajkák pontosan ugyanazokat a szabályokat, mintákat várják el a gyermektől, mint az óvónők.

Az étkezési szokásokat részben a folyamatosság módszerével alakítottuk ki. Ez a reggeli és uzsonna időre vonatkozik. Az ebédet az MNÁMK konyhájáról szállítják át, a dajkák, tálalnak és mosogatnak. A tárgyi feltételek hiánya, a zsúfoltság enyhítése miatt egy gyermekcsoport (ahol a legtöbb nagycsoportos gyermek van), az intézmény étkezőjében ebédel. Itt alkalmuk nyílik arra is, hogy megismerkedjenek az iskolások szokásaival. Az optimális feltételeket a többi csoport együttes ebédeltetésével tudjuk biztosítani. A gyermekek különböző táplálkozási, testápolási, öltözködési szokásokat hoznak a családokból. Ezért ezen a területen különösen fontosnak tartjuk az együttnevelést.

Az óvónő feladata a gyermek egyéni szokásainak megismerése, annak tiszteletben tartása. Feladata továbbá a szülőknek megmutatni, hogy az óvoda milyen feltételeket biztosít az egészséges életmód szokásrendszerének kialakításához. További feladatunk a szülők tájékoztatása az óvodai szokások elfogadásáról, következetes betartásáról. További feladat a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások kialakítása.

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme óvodai életünknek. A gyermekek a különböző mozgáshelyzetekben szabad választás alapján mozgásfejlesztő eszközök igénybevételével egyénileg gyakorolják a mozgást. Az óvónő feladata a feltételek biztosítása, az egyéni tervszerű fejlesztés.

Fontosnak tartjuk az edzéslehetőségek biztosítását. Városunk fedett uszodával rendelkezik, szervezzük a nagycsoportosok úszásoktatását, szülői segítséggel. Edzési lehetőség télen a szánkózás, korcsolyázás, erre alkalmas helyet találunk az óvoda környékén, valamint a városi jégpályán.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- A gyermekek a szokásrendszernek megfelelően önállóan tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- Vigyáznak a tisztálkodási eszközökre, önállóan használják a papír zsebkendőt tüszentésnél, köhögéskor.
- Önállóan döntenek az ételek mennyiségének megválasztásában, készségszinten használják az evőeszközöket.
- Esztétikusan terítnek.
- Naposi teendőket látják el.
- Önállóan öltözködnek, ruhájukat ki- begombolják, összehajtogatják.

- Ágyneműjüket önállóan összehajtják.
- Környezetükben igyekeznek rendet tartani.

A német nyelv az egészséges életmódra nevelésben

Feladataink:

- Olyan gondozási szokásrendszer kialakítása, melynek során a gyermeknek lehetősége, alkalma van a nemzetiségi nyelv használatára, testi szükségleteinek és mozgásigényének kielégítésére.
- Biztosítson az óvónő - már az óvodába lépéskor - az önálló testápolási, öltözködési étkezési helyzetekben lehetőséget a nemzetiségi nyelv megismerésére, helyes alkalmazására. Mutasson erre személyesen is jó példát.
- Hívja fel a szülők figyelmét a gondozással, étkezéssel, öltözéssel kapcsolatos kifejezések használatára a családban is.
- Az óvónő vegye figyelembe az egyéni beszédfejlődés ütemét és a gyermek saját kialakult szokásrendszerét.

Gyermeki tevékenységek:

- A csoportszoba: - bútorok, használati tárgyak, eszközök megnevezése; nevének gyakorlása,
- étkezéssel kapcsolatos eszközök, ételek nevének megismerése
- Az öltöző: - tevékenységek megismerése német nyelven
- testrészek, ruhadarabok neveinek gyakorlása (jobb - bal, fent, lent stb.)
- Mosdó: - használati tárgyak, tevékenységek megismerése
- Német nyelven (tisztálkodás, fogápolás, fésülködés)
- Udvar: - eszközök, berendezési tárgyak megismerése, nevének gyakorlása német nyelven
- hőmérsékletváltozások megismerése az edzés során
- Az óvoda más helyiségeinek (konyha, raktár, iroda stb.) megismerése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek önállóan tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek, a felsorolt tevékenységek során használatos kifejezéseket alkalmazzák német nyelven.
- Ismerik az étkezés során használatos eszközök, ételek neveit német nyelven.
- Önállóan öltöznek és használják ruhadarabjaik neveit német nyelven.
- Környezetük rendben tartása során használják a német nyelvi kifejezéseket, kéréseket.
- Ismereteket szereznek a különböző tevékenységek során, azt szavakkal rövid tőmondatokban közlik német nyelven.
- Új szavakat, kifejezéseket ismernek fel

3.2. Az érzelmi szocializáció

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.

A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretet-teli légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket;
- az óvónő-gyermek; gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Egyszerre segítjük a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, és teret engedünk önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek

Segítjük, támogatjuk a társkapcsolatok kialakulását a tolerancia képességének a másság elfogadásának fejlesztésével.

Fontosnak tartjuk a közös élményekre épülő közös tevékenységeket, ezért napi-rendünkben, heti-
rendünkben a folyamatos életszervezésnek, rugalmasságnak adunk teret. A felnőttek a szabályok ismertetése után választási lehetőséget adnak a gyermekeknek, azért, hogy képesek legyenek ön-
állóan dönteni, szükség esetén változtatni. A közösségfejlesztő pedagógiai munkát odafigyelés,
meghallgatás, saját érzések elmondása, mások érzésének meghallgatása jellemzi.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, ezt meg is fogalmazzák.
- Igényükké válik a szabályok betartása, megszegésükre egymást figyelmeztetik.
- Kérés nélkül is segítenek egymásnak.
- Érdeklődőek társaik, barátaik iránt.
- Szeretettel fogadják a vendégeket.
- Szívesen dolgoznak a közösségért.
- Ismerik saját képességeiket, értékelik saját tetteiket.
- Igyekeznek legyőzni az akadályokat.
- Szociálisan érettek az iskolába lépéshez.

A német nyelv jelenléte az érzelmi szocializációban

Feladataink:

- Olyan szeretetteljes, biztonságos, derűs, nyugodt óvodai légkör biztosítása, amelyben a gyermeket már az óvodába lépés pillanatában pozitív hatások ériék a nemzetiségi nyelvvel való ismerkedése során.
- Segítjük az olyan társkapcsolatok kialakulását, amelyek a német nyelv megszerettetéséhez, gyakorlásához vezetnek (pl. jól beszélő gyermek kapcsolata a meg sem szólalóval).
- A felnőttek egymás közötti kommunikációjával pozitív mintaként szolgálnak a gyermek „én”- érvényesítő akaratának megvalósításában.

- Munkánk során figyelünk az egyes gyerek jelzéseire (öröm, bánat, visszahúzódás), ami a közösségi magatartás mellett jelzés is lehet a gyermek és a nyelv kapcsolatára.
- A gyermekek önértékelése, közösségi érzésük a mindennapok, ünnepek és feladatvégzés során fejlődik.

Gyermeki tevékenységek

- Közös játék, közös ismeretek gyűjtése foglalkozásokon.
- Közös séták, kirándulások.
- A csoport érdekében végzett feladatok, megbízások.
- Születésnapok, névnapok.
- Közös ünnepek (hagyományőrző és történelmi).
- Ajándékok készítése különböző alkalmakra, ünnepekre.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

A gyermekek

- Különböző viselkedésformákhoz, szabályokhoz alkalmazkodnak.
- Szeretnek óvodába járni, ragaszkodnak nagyobb - kisebb pajtásaikhoz, ezt meg is fogalmazzák német nyelven.
- Érdeklődőek társaik, a felnőttek iránt.
- Szeretettel fogadják a vendégeket.
- Igényükké válik a kialakult szabályok betartása, egymást figyelmeztetik német nyelven is.
- Kérés nélkül segítenek.
- Szívesen végeznek a közösségért feladatot.
- Nyelvi és szociális téren érettek az iskolába lépéshez.

3.2.1. Óvodánk ünnepei, rendezvényei, hagyományrendszerünk

Nevelőmunkánkban a közös élményekre épülő közös tevékenységeket tartjuk fontosnak.

Erre az alapelvre építünk az óvoda ünnepei, rendezvényei szervezésekor.

Itt is érvényesül az az elvünk, hogy a német nyelv elsajátítása az óvoda és a családok közös feladata. A magyarországi németek hagyományait ápoljuk a gyermekek aktuális életkörülményeinek figyelembevételével. Óvodánk napirendjében a rituáléknak, a nyelv és a kultúra közvetítését szolgáló kezdeményezéseknek meghatározott helye van.

Ünnepeink, rendezvényeink egy nevelési évben

A gyermekcsoporton belüli ünnepek

- Születésnap

Az ünnepelt kisgyermeket dallal köszöntik társai mindét nyelven, meghallgatja a jókívánásokat, közösen számolják a gyertyáit, aztán megkínálja őket a tortával. Az óvónők saját készítésű apró ajándékkal kedveskednek neki.

- Névnap

Hasonló módon tartjuk, az ünnepelt választja ki, hogy mit énekeljenek, verseljenek neki, ilyenkor inkább gyümölcsöt, aprósüteményt kínálnak körbe.

- Mikulás

A csoport körben ülve, nagy izgalommal várja a Mikulást, hellyel kínálják, majd német és magyar versekkel, dalokkal köszöntök, rajzokkal, süteménnyel kedveskednek neki. Ezután a Télapó kiosztja az ajándékot, minden egyes gyermeket keresztnévén szólítva, megígérteti velük, hogy továbbra is ilyen jók lesznek, akkor jövőre újra ellátogat hozzánk.

- Húsvét

Az ünnepet dolgos hétköznapiak előzik meg: a gyerekek saját készítésű díszekkel öltöztetik ünneplőbe a csoportszobát, a tojásfestés sem maradhat el, különböző technikákkal. A Nyuszi a tavaszi szünet előtti napon érkezik, láthatatlanul az előre elkészített fészkekbe helyezi apró ajándékát. Ha nagyobb meglepetést is hoz, például udvari játékokat, azokat is elrejtja az óvoda udvarán.

- Anyák napja

A gyermekek saját készítésű meghívót adnak át édesanyjuknak, nagymamájuknak.

Az ünnepségre szépen felöltözve érkeznek. Mivel ezen az ünnepen szinte a családok minden tagja részt vesz, a helyszíne a Gimnázium aulája, amit az óvónők díszítenek fel.

Az ünnepség mindig tartalmas, látványos, a nagymamákat is köszöntik, sőt az utóbbi években már az édesapákról sem feledkeznek meg. A végén a kicsik virágot és saját készítésű ajándékot nyújtanak át, majd visszatérve saját csoportjukba, megvendégelik a családtagjaikat.

A gyermekcsoporton belüli ünnepek tartalma

- Mozgás, mozgásos játékok
- Énekes gyermekjátékok, körjátékok, hangszeres drámajátékok, tánc
- Mesék, versek, mondókák, mesedramatizálás
- Találós kérdések, népi jóslások, rigmusok, jókivánságok
- Saját készítésű, változatos technikával készült igényes ajándékok
- A gyerekekkel közösen elkészített sütemények

Az óvodai gyermekcsoportok közös ünnepei

- Adventi hangverseny
- „Kisfarsang”
- Farsang
- Nagycsoportos búcsúztatása
- „Bagoly-túra”

A közös ünnepek tartalmai

- Mozgásos játékok, versenyjátékok
- Hangszeres zenei előadások a zeneiskola, az MNÁMK énekkarának közreműködésével
- Énekes játékok, körjátékok
- Versek, mesék, mondókák

- Találós kérdések, népi jóslások, csúfolók
- Termények betakarítása, felhasználása, tartósítása
- Barkácsolás, népi játékok készítése termékből, többféle ábrázolási technika felhasználásával kiállítás anyagának összeállítása a terményünnepre, mézeskalácssütés, gyertyaöntés

Óvodásaink részvétele az MNÁMK ünnepein

- Tanévnyitó ünnepély
- Adventi hangverseny

3. 3. Heti rendünk, napirendünk

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

Helyette:

A hét minden napján törekszünk a komplexitás megvalósítására

Programunk napirendje

Időtartam	Tevékenység
7-7.30	Gyülekező egy kijelölt csoportban
7 - 9	A gyermekek fogadása Játék, folyamatos reggeli
9 - 10.30	Egyéni és csoportos mozgásfejlesztés a szabadban Játék, kezdeményezések Egyéni képességfejlesztés, foglalkozás
10.30 - 11.30	Játék a szabadban Séta, levegőzés
11.30 - 13	Testápolási teendők Terítés; ebéd; munka jellegű feladatok
13 - 14.30	Pihenés, alvás mesével, altatóval
14.30 - 15.15	Testápolási tevékenységek Uzsonna, munka jellegű feladatok
15.15 -17	Játék, egyéni képességfejlesztés kezdeményezés Szabadtéri játékok Rendrakás

4. Programunk tartalma, tevékenységformák

4.1. Játék

Óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze.

A játék semmi mással nem helyettesíthető, önként vállalt gyermeki tevékenység.

A játék során fejlődik a megismerő tevékenység, pontosabbá válik a valóságról alkotott kép.

Feladataink

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.

A nyugodt, derűs légkör alapfeltétele a játéknak, ez egy alapvető szokásrendszerre épül. A gyermekek szabadon dönthetnek arról, hogy a választott játékot kivel, milyen helyen, mennyi ideig és milyen eszközzel játsszák.

A játékhoz szükséges időkeretet rugalmas, részben folyamatos napirendünk biztosítja.

Játékeszközök balesetmentesek, esztétikusak, fejlesztő hatásúak, megfelelnek az életkori és egyéni sajátosságoknak, hordoznak nemzetiségi jellemzőket.

Az élményszerzés lehetőségét közvetlen tapasztalatszerzés útján biztosítjuk. Figyelünk arra, hogy a gyermekeknek legyenek élményháttereik (piac, bolt, postás, fodrász, orvos, nemzeti események, stb).

- A játékban adunk lehetőséget a gyermeki benyomások feldolgozására, bővítésére, kiegészítésére. Csoportalakító játékokkal, társasjátékokkal, együttműködést fejlesztő játékokkal segítjük a kapcsolatok kiépítését.

Szituációs és szimulációs játékokkal segítjük az kapcsolatok keresését, a konkrét megoldások keresését, lehetőséget biztosítunk a beszédkészség fejlesztéséhez.

Gyakorlójátékban fejlesztjük a szem - kéz koordinációt, a dominanciát, a térérzékelést.

Szerepjátékban alakítjuk a viselkedéskultúrát, alkalmazkodóképességet, aktivitást, segítőkészséget, a kommunikációs szerepek megfelelő kifejezőmódot.

Dramatizálással, bábozással erősítjük a pozitív magatartásformát, a kifejezőkészséget és a folyamatos beszédet.

Szabályjátékban fejlesztjük a szabályok pontos betartását.

Konstruktív, építő játékban segítjük az összerakosgatás, szerkesztés örömeinek kibontakozását, az egyéni ötletek, elképzelések megvalósulását.

Barkácsolásban minden tevékenységet közös gyűjtőmunka előz meg, melynek kellékei a nemzeti ségre jellemző anyagokat is tartalmaznak (fonal, toll, csuhé, csutka, kóró, stb.).

Szabaddan történő játékokban segítjük a társas kapcsolatok kedvező alakulását, az együttműködést, a mozgásigény kielégítését.

Gyermeki tevékenységek

- Változatos tevékenység a klasszikus óvodai játékfajtákban
- Szituációs - szimulációs játékok
- Érzékelőjátékok
- Énképfejlesztő játékok
- Csoportalakító játékok
- Társas játékok
- Nyelvi, didaktikus játékok
- Csapatversenyek
- A természetet, környezetet vizsgáló játékok

Módszertani alapelveink

- Az óvónő a gyermekek egyéniségéből, alkalmazkodó-és helyzetfelismerő képességéből következően, szituációtól függően választ konkrét játéksegítő módszert.
- Amennyiben a gyermekek problémamegoldóak, az óvónő legyen követője, szemlélője a játéknak, hagyja cselekedni a gyermekeket.
- Ha szükség van rá, legyen az óvónő játékkezdeményező, modellnyújtó.
- Akkor avatkozzon be az óvónő, ha a gyermekek durvák, agresszívek.
- Az óvónő az egyéni sajátosságok figyelembevételével segítsen ötletadásban, témaválasztásban.
- Fontosnak tartjuk az együttérzést, türelmet, a gyerekek játékba való beleélését.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

A gyermekek

- Játékában dominánsan jelentkezik a szerepjáték
- Kitartóan, hosszú ideig képesek egy témában játszani
- Ismert meséket dramatizálnak
- Élvezik a szabályjátékokat, képesek a normákat betartani
- Interakciójuk gazdag, kulturált, érthető
- Kialakul az együttjátás igénye
- Egymás játékát kiegészítik, segítik
- Saját ötleteik alapján próbálkoznak játékeszközök készítésével, azokat alkalmazzák
- Problémahelyzetek megoldására vállalkoznak

Játékba integrált tanulás

A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, és ezáltal fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda fel erősíti. Az óvodás gyermek értelmi képessége: észlelése, érzékelése, emlékezete, figyelve, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása leginkább a játékon keresztül fejlődik. Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási helyzetek, melyekben az óvónő irányítja a tapasztalatszerzést.

A spontán és szervezett tanulási helyzetekben a szándékos figyelem erősítését segítjük a figyelem terjedelmének, tartalmának növelésével. Erősítjük a felismerés képessége mellett a felidézést. A szemléletes, képi gondolkodás erősítésével megalapozzuk az elemi, fogalmi gondolkodást. A játékba integrált tanulás azt jelenti a gyakorlatban, hogy a gyermekek a tevékenységek után visszatérhetnek választott játékukhoz.

4.2. Kisebbségi nevelés

Feladataink:

Az óvónő modell szerepéből adódó feladataink

- Folyamatosan fejlesszük nyelvi kultúránkat (önképzés, továbbképzés).
- Beszédünk a gyermek számára követésre méltó, változatos, szemléletes, kifogástalan legyen.

Az óvónő - gyermek kapcsolatából adódó feladataink

- A pozitív megerősítés motiválja a gyermekek nyelvelsajátítását.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek egyéni beszédsajátosságait, innen indul az egyéni fejlesztés.
- Figyelembe vesszük az egyéni beszédfejlődés ütemét.
- Igyekszünk megérteni az alig beszélő, nehezen megszólaló gyereket, alkalmat keresünk a szóbeli aktivizálásukra.
- Figyelünk a nyelvi keveredésre, halmozott előfordulásnál logopédus segítségét kérjük.
- Minél több lehetőséget biztosítunk a gyermekek szókincsének, mondatalkotó készségének, kifejezőkészségének fejlesztésére, a passzív nyelvi ismeretek aktivizálására.

Nyelvi feladataink az egyes képességfejlesztési területeken

Motorikus képességek fejlesztése

- Sokféle mozgástevékenységekben valósuljon meg a beszéd észlelés és értésen keresztül a nyelvi fejlesztés.
- Sokféle mozgástevékenységekben a megértés szemléletes segítségével elsősorban szókincsük gyarapodjon.
- Változatos tevékenységeken keresztül sajátítsanak el aktív szókincsset, nyelvi kifejezéseket a nagymozgások, finommotorika, testséma, térorientáció területén.
- Zenei képességfejlesztésben aktív nyelvi szókincsük bővüljön a fogalompárok, zenei hangszínek, hangszerek megnevezésével.
- Zenei képességfejlesztésben ismerkedjenek meg a nemzetiségi nyelv zenei sajátosságaival (zenei hangsúlyok, mozgásformák, speciális mozgások révén).
- Zenehallgatásra nevelésben hallgassanak nép- és műdalokat, jellemző kórusműveket, hangszeres zeneműveket.

Rajzolás, mintázás, kézimunka

- Gyarapodjon aktív nyelvi szókincsük a változatos technikák megismerésével, alkalmazásával, az eszközök, műveletek, folyamatok megnevezésével.
- Ábrázoló tevékenységükben szemléltetés segítségével megértik a kéréseket, utasításokat.
- Egyszerű mondatokkal vagy kifejezésekkel képesek elmondani az ábrázoláshoz kapcsolódó tapasztalataikat, élményeiket, véleményüket.

Kommunikációs képességek fejlesztése

- Kommunikációs helyzetekben elsősorban a válaszadó szerepkör gyakorlására biztosítunk lehetőséget.
- Változatos gyakorlási lehetőségekben törekszünk a szép, kifejező nyelvi megnyilvánulásra.
- Beszédészlelési és beszédértési feladatokban ismerkedjenek meg a gyerekek a német nyelv sajátosságaival.
- Játékos helyzetekben fejlesztjük a folyamatos beszédet.
- A nemzetiségi nyelvi kultúrából is megismernek a gyerekek meséket, verseket, mondókákat, történeteket.

Kognitív képességek fejlesztése

- Tapasztalati úton gyűjtsenek aktív nyelvi ismereteket az évszakokról, állatokról, növényekről, emberekről, matematikai ismeretekről.
- A tapasztalás, emlékezés, megértés folyamataiban aktív szókincsük gyarapodjon.
- Az összefüggések felismerését kísérik egyszerű nyelvi kifejezésekkel.

Feladataink a nemzetiségi ismeretek köréből

Lakóhely, emberek témakörben

- Ismerjenek meg nemzetiségi épületeket, intézményeket szűkebb, tágabb lakóhelyükön. (templom, múzeum, kiállító terem stb.).
- Tapasztalati úton szerezzenek ismereteket nemzetiségre jellemző növényekről, virágokról, állatokról (pl. rozsmaring, szőlőművelés, disznóölés stb.) Ilyeneket tájnyelven is ismerjenek meg lehetőség szerint.
- Tapasztalás útján ismerjenek meg különböző népi kismesterségeket, pl. a családban való foglalkozások feldolgozásakor.

Szellemi kultúrából

- Helyi gyűjtések mondókákkal, versekkel, köszöntőkkel, dalokkal, népi játékokkal. Ezekből ismerjenek meg tájnyelven is.
- Népi hangszerek, mozgásos játékok, társasjátékok megismerése, tájnyelven is.
- Helyi mesék, rövid történetek, nyelvtörők, találós kérdések megismerése nagyszülők, szülők közreműködésével.

Tárgyi kultúrából

- Ismerkedjenek meg tapasztalás, szemléltetés útján mezőgazdasági munkákkal nemzetiségi vidéken (falusi udvar, jellegzetes gazdálkodás, szüret, kukoricamorzsolás, vetés, betakarítás, stb.).
- Ismerjenek meg népviseleteket, egyes darabokat használjanak az óvodai életben (játékban, ünnepen).
- Tárgyi emlékeket gyűjtsenek szülők, nagyszülők bevonásával, ezeket helyezték el csoportosítás után a csoportszobában.
- Népi gyermekjátékokat készítsenek nagyszülők, óvónők segítségével.
- Óvodai tevékenységeikben alkalmazzanak a nemzetiségre jellemző anyagokat, technikákat. (szalma, toll, vessző, agyag, fonal; hímzés, fűzés, szövés, fonás stb.).

Identitástudat kialakításához

- Ismerjenek meg nemzetiségi hagyományokat dalokkal, táncokkal, rigmusokkal, játékokkal (búcsú, farsang, lakodalom).
- Nemzetiségi ünnepekre népviseleti ruhák készítése, viselése.
- Régi konyhaművészet megismerése, összekapcsolása a modern táplálkozással (sütés, gyümölcsök felhasználása - szárítás, aszalás, lekvárkészítés, tejkészítmények, ízesítés jellegzetes fűszernövényekkel, rozsmaring, kapor).
- Ünnepekre nemzetiségi sajátosságokat hordozó ajándékot készítsenek (karácsony, húsvét, lakodalom).

Módszertani alapelveink

- Következetes német nyelvhasználat minden beszédhelyzetben.
- Követésre méltó beszédmodell az óvónő részéről.
- Egyéni beszédfejlődés, életkori sajátosságok figyelembevétele.
- Játékosság érvényesítése.
- Feltételek biztosítása a kommunikációs helyzetnek megfelelő viselkedéshez, a szóbeli kifejező-készség, a folyamatos beszéd gyakorlásához.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Ismerik és megnevezik németül a testrészeket, megértik és alkalmazzák a testsémával kapcsolatos névutókat, irányokat.
- Társas helyzetekben német nyelven kezdeményeznek mozgásos játékokat.
- Életkori sajátosságuknak megfelelő hangmagasságban ismernek dalokat, körjátékokat, gyermekjátékokat. Tájnyelven is ismernek dalokat, körjátékokat.
- Felismerik a német zene jellemzőit, alkalmazzák zenei tevékenységükben (jellegzetes mozgások, térformák, zenei hangsúlyok).
- Ismernek jellegzetes népi nemzetiségi hangszereket (szájharmonika, harmonika, fúvós hangszereket).

- Rajzolásukban, manuális készségfejlesztő tevékenységeikben németül megneveznek, alkalmaznak tárgyakat, eszközöket, munkafolyamatokat, formákat, színeket. Ehhez kapcsolódó tapasztalataikat, élményeiket, érzéseiket egyszerű mondatban kifejezik.
- Rendelkezik a pontos nyelvi kifejezés képességével, szívesen alkalmazza nyelvi ismereteit
- Tudnak a kommunikációs helyzetnek megfelelően viselkedni (egyszerű kérdések, válaszadó szerepkör minden helyzetben).
- Különbséget tesznek a nyelvhasználatban (német, magyar).
- Ismernek, önállóan mondanak verseket, mondókákat német nyelven, tájnyelven is.
- Aktívan részt vesznek német mesék dramatizálásában.
- Megneveznek tárgyakat, dolgokat, épületeket.
- Megneveznek növényeket, állatokat, évszakokat.
- Matematikai tevékenységekben németül számolnak.

4.3. Motorikus képességek fejlesztése

4.3.1. Mozgás

Feladataink:

- Feltételek megteremtése a biológiai fejlődés elősegítéséhez, a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességének növeléséhez.
- A gyermek mozgástapasztalatára, játékos kedvére építés.
- Alkalmak biztosítása mozgástapasztalatok szerzésére.
- Játékok feltételeinek biztosítása.
- A megfelelő öltözék biztosítása minden gyermek számára, a szülők bevonásával.
- Az óvodai mozgás, testnevelés feladatainak teljesítéséhez feltételek megteremtése.
- A szülők figyelmének felhívása az óvodán kívüli mozgási lehetőségekre (uszoda, játszótér, kerékpározás, rollerezés, szánkózás, síelés, kirándulások).
- **Az egészség megóvása, a megfelelő mozgáskultúra fejlesztése**

Gyermeki tevékenységek:

Játékok: Szerep, utánozó játékok, futójátékok végzése: sorban, körben, szétszórtan, több csoportban, párokban, egy és két sorból, kettős körből, fogásmód változtatásával.

Szabályjátékok: Játszanak fogójátékot. Ismerkedjenek meg labdajátékokkal.

Végezzenek versenyeket, sorversenyeket.

Gimnasztika: Végezzenek szabad-, páros-, társas-, kéziszer-gyakorlatot többféle kéziszerrel.

Végezzenek padgyakorlatokat a következő alapformákban: különböző kartartásokkal tarkóra-, mellhez-, vegyes kartartásokkal, különböző fogásmódokkal; alsó- felsőfogás.

Végezzenek gyakorlatokat különböző testhelyzetekben: guggoló-, lépő-, lebegő-, alapterpeszállásban, térdelésben, törökülésben, zsugor sarokülésben, mellső és hátsófekvőtámaszban.

Végezzenek kar-, láb-, törzsmozgásokat: karkörzést, lábkörzést, törzsgyakorlatokat.

Járás: Jársanak természetes módon különböző alakzatokban, különböző testhelyzetekben.

Futás: Fussanak természetes módon, kötetlenül, különböző alakzatokban. Vegyenek részt versenyeken.

Ugrás: Néhány lépés nekifutással próbálják a távol- és magasugrást.

Próbáljanak egy lábon és páros lábon ugrálni 4-5 akadályon keresztül. Adjuk meg a lehetőséget a mélyugráshoz.

Támasz, függés: Mászának hely-, helyzetváltoztatással, irányváltoztatással.

Teremtsük meg a lehetőséget különböző szerek alatti, bújásnak, kúzásnak, mászásnak. Mászának át-, fel-, le, különböző szerekre támasz-, fogáskereséssel, tempóváltoztatással.

Guruljanak egyenes irányba a test hossz tengelye körül.

Végezzenek gurulóátfordulást különböző testhelyzetekből.

Ismerkedjenek a kézállás technikájával.

Egyensúly gyakorlatok:

Egyensúlyozzanak természetes módon, padon járással 360 fokos fordulattal.

Egyensúlyozzanak nehezekkel. Próbáljanak egyensúlyozni kéziszerral.

Dobás: Ismerkedjenek a labda fogásával, tartásával.

Adjunk lehetőséget a dobásra különböző nagyságú és súlyú labdával.

Próbálkozzanak célba dobással.

Labdagyakorlatok: Próbálják vezetni a labdát járás, lassú-, gyorsfutás közben. Igyekezzenek elkapni a labdát. Próbálják a labdaátadást társnak.

Módszertani alapelveink

- A gyermekek egyéni képességeihez való alkalmazkodás.
- Cselekvéses tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Elfogadják az óvónő irányítását, önállóan is képesek szabályjátékok, futó-, fogójátékok játszására.
- Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- Mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban és ugrásban növekednek.
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.
- Tájékozódó képességük térben és időben fejlődik.
- Megszeretik és igénylik a mozgást.
- Egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyen a szabályokat pontosan betartják.
- Megértik az egyszerű vezényszavakat német nyelven.
- Változtatják a természetes járást az ütemes járással.
- Ugrásukat talajéréskor fékezni tudják.
- Célba dobnak egykezes felső dobással.
- Gurulóátfordulást végeznek hajlított térdű terpeszállásból zsugorülésen át alapállásba.

4.3.2. Ének, zene, énekes játék

Feladataink:

- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése.
 - A tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezése.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek hovatartozását.
- 1.) - Énekes játékok tanulásával az esztétika, a közös játék örömeinek kialakítása.
 - 2.) - Zenei képességek fejlesztése:
 - a magasabb és mélyebb hangok felismerése,
 - a halk és hangos közötti különbség megfigyelése, felismerése, alkalmazása
 - dallam felismerése dúdolásról, hangszerről,
 - különböző hangszínek felismerése (zörejek, hangszerek)
 - néhány hangszer hangjának és játékmódjának megismerése,
 - az egyenletes lüktetés és dalritmus megkülönböztetése és összekapcsolása,
 - dallambújtatás
 - 3.) - A zene hallgatására nevelés
 - A gyerekek zenei élményhez juttatása.
 - A kóruséneklés, hangszertanulás iránti érdeklődés felkeltése.
 - A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének fejlesztése.

Gyermeki tevékenységek

- Dalok, dalos játékok, mondókák tanulása anyanyelven és német nyelven egyaránt.
(A dalanyag 4-6 mondóka, 16-20 gyermek-játékdal, 5-6 műdal.)
- A dalokhoz tartozó játékok gyakorlása szép testtartással, esztétikus kivitelezéssel.
- Zenei képességfejlesztő játékok játékos játéka:
 - magas - mély hangok megkülönböztetésére,
 - halk - hangos megkülönböztetésére,
 - dallamfelismerés dúdolásról, hangszerről,
 - hangszínelismerés (zörejek, hangszerek),
 - hangszerek hangjának és játékmódjának megkülönböztetésére,
 - egyenletes lüktetés és dalritmus alkalmazására,
 - dallambújtatás.
- Koncertek, zeneórák látogatása.
- A zenehallgatás keretében műdalok, gyermekdalok meghallgatása az óvónő előadásában (hangszeren is), illetve CD-ről.

Módszertani alapelveink

- Egyéni képességek figyelembe vétele
- Tapasztalatszerzési lehetőségek nyújtása.
- A tárgyi- és hangulati feltételek biztosítása.
- Az éneklés fejlődésének biztosítása.
- Játékos cselekvések.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Mondókákat, hat hang terjedelmű dalokat és 5-6 alkalmi dalt (magyar és német nyelvűeket egyaránt) tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelnek.
- 10 dalt olyan biztonsággal csoportosan és egyénileg is énekelnek, hogy azokat elkezdni is képesek.
- A magas és mély éneklés közti különbséget felismerik, maguk is tudnak magasabban és mélyebben énekelni, dalt elkezdni (a magas-mély, halk-hangos kifejezéseket német nyelven is alkalmazzák).
- Felelgetős játékokat 2 csoportban folyamatosan, az óvónő segítségével nélkül énekelnek.
- Halkan és hangosan énekelnek, tapsolnak, beszélnek.
- A dallamot felismerik dúdolásról, hangszerrel, hasonló fordulatokból, sajátos kezdő, erősen eltérő belső- vagy záró motívumokról.
- A hangszínek finom eltéréseit felismerik.
- Ismerik az egyes hangszerek hangját, megszólaltatásuk módját (a hangszerek nevét németül is alkalmazzák).
- Az egyenletes löktetést a dal ritmusától megkülönböztetik.
- A dalok, mondókák ritmusát összekapcsolják.
- Szöveges ritmusmotívumokat tapsolnak vissza.
- Szép testtartással, kézfogással járnak körbe.
- Térformákat alakítanak ki az óvónő segítségével nélkül.
- Ütőhangszerek alkalmazásával képesek a löktetést, a ritmust és a motívumhangsúlyt kiemelni.
- A dalokhoz játékos mozdulatokat találnak ki.
- Dallambújtatást végeznek rövid, majd hosszabb motívumszakaszokkal.

4.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Feladataink:

- A gyermekek látáskultúrájának fejlesztése érdekében megfigyelés, tapasztalatszerzési lehetőségek és élmények biztosítása.
- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése: megfelelő légkör, hely, idő, megfelelő minőségű és mennyiségű eszköz és anyag álljon rendelkezésre.
- A munkához kellő időtartam biztosítása, szükség szerint az egész nap folyamán
- Eszközök és anyagok tulajdonságainak és a velük való bánásmódnak a megismertetése.
- A gyermekek képi-plasztikai kifejező nyelvének fejlesztése egyéni érettségi szintjükhöz igazodó differenciált fejlesztéssel.
- A vizuális képességek fejlesztése: képi gondolkodás, megjelenítő és konstruáló képesség.
- A kreatív magatartás érvényre jutásának segítése.
- Az esztétikum iránti vonzódás megalapozása esztétikus környezet biztosításával.

Gyermeki tevékenységek

- Építés:
- Az építés által létrehozható alakzatokkal, a gyerekek alapvető térbeli tapasztalatokat gyűjtenek.
- Megjelenik a gyermekek környezetalakításban történő aktív közreműködése.
- Képzés:
- Megjelennek a többalakos térbeli kompozíciók.
- A gyerekek önállóan készítik, fejezik be munkáikat.
- Megnézgethetik egymás munkáit.
- Szabadon megválaszthatják azokat a színeket, amelyekkel dolgozni szeretnének.
- Lehetőségük van az élményeken és egyéni tapasztalatokon alapuló egyéni kifejezésre.
- Készíthetnek játékeszközöket, bábokat, ajándéktárgyakat.
- Plasztikai munka:- Ennek során megjelenik a formák tagolása, a formai jellemzők kifejezése a gyermekmunkákon.

Módszertani alapelvek

- A gyermekek életkori sajátossága az érzelmi dominancia, fontosnak tartjuk ennek érvényesítését a rajzolásban.
- A motiváció elvének érvényesítése.
- A differenciált bánásmód elvében érvényesítjük az egyéni adottságokat, az egyéni fejlődési ütemet.
- Egyéni fejlődési ütem figyelembe vétele választási lehetőségek biztosításával.
- A tevékenység elvének érvényesítése.
- A tevékenység tárgyi és hangulati feltételeinek biztosítása.
- A játékoság elvének érvényesítése.
- A játékoság jellemzői a rajzolás területén:
 - örömszerzést nyújt,
 - teret ad az önállóságnak, kreativitásnak,
 - frusztrációmentes.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Sokféle tapasztalattal rendelkeznek zárt és nyitott terek kialakításában.
- Képesek a tárgyak főbb formai jellemzőinek megnevezésére.
- Színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket.
- Formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket.
- Próbálkoznak az egyszerű mozgások jelzésével.
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, kellékeket.
- Önállóan díszítenek tárgyakat.

4.5. Kommunikációs képességek fejlesztése

4.5.1. Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma kertében megvalósítandó feladat.

Feladataink

- Folyamatosan fejlesszük anyanyelvi, nyelvi kultúránkat (önképzés, szakirodalom).
- Beszédünk a gyermek számára követésre méltó, változatos, szemléletes, kifogástalan legyen magyar nyelven.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása

Az óvónő - gyermek kapcsolatából adódó feladataink:

- Figyelemmel kísérjük a gyermekek egyéni beszéd-sajátosságait, így kezdjük el az egyéni fejlesztést
- Figyelembe vesszük az egyéni beszédfejlődés ütemének különbségeit.
- Igyekszünk megérteni az alig, vagy keveset beszélő gyermeket, alkalmat keresünk a szóbeli aktivizálásra.
- Idejében felismerjük a beszédhibákat, rosszul képzett hangokat, szükség szerint igénybe vesszük a logopédus segítségét.
- Minél több lehetőséget biztosítunk a gyermekek szókincsének gyarapítására, passzív szókincsük aktivizálására.

Gyermeki tevékenységek

- *játékokban* kialakult társas kapcsolatokkal fejlesztjük a beszédet, lehetőséget teremtünk párbeszéd kialakulására vagy a csoportos beszélgetésbe való bekapcsolódásra
- *gondozási* tevékenységeink közben folytatott beszélgetésekkel elősegítjük a pozitív érzelmi kapcsolat kialakulását, elmélyülését, így biztosítjuk a gyermek jó óvodai közérzetét;
- *szerep- vagy szituációs, ill. didaktikus játékok* során a gyermek felismeri és gyakorolhatja a különböző beszédhelyzetekhez illő beszédmódokat, nyelvi eszközök használatát
- *nyelvi játékok* közvetlen beszédfejlesztő céljuk van; ezek mozgásra,
- cselekvésre, érzelmi meghatározottságra építve szolgálják az összefüggő beszéd és a párbeszéd fejlesztését;
- *a tanulási folyamatok* során kiemelkedő fontosságú a helyes, pontos nyelvhasználat, a szóbeli megerősítés a gyermek kérdéseire adott pontos válasz
- *munka* jellegű tevékenységek szükségessé teszik a gyermekek folyamatos, szóbeli kapcsolatát társaikkal, illetve a felnőttekkel.

Módszertani alapelveink

- Állandó nyelvhasználat (kommunikáció); beszédhelyzetek
- Modellnyújtás (óvónő, felnőttek)
- Egyéni képességfejlesztés; életkori sajátosságok figyelembevételével
- Nyugodt, szeretetteljes légkör kialakítása
- Játékosság, a tevékenységek hangulati és tárgyi feltételeinek biztosítása
- A folyamatos beszéd, a szóbeli kifejezőkészség fejlődésének, a tanulás optimális feltételeinek biztosítása

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek aktívan használják tapasztalatok során bővült szókincsüket
- Párbeszéd és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot.
- Beszédük jól érthető, tagolt, megfelelő hangzású, hanglejtésű, folyamatos és összefüggő anyanyelvükön.
- Gondolataikat, érzéseiket, észrevételeiket, szükségleteiket érthetően, pontosan kifejezik.
- Érzékelik és megkülönböztetik a két nyelv sajátosságait (speciális hangzók, mondatintonáció).

4.5.2. Vers és mese

Feladataink

- A vers-mese a nyelvi nevelés legfőbb területe, így a nevelés egész folyamatában, a szocializáció során a beszéd, a gondolkodás legfőbb eszközévé válik.
- A mindennapos meséléssel - mely a kisgyermek higiénéjének elmaradhatatlan eleme - a gyermek érzelmi, értelmi és etikai fejlődését segítjük elő, így erősítjük a belső képalkotás folyamatát.
- Igényesen választjuk vers - mese anyagunkat; mindkét nyelven merítünk a néphagyomány kincséből; rövid népmesék közvetítésével identitást alapozunk; ezen keresztül segítjük a világ megismerését; mélyítjük a gyermek önismeretét; erkölcsi tartalmakat közvetítünk.

Gyermeki tevékenység

- *A játékukat* kísérő mondókázás a mozdulatok egységével érzéki - érzelmi élményt nyújt.
- *Képeskönyv nézegetés* közben beszélgetést kezdeményeznek, kombinálják saját élményeikkel, így feszültségeiket, érzéseiket, félelmeiket kifejezésre juttatják.
- Szívesen hallgatják a mesét, verset (önállóan is *kitalálnak meséket*), történeteket, kis *versikéket* "költenek", sokat halandzsáznak mindkét nyelven.
- *Bábozás, dramatizálás* közben aktívan használják szókincsüket; fantáziájukat, kreativitásuk itt jut igazán kifejezésre.

Módszertani alapelveink

- A mese - versmondás spontán, játékos jellegének érvényesítése.
- Mindkét nyelv kultúrkincséből egyéni repertoárt állítunk össze.
- Dramatizálással, bábozással kommunikációs helyzeteket teremtünk, beszédkésztséget fejlesztünk.
- Esztétikus, figyelemfelkeltő, természetes anyagokból készült eszközöket alkalmazunk; így a nemzetiségi sajátosságokat is kiemeljük.
- Óvodánkban a népi, klasszikus és a kortárs irodalmi művek egyaránt jelen vannak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek igénylik, önként kérik a vers - mese ismétlését.
- Segítenek a mesélés feltételeinek kialakításában.
- Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik.
- Folytatásos művek szálait összekötik.
- A mesei motívumok bábozása, dramatizálása, képi megjelenítése kedvelt Szórakozásuk, (ebben anyanyelvi és nemzetiségi nyelvi ismereteiket alkalmazzák)
- Megjegyzik a mese, vers érdekes szólásait.

4.6. Kognitív képességek fejlesztése

4.6.1. A külső világ megismerése

- A külső világ tevékeny megismerése a tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával felkelti, illetve ébren tartja a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kielégíti megismerési vágyukat. Elősegíti, hogy maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit.
- Lehetőséget adni a minél több érzékszervvel való tapasztalásra.
- Legyen alkalmuk közvetlen módon találkozni a természetvédelemmel.
- A tapasztalatszerzés módja: az alkalmi és folyamatos megfigyelés, a gyűjtés, a szimulációs játékok.
- Lehetővé tenni a gondolkodási képesség hajlékonyságának alakulását olyan helyzetek teremtésével, amelyekben a gyerekeknek alkalmuk nyílik különböző szempontok felfedezésére, többféle megoldás közötti választásra.
- Elősegíteni a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- A gyerekek képességeinek fejlesztése a következő területeken:
 - Tapasztalás: érzékelés, észlelés, megfigyelés.
 - Emlékezés: képi emlékezés, módszerekre, eljárásokra emlékezés, élmények felidézése.
 - Megértés: azonosítás, megkülönböztetés; összefüggések felismerése; állítások, kérdések, utasítások megértése.
 - Konstruálás: formák, mennyiségek előállítása, megkeresése.
 - Ítéloképesség: annak megítélése, hogy egy tulajdonság igaz-e vagy nem; hogy egy összefüggés fennáll-e; hogy egy állítás igaz-e konkrét helyzetben.

Gyermeki tevékenységek

Tapasztalás:

- Szimulációs játékok a családkról, a család tagjairól, azok szerepéről, feladatairól, a szülők foglalkozásáról.
- Megjelenítik az általuk ismert foglalkozásokat.
- Tájékozódnak a környékükön - intézmények, középületek, üzletek.
- Gyakorolják a helyes közlekedést, megfigyelik a közlekedési eszközöket.
- Megfigyelik a napszakokat, évszakokat, környezetük növényeit, gyümölcsseit (tavasz, nyár, ősz, tél).
- Megismernek néhány ház körül élő állatot, azok hasznát, életmódját, kicsinyeit, néhány vadon élő állatot.
- Megismerik az emberi testet, részeit.
- Megfigyelik az érzékszervek funkcióit.

Emlékezés:

- Felelevenítik közösen végzett tevékenységek részleteit (sütés, lekvár főzés, saláták készítése).
- Felismernek állatokat képekről - erdők, mezők madarai, állatai, vizek állatai, állatkertben élő állatok.
- Felidéznek a róluk hallottakat.

Megértés:

- Összehasonlítanak tárgyakat, személyeket, halmazokat egy-egy tulajdonság szerint.
- Szétválogatnak tárgyakat, személyeket, halmazokat saját szempont szerint.
- Sorba rendeznek tárgyakat, személyeket, halmazokat felismert "szabályosság" szerint.

Konstruálás:

- Tapasztalatokat szereznek a geometria körében.
- Tájékozódnak a térben és a síkban ábrázolt világban.

Ítéloképesség:

- Párosítanak elemeket (több, kevesebb, ugyanannyi fogalma).
- Sorozatokat készítenek mennyiségi tulajdonságok szerint.
- Összemérnek mennyiségeket - hosszúság, tömeg, úrtartalom, terület.
- Felismerik a színek világosabb, sötétebb árnyalatait.

Módszertani alapelveink:

- Cselekvéses, mikrocsoportos tapasztalási lehetőségek biztosítása.
- Játékos cselekvések.
- Szervezett megfigyelések.
- Egyéni fejlődés üteméhez való alkalmazkodás.
- Problémahelyzetek teremtése.
- A tevékenység tárgyi és hangulati feltételeinek biztosítása.
- A folyamatos beszéd, a szóbeli kifejezőképesség fejlődésének biztosítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Ismerik lakásuk címét, szülei foglalkozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- Ismerik a környezetük fontosabb intézményeinek rendeltetését.
- Felismerik és megnevezik környezetük színeinek sötét és világos változatait.
- A tárgyak, jelenségek közötti feltűnő összefüggést felismernek.
- Ismert tárgyakat, jelenségeket külső jegyeik, rendeltetésük szerint összehasonlítanak.
- A testrészeket felsorolják, igényesek tisztaságukra.
- Felismerik a napszakokat.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellegzetességeiket.
- Ismerik a növény szót, tudják, hogy fejlődésük és az időjárás között összefüggés van.
- Az általuk ismert állatokat csoportosítják életterük szerint.
- Képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatásra, sorba rendezésre. Értik és jól használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos összehasonlítást kifejező szavakat (pl.: hosszabb, rövidebb stb.).
- Hosszúságot, halmazt, mennyiséget tudnak mérni, párosítani.
- Elő tudnak állítani elrendezéssel, bontással többet, kevesebbet, ugyanannyit.
- Tárgyakat meg tudnak számlálni 10-ig.
- Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat megnevezni.
- A térben tudnak tájékozódni, értik és követik az irányokat illetve helyeket kifejező névutókat.

4.7. Munka jellegű tevékenységek

Feladataink

- Különböző típusú munkajellegű tevékenységek szervezése, ezek feltételeinek biztosítása.
- A gyermekek önmagukért és társaikért végezzenek el feladatokat.
- Az óvónő az egyes munkafajtákhoz ismertesse meg az eszközöket, a munka fázisok sorrendjét.
- Megerősítéssel, pozitív értékeléssel motiváljuk ismétlésre, vállalásra a gyerekeket.
- Munkafajták: testápolás, öltözködés, étkezés, önkiszolgálás, naposi munka, környezetgondozás, kerti munka, a rend fenntartásáért végzett munka.

Gyermeki tevékenységek

- Csoportszoba bútorainak, berendezési tárgyainak átrendezése foglalkozásokhoz, alváshoz, étkezéshez.
- Az öltözködés során használatos ruhadarabok fel- lehúzása, gombolás, kötés stb.
- Mosdóban önállóan mosnak kezet, használják a WC-t, ügyelnek a helyiség tisztaságára.
- Esetenként a helységeket felsöprik, a bútorokat (asztal, szék, babasarok) kiviszik.
- Az udvar rendjének megőrzésében segítenek (papír, szemét összegyűjtése, locsolás).
- A kerti növényápolásnál, gondozásnál (vetés, palántázás, gyomtalanítás) segítenek.
- Önkiszolgálással segítenek az edények, evőeszközök szétosztásában.

- Egyéni szükségleteiknek megfelelően folyadékot töltenek a kancsóba, kiosztják.
- Esetenkénti megbízásokat teljesítenek.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Munkavégzésükben önállóak, igényesek.
- Szívesen vállalnak egyéni megbízást.
- Örömmel segítenek.
- Szeretnek meglepetést készíteni.

5. Óvodánk kapcsolatrendszere

5.1. Az óvoda és a család

- **A szülőket részletesen tájékoztatjuk a magyarországi német óvodai nevelés sajátos céljairól, különös tekintettel a nyelv- és a kultúraközvetítés kettős céljáról**
- A szülőket, mint állandó és legfontosabb partnereinket bevonjuk az óvodában folyó nevelési tevékenységbe
- A szülőkkel és a családokkal közös célokat fogalmazunk meg
- A gyermekek optimális fejlődése érdekében fontosnak tartjuk a szülőkkel való szoros kapcsolat kiépítését, fenntartását
- A szülők problémáit a legmesszebbmenőkig próbáljuk megérteni és nekik lehetőségeink szerint segítséget nyújtani

Az együttműködés formái:

- Felvételi beszélgetés - kölcsönös információátadás
- Családlátogatás
- Beszoktatás az anyával, vagy más családtaggal
- Fogadóórák, szülői konzultációk
- Szülői értekezletek - fontos információkkal és személyes beszélgetésekkel, a csoportban felmerülő problémák őszinte feltárásával
- Szülőszemináriumok - aktuális témákkal, amelyek az óvoda konkrét szituációival, a családi neveléssel kapcsolatosak
- Közös rendezvények szervezése a szülőkkel
- Szülői munkaközösség működése (éves munkaterv alapján)

A rendszeres megbeszélések során informáljuk a szülőket gyermekük fejlődéséről, különös tekintettel a nyelvi fejlődésükre. Rendszeresen szervezünk olyan programokat, amikor a szülők és a családtagok bekapcsolódhatnak az intézmény nyelvi és kulturális nevelési tevékenységébe, ismereteket, tapasztalatokat szerezhetnek gyermekükről családon kívüli környezetben is.

Beépítjük munkánkba a szülők és családtagok élő magyarországi német nyelvi ismereteit és kulturális hagyományait.

5. 2. Az óvoda és az MNÁMK más intézményei

Kapcsolat az általános iskolával

- Az óvoda és az általános iskola közötti megfelelő szakmai együttműködés segíti gyermekeinket az átmenet megkönnyítésében
- Az óvónők megismerkednek az iskola elvárásaival, a tantervekkel

Az együttműködés formái:

- Az óvónők és a tanítónők kölcsönös látogatásai, hospitálásai.
- Közös munkaterv segíti munkánkat.
- Tanítónők meghívása a szülői értekezleteinkre.
- Közös ünnepek szervezése, illetve egymás ünnepein való részvétel.
- Kiállítások, rendezvények (óvodai, iskolai) kölcsönös látogatása.
- Napi párbeszéd.

Kapcsolat a gimnáziummal

- Kiállítások, rendezvények látogatása (nemzetiségi nap).
- „Télapó-várás”
- a 11. évfolyamos diákok többen választják óvodánkat az egy hetes „Berufspraktikum” idejére.

Kapcsolat speciális iskolákkal, egyesületekkel

- A tehetséges gyermekek speciális fejlesztése érdekében (zenei, vizuális kultúra, sport) kapcsolatot ápolunk a város más intézményeivel.

Az együttműködés formái:

- Kapcsolatfelvétel speciális iskolákkal, egyesületekkel.
- Koncertek, kiállítások, fellépések látogatása.
- Speciális iskolákból, egyesületekből nevelők meghívása.

Kapcsolat nyilvános képzési intézményekkel:

- Kapcsolatfelvétel a könyvtárral, múzeumokkal és a művelődési házzal, a Baja Marketing képviselőivel, a helyi médiával.

Az együttműködés formái:

- Látogatás a könyvtárba, múzeumokba és a művelődési házba.

- Folyamatos információcsere biztosítása.
- Ezen intézmények által szervezett programjainak látogatása.

5. 3. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Fenntartóval

Kapcsolatunk részben hivatalos, támogató jellegű, együttműködő.

A kapcsolattartás formái:

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések
- az óvodavezető beszámolója

Egészségügyi szervekkel

Védőnő, orvos, fogorvos, szemészorvos.

A kapcsolattartás formái

- Az MNÁMK gyermekorvosa szükség szerint a rendelkezésünkre áll
- Orvossal, védőnővel alkalmanként esetmegbeszélések
- Tájékoztató előadások szervezése a szülőknek
- Járványügyi teendők ellátása

Szakmai szervezetekkel

- A Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Intézet, az Eötvös József Főiskola, környező német nemzetiségi óvodák.

A kapcsolattartás formái

- Cserekapcsolatokat ápolunk és együttműködünk nemzetiségi óvodákkal, testületekkel, szervezetekkel és intézményekkel.

Egyházzal

Igény szerint lehetőséget biztosítunk az egyházi személy által vezetett hitoktatásban való részvételre, középső-és nagycsoportos gyermekeknek.

A kapcsolattartás formái

Kölcsönös megkeresés, egyéni beszélgetés.

Országos, helyi kisebbségi szervezetekkel

- az Országos Német Önkormányzat Oktatási Bizottságával,
- a Bajai Német Kisebbségi Önkormányzattal, a Bácska Német Kulturális Egyesülettel, a „Frankelos baráti körrel”, a városban működő Nemzetiségi Ház vezetőjével,
- UDPI-vel

A kapcsolattartás formái

- közreműködünk regionális német nemzetiségi óvodai szakmai csoportokban és hálózatokban
- rendszeresen tájékoztatjuk a nyilvánosságot nyelvi és kulturális programjainkról
- pedagógiai tevékenységünk népszerűsítése érdekében valamennyi fórum és médium lehetőségeit igénybe vesszük

6. Sajátos feladataink, speciális szolgáltatásaink

6. 1. Sajátos feladatunk

Gyermekvédelem

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek az óvodába. Az eredményes egyéni képességfejlesztés az óvodai nevelés eszközeivel csak úgy lehetséges, ha egyénileg ismerjük a gyerekeket, azt a családi háttérrel, amelynek nevelését kiegészítjük. Eddigi működésünk során gyakran figyeltünk fel a gyermekközösségekben kapcsolatzavarra, viselkedészavarra, teljesítményzavarra. Ezek a tünetek arra készítettek bennünket, hogy a mentálhigiénés okokra visszavezethető nevelési problémákat kezeljük.

Óvodánkban gyermekvédelmi felelős fogja össze ezt a munkát, együttműködve Baja város gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeivel, szakembereivel.

Célunk a gyermekvédelmi munkában

Évenként, gyermekenként feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek óvodásainkat a családban, az óvodában hátrányosan érintik (egyedül nevelés, érzelmileg sivár családi háttér, túlzott követelmények, magas óvodai csoportlétszámok).

Feladataink

Gyermekvédelmi terv, éves beszámoló készül minden új nevelési évben, a HH-s gyermekek adatainak számontartása is ide tartozik. (HHH-s gyermek eddig még nem volt óvodánkban.)

A gyermeki személyiség megismerése, a családi háttér feltárása, a társkapcsolatok elemzése. Ebből következően az óvodai élet megszervezésében, tartalmában a hátrányok kompenzálását segítjük az egyéni bánásmód, a tapintatos irányítás és a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítésével. Igyekszünk a szülőkkal személyes kapcsolattartást kiépíteni.

Az óvodai személyes törődésen kívül pszichológus segítségét is igénybe vesszük.

A gyermekvédelmi felelős feladata a kapcsolattartás az óvónőkkel, a szakszolgálati intézményekkel, a gyermekek nyilvántartásba vétele, az esetek feltérképezése, adatszolgáltatás.

Az óvónők feladata kompenzálás a nevelőmunkában, a szülőkkal való személyes kapcsolattartás. A városi szervezésű jótékonyági akciók aktív részesei vagyunk, a szülők örömmel segítenek másokon, ezáltal a gyermekek szociális érzékenysége is fejlődik. Remélhetőleg a segítőkészség is életformájukká válik.

6.2. Speciális szolgáltatásaink

Nevelési időben szervezett térítésmentes szolgáltatások: az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei végzik

- Logopédia: nyelvi-kommunikációs zavarok javítása heti 2 órában.
- Gyógytestnevelés: preventív jelleggel heti 1 órában (a mozgásszervi deformitásokkal és belgyógyászati panaszokkal küzdő gyermekek ellátása).

Nevelési időben szervezett programok

- Német nemzetiségi tánc
- OVI-FOCI nagycsoportosoknak

7. Óvodánk ellenőrzési, értékelési rendszere **Programunk beválásának vizsgálata**

7.1. Óvodánk írásos dokumentumai

- „Képességfejlesztésen alapuló anyanyelvű pedagógiai program”
- SZMSZ
- Házi rend
- Éves munkaterv
 - A vezetői munka éves terve.
 - Éves pedagógiai működési terv.
 - Aktuális szervezési, tanügy-igazgatási feladatok.
 - A helyi program kiemelt feladatai. Elemzés, értékelés.
 - A csoportok látogatásának tervezése
 - A munkaközösség éves terve.

- Csoportnaplók
 - A nevelőmunka tervezése
 - Nevelési feladatok
 - Szervezési feladatok
 - Tervezett programok, időpontok
 - Hivatalos látogatások
 - A gyermekek egyéni lapja
- Felvételi - mulasztási napló
- Felvételi előjegyzési napló

7. 2. A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés és értékelés célja a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Területei:

- dokumentumok ellenőrzése, elemzése
- a nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése
- pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, elemzése, értékelése
- helyi nevelési program megvalósításának nyomon követése, ellenőrzése

Az óvoda pedagógiai munkájáért az óvoda vezetője a felelős, tehát az ellenőrzés és értékelés is elsősorban az ő feladata.

A munkaközösség vezető és a testület egy-egy tagjának részvételét, eseti feladatait az ellenőrzésben a Szervezeti Működési Szabályzat rögzíti.

Az ellenőrzés a tanév folyamán ütemezetten történik, ezt a munkaterv tartalmazza. Év végén összegző értékelés készül. Az egész óvodát érintő folyamatokban kiemelt jelentőségű a kimenet, az iskolába lépés szorosabb ellenőrzése, értékelése.

A munkaközösség elemző-értékelő munkái szóban, írásban német, illetve kétnyelvűek.

Az egyéni elemzések, értékelések nyelvhasználata is kétnyelvű.

7. 3. Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése

Az óvodai gyermekcsoportok nevelési - tevékenységi programjának tervezése a gyermekek fejlődési üteméhez, igényeihez, a spontán helyzetekhez igazodik, a feladatok egymásra épülnek. Ellenőrzését a nevelési év elején és végén a vezető végzi.

A vezető a csoportlátogatások alkalmával folyamatosan ellenőrzi és értékeli a tervezést, a program célkitűzéseire képest.

Az óvónők a nevelési év végén szóbeli értékelést végeznek a gyermekek egyéni fejlődéséről, a gyermekek egyéni megfigyelési szempontja alapján, írásban készítenek értékelést a nevelési év kiemelt feladatáról.

Fontos a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése, a fejlődési ütem követése, a lemaradások jelzése, az egyénhez kötődő feladattervezés.

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció a következőket tartalmazza:

- anamnézis

- testi, szociális érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődés
- képességek, készségek

Ezek értékelése folyamatosan történik, a csoportok év végi értékelései határozzák meg a következő év kiemelt feladatait.

A nagycsoportosok képesség-készség szintjének aktuális állapotáról év elején mérést készítenek a Nevelési Tanácsadó szakemberei. Ennek eredménye támpontul szolgál az egyéni fejlesztési tervekhez. Év végén a kontrollvizsgálatot az óvónők végzik saját csoportjukban.

Az óvónők olyan kompetenciák birtokában vannak, melyek alapján képesek a gyermekek aktuális fejlettségi szintjének megállapítására és arra, hogy a nyelvelsajátítási folyamatot az életkori sajátosságoknak megfelelően szervezzék és kövessék. Ehhez a munkához szakmai útmutatók állnak rendelkezésünkre.

8. Az érdekegyeztetés, érdekérvényesítés, érdekvédelem fórumai óvodánkban

- Az óvodások védelmét a Házirend, a Szervezeti Működési Szabályzat és a Nevelési Program biztosítja.
- A szülői érdekérvényesítés szerve az Óvodai Szülői Munkaközösség, szervezését, működését segíti az óvodavezető.
- Az óvodai dolgozók érdekérvényesítése a Szervezeti Működési Szabályzatban szabályozott.

9. Felhasznált irodalom

1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja
Magyar Közlöny 71. sz. 1996
2. Az óvodai nevelés programja
3. A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve
Magyar Közlöny 95. sz. 1997
4. Göncz Lajos: A kétnyelvűség pszichológiája
 Fórum Kiadó, Újvidék, 1985
5. Rosa Mammel: Deutsch im Kindergarten
Budapest, 1995
6. Monika Jäger - Manz: "Ich sag dir was!"
Baja, 1996
7. Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan
Budapest 1981
8. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés - de hogyan?
NAT-TAN Sorozat, Budapest, OKI 1996
9. Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
Szolnok, 1997
10. Dr. Pereszlényi Éva: Előadások, segédanyagok
Helyi Programelőkészítő tanfolyam, Baja, 1996

11. Pereszlényi Éva - Porkolábné dr. Balogh Katalin:
Játék - mozgás - kommunikáció óvodai program
Budapest, 1997
12. Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában
Budapest 1992
13. Talabér Ferencné: Zweisprachigkeit im Kindergarten
Sopron, 1992
14. Dr. Tótszóllósiné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában
Budapest, 1994
15. Az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet
(363/2012.(XII. 17))
16. A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének
Irányelve kiadásáról szóló MKM rendelet (2012.)
19. A magyarországi német óvodák irányelvei és középtávú fejlesztési terve (2012)

**A Magyarországi Németek Általános
Művelődési Központja
Egységes iskolaként működő
Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnáziuma**

Pedagógiai Programja

MNÁMK Egységes Iskolája - Pedagógiai Program tartalomjegyzék

AZ ISKOLA JOGI STÁTUSZA

BEVEZETÉS

- az iskola arculata, hitvallása
- az iskola makro és mikrokörnyezete
- küldetésnyilatkozatunk

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

- 1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai
- 1.2. A nevelő-oktató munka feladatai
- 1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok
- 1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok
- 1.5. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység
- 1.6. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység
- 1.7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok
- 1.8. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program
- 1.9. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek
- 1.10. Iskolahasználók az iskolai közéletben
 - 1.10.1. Kapcsolat a szülőkkel, együttműködés a családdal
 - 1.10.2. A tanulókkal való kapcsolattartás formái
 - 1.10.3. Együttműködés az MNÁMK Óvodájával
 - 1.10.4. A kollégiumi nevelők és az egységes iskola pedagógusainak együttműködése

2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

Bevezetés: Az egységes iskola szervezeti keretei

- 2.1 Az Egységes Iskola képzési rendje
 - 2.1.1 MNÁMK Egységes Iskola Általános Iskolája
 - 2.1.2 MNÁMK Egységes Iskola Gimnáziuma
 - 2.1.3 MNÁMK Egységes Iskola Szakgimnáziuma
- 2.2 Munkarend
- 2.3 A tanulók értékelése és ellenőrzése, iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái
- 2.4 Tanulói jogviszony – különleges szabályok – átjárhatóság

3. SZAKKÉPZÉSI PROGRAM

- 3.1. Szakképzés céljai
- 3.2. A szakgimnáziumban folyó szakképzés
- 3.3. Az ágazati besorolás alapadatai
- 3.4. A 2013/2014, 2014/2015 és 2015/2016-os tanévben kezdő diákok esetén a heti és éves szakmai óraszámok
- 3.5. A 2013/2014, 2014/2015 és 2015/2016-os tanévben kezdő diákok részére a szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámok évfolyamonként
- 3.6. A szakgimnáziumban folyó szakképzés alapelvei
- 3.7. A szakképzés tárgyi feltételei
- 3.8. A szakképzés személyi feltételei
- 3.9. A szakképzés célcsoportjai
- 3.10. A szakképzési évfolyamokba kerülés feltételei
- 3.11. Beszámíthatóság a tanuló előzetes szakirányú szakmai képesítésre és szakirányú szakképzés alapján
- 3.12. Beszámíthatóság a tanuló előzetes tanulmányai alapján
- 3.13. Értékelés
- 3.14. A továbbhaladás feltételei
- 3.15. Összefüggő szakmai gyakorlat
- 3.16. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei a szakképzési évfolyamokon
- 3.17. Az iskola képzési struktúrája szakgimnáziumi szakképzések szakképzési évfolyamokon
 - 3.17.1. Idegenvezető szakképesítés a szakképző évfolyamokon
 - 3.17.2. Turisztikai szervező, értékesítő szakképzés szakképzési évfolyamokon
- 3.18. Szakképzési kapcsolataink
- 3.19. Szakképzési jogszabályok

4. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

5. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

- 5.1. Az iskolai mindennapos testnevelés és sportolás általános célja
- 5.2. A tanulók fizikai állapotának mérése

6. AZ ELSŐSEGÉLY NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA

7. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

MELLÉKLET

Az iskolai közösségi szolgálat szabályzata

LEGITIMÁCIÓ, ZÁRADÉKOK

Az iskola jogi státusza

Intézményegység neve: Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja
Általános Iskolája, Gimnáziuma és Szakgimnáziuma

Székhelye: 6500 Baja, Duna u. 33.

Működési terület: Magyarország

Ellátási köre: a közoktatás terén: a hazai németiség és a magyarországi fiatalok 7-25 éves korosztálya,

Intézményegység típusa: Egységes iskolaként működő Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium

OM azonosítója: 027939

Évfolyamok száma: 14/ szerintem törölni 15 évfolyam

- 1.- 8. évf. általános iskola
- 6.-12. évf. hatosztályos gimnázium
- 9. évf. nyelvi előkészítő osztály
- 9.-12. évf. négyosztályos gimnázium
- 9.-13. évf. szakgimnázium
- 13-14. évf. szakgimnázium

Alapítója, fenntartója: Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja Intézményfenntartó és Működtető Közalapítvány

Intézményfenntartó Közalapítvány alapítói:

Baja Város Önkormányzata, Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat, Magyarországi Németek Országos Önkormányzata, Bajai Német Önkormányzat

Alapító székhelye: 6500 Baja, Duna u. 33.

Intézményegység jogállása: az önálló jogi személyiséggel rendelkező MNÁMK intézményegysége

Alaptevékenysége (cél szerinti tevékenysége):

- iskoláskorúak német nemzetiségi oktatása,
- német nyelv oktatása,
- német nemzetiség identitástudatának, kulturális hagyományainak megőrzése, ápolása, és fejlesztése,
- sport-és szabadidős tevékenység szervezése, diáksport, tömegsport rendezvények szervezése, (cél szerinti tevékenység)
- nemzetközi kapcsolatok teremtése, fenntartása.

Bevezetés

Az iskola arculata, hitvallása

Általános művelődési központunk egységes iskolájának általános iskolájában, gimnáziumában és szakközépiskolájában a „Nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve” (17/2013 EMMI rendelet) alapján kétnyelvű valamint nyelvoktató kisebbségi oktatást valósítunk meg. Ezen túlmenően hatosztályos gimnáziumi és négy osztályos gimnáziumi képzésünk német - magyar tagozatán a 2000 decemberében a Magyar Köztársaság és a Németországi Szövetségi Köztársaság között az iskolai együttműködésről született megállapodás alapján folyik az oktatás. Egységes iskolánk pedagógiai feladatellátás tekintetében szervezetileg egységes intézmény, amely a különböző típusú iskolák feladatait egységes közös és ehhez kapcsolódó, iskolatípus szerint elkülönülő tananyag és követelményrendszer alkalmazásával látja el.

Intézményünk a magyarországi németek oktatási rendszerében kiemelt helyet foglal el, és fontos szerepet játszik nemzetiségünk kulturális autonómiájának kialakításában. Úgy gondoljuk, hogy a német nyelv magas szinten történő elsajátításával, a hazai német kisebbség kultúrájának, történelmének, a kisebbségi jogok és azok gyakorlásának megismertetésével, a hagyományörzéssel hozzásegíthetjük nemzetiségi származású fiataljainkat a 21. századi, európai mércéjű kisebbségi identitástudat kialakításához és erősítéséhez.

Ugyanakkor alapértéknek tekintjük a nyitottságot, a közösségen belüli türelmet, ezért az intézmény mindenki előtt nyitva áll, aki elfogadja annak programját és támogatja megvalósítását.

Tesszük mindezt abból a meggyőződésből, hogy a soknemzetiségű Európában a kisebbségi jogok érvényre juttatása nem csak a kisebbség, hanem a többség alapvető érdekeivel is találkozik. Célunk a minél magasabb szintű kétnyelvűség elérése, hogy fiataljaink a tanítási órán kívül is, természetes közegben is használni tudják ősök sok esetben már feledésbe merült anyanyelvét, esetleg a nemzetiségi kötődéssel nem bíró diákjaink a németet, mint idegen nyelvet. Arra törekszünk, hogy diákjaink számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális sokszínűség előnyei. Ennek érdekében a tantárgyi oktatás mellett igyekszünk tanulóinknak minél több német nyelvű programot kínálni, melyek során többek között megismerkedhetnek a magyarországi németek történelmével, a több évszázados német-magyar kapcsolatokkal, a magyarországi németek életmódjával, nyelvével, hagyományaival, azok ápolásával, a német és a németországi irodalommal, zenével, képzőművészettel, a hazai német kisebbség médiáival, társadalmi, politikai szervezeteivel, azok célkitűzéseivel, az anyaország és a német nyelvű országok életével, kultúrájával, történelmével.

Ezáltal fiataljaink évszázados hagyományra visszatekintő kisebbségi kultúrateremtő folyamatok részeseivé válhatnak, betekintést nyerhetnek a többségi és kisebbségi népcsoportok együttéléséből eredő kölcsönhatások rendszerébe, megismerkedhetnek sikeresen alkalmazott, illetve elmulasztott konfliktuskezelésekkel, valamint azok jó vagy rossz következményeivel.

Valljuk, hogy az iskola tanulóink számára sem más, mint a munka, a játék, az ismeretszerzés, a fejlődés, az önfejlesztés tere. Olyan intézmény, ahol tervezett tevékenységek eredményeként a fiatalok felkészülhetnek a 21. század kihívásaira, ahol olyan tudáshoz juthatnak, amely alkalmas arra, hogy rugalmasan alkalmazkodjanak nehéz élethelyzetekhez, képessé teszi őket az állandó megújulásra, önművelésre, problémák megoldására. Mindez megköveteli, hogy következetesen alkalmazzuk munkánk során a **komplexitás** elvét. Minél összehangoltabb, tervezettebb, összetettebb oktatási tevékenység folyik az intézményben, annál rugalmasabb, fejlődésre képes tanulók fogják majd elhagyni az iskola falait.

A tanulók fejlesztése csak a fiatalok **aktív részvételével** érhető el. Ennek egyik feltétele, hogy a tanulókat iskolapolgárnak, tanárral egyenrangú ifjú munkatársnak tekintjük, azaz érvényesítjük az **egyenrangúság** elvét. Ez azonban nem elegendő. A fiatalok ismeretszerző tevékenységének másik feltétele a **motiváció** elvének alkalmazása, hiszen fel kell kelteni a tanulási tevékenység iránt érdeklődésüket. Ennek egyik módja, az **önálló tapasztalatszerzés** elvének érvényesítése. Olyan oktatási és nevelési módszereket alkalmazunk, amelyek lehetőséget teremtenek arra, hogy a fiatalok önálló munkával jussanak ismeretekhez, következtetésekhez, maradandó tudáshoz, és egyre inkább **felelősséget vállaljanak** saját fejlődésükért.

Valljuk, hogy minden emberben különleges értékek rejlenek, hogy megfelelő segítséggel, oktatással mindenki képessé válhat építő, alkotó tevékenység folytatására. Feladatunkat elsősorban ezeknek a képességeknek a kibontásában látjuk. Ezért arra törekszünk, hogy tanulóink számára széles körű **tapasztalatszerzést** tegyünk lehetővé. Ez úgy érhető el, hogy mind iskolán belül, mind azon kívül szervezett formában, egyre mélyebben ismerkedhessenek a tanulók a világ jelenségeivel. Munkánkat úgy szervezzük, hogy ne feledkezzünk meg **tanulóink életkori sajátosságainak figyelembevételéről**, mivel ez fejlődésük egyik kulcseleme. Mindezek mellett oktatási és nevelési feladataink ellátása során egyaránt érvényesítjük a **következetesség elvét**, mivel ez az egyik garanciája sikereinknek.

Tesszük mindezt úgy, hogy mindvégig megőrizhető legyen az idősebb, a tapasztaltabb, a tájékozottabb társ, a **pedagógus vezető szerepe**. Ez a szerep csak akkor érvényesíthető, ha társul a **bizalom** kölcsönösen érvényesített elvére. Ezért törekszünk arra, hogy a tanulókkal **személyes kapcsolatokat** alakítsunk ki, igyekszünk tiszteletben tartani minden iskolapolgár szabadságát, egyéniségét, de mindenkitől elvárjuk, hogy munkatársaival szemben hasonló megértést tanúsítson.

Mindezek alapján iskolánk küldetését abban látjuk, hogy segítsük a gondjainkra bízott fiatalokat a képességeik kibontásában. Szeretnénk elősegíteni, hogy tanulóink harmonikus, felelősséggel gondolkodó, önálló döntések meghozására képes felnőttekké váljanak, akik tudják egyeztetni az egyéni és csoportérdekeket, akik fogékonyak minden fontos újdonságra, és pozitív jövőképpel rendelkeznek, akik tájékozottak szűkebb és tágabb környezetükben, akik tudják, hogy sikeresen csak úgy élhető meg a jelen és a jövő, ha világukba képesek beépíteni a múlt értékeit.

Az iskola makro- és mikrokörnyezete

Baja város meghatározó szellemiségű, középkorig nyúló történelmi múltra visszatekintő három nemzetiség által lakott regionális központ az Észak-Bácskában. Jelentős gazdasági, oktatási, kulturális és sporthagyományokkal rendelkező település, a vizek és az ízek városaként közismert. A városban és tágabb környezetében népes, jelentős a német kisebbség nyelvét és hagyományait ápoló közösség, amelynek egyik legfontosabb kulturális és oktatási központja valamint találkozási helye intézményünk. Ezen túlmenően az MNÁMK szervezője és helyszíne a nemzetiségi fesztiváloknak, hagyományörző rendezvényeknek, jelentős szerepet vállal a város képzőművészeti, irodalmi, színházi és zenei életében is. Aktív részesei vagyunk testvérvárosi kapcsolatok ápolásának is. Az intézménybe beiratkozó diákokat szerencsés kialakítású „iskolanegyed” fogadja. Közvetlen környezetünkben található az iskola kollégiuma és menzája, az "iskola negyeden" belül helyezkednek el a sportlétesítmények is. Tanulóink így egész napos elfoglaltság mellett is egy helyen, biztonságosan élhetik diákéletüket.

1990 szeptemberében vehettük birtokba a gimnázium minden igényt kielégítő, tágas, új épületét, majd 1995-ig folyamatosan bővült az intézmény a sportcsarnok, a kollégium, az általános iskola és óvoda épületeivel. 1998 óta – kilépve a városi önkormányzati fenntartású középiskolák sorából – alapítványi iskolaként működik oktatási központunk. 2000-től az új tagozat bevezetésével szükségessé vált a gimnázium bővítése is egy új 16 tantermes épületszárnnyal. Az épületegyüttes felépítésében a város, a megye és az Országos Német Kisebbségi Önkormányzat valamint a Magyar Köztársaság Kormánya mellett jelentős anyagi részt vállalt a Német Szövetségi Köztársaság, a Hermann Niermann Alapítvány valamint az autonóm Dél-Tirol-i Régió kormánya is.

Tantestületünk küldetésnyilatkozata

Épül a dóm

A kölni dóm építése során egy barát beszélgetni kezdett a kőfaragókkal. Az egyik egy hatalmas kővön dolgozott. A szerzetes kíváncsian megszólította:

- Mit csinálsz?

- Faragom a követ – válaszolta a mester csodálkozva.

A barát megpillantott egy másik munkást, aki éppen egy méretes szegletkő helyreállításán fáradozott. Őt is megszólította:

- Te mit csinálsz?

- Pénzt keresek a családomnak – válaszolta az, s ő is csodálkozott.

Ekkor a szerzetes egy harmadik munkáshoz lépett, aki kicsiny vésőjével nagy gonddal dolgozott az egyik rózsablak parányi virágán. Őt is megkérdezte:

- És te mit csinálsz?

- Építem a dómot – hangzott a válasz.

Nagy munkát vállalt magára, aki a középkorban templomépítésbe kezdett. Eszköz alig állt rendelkezésére, gyakran mostoha körülmények között, pénzhiánnyal, ellenséges támadásokkal dacolva kellett alkotnia, miközben nem tudhatta, gyönyörködhet-e egyáltalán az elkészült munkában. A kor névtelen kőfaragói mégis alkottak. Kimeríthetetlen leleménnyel oldottak meg lehetetlennek tűnő problémákat, pótolták szakértelemmel, ötletes megoldásokkal az eszközök silányságát.

Tették mindezt azért, mert tudták, hogy munkájukra nem annyira nekik maguknak, mint inkább az őket követő generációknak lesz szükségük. Eljövendő nemzedékek számára teremtettek értékeket. Elhivatottan, távlatokban gondolkodva alkottak. Tudásvágytól is hajtva jártak építkezésről építkezésre, hogy megismerjék és megismertessék a legújabb felfedezéseket, technikai újításokat. Egyszerre voltak szakmájuk művelői, oktatói és tanoncai is. Tudták, hogy sikeresek csak akkor lehetnek, ha mindent, ami új, elsajátítanak, s ha ismereteiket átadják tanítványaiknak. Úgy oktatták a következő kor építészeit, hogy nem azt mérlegelték, mi lehet a tanítvány: kőfaragó, falrakó, szoborkészítő, esetleg munkaszervező. Arra törekedtek, hogy fiatal munkatársaikat minden lehetséges helyzetre felkészítsék, képessé tegyék őket arra, hogy a legvárhatóbb helyzetekben is feltalálják magukat, a legnehezebb problémákkal is sikeresen tudjanak megbirkózni. Ezért nemcsak szakmai ismereteket oktattak, hanem arra is megtanították a fiatalokat, hogy csak akkor válhatnak sikeres mesterekké, ha képesek együttműködni a többi kőművessel, ha az egyéni érdekek nem szorítják háttérbe a közösség legfontosabb érdekeit.

Mi, a bajai MNÁMK pedagógusai igyekszünk tanulni e letűnt kor sikeres, szorgalmas, névtelen mestereitől. Igyekszünk pontosan végezni munkánkat (faragjuk a követ), törekszünk arra, hogy biztosítsuk szeretteink megélhetését (pénzt keresünk a családuknak), de nem feledjük munkánk lényegét, a ránk bízott tanulók személyiségének fejlesztését, és azt, hogy minden tevékenységünk egy nagy egység kis részét alkotja, tehát mi is építjük a dómot. Tudjuk, hogy alkotó tevékenység a miénk. Akkor is eredményes lehet, ha sikereink nem mindig látványosak. Tudjuk, hogy ismereteinket frissíteni, újítani, korszerűsíteni kell, mert különben nem tudunk megfelelni a minket övező, változó világ kihívásainak. Ezért bátran támaszkodunk a pedagógiai kutatások hazai és külföldi eredményeire.

1. Az iskola Nevelési Programja

1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai

A pedagógiai szemléletmód magába foglalja a tantestület számára elfogadható, képviselhető pedagógiai nevelési értékeket, célokat, elgondolásokat, így szolgálja egyetértés esetén az egyetemes munka lehetőségét, stratégiájának alakítását. Az MNÁMK nevelőtestülete saját feladatát olyan célok megvalósításában látja, amelyek elérése esetén tanulóinknak személyiségében pozitív változások következnek be. Ezen célok meghatározása során igyekeztünk összhangot teremteni a magyar oktatás haladó hagyományai, a korszerű pedagógiai kutatások eredményei, valamint az új évszázad kihívásai között. Ezzel az a célunk, hogy a lehetőségekhez mérten próbáljunk szolgálni az iskolát választó tanulók és szüleik, gondviselőik igényeit.

Céljaink megfogalmazása során egyebek mellett figyelembe vettük az érvényben lévő Köznevelési törvényt, Szakképzési Törvényt, a Nemzeti Alaptantervet, a Nemzetiség iskolai oktatásának irányelvét és a Kerettantervet valamint a Szakképzési Kertanterveket.

Célunk, hogy

1. tanulóink önismerete folyamatosan gazdagodjon, harmonikus, önmagukat és másokat elfogadni képes egyéniségekké váljanak;
2. hogy tanulóink megismerjék és megértsék az alapvető erkölcsi normákat és értékeket;
3. tanulóink megismerjék és megbecsüljék nemzeti kultúránk értékeit;
4. különösen nagy gondot fordítunk a magyarországi német kisebbség kulturális értékeinek megismertetésére, hagyományainak ápolására; fontosnak tartjuk a kettős
5. identitástudat fejlesztését tanulóink magyarságtudata, kisebbségi identitása harmonikusan kapcsolódjon a megerősödő európaiság gondolataihoz, értékeihez;
6. tanulóink ösztöndíjprogramok, diákcsera-programok, partneriskolai látogatások, projektek stb. keretében eljussanak német nyelvterületre, ahol a nyelvgyakorláson túl a német kulturális értékek és a mentalitás megismerésére is lehetőségük nyíljon;
7. a „Határtalanul” pályázat biztosította lehetőséget kihasználva intézményünk diákjai megismerkednek a Magyarország határain kívül élő magyar kisebbség életével, és alkalmuk nyílik a határon innen és túl élő nemzetiségek helyzetének összehasonlítására;
8. igyekezzünk kialakítani tanulóinkban azt a tudatot, hogy ők nemcsak egy család, egy nemzeti kisebbség, egy nemzet, egy európai szövetség tagjai, hanem az emberiség része is, ezért lehetővé tesszük, hogy a gimnázium tanulói megismerjék az egyetemes emberi civilizáció eredményeit, vívmányait;
9. tanulóink korszerű, társadalomtudományokra és természettudományokra egyaránt támaszkodó világgépet alakítsanak ki;
10. képesek legyenek környezetüket óvni, közös értékeiket védeni, több generáció érdekeit figyelve alakítani saját életvitelüket;
11. tanulóink óvják saját és a környezetükben élők egészségét;
12. tanulóink kommunikációs készsége optimálisan fejlődjön, s hogy elősegítsük a kétnyelvűség minél magasabb szintű megvalósulását, valamint az angol nyelvű kommunikáció fejlesztését;

13. stabil, napi érintkezésben és a munkavállalás, és munkavégzés során is használható, alkalmazás szintű nyelvtudással rendelkezzenek legalább egy európai eredetű világnyelv használatával;
14. diákjaink biztos kézzel használják a rendelkezésükre álló információs és kommunikációs eszközöket;
15. elsajátítsák a legkorszerűbb tanulási, gondolkodási technikákat, amelyek ismerete és alkalmazása felkészíti őket a felnőtt élet kihívásainak leküzdésére;
16. kialakuljon tanulóinkban az önálló gondolkodás és cselekvés képessége;
17. képessé váljanak arra, hogy önmagukért, és az őket körülvevő kisebb és nagyobb közösségekért felelősséget vállaljanak;
18. diákjaink együttműködési képessége fejlődjön, s ezzel képesek legyenek rugalmasan együttműködni jelenlegi és leendő munkatársaikkal;
19. mindezek érdekében olyan tanulási környezetet alakítsunk ki, amely ösztönzi a fiatalokat az ismeretek szerzésére;
20. a családokkal a lehető legszorosabb kapcsolat kiépítése, ezért olyan értékelési rendszert igyekszünk kifejleszteni, amely mind pontosabban nyújt tájékoztatást a tanulók fejlődéséről, előmeneteléről.

Céljaink elérését segítik:

- Módszertani sokszínűség, tantárgyközi módszertani szaktanterv,
- különböző tanulási formák, egész napos nevelés, napközi, tanulószoba, csoportbontások,
- tevékenységközpontú oktatás, projekt munka,
- nemzetiségi és tematikus projektnapok,
- szabadidős tevékenységek: iskolarádió, iskolaújság, tánc, kórus, színházlátogatások,
- tehetség gondozás, sport és tanulmányi versenyek,
- szakkörök,
- sportegyesület szakosztályai
- külföldi diákcsere, nemzetközi projektek,
- zeneoktatás, erkölcsstan oktatása, hitoktatás,
- külföldi ösztöndíjak,
- német nyelvi táborok itthon és német nyelvterületen,
- pályázatokon való részvétel,
- külföldi vendégtanárok, anyanyelvi gyakoronokok munkája,
- tanulmányi kirándulások szervezése,
- nemzetközi, egynyelvű, ingyenes nyelvvizsga: DSD I. és DSD II.

Céljaink elérését garantálják:

- Nyitott, magát állandóan továbbképző tantestület,
- tanulók, akik képesek megfelelni egy magasabb követelményrendszernek és hajlandóak is ezért tenni valamit,
- szülők, akik támogatják gyermekeiket és együttműködnek a tantestülettel,
- iskolavezetés, amely menedzseli az intézményt,
- partnereink (EMMI, ZfA, OH)

1.2. A nevelő-oktató munka feladatai

1. A német nemzetiségi kultúra hagyományainak megismerése tanórán, projektnapon és kirándulások alkalmával.
2. A kerettanterv szerint elkészített helyi tantervben megjelölt alap-követelmények, készségek, képességek optimális fejlesztése a tanulóidő optimális kihasználásával.
3. Az értelmi képességek fejlesztése: az emlékezet, megfigyelőképesség, figyelem, gondolkodás, beszédkészség fejlesztésére irányuló feladatok, házi feladatok, csoportmunkák elvégzésével.
4. A jó képességű, tehetséges tanulókkal való foglalkozás a tanórán és tanórán kívüli fejlesztés keretében (szakkör, versenyek, rendezvények, projektek, kiselőadások, műsorok, iskolarádió, iskolaújság).
5. Az általános iskolában az alapkészségek (írás, olvasás, számolás, kommunikáció) hiányosságaink korai felismerése (felméréssel) és a kiszűrt tanulók szakemberhez irányítása.
6. A tanulók személyiségének változatos programokkal történő fejlesztése, társas kapcsolataik gazdagítása. Az iskola legyen kedvelt hely a gyerekek számára.
7. Az oktató-nevelő munka során tevékenységközpontú, változatos oktatási módszerek alkalmazása, amelyek lehetőséget biztosítanak a diákok önállóságra és felelősségvállalásra nevelésére.
8. A kétnyelvű tantárgyak oktatása csoportbontásban történik. Az így megnövekedett feladatot (mindkét nyelven való ismeretszerzés) a kiscsoportos fejlesztéssel valósítjuk meg.
9. A kétnyelvűség kialakításához a kerettanterv tananyagának megfelelő feladatlapok készítésével, multimédiás eszközök bevonásával a tanulás megkönnyítése.
10. Az egységes iskolában különös hangsúlyt fektetünk a helyes tanulási szokások kialakítására mind a tanórákon, mind az önálló tanulásra szolgáló foglalkozások keretében.
11. Csoportmunka alkalmazásával (egy-egy versenyre készüléssel, műsorszervezéssel), projektmunkával ismerjék meg tanulóink a közös munka örömét, és fejlesszük tulajdonságaikat, mint a segítség, egymásra figyelem, együttműködés, kritika, logikus gondolkodás, érvelés.
12. Fontos, hogy esztétikus, tiszta környezetben tanuljanak a gyermekek. Ezen igény kialakításával a körülöttük levő természeti környezet is fontos lesz számukra.
13. Feladatunk, hogy gyermekeink észrevegycék és értékeljék egymás munkáját, örüljenek osztálytársaik sikereinek. (faliújság, eredményhirdetések, iskolarádió, iskolaújság)
14. Fontos, hogy gyermekeink ismerjék a helyes táplálkozási szokások legfontosabb elemeit, szeressék a mozgást, sportot, ismerjék az egészségmegőrzés legfontosabb követelményeit.
15. Tanulják meg észrevenni a bennünket körülvevő természeti szépségeket. Szeressék, óvják a növényeket, állatokat (kirándulások fontossága).
16. Feladatunk a különböző versenyeken, rendezvényeken való részvétellel a tehetségek kibontakoztatása, felismerése, a sikerélmény biztosítása, az érdeklődés minél szélesebb körű felkeltése.
17. Az akarat fejlesztésével a pozitív hozzáállás biztosítása.

18. Változatos munkaformák bemutatásával a tanulás hatékonyságának fejlesztése. (csoportmunka, kiselőadás, projektmunka, könyvtári munka)
19. Szövegértés fejlesztése vázlatírással, rövid témakifejtéssel a felső tagozaton és a középiskolai szakaszban.
20. A gondolkodási műveletek fejlesztése ok-okozati összefüggések keresésével, az önálló véleményalkotás gyakoroltatásával, összehasonlítások, kiegészítések keresése általánosítások végzésével, kísérletezéssel, tevékenykedtetéssel.
21. Az emlékezet fejlesztése, a bevésés tudatosabbá tétele összefoglalásokkal (részösszefoglalásokkal, rendszerező összefoglalásokkal).
22. A kommunikációs készség fejlesztése írásbeli és szóbeli feladatok kidolgozásával valósul meg.

Az oktatási-nevelési feladatok megvalósítása a helyi tanterv egyes tantárgyi feladatrendszerében valósul meg. Az oktatási-nevelési feladatok megvalósítása minden tanár feladata. Kiemelt szerepe van a nevelési feladatokban az osztályfőnököknek. Az osztályfőnök külön program szerint végzi a személyiség- és közösségfejlesztést.

A pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait az iskola tanárainak munkaköri leírása részletezi.

Az oktatási-nevelési feladatok megvalósulását abban mérhetjük le, hogy tanulóink nevelési szintje a korosztálynak megfelelő és képesek a korosztályt érdeklő kérdésekben véleményt nyilvánítani egymás között magyar és német nyelven. A felnőttekkel és társaikkal pozitív kapcsolatot alakítanak ki.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Pedagógiai munkánk középpontjában a **tanulók** tudásának, képességeinek, **egésszemélyiségének fejlődése** és fejlesztése áll.

A személyiségfejlesztő oktatás csak akkor lehet eredményes, ha a tanítási és tanulási folyamat teret ad a **színes, sokoldalú iskolai életnek**, ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, erősíti az akaratot, ha hozzájárul a tanulók életmódjának, szokásainak, az értékekkel történő azonosulásának fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Eredményt csak akkor érhetünk el, ha céljaink kijelölésével és módszereink megválasztásával elősegítjük azt a folyamatot, amelynek eredményeként tanítványaink nyitottá, türelmessé válhatnak, kiteljesíthetik egyéniségüket, és az új iránti igény életelejük lehet.

Személyiségfejlesztő munkánk céljai

Személyiségfejlesztő tevékenységünk célja, hogy

- tanulóinkat a humanista értékeket követő, a demokrácia adta jogokat ismerő és azokkal élni tudó, művelt emberekké neveljük; a demokrácia igényét kialakítsuk, az iskolai diákönkormányzatban a közéleti készségek elsajátítására lehetőséget teremtünk;

- diákjaink magatartására legyen jellemző a munka megbecsülése, a közösségi összetartás eszménye, a társadalmi elkötelezettség, az önmagukért való felelősség, az élet tisztelete;
- tanulóink igyekezzenek tartós és tartalmas emberi kapcsolatokat kialakítani, legyenek fogékonyak a bensőséges emberi viszonyok: a barátság és a szeretet iránt;
- problémaérzékenységre, a kétkedni és kérdezni tudásra és a tévedéshez való jog elismerésére neveljük a fiatalokat;
- hangsúlyt fektessünk a nevelés során az önálló, logikus gondolkodásra, érett ítélőképességre, a hozzáértő és felelősségteljes döntés igényére és képességére, szellemi igényesésre és a kultúra iránti fogékonyságra;
- az egészséges életmódra készítsük fel a fiatalokat: ide sorolhatók a sporttal kapcsolatos tevékenységek, a drog- és alkohol prevenciós programok, előadások, versenyek;
- megtanítsuk a tanulókat érzelmi életük egyensúlyban tartására, sikereik és kudarcaik egészséges feloldására, szorongásaik oldásának képességére, önmaguk vállalására, önmaguk tudatos és következetes alakításának igényére;
- a felsorolt értékeket a szülői házzal együttműködve, az ott kialakult értékes szokásokat, hagyományokat tiszteletben tartva valósítsuk meg.

Céljaink elérést segítik:

- alkalmazzuk az általános iskola felső tagozatán az "Erwachsen werden" programot, amely a tanulók énképének fejlesztését célozza meg, ami tudatos tevékenykedtető személyiségfejlesztő program és a célok megfogalmazására ösztönöz;
- figyelemmel kísérjük a tanulók érdeklődési körének alakulását, ezzel segítve a továbbtanulást, pályaorientációt;
- a középiskolában pályaorientációs rendezvényeket szervezünk, sikeres pályát befutott volt diákjaink, valamint külföldi és hazai szakemberek meghívásával, módot biztosítunk egyéni konzultációkra neves tanácsadó szakemberek és grafológus bevonásával.

A személyiségfejlesztő munka területei

Az iskola feladata az oktatás mellett a fiatalok nevelése, értékrendek és társadalmi viselkedésformák közvetítése. Az iskola ezt teheti spontán (ahogy a helyzetből adódik), vagy tervezetten és átgondoltan (kidolgozott technika alapján) úgy, hogy a tanárok munkájuk során a diákokkal erre alkalmas oktatási helyzeteket alakítanak ki, és lehetővé teszik megfelelő viselkedési modellek megvitatását illetve elsajátítását.

A gyerekek és fiatalok célirányos tanítása és személyiségük fejlesztése érdekében fontos, hogy az alapvető értékek és beállítottságok lehetőség szerint a nevelés valamennyi színhelyén azonos képviselőt és hangsúlyt kapjanak. Ehhez szükséges, hogy a nevelésben résztvevők összehangoltan együttműködjenek egymással, mert azok az értékek és társadalmi viselkedésformák, amelyeken társadalmunk alapul, csak így adhatók át sikeresen a következő nemzedéknek.

A tanuló helye a közösségben

A tanuló én-je, énképe a közösség által visszatükröződve alakul, fejlődik. Ezért fontos, hogy minél több szituációban (legyen az spontán vagy tudatos) kapjon a gyermek **visszajelzést**. Erre alkalmat nyújtanak a különböző tanítási órák, ahol ráébred a tanuló, hogy miben tehetséges, miben kevésbé; a különböző iskolai tevékenységek, pl. szakkörök, sportkörök, iskolai csoportok, pl. DÖK és az osztályközösség.

Ezeket a területeket és csoportokat mindenki megtalálja a neki való feladatokat. Az önmegevalósítás alsó tagozaton nevelői irányítással, a későbbiek folyamán pedig a társak segítségével, ill. önállóan valósulhat meg.

Ahhoz, hogy a pedagógus ebben segíteni tudjon, szükséges, hogy tiszta képet kapjon a tanuló közösségben elfoglalt helyéről. Ezért fontos mérések végzése, pl. szociometriai mérés 2., 3., 4., 5. 7. és a 9. osztály elején, tanulási szokások mérése 5., 7. és a 9. osztályokban.

Az önbizalom erősítése

A tanulók önbizalmának erősítése és önértékelésük megerősítése **erényeiknek tudatosítása és elismerése** révén történhet.

Ennek színtere lehet a tanulmányi munka eredményei mellett az egyéb területeken, pl. művészetekben, sportban elért eredmények. Itt elengedhetetlen a tanár irányító szerepe, aki felfedezi és inspirálja a gyermeket képességei kibontakoztatására.

Másik színtere az önbizalom erősítésének a különféle szerepek és feladatok vállalása csoporton belül. Eleinte tanári irányítással, segítséggel, később egyre önállóbban.

Alsó tagozaton az osztályfőnök szervezi az osztály programjait. 5.- 6. osztályban a tapasztalatok és a tanult viselkedésformák alapján a tanulók már részben átveszik a szervezési feladatokat.

7. - 8. osztályban és a középiskolás években a tanulók az osztályon belül kialakult feladatmegosztás és szerepvállalás alapján önállóan is képesek megszervezni az osztály programjait.

Javasolt programok: osztálykirándulás, diák bulik: pl. farsang, gólyabál stb., bagolytúra benn alvással, kerékpártúra, gyalogtúra, mini erdei iskola, projektek.

Önismeret és önértékelés fejlesztése

A fiatalok jobban meg tudnak birkózni életük kihívásaival és fordulataival, ha megértik, milyen befolyást gyakorolnak érzelmeik a viselkedésükre. Ennek megértése segíthet nekik abban, hogy cselekedeteiket jobban tudják ellenőrizni és felelősségérzet alakuljon ki bennük a saját viselkedésüket illetően. A saját személyiség fejlődésének alapos tanulmányozása – az érzelmek kezelése, az önkontroll és a magabiztosság – egy, a fiatalok által megfogalmazott fejlődési feladatot jelent. Ennek feldolgozása 5-10. osztályig történik osztályfőnöki órákon, tanórákon.

Interperszonális értékekre nevelés

A közösségi együttéléshez gyakorlóteret biztosít a csoport. A fiatalok az egykorúakkal kölcsönhatásban gyakorolják az egymással való érintkezést, a konfliktuskezelést, a beleélést a másik

helyzetébe, az egymás megvisszafogását. Az itt elsajátított szociális kompetenciák nagy befolyással vannak a fiatalok későbbi viselkedésére, és a sikeres életvitel előfeltételei. A csoportba történő befogadás élménye, a barátságkötés és –ápolás képessége közvetlenül összefügg a személyes elégedettséggel, az iskolához való pozitív viszonytal és többnyire a jobb teljesítményekkel is. Ehhez szükséges iskolai programok: teadélutánok, műsorok, versenyek, táborok, fesztiválok, osztálykirándulások és mindezek szervezése a tanulók bevonásával.

A humanizált társadalom- és világkép formálása

Az iskola feladata többek között a hazaszeretetre, a család és szülők szeretetére, az emberi jogok tiszteletére nevelés. A kamaszkorba lépve azonban a család hatása egyre gyengül, míg a saját korosztályi csoport hatása egyre inkább erősödik.

Ebben a korszakban a szülőkkel való kommunikáció is feszültséggel és problémákkal telivé válik. Mind a szülők, mint pedig a gyerekek többet szeretnének beszélgetni az egymással való érintkezés mikéntjéről, a szülők értékrendjéről és elvárásairól. Ennek színtere lehet a szülőkkel közösen szervezett és részvételükkel zajló kirándulás, gyermeknap, mini erdei iskola. Középis-kolában ajánljuk diákjainknak, hogy a szülői értekezletekre is kísérik el szüleiket és vitassák meg közösen az iskolai teljesítményüket, eredményeiket, esetlegeskudarcaikat, problémáikat és viselkedésüket.

Az iskolai munka a pedagógusok és a közvetlen partnerek (szülők) felelősségére épül. A pedagógus felelőssége, hogy ismerje szakmáját, legjobb tudása szerint végezze munkáját, alkalmazkodjon az állandóan változó világ igényeihez, szeresse tanítványait és minden tanuló a neki megfelelő fejlesztésben részesüljön.

A tanuló felelőssége, hogy a legjobb képességei szerint tanuljon.

A szülő felelőssége pedig a gondoskodás arról, hogy gyermeke használja ki az iskola által felkínált lehetőségeket a fejlődésre.

1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Minden, ami az iskolában történik, a közösséghez tartozás élményeit kell, hogy szolgálja. Ebben a közösségben ismeri fel egy gyermek saját képességeit és építi fel önmagát.

Cél: demokratikus szellemiségű, a demokratikus eljárásokban jártas, cselekvőképes ember nevelése. Az osztályfőnök segítségével együttélési szabályok megfogalmazása, betartása és önelenőrzés képességének gyakorlása.

Módja: minden gyermek az iskolai közösségben gyakorolja az őt megillető jogokat.

Ehhez a jogokról, lehetőségekről és eljárásokról rendszeres, hozzáférhető és közérthető tájékoztatást kapnak. Ehhez alkalmas módszer ennek házi rendi szabályozása.

Tájékozódhat, segítséget kérhet, kérdéseivel bátran tanáraihoz fordulhat minden tanuló.

Gyakorolhatják a véleménynyilvánítást, ill. javaslattételt úgy, hogy ezzel másokat, ill. az iskolai közösség érdekeit ne sértsék.

Gyakorolják a demokratikus választások mechanizmusát, eljárásait, módjait: a tanulóközösségek (osztály) 2-2 küldöttet választanak az iskola diákönkormányzatának vezetőségébe. Ez a vezetőség tárgyal az egyéb közösségekkel: nevelőtestület, SZMK ill. igazgató. Így minden tanuló megéli, hogy ő maga is választható, gyakorolhat tisztségviselői szerepet.

Megismerheti a demokratikus közösségen belül a kapcsolatteremtés formáit.

Fordulhat:

- a diákönkormányzat
- az osztályfőnök
- a tanárai
- az igazgató és
- a SZÜSZE felé.

A joggyakorlás, a véleménynyilvánítás, kérdezés színtere a diákfórum, melyet évente szervezünk meg.

Minden gyermek felelősséggel tartozik tetteiért az iskolai közösséggel szemben. Ezért erősíti a közösséget és a közösséghez való tartozást, hogy a tanuló a házirendet betartja, társait és az iskola felszereléseit óvja, védi és a kapott jutalmat, ill. büntetést is az iskola közösségében éli meg.

1.5. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Magatartási zavarról akkor beszélünk, ha a tanulók viselkedése az életkornak megfelelő szociális elvárásokat durván sérti. Az ilyen tanulók általában beilleszkedési problémákkal is küzdenek az élet minden területén. Önértékelésük alacsony fokú, kommunikációs-, konfliktuskezelő- és problémamegoldó képességük gyenge

A zavarok előidézői lehetnek:

- tanulói adottságok, organikus tényezők
- iskolai környezet
- családi környezet
- társadalmi környezet

Beilleszkedési problémák legtöbbször az 1. és 9. osztályosok körében és az újonnan érkező gyerekek esetében fordulhatnak elő. Olyan gyerekekről van ez esetben szó, akik nem képesek részt venni az osztály munkájában, nem tudnak harmonikus kapcsolatokat kiépíteni sem társaikkal, sem tanáraikkal, és az osztályközösség perifériájára szorultak.

A 10-16 éves korban e problémák háttérben leggyakrabban az életkori sajátosságok állnak: feltűnési vágy, kiegyensúlyozatlan érzelmi-indulati élet, a tekintély megkérdőjelezése, elkülönülés, közömbösség a társak iránt, agresszív megnyilvánulások stb.

A problémák azonban sok esetben mélyebben gyökereznek: a család érzelmi-nevelési körülményei, a családban meglévő vagy kialakuló munkanélküliség, elszegényedés, esetleg valamely családtag betegsége, halála a szülők válása okozhatja a tanulók viselkedés- és kapcsolatzavarait, de állhatnak a háttérben képességbeli hiányosságok, személyiségproblémák is.

Célunk a gyermek minél több szalon való bevonása a közösségbe, az egymás közötti együttműködés kialakítása, a valahová tartozás élményének biztosítása, a beilleszkedési, magatartási zavarok kialakulásának megelőzése, okainak feltárása, megszüntetése, vagy legalább hatásainak csökkentése, a tanulók személyiségfejlesztése, szocializálódásuk segítése.

Alkalmazási területek: Az iskola valamennyi tanára, kiemelten az osztályfőnök, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a diákönkormányzat munkáját segítő tanár, mentálhigiénés szakember, minden diák és a szülők.

Tevékenységünk eredményességét jelzi:

1. Ha az érintett tanulók - huzamosabb ideig súlyosabb konfliktusok nélkül tanulnak,
- többnyire elfogadják és betartják a szabályokat,
- együttműködnek tanáraikkal, társaikkal
2. Az osztályközösség elfogadja a másságot, befolyásolja és segíti a problémás tanulót.
3. Ha a kiváltó okot az iskolai közösség szolgáltatta, az ok feltárásával és megszüntetésével orvosolt a probléma.
4. Ha a tantestület többségi véleménye az, hogy tanulóink magatartása összességében javult /pl.: türelem, tolerancia, udvariasság stb./.

Dokumentumok: feljegyzések, jegyzőkönyvek, naplók bejegyzései

Tevékenység	Módszer	Felelős
1. Megelőzés	<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő iskolai légkör kialakítása (emberközpontú, szeretetteljes, őszinte, vidám, elfogadó) 	<ul style="list-style-type: none"> • iskolavezetés • osztályfőnök • tantestület
	<ul style="list-style-type: none"> • nyugodt, következetes, kiegyensúlyozott, kiszámítható tanári magatartás 	<ul style="list-style-type: none"> • osztályfőnök • tantestület
2. A kiváltó ok felkutatása, megszüntetése	<ul style="list-style-type: none"> • együttműködés a szülővel: pozitív vélemény, fejlődés, dicséret elmondása 	<ul style="list-style-type: none"> • osztályfőnök • érintett szülő
	<ul style="list-style-type: none"> • együttműködés a tanulóközösséggel (a közösség gyógyító hatása) • szociometriai felmérés 	<ul style="list-style-type: none"> • osztályfőnök • osztályközösség
	<ul style="list-style-type: none"> • együttműködés a szaktanárokkal • konzultáció: a zavar oka összefügg-e tanulási nehézségekkel • információk megosztása szaktanárokkal, iskolavezetéssel 	<ul style="list-style-type: none"> • iskolavezetés • osztályfőnök • szaktanárok

3. A zavarok enyhítése, hatásuk csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> • pozitív tulajdonságok, képességek felkutatása, továbbfejlesztése • a tanuló sikerélményhez juttatása 	<ul style="list-style-type: none"> • iskolavezetés • szaktanárok • osztályfőnök
	<ul style="list-style-type: none"> • tanórán kívüli foglalkozások szervezése: kirándulás, sportverseny, kulturális rendezvény, diáknapi, nemzetiségi projektnap stb. 	<ul style="list-style-type: none"> • iskolavezetés • tantestület • osztályfőnök • ifjúságvéd. f. • közműv. felelős • tanulóközösség
	<ul style="list-style-type: none"> • egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése • felzárkóztató foglalkozások 	<ul style="list-style-type: none"> • iskolavezetés • osztályfőnök • szaktanárok
	<ul style="list-style-type: none"> • személyiségfejlesztő tréning: önismeret, konfliktuskezelés, problémamegoldás • feszültségek feloldása dráma-pedagógiai módszerekkel • a másság elfogadása 	<ul style="list-style-type: none"> • osztályfőnök • facilitátor • mentálhigiénés szakember
	<ul style="list-style-type: none"> • családlátogatás 	<ul style="list-style-type: none"> • osztályfőnök
	<ul style="list-style-type: none"> • más osztályba való áthelyezés 	<ul style="list-style-type: none"> • ig. és ofők • ifjúságvédelmi f.
4. Kapcsolat felvétele a szakszolgálatokkal	<ul style="list-style-type: none"> • külső szakember bevonása a probléma megoldásába • a szülő és a tanuló Nevelési Tanácsadóhoz irányítása 	<ul style="list-style-type: none"> • osztályfőnök • ifjúságvédelmi felelős

1.6. A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Tantestületünk fontos feladatának tekinti a tanulói tehetség kibontakoztatása mellett a képességfejlesztést is. Ez utóbbi azért is fontos, mert a középiskola tömegessé válásával egyre többször konfrontálódunk a képességfejlesztés hiányából fakadó problémákkal. Tantestületünk tagjai nagy számban vettek részt egy a képességfejlesztéssel foglalkozó módszertani továbbképzésen is, iskolánk könyvtárában pedig kiemelt helyet kapott a témával foglalkozó szakirodalom, amely módot ad minden kolléga számára a témában való elmélyülésre.

Iskolánkban nagy hangsúlyt kívánunk fektetni az általános iskolai első hat évben valamint a nyelvi előkészítő, a 9. és a 10. osztályokban a képességfejlesztésre. Célként fogalmazzuk meg, hogy iskolánk rugalmas, a későbbiekben az **élet minden területén használható ismeretanyagot** adjon, s tanulóinkat a későbbi **önálló ismeretszerzésre** és alkalmazásra készítse fel. Ehhez fontos, hogy iskolánkban az oktatás rugalmasan alkalmazkodni tudjon az állandóan változó társadalmi elvárásokhoz, illetve meg tudjunk felelni a változó világ adta kihívásoknak. Ennek érdekében tantárgyközi módszertani szaktantervet dolgoztunk ki, amely alapvető módszerek alkalmazásának tárházát jelenti szaktantárgyaktól függetlenül, de egységesen alkalmazva. A módszerek feldolgozása, begyakorlása és alkalmazása a harmadiktól a tizenkettedik osztályig történik.

Ebben a folyamatban tanár és diáktársak kell, hogy legyenek, és az ismeretátadás elsődleges formájává az együttműködésre épített csoportos **kommunikáció** kell, hogy váljon. Ennek során célunk nemcsak azt megtanítani tanulóinknak, hogy mit tanuljanak meg, hanem azt is, hogy hogyan. A tanulás a gondolkodási készségeken keresztül fejleszhető a legjobban. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a tanulás minden területén a tanulók olyan feladatot kapnak, amelyekhez a gondolkodási készségeket kell használni, és ehhez elegendő időt biztosítunk a számukra.

Általában megállapítható, hogy a tanulók nagy többsége rendelkezik azokkal a stratégiákkal, amelyek a gondolkodás alsó szintjét jellemzik. Ezek: ismeret (tények ismerete), a megértés (a tények megértése) és az alkalmazás (a tények alkalmazása). Ránk hárul a feladat, hogy bevezessük tanulóinkat a gondolkodás/tanulás magasabb szintjeinek rendszerébe. A magasabb szinteket az **analízis** (a tények részekre bontása), a **szintézis** (valami új létrehozása a tényekből) és az **értékelés** (az ismeret értékelése) képezik. Ezek a szintek egyre bonyolultabb és egyre nagyobb kihívást jelentő feladatokat képviselnek a tanuló bármely témával kapcsolatos gondolkodása számára. A felsoroltak szerint elsősorban a tanulási képességek fejlesztésére helyeződik a hangsúly, de természetesen más alapképességek fejlesztése is lényeges, mint például a kommunikációs, konfliktusmegoldó és a szocializációs képességek.

Oktatási, tanulási stratégiák a képességfejlesztés során

- a tanulói kíváncsiságra építő óra
- az értelmező vita bátorítása az órán
- kognitív térképek készítése és készíttetése
- helyt adunk az önkifejezésnek és hangsúlyt fektetünk az egyéni megfogalmazásra
- kooperatív tanulás
- szükség esetén egyéni kognitív készségfejlesztés
- a tervezés tanítása, mint a tanulási folyamat fontos eszköze
- differenciált tanulásszervezés

A tehetség felismerése és a tehetséggondozás

Alapvető célkitűzéseinken túl iskolánk filozófiájába és feladatkörébe beletartozik a tehetségek felismerése és gondozása.

A tehetséges tanuló két területen tűnik ki: **személyiségjegyeiben és képességeiben**. Személyiségére jellemző az érdeklődés az ember világ működése, történelme, társadalma és gazdasága iránt. Ugyanakkor érdeklő az egyes ember magatartása és annak okai, illetve a világ ebből fakadó újraalkotása (művészetek), valamint a gondolkodás fejlődése (filozófia).

Képességei közül a legfontosabbak az összefüggések felismerése (asszociatív gondolkodás), a szenzibilis lelki alkat, az pontosság igénye, a kreatív gondolkodás, a jó kommunikációs készség és az önálló kutatómunka.

Ha ezeket a vonásokat felismerjük tanulóinkon, tehetségekről beszélhetünk. Ugyanakkor nagyon fontos, hogy az általános tehetségek (gyorsan tanul, szorgalmas, állandóan jól teljesít minden tárgyból) mellett, felismerjük és célzottan fejlesszük azokat a tanulóinkat, akik egy bizonyos területen mutatnak kimagasló tehetséget, mert ők vannak többen.

A tehetséges fiatalok továbbfejlesztése, a tehetségek gondozása a különböző műveltségi területeken, **szaktárgyon belül** a tanórákon illetve a tanórán kívüli foglalkozásokon, **speciális, testre szabott programmal** történik, amely során nem szabad szem elől téveszteni a fejlesztő tanárnak, hogy a tehetséggondozás egyben személyiségfejlesztés is.

A tehetségfejlesztés során alkalmazott módszerek

- a tanórai kereteken belüli differenciálás
- az érdeklődés felkeltése jól előkészített tanári demonstrációkkal a tanórai kereteken belül
- szakirodalom megismertetése az adott tudományterületen
- egyéni feladatok önálló kidolgozása (könyvtári kutatómunka, forrásokban és a szakirodalomban való jártasság kialakítása)
- szakköri, önképző köri tevékenység (egy-egy probléma mélyebb átgondolására, elmélyülésre, összefüggések láttatására ad lehetőséget, azok megfogalmazására alkalmas forma)
- megyei és országos vetélkedőkre való felkészítés és benevezés
- a tananyag egyéni érdeklődésre szabott témákkal való gazdagítása
- projektoktatás keretein belüli tevékenység
- tehetséges tanuló erős oldalának további erősítése, ugyanakkor gyengébb oldalának fejlesztése is
- az optimális fejlődés eléréséhez a megfelelő légkör kialakítása, ami magában foglalja a tanulók szűkebb környezetével való kapcsolatrendszerét (osztályon belül) és a tanár és a diák kapcsolatrendszerét
- bevonjuk a tanulót a tanulás folyamatainak a megtervezésébe

Ezeknek a tevékenységi formáknak a legfontosabb jellemzője, hogy az alapszintű ismeretanyagot tágabb tartalmú valamint magasabb szintű és színvonalú tudásanyaggal egészítik ki. Az alapképzés és a tehetséggondozás egyaránt megkívánja az elmélet és a gyakorlat szoros egységét és megfelelő arányosítását.

A jelenlegi oktatási struktúrában a tanulóinknak egyformán jól kell teljesíteniük minden tárgyból. Ha a szívünkön viseljük tehetségeink sorsát, kompromisszumra kényszerülünk, azaz differenciált oktatási stratégia alkalmazásával, valamint a szaktanárok közötti kooperativitás növelésével lehetőséget kell teremteni a tanulói munkaterhek olyan elosztására, amely figyelemmel van az egyes diákok tehetségére is. Ilyen program csak akkor valósítható meg, ha azt az egész tantestület vállalja.

Dokumentáció

- Tehetségregiszter vezetése (amely tartalmazza az egyes versenyeken elért eredményeket, a tehetséges tanulók területenkénti foglalkoztatását)
- Tehetségtabló
- Szakköri naplók
- Eredmények a honlapon

A tehetség gondozás iskolai folyamatait az alábbi táblázat foglalja rendszerbe

<i>Tevékenység</i>	<i>Módszer</i>	<i>Felelős</i>
1. Tehetségek felismerése	• megfigyelés	• tanítók, szaktanárok
	• házi versenyek (szaktárgyak, különböző művészeti ágak, kiállítás stb.)	• munkaközösség-vezetők, szaktanárok
	• speciális képességeket mérő tesztek	• tehetségfejlesztő pedagógus,
	• a tehetségek felismerését szolgáló tudatos szituációk tervezése, használata (ünnepélyeken való szereplés, diákönkormányzatban végzett munka stb.)	• munkaközösség-vezetők, szaktanárok, dmsp, osztályfőnökök
1. Tehetségfejlesztés (az iskolán belül)	• egyéni fejlesztés	• a fejlesztést végző pedagógus
	• differenciált tanórávezetés	• minden pedagógus
	• szakkör	• szakkörvezetők
	• nívócsoport	• iskolavezetés, érintett szaktanárok
	• emelt szintű képzések	• iskolavezetés, érintett szaktanárok
	• egyes tantárgy(ak)ból évfolyamlépés	• szaktanár

	<ul style="list-style-type: none"> iskolán belüli művészeti iskolai fejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> iskolavezetés, tanárok
	<ul style="list-style-type: none"> sportkör 	<ul style="list-style-type: none"> testnevelő tanárok
2. Tehetségfejlesztés (iskolán kívül)	<ul style="list-style-type: none"> közös fejlesztés egyes területeken más iskolákkal 	<ul style="list-style-type: none"> minden pedagógus
	<ul style="list-style-type: none"> kapcsolatok különböző szakmai szervezetekkel, a tehetséges tanulók irányítása „központi” szakkörökbe, zeneiskolába, sportegyesületekbe stb. 	<ul style="list-style-type: none"> minden pedagógus
3. A fejlesztés hatékonysága, értékelés	<ul style="list-style-type: none"> versenyeredmények összegzése, értékelése 	<ul style="list-style-type: none"> iskolavezetés, munkaközösség-vezetők, szakkörvezetők, szaktanárok stb.
	<ul style="list-style-type: none"> szakköri lemorzsolódás, szakkörök megszűnése 	

1.7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskolánk alapvető feladatának tekinti a gyermek- és ifjúságvédelem ellátását, a tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárását és pedagógiai eszközökkel a káros hatások megelőzését, ellensúlyozását.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

A gyermek fejlődését veszélyeztető okok

1. megelőzésére,
2. feltárására,
3. megszüntetésére.

Alkalmazási területek: Az iskola valamennyi tanára, kiemelten az osztályfőnökök, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a DÖK-segítő tanár, mentálhigiénés szakember, védőnő, iskolaorvos, minden diák és a szülők.

Tev.	Módszer	Felelős
1. M e g e l l ő z é s	<ul style="list-style-type: none"> a tanulók és szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, intézményekről, személyekről, akikhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak 	ifjúságvédelmi felelős osztályfőnök
	<ul style="list-style-type: none"> Az iskolában a tanulók és szülők által jól látható helyen közzé kell tenni a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények címeit, telefonszámát 	iskolavezetés
	<ul style="list-style-type: none"> a tanulói jogok az ifjúságvédelmet tartalmazó törvények, rendeletek megismertetése a tanulókkal (szülőkkel) tantestülettel 	iskolavezetés, ifjúságvédelmi felelős, Dmsp
	<ul style="list-style-type: none"> Az iskola házirendjében meg kell határozni a tanulók egészségügyi és testi épsége védelmére vonatkozó előírásokat, amelyeket a tanulóknak az iskolában be kell tartani (alkoholfogyasztás, dohányzás) 	
	<ul style="list-style-type: none"> A tanulókkal ismertetni kell ezeket az előírásokat, az ismertetés tényét dokumentálni kell. 	osztályfőnök
	<ul style="list-style-type: none"> személyiség – és közösség fejlesztés (közös élmény) 	tantestület
	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő iskolai „klíma” kialakítása (jó tanár-diák viszony) 	
	<ul style="list-style-type: none"> előadások szervezése az ifjúságot veszélyeztető tényezőkről (betegségek, káros szenvedélyek, bűncselekmények) 	ifjúságvédelmi f.
	<ul style="list-style-type: none"> kortársképzések szervezése 	
	<ul style="list-style-type: none"> mentálhigiénés programok szervezése 	
	<ul style="list-style-type: none"> a tanulók iskolai mulasztásának (hiányzás) figyelése 	osztályfőnök, minden tanár
<ul style="list-style-type: none"> továbbtanulási pályaválasztás segítése, pályaválasztási tanácsadás 	iskolavezetés pályaválasztási felelős	
2 F e l t á r á s	<ul style="list-style-type: none"> a tanulók helyzetének, családi, baráti kapcsolatainak megismerése (elbeszélgetés tanulókkal, szülőkkel, kollegákkal, igény esetén családlátogatás) a problémák okainak feltárásához 	osztályfőnök, ifjúságvédelmi f. védőnő
	<ul style="list-style-type: none"> a tanulók érdekeinek képviselete a fegyelmi tárgyaláson 	
	<ul style="list-style-type: none"> veszélyeztető okok megléte esetén kapcsolatfelvétel szakemberekkel 	
3 M e g s z ű n t é s	<ul style="list-style-type: none"> a tanulókkal való rendszeres foglalkozás, szülőkkel való kapcsolattartás (telefonon, személyesen) 	osztályfőnök, ifjúságvédelmi f.
	<ul style="list-style-type: none"> szükséges intézkedések megtétele (az okok megszüntetése, csökkentése, segítségnyújtás azok feldolgozásában) 	
	<ul style="list-style-type: none"> a veszélyeztetett gyermekek szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése; javaslattevés a változtatásra 	
	<ul style="list-style-type: none"> kapcsolatfelvétel a területileg illetékes nevelési tanácsadóval, gyermekvédelmi és családsegítő szolgálattal, iskolaorvossal, védőnővel, rendőrséggel, polgármesteri hivattal, gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal 	iskolavezetés, ifjúságvédelmi f.

1.8. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Tanulási kudarcok okai igen szerteágazóak lehetnek. Eredménye mindig a tanuló jelentős lemaradása. Az iskola fontos feladatának tekinti, hogy időben felismerje, és kiszűrje a tanulási kudarcnak kitett tanulókat. Így legfontosabbnak tartjuk az okok felderítését, majd a megelőzést.

Kudarc oka lehet:

- beszéd, beszédmegértés nehézségei
- figyelem, koncentráció hiánya
- gondolkodás nehézségei
- magatartászavar
- és/vagy a mozgás területének képessége nem megfelelő szintű
- iskolaváltás
- hiányzás
- motiváció hiánya
- képességbeli hiányosságok
- szociális hátrány

Alkalmazási területe: Az iskola valamennyi pedagógusa, osztályfőnök, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

TEVÉKENYSÉG	MÓDSZER	FELELŐS
A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése	- képességek felmérése iskolába lépéskor, - képességek felmérése az iskoláztatás folyamán (pl.: szövegértés, koncentrációképesség) - tanulók tanulási szokásainak felmérése	pedagógus tréningvezető, facilitátor, nevelő
Tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (az iskolán belül)	- tanulásmódszertan, tanulás tanítása	osztályfőnök, szaktanár
	- naplók rendszeres ellenőrzése	osztályfőnök, szaktanár
	- problémafeltáró egyéni és csoportos beszélgetés	pedagógus, fejlesztő pedagógus, nevelőtanár
	- egyéni képességfejlesztés	pedagógus, nevelőtanár
	- felmérések, interjúk készítése	osztályfőnök, fejlesztőpedagógus
	- differenciált tanórávezetés	pedagógus
	- korrepetálás	érintett pedagógus, nevelőtanár
Tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (az iskolán kívül)	- mentesítés bizonyos tantárgyak tanulása, illetve e tantárgyaknál az értékelés alól	szaktanár , igazgató (szakvélemény alapján)
	Tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (Nevelési Tanácsadó, Ifjúsági Ideggondozó, stb.)	pedagógus, osztályfőnök, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
A fejlesztés hatékonysága, értékelés	- tesztek újrafelvétele	pedagógus,
	- dokumentumelemzés, a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése	szaktanár, osztályfőnök
	- megfigyelés	szaktanár, osztályfőnök
	- tanulmányi eredmények elemzése	szaktanár, osztályfőnök
	- beszélgetés diákkal, szülővel	szaktanár, osztályfőnök

1.9. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szociális hátrány észlelése: azokra a tanulókra vonatkozik, akiken észrevehető a család anyagi helyzetének romlása (taneszközök hiánya, befizetési hiányosságok, stb.)

Alkalmazási terület:

- Az iskola valamennyi tanulója (felismerése bizonyos szakaszában)
- A kiválasztott tanulók (a segítő tevékenység szakaszában)
- Az iskola valamennyi tanára

Tevékenység	Módszer	Feladat	Felelős
Helyzetértékelés (Mit tekintünk szociális hátránynak?)	<ul style="list-style-type: none"> - Tájékozódás a merítési régió szociális helyzetéről - a szociális hátrányokat felismerő módszertani kultúra kialakítása 	konstruktív szakmai információcsere kiépítése a város szociális intézményeinek felelős szakembereivel (családsegítők, gyámügy, egészségügy) szempontrendszer kialakítása, folyamatos felülvizsgálata	igazgató ifjúságvédelmi felelős
Problémafeltárás (Hogyan szerzünk tudomást a szociális hátrányokkal küzdő diákokról?)	információk gyűjtése, beszélgetés megfigyelés lehetőség teremtése „hármast”találkozásokra	belépő évfolyamokon beszélgetés az ismerkedő szülői értekezleten folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, bizalomépítés felmérés/kérdőív (önkéntes) a tanulók életkörülményeinek, viselkedési- és tanulási kultúrájának folyamatos figyelemmel kísérése nyílt órák, fogadóórák, rendezvényekre meghívás (svábbal, jótékonysági koncert...) állandó információcsere a kollégiumi nevelőkkel	osztályfőnök ifjúságvédelmi felelős mentálhigiénias szakember kollégiumi nevelő
Esélyegyenlőség/oktatási méltányosság megteremtése (Hogyan tudjuk a szociális hátrányokat enyhíteni, kompenzálni?)	<p>a szociálpolitikai támogatások/jóléti szolgáltatások iskolai gyakorlatának kidolgozása és alkalmazása</p> <p>tanárok szakmai felkészítése, továbbképzése</p> <p>szükség esetén kiemelten kezelt tanulásszervezés</p> <p>szülők tájékoztatása az oktatáshoz kapcsolódó szociális támogatásokról</p>	<p>tankönyv-támogatási rendszer</p> <p>jótékonysági rendezvények bevétele</p> <p>pályázati lehetőségek kihasználása</p> <p>elő-takarékosság, osztálypénz</p> <p>kisalapítványi bevételek (1%)</p> <p>korrepetálás, felzárkóztatás, tan-tan, differenciálás, egyéni tehetséggondozás, versenyfelkészítés</p> <p>étkezési kedvezmény, utaztatás, kollégiumi elhelyezés</p> <p>iskolán kívüli, de iskoláztatással kapcsolatos pályázatok (pl. kisebbségi)</p>	igazgató osztályfőnökök pályázatokot figyelő tanár gazdasági vezető kollégiumi nevelő

1.10. Iskolahasználók az iskolai közéletben

Szülő, tanuló iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái

Az iskola csak akkor töltheti be sikeresen feladatát, ha külső és belső kapcsolatai pontosan meghatározott szereplőkre irányulnak, ha ezeket a kapcsolatokat az iskola rendszeresen ápolja, s ha a tantestület felhasználja a kapcsolatrendszer által biztosított, munkáját érintő információkat.

1.10.1. Kapcsolat a szülőkkel, együttműködés a családdal

A szülőkkel való kapcsolatok ápolása különösen fontos, hiszen ők ismerik leginkább azokat a tanulókat, akiknek az oktatását, illetve nevelését az iskolára bízta. Érdekeink közös: sikeressé szeretnénk tenni az iskolánkban tanuló fiatalokat. Támogatásuk nélkül a pedagógusok munkája kevésbé lehet sikeres, támogatásukkal számos problémán lehetünk úrrá. A **szülők** törvény által biztosított jogait akkor gyakorolhatják problémák nélkül, ha **az iskolával rendszeres, kiépített kapcsolatot** tartanak fenn. Az elégedett szülők egy oktatási intézmény legfőbb reklámozói. Mindebből az következik, hogy a szülőkkel, a családdal való kapcsolat fenntartása, fejlesztése kiemelt feladataink közé tartozik.

A család és az iskola partneri kapcsolatának alapelvei

- a gyermeki személyiségfejlődés érdekeit kell elsősorban szem előtt tartani
- a család és az iskolai nevelési céljai és elvei közelítsenek egymáshoz (nevelési módszerek megismerése, megismertetése)
- ismerni kell a szülők elvárásait a gyermekekkel szemben, csak így tudja az iskola támogatni a tanulót
- meg kell beszélni a családi és az intézményi nevelés jelentőségét, felelősségét, határait, a felelőség kölcsönösségét
- magatartás és életmódformáláshoz nem elegendő a személy értelmi szférájára való ráhatás, hanem a magatartást befolyásoló érzelmekre és akaratra is hatni kell.

Szülők és nevelők együttműködésének tartalma, formái

- A gyermek megfigyelése alapfontosságú mind a nevelő, mind a szülő részéről. Ezek apró jelzések a tanuló személyiségéről. Ehhez igazodva kell elkezdni a tanuló fejlesztését.
- A nevelési problémák megoldásának formái
 - o A nevelő és a szülő egyéni megbeszélése fogadóórákon (hagyományos forma) időpont egyeztetéssel, ha szükséges.
 - o A nevelő és a szülők csoportos megbeszélése szülői értekezleten (hagyományos forma) havonta, kéthavonta egy adott délutánon kötetlen beszélgetés formájában a szülők idejétől, érdeklődésétől függően.
 - o A szülők és nevelők emberi kapcsolatát erősítik, pl.: szüreti bál, nyílt nap, farsangi bál, családi osztálykirándulások, adventi koncert.

A kapcsolatok hagyományos formái

- szülői értekezlet
- összevont szülői értekezlet az évfolyam vagy az iskola egészének szintjén
- rendkívüli szülői értekezlet
- fogadóóra
- nyílt napok
- előzetes egyeztetéssel szervezett találkozók

A kapcsolatok más formái lehetnek a **szülők és az iskola közös rendezvényei**, a **szülői szervezettel** való kapcsolatok fejlesztése.

Szülői értekezlet

Rendszeres, osztályszintű szülői értekezletet tanévenként legalább kétszer tartunk. Ennek időpontját az év munkarendje határozza meg. Tartalmát a tantestület, az osztályfőnök és az iskolavezetés közösen alakítják ki. A szülői értekezlet időpontjáról és várható tartalmáról az osztályfőnök az értekezlet előtt legalább két héttel írásban értesíti a szülőket.

Ezek az értekezletek részt vehetnek az osztályban tanító tanárok, az iskolavezetés tagjai, valamint az osztály tanulói is.

Összevont szülői értekezlet

Összevont szülői értekezlet összehívását az iskolavezetés, illetve az egy évfolyamon tanító tanárok kezdeményezhetik. Mindig a szülői értekezlet időpontjában szervezzük, hogy ne terheljük fölöslegesen a szülőket.

Rendkívüli szülői értekezlet

Rendkívüli szülői értekezletre akkor kerülhet sor, ha az osztályban valamilyen fontos probléma merült fel, aminek megoldása közös megbeszélést, gondolkodást, esetleg cselekvést igényel. Rendkívüli értekezlet összehívását kezdeményezhetik az osztályban tanító tanárok, az osztályfőnök, az osztályban tanuló diákok szülei, ha a kezdeményezők aránya eléri a húsz százalékot. A szülői értekezletek tapasztalatait a tantestület közös értekezleteken dolgozza fel.

Fogadóóra

Biztosítani kell annak lehetőségét is, hogy a szülők megismerkedhessenek a gyermeküket tanító szaktanárokkal is, ezért évente legalább kétszer fogadóórát tartunk. A fogadóórára az osztályfőnök írásban hívja meg a szülőket, valamint a helyben szokásos módon az aktuális időpontok honlapunkon is megtalálhatók.

A rendszerese szervezett fogadóórákon kívül az iskola tanárai előre egyeztetett időpontban a szülők rendelkezésére állnak, ha a szülők azt igénylik.

Nyílt nap

Fontosnak tartjuk, hogy a szülők az iskolában folyó napi munkába is betekintést nyerhessenek, hiszen reális képet csak így alkothatnak az iskoláról, ezért az általános iskolában igény esetén a középiskolában is minden évben szervezünk nyílt napot. Ennek időpontját az év munkarendje tartalmazza.

Mivel az iskola nyitottságra törekszik, ezért a szülők bármikor részt vehetnek az iskolában szervezett foglalkozásokon, ha ilyen jellegű igényüket az osztályfőnökkel, valamint az érintett szaktanárokkal, foglalkozásvezetőkkel előre megbeszélték, illetve a látogatás időpontjában közösen megegyeztek.

A kapcsolattartás egyéb formái

Fontosnak tartjuk, hogy a szülői szervezetekkel szoros kapcsolatokat építsünk ki. Ezek a kapcsolatok az információcserén túl közös rendezvényekre is kiterjednek.

Azt is elengedhetetlennek tartjuk, hogy a szülők elégedettségét időnként kérdőíves formában felmérjük. A felmérés eredményeiről mindig tájékoztatni kell a szülőket is.

1.10.2. A tanulókkal való kapcsolattartás formái

A tanulók demokratikus szemléletének kialakítása, a jogok, kötelességek megismerésének, megtartásának, gyakorlásának fontos színtere a diákönkormányzati munka.

A közösséggé szerveződés lépéseit betartva eleinte, az általános iskolában még szoros tanári felügyelet mellett meg kell keresni azokat a területeket, amelyekben a tanulók öntevékenyen dolgozhatnak. Ilyen lehetőségek a délutáni rendezvények (pl. télapó, karácsony, farsang, vagy az iskolarádió működtetése).

A tanulók választott képviselői több területen képviselhetik a tanulók érdekeit, kéréseit:

- Javaslatot tehetnek az iskolai házirenddel kapcsolatban
- Meghatározhatják az egyes iskolai rendezvények programját
- Ötleteket adhatnak a nevelőtestületnek az iskolai élet színesítésére, gazdagítására
- Javaslatot tehetnek a dicséret, a magatartás és szorgalomjegyek értékelése kérdésében

Iskolánkban **működik diákönkormányzat**. Az önkormányzat a középiskolában minden tanév első harmadában, az általános iskolában minden tanév végén **diákfórumot** szervez. Ez a fórum a tanulókkal való kapcsolattartás egyik fontos intézménye. Az önkormányzat képviselői szabályokban rögzített módon rendkívüli fórumot is összehívhatnak, illetve panaszkezelés céljából egy-egy probléma megoldására bizottság kialakítását kezdeményezhetik.

Az egyes tanulók problémáival az általános iskola illetve a középiskola igazgatóhelyettese foglalkozik. Hozzá bármikor fordulhatnak a tanulók panaszaikkal, gondjaikkal akár személyesen, akár szüleik, akár a diákönkormányzat képviselői útján.

1.10.3. Együttműködés az MNÁMK Óvodájával

Nagyon fontos feladat az óvodából iskolába való átmenet nehézségeinek csökkentése, a gyermekek fejlesztésének folyamatossá tétele.

Együttműködés formái:

- a leendő 1. osztályos tanító kapcsolatot tart fenn a nagycsoportot vezető óvónővel,
- a leendő 1. osztályosok többször látogatást tesznek az iskolába és az első osztályban folyó munkával ismerkednek,
- kölcsönösen látogatjuk egymás rendezvényeit,
- Az együttműködés formáinak további bővítését tervezzük az alsós munkaközösség és az óvónők közös munkaközösségi megbeszéléseivel. Egyeztetjük az éves munkaterveket, elemezzük, értékeljük eredményeinket.

1.10.4. A kollégiumi nevelők és az egységes iskola pedagógusainak együttműködése

Középiskolás tanulóink jelentős része a kollégium lakója, ezért is fontos, hogy a kollégium, valamint a gimnázium tanárai **rendszeres kapcsolatokat** tartsanak egymással. Ezeknek több formája is lehet. Ilyen az osztályfőnök, a szaktanár és a kollégiumi pedagógus közötti rendszeres **konzultáció**. A közös értekezletek, amelyek összehívását bármelyik fél kezdeményezheti. Ezeken közös **problémafeltárássra, cselekvési tervek kidolgozására** kerülhet sor, s természetesen az eredmények értékelése is közösen történik.

Az iskola a kollégiummal rendszeresen együttműködik. A nevelés – oktatás folyamatában egyenrangú kapcsolatra törekszik. Az iskola a szakmaiságot, a kollégium - a család távolléte miatt – a biztos hátteret jelenti. A két intézmény harmonikus együttműködése, azonos alapértékek közvetítése, a rendszeres információcsere biztosítja a tanulók fejlődésének eredményességét.

Alkalmazási területe: Az iskola valamennyi tanára, kiemelten az osztályfőnökök, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a dmsp tanár és minden kollégista diák.

A kapcsolat szabályozott rendszerét az alábbi táblázat tartalmazza:

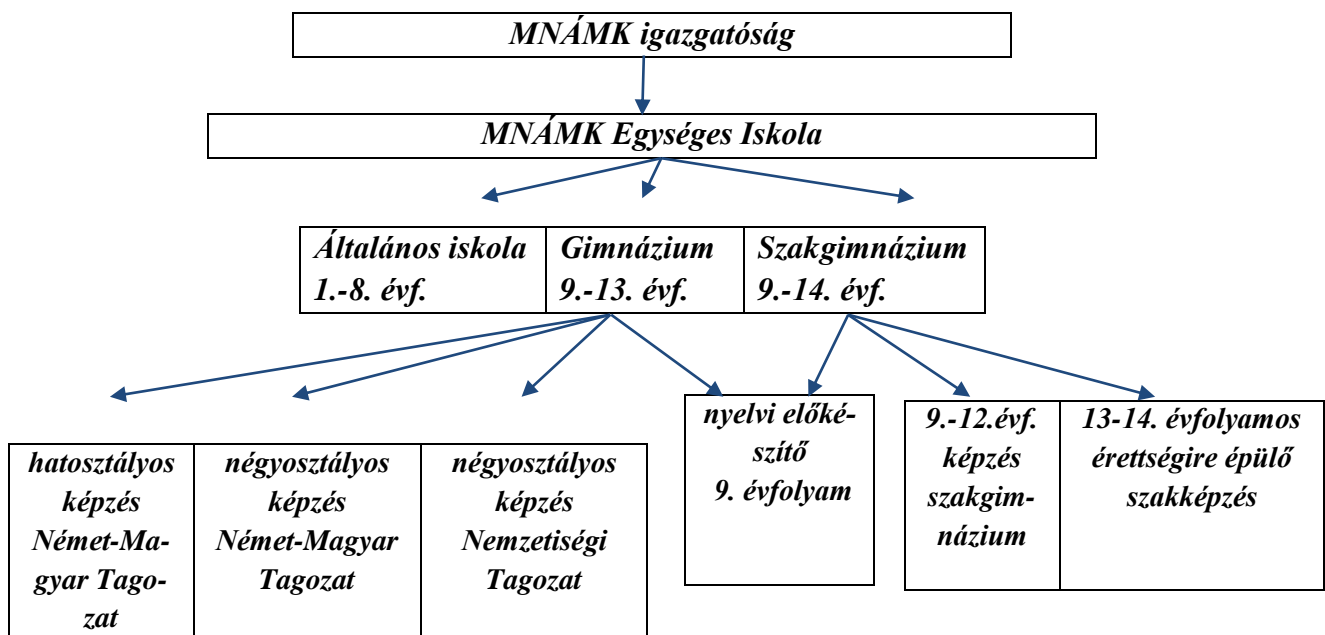
Tevékenység	Módszer	Felelős
A tanuló kollégiumi viselkedésének megismerése (magatartás, szorgalom)	<ul style="list-style-type: none">- egyéni elbeszélgetés,- megfigyelés,- kollégiumi rendezvényen közös élmény,- kapcsolat a kollégiumi nevelővel	osztályfőnök

Tanulási módszerének megismerése	- interjú (írásbeli), - egyéni elbeszélgetés	szaktanárok osztályfőnök
Tanulási problémák feltárása	- konzultáció	szaktanár – nevelő
A tanulás segítése	- korrepetálás	szaktanár
A tanuló kollégiumi közösségben betöltött helye, közérzete	- egyéni elbeszélgetés, - kollégiumi rendezvények látogatása	osztályfőnök DÖK-segítő tanár
Alapértékek	- főbb dokumentumok vizsgálata - közös továbbképzések	
A veszélyeztetett helyzetű tanulók felmérése, segítése	- írásbeli interjú, - egyéni elbeszélgetés, - közös cselekvési tervek	osztályfőnök - kollég.ifjúságvéd. felelős

2. Az iskola helyi tanterve

Bevezetés: Az egységes iskola szervezeti keretei

- Intézményigazgató/főigazgató
- Német igazgató
- Intézményegység-vezető/Egységes iskolaigazgató
- Vezetői Tanács/ igazgatóhelyettesek / gyakorlati oktatás vezető
- Szakmai munkaközösségek
- Diákönkormányzat
- Üzemi Tanács
- Szülői Szervezet
- Diáksportkör/Sportegyesület
- Frankelos és MNÁMK Baráti Kör

Iskolánkban három iskolatípusban 14 illetve szerintem kiszedni 15 évfolyamon hozzávetőlegesen 850 diák tanul. Átlagos osztálylétszámaink 28 fő körül vannak. A kétnyelvű nemzetiségi oktatásban, mind az általános iskolában mind pedig a gimnáziumi képzésben, valamennyi osztályban az idegen nyelv, valamint a németül tanított szaktantárgyak és a matematika oktatása csoportbontásban történik. A nyelvoktató nemzetiségi oktatásban, a szakgimnáziumban a német nyelv és az angol nyelv valamint a népszerű oktatásában alkalmazzuk a csoportbontást.

2.1 Az Egységes Iskola képzési rendje

Iskolánk a város és a közvetlen környék lakosainak körében igen népszerű, mert az óvodától az érettségiig, de akár a felsőfokú diploma megszerzéséig is komplex oktatási programot kínál. Az iskolaválasztás motivációja az alapkészségek elsajátítása majd az érettségi bizonyítvány megszerzésén túl a jól alkalmazható idegennyelvtudás megszerzése és a sikeres továbbtanulás valamely felsőoktatási intézményben.

Az MNÁMK a magyarországi német nemzetiség egyik legjelentősebb oktatási intézménye. A **német nyelv** - mint identitáshordozó és identitásteremtő – **emelt szintű, magas színvonalú elsajátíttatása** mellett nagy hangsúlyt fektetünk a német nemzetiség kultúrájának, hagyományainak továbbadására is. Óratervünket ezen szempontok figyelembevételével alakítottuk ki. Az egységes iskola minden évfolyamán tanulnak a diákok heti (min.) 5 órában német nemzetiségi nyelvet és irodalmat, amely tantárgyból félév és tanév végén egy osztályzatot kapnak. Az egységes iskola minden évfolyamán biztosítjuk a heti (min.) 5 német órát. A tananyag minél eredményesebb feldolgozása érdekében – különös tekintettel arra, hogy több tantárgyat német nyelven tanítunk - 23 fős osztálylétszám fölött csoportbontást alkalmazunk.

Két tannyelvű nemzetiségi oktatási óratervünk él azzal a törvényi lehetőséggel, hogy a **diákok heti oktatási időkerete 10 %-kal megnövelhető** a nemzetiségi képzésben.

Azzal a lehetőséggel is élünk, amelyet a „Nemzetiség iskolai oktatásáról szóló irányelvek” (továbbiakban: Irányelvek) tartalmaznak, miszerint a **készségtárgyak óraszámából évi 37 óra** átcsoportosítható a nemzetiségi oktatásra.

Az iskola a Knt. 27. § (11) bek. alapján megszervezi a **mindennapos testnevelést** heti öt testnevelés óra keretében, amelyből heti két óra

- iskolai sportkörben való sportolással,

- a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel, vagy

- iskolaorvos és szakorvos javaslatára gyógytestnevelésen való részvétellel váltható ki. (20/2012. (VIII.31.) EMMI rend. 142. § (39) bek.)

A mindennapos testnevelés megszervezésére fordítandó **heti 5 órából heti 1 órát** Nemzeti Alaptanterv „Testnevelés és sport” műveltségterületében jelzett sporttevékenységre – nemzetiségi iskola lévén – **német néptáncra** fordítunk. A néptáncot helyi tantervünkben a testnevelés tantárgyba integráltuk.

Az intézmény nevelőtestülete által vallott egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, valamint a tanulók fizikai állapotának mérése során alkalmazott módszerek leírását az MNÁMK Egészségnevelési és Környezeti Nevelési Programja tartalmazza, amely a Pedagógiai Program részét képezi.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, valamint az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv az iskola védőnőjének éves munkatervében található. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések részletes leírását az intézmény Közoktatási esélyegyenlőségi cselekvési terve tartalmazza, amely a Pedagógiai Program részét képezi.

Mivel az intézményünk arculatát elsősorban a nemzetiségi és az idegen nyelv magas színvonalú oktatása határozza meg, melynek során számos tantárgyat német nyelven tanítunk, ezért a kerettanterv által biztosított **10%-os szabadon felhasználható időkeretet** helyi tantervünkben az egyes tematikai egységek között osztottuk fel a tananyag mélyítése és képességfejlesztés céljából.

Iskolánkban **idegen nyelvként angolt** oktatunk általános iskola 4. osztályától kezdődően egészen az érettségig.

A **választott kerettanterv megnevezése** az egyes tantárgyak helyi tantervében található.

2.1.1. MNÁMK Egységes Iskola Általános Iskolája

Nyolc évfolyamos általános iskolánk alsó tagozatból (1-4) és felső tagozatból (5-8) áll.

Osztály / Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5	5	5	5	5
Népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6	4	4	3	4
Angol nyelv	-	-	-	-	2	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem és állampolgári ism.	-	-	-	-	2	2	2	2
Környezetismeret/Természetismeret	1	1	1	1	2	2	0	0
Fizika	-	-	-	-	-	-	2	1

Kémia	-	-	-	-	-	-	1	2
Biológia	-	-	-	-	-	-	2	1
Földrajz	-	-	-	-	-	-	1	2
Ének- zene	1	1	1,5	1,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Rajz	1	1	1,5	1,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Informatika	-	-	-	-	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	0
Testnevelés/Néptánc	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	-	-	-	-	1	1	1	1
Összesen:	27	27	27	29	30	30	33	33

Alsó tagozaton az első és második évfolyamon **egész napos iskolát**, ezzel párhuzamosan, a választás lehetőségét biztosítva 1.-4. évfolyamon **napközi** otthonos nevelési formát kínálunk igény szerint.

- **Mind az egész napos tanulószervezés, mind a napközi otthonos nevelés** során a diákokkal két pedagógus foglalkozik egész napos munkarendben. Mindkét rendszerben egyenletesebb a tanulók terhelése, a tantárgyat tanítóval tanulják meg a gyerekek a helyes tanulás fortélyait, vele készítik el a leckét, így a tanító pedagógus közvetlen visszajelzést kap az elsajátítás mértékétől, az esetleges hibákról és hiányosságokról. A gyerekek iskolai napirendje rugalmasan kezelhető és a gyermek fizikai, pszichés terheltségéhez igazítható.
- Tapasztalatunk, hogy a személyiségformálásban kiemelkedő szerep jut **az irányított szabadidőnek**, ezért számos szabadidős tevékenységet kínálunk: játékbankunk tele van személyiségfejlesztő játékokkal, tanulás után és napközi előtt hatalmas iskolaudvarunk és sportsarnokunk mozgásra hív, napközis nevelőink játszóházat szerveznek, színházba viszik a gyerekeket.

Az alsó tagozat 1. - 2. évfolyamán tehát kéttanítós **egész napos nevelés – oktatás** valósul meg úgy, hogy mellette működik egy kontroll osztály is.

Az egész napos iskola, mint munkaforma biztosítja az óvodából az iskolába történő átmenet zökkenőmentes megvalósítását. Jól segíti az új környezetbe való beilleszkedést és a helyes tanulási szokások kialakítását. A gyermekek nevelését oktatását minden osztályban két tanító irányítja. A tanulók naponta 7.45-16.30-ig tartózkodnak az iskolában, részt vesznek a tanítási, önálló tanulási órákon valamint a szabadidős tevékenységeken. Az egész napos nevelés, mint munkaforma biztosítja a tananyag elsajátítása és a tanulók személyiségének teljes körű fejlesztése mellett a gyermekek együttműködő és tolerancia képességének kialakítását, fejlesztését, valamint egymás elfogadásának, segítségének természetes napi gyakorlatának igény szinten történő kialakítását.

A tantárgycsoportos oktatás garancia a folyamatos műhelymunka megvalósításához, a szakmai tapasztalatok átadásához, a tartalmi és módszertani egységesség kialakításához.

Ez a munkaforma jó lehetőséget biztosít a tanítók számára, hogy professzionális szinten képesek legyenek saját tantárgyaik tanítására, megőrizve és kiteljesítve saját pedagógiai arculatukat is.

A délelőtti és a délutáni tanítási órák között gazdag és színvonalas szabadidős tevékenységekkel, önálló tanulóval, gyakorlással töltik idejüket a tanulók.

Az egész napos nevelés napi időbeosztása jobban megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak és egyenletesebb terhelést biztosít számukra. Több lehetőség nyílik a beszélgetésre, megfigyelésre, nevelési helyzetek elemzésére és kihasználásra. A reggeli beszélgető körben a gyermekek élményei, problémái, gondjai, kérdései kerülnek felszínre, meghallgatást, megértést tapasztalnak és segítséget kapnak. Fejlődik empátikus, tolerancia- és tűrőképességük. Nyugodtabban feszültségmentesen kezdik meg a tanulást.

A tanítási óra és az önálló órarendi egysége biztosítja a napi tananyag elsajátítása mellett az ahhoz kapcsolódó házi feladat elkészítését, gyakorlását, felzárkóztatást, tehetséggondozást, a tananyag megértésének, esetleges hiányosságainak, bizonytalanságainak azonnali visszajelzését.

A pedagógus úgy alakítja módszertani és tevékenykedtető tevékenységét, hogy közben diákjaiban fejleszti, illetve kialakítja önállóságukat, felelősségérzetüket.

Célunk az egész napos nevelés munkaforma keretein belül:

- személyiségfejlesztő gyakorlatok és tevékenységek, technikák alkalmazása a tanórákon és a szabadidős tevékenységek során,
- kommunikációs készség fejlesztése,
- a differenciál készség és képességfejlesztés biztosítása,
- higiénés, társas munkaszokások kialakítása
- helyes magatartási szabályok elsajátíttatása, közösségi normák kialakítása, betartása, betartatása
- egészséges és kulturált életmód kialakítására nevelés
- társas kapcsolatok kialakítására való képesség fejlesztése
- önálló tanulásra, önművelésre nevelés
- konfliktuskezelési technikák tanítása (beszélgető-kör), hatékony működtetése
- színvonalas tanítási órán és iskolán kívül programok szervezése és lebonyolítása a tanulók bevonásával, igényeik figyelembevételével
- az erdei iskolai programok beépítése a napirendbe
- magyar és német nemzetiségi hagyományok megismerése és ápolása
- projekt módszerrel történő tananyag feldolgozás

Minden alsó tagozatos kisdíákunk péntek délutánonként a vizualitást és a kreativitást fejlesztő tevékenykedtető ún. **klubnapközi** foglalkozásokon vehet részt a maga választotta tevékenység szerint.

A NAT által előírt **mindennapos művészeti nevelés** megvalósításában is fontos szerepet játszanak a klubnapközis foglalkozások. A művészeti nevelés fontos színterei még az ének-zene, rajz és vizuális kultúra, valamint a hon- és népismeret órák, emellett pedig a testnevelés tantárgyba integrált néptánc órák, továbbá a különböző szakköri és szabadidős foglalkozások.

A klubnapközis foglalkozásokon illetve felső tagozaton az osztályfőnöki órák keretében az „Egyszer mi is felnövünk” („Erwachsen werden”) programmal ötvözve **Boldogságóra** programot valósítunk meg.

A program küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve segítse a boldogságra való képesség fejlesztését.

A boldogságórák hozzájárulnak a gyermekek pozitív lelki fejlődéséhez és a belső jólléthez. Az órák élményekben gazdag játékaik, elgondolkodtató feladatai, és a meghatározott témákról folyó, a tanulók saját élményeinek feldolgozását segítő beszélgetések fokról fokra kibontakoztatják a derűs életszemléletet és -szeretetet.

Felső tagozatos diákjaink oktatása-nevelése során hangsúlyozottan törekszünk az **élmény-szerű ismeretszerzés** lehetőségeinek megteremtésére. A kompetenciafejlesztés és a tudásanyag elsajátítása sok esetben tantárgyakon átívelő **projektek** keretében, a tantárgyi óraszámok tömbösítése segítségével valósul meg. A délutáni tanuláshoz **tanulósobai** lehetőséget biztosítunk szaktanári segítséggel.

Emellett szakkörök, magyar és német iskolai kiskönyvtár, modern és hagyományőrző tánc kurzus várja a diákokat. Negyedéves rendszerességgel **iskolaújságot** jelentetünk meg, **iskolarádió**nk működik.

A Köznevelési törvény értelmében az **erkölcstan** vagy a helyette választható, az egyházi jogi személy által szervezett **hit- és erkölcstan** óra iskolánkban a kötelező tanórai foglalkozások része. Diákjaink és szüleik választhatnak, hogy a tanuló – iskolánk képzett pedagógusa által tartott – erkölcstan, vagy – valamely egyház hitoktatója által tartott - hit- és erkölcstan vesz részt. Az induló tanév csoportjainak megszervezése érdekében előző tanév tavaszán felmérjük az igényeket. A hit- és erkölcstan órákat lehetőség szerint az erkölcstan órák számára az órarendben meghatározott időben tartjuk. Amennyiben ez nem megoldható, lehetőség van arra, hogy a szülővel történt egyeztetés és az igazgatóval történt megállapodás alapján az órákat az egyházi jogi személy más időpontban vagy más időpontban az iskola épületén kívül tartja meg. Harmadik osztálytól kezdve egészen az érettségig egy a tantestületünk által kidolgozott tantárgyközi **módszertani szaktanterv (Methodencurriculum)** alapján dolgozunk, amelynek segítségével különböző kompetenciákat fejlesztünk az egyes tantárgyakat tanító pedagógusok összehangolt tevékenysége révén.

Általános iskolás, és gimnáziumunk hatosztályos tagozatára járó tanulóinak többsége – akik a megfelelő nyelvi szintet elérik – **nyolcadik osztályban** – a tanórákon történő felkészítés után - **DSD I.** német nyelvvizsgát tesz.

Kiemelt figyelmet fordítunk mind az általános iskolai mind a középiskolai oktatásban a következőkre:

- A tanórákba és a tantervekbe - minden tantárgy esetében - beépítjük az alábbi kompetenciafejlesztő módszereket és tanulásszervezési eljárásokat
 - ✓ kooperatív tanulás
 - ✓ egyéni és páros munka
 - ✓ prezentáció
 - ✓ tanórai differenciálás heterogén csoportokban
 - ✓ projektmunkák heterogén csoportokban
 - ✓ dramatikus módszerek és technikák alkalmazása
 - ✓ önellenőrzés, mások ellenőrzése
 - ✓ vita

- A tanulószervezési eljárásokat tudatosítjuk a napközi és tanulószoba foglalkozásain is.
- Törekszünk arra, hogy a tanórákon életszerű feladatokat adjunk a tanulóknak, a tanulást lehetőség szerint kössük a tapasztalataikhoz.
 - A **természettudományos nevelés** területén kiemelt feladatunkban tekintjük a természettudományos gondolkodás differenciált fejlesztését. Igyekszünk diákjaink érdeklődését felkelteni az ember és az őt körülvevő természet, valamint az épített környezet kölcsönhatása során felmerülő kérdések, problémák és azok megoldása iránt. Törekszünk arra, hogy diákjainknak minél több lehetősége legyen megfigyelés, kísérletezés által a jelenségek gyakorlati megismerésére, amelyre egyedülálló, dél-tiroli támogatással összeállított, és állandóan bővülő természettudományos eszköztárunk biztosít lehetőséget. A természettudományos érdeklődés fenntartására pályaaorientációs rendezvényeinken is hangsúlyt fektetünk, ahol hazai és külföldi műszaki felsőoktatási intézményeknek adunk lehetőséget bemutatkozásra, kapcsolatépítésre diákjainkkal.
 - Az életpálya-építést és a **szociális kompetencia** fejlesztését egyrészt osztályfőnöki óra keretében, másrészt a hagyományos tantárgyak oktatásába, valamint a tanórán kívüli foglalkozásokba építjük be. (önismeret, önbemutató, tanulásmódszertan, együttműködés, empátia, tudatosság a kapcsolatokban, barátság, önállóság)
 - A sikeres pályaválasztás érdekében intézményünkben sokrétű **pályaaorientációs** tevékenységet valósítunk meg, amelynek során bel- és külföldi szakemberek, felsőoktatási intézmények valamint vállalatok képviselői mellett volt diákjainkat is bevonjuk, hogy segítsék tanulóink tájékozódását. A megfelelő szakma kiválasztását hivatott elősegíteni a tanév végén a 11. évfolyam diákjait érintő egy hetes „szakmai gyakorlat” (**Berufspraktikum**), amelynek során tanulóink az általuk választandó munkaterület mindennapjaiba kapnak betekintést. A munkahelyet maguk választják ki, „pályázzák meg”, gyakorolva az önéletrajz és a pályázatírást valamint az állásinterjút, majd a gyakorlat végén írásbeli beszámolót készítenek.

2.1.2. MNÁMK Egységes Iskola Gimnáziuma

Nyelvi előkészítő osztály - 9. évfolyamos képzés

Mivel az MNÁMK-ban a közismereti tárgyak egy részének oktatása is német nyelven történik, iskolánk 1989 óta indít **nyelvi előkészítő évfolyamot**. Erre az évfolyamra olyan nyolcadikos tanulók jelentkezhetnek, aki még egyáltalán nem tanulták a német nyelvet, vagy ha ismerkedtek vele, tudásuk még nem elegendő ahhoz, hogy tantárgyak német nyelven történő tanulását tegye lehetővé. Az előkészítő év során a tanulók magas óraszámban tanulják a német nyelvet.

Az évfolyamon a német nyelv mellett angol nyelvet tanulnak a diákok, tanulásmódszertan, szövegértési képesség fejlesztésével és a matematikai gondolkodás fejlesztésével foglalkoznak. A testnevelés és az osztályfőnöki óra kivételével valamennyi órán csoportbontásban tanulhatnak a diákok. Így nemcsak nyelvtudásuk fejlődik, hanem olyan képességek kibontása is megtörténik, amelyek elősegítik a gimnáziumi tanulmányok sikeres folytatását.

Az évfolyamon elért teljesítmény, valamint a tanulók szándéka határozza meg, hogy a következő tanévben melyik tagozaton folytathatják tanulmányaikat a fiatalok.

Az előkészítő évfolyam tantárgyi szerkezete és heti óraszámjai

Német nyelv	Magyar nyelv és irodalom	Angol nyelv	Matematika	Tanulásmódszertan	Testnevelés (ebből 1 óra választható néptánc)	Osztályfőnöki
20 óra	2 óra	3 óra	2 óra	1 óra	5 óra	1 óra

Német- Magyar Tagozat

Gimnáziumunk Német-Magyar tagozatán két tannyelvű a Németországi Szövetségi Köztársaság és Magyarország oktatási és kulturális hagyományait ötvöző képzési program szerint tanítunk. A tagozat a két állam közötti iskolai együttműködésről 2000. december 7.-én aláírt szerződése alapján született, képzési koncepciója egyedülálló Magyarországon.

A tagozaton kidolgozott és a mindkét állam szakértői által elfogadott tantervekben ötvöződnek mindkét ország oktatási rendszerének képzési-, tantervi- és vizsgakövetelményei.

Ezen a tagozaton az érettségi vizsgát a Kultuszminiszteri Konferencia által 2000. december 7.-én elfogadott vizsgaszabályzat alapján szervezzük a 2001-2002 tanévtől kezdődően. A két-szintű érettségi vizsgarendszer Magyarországon történt bevezetése a vizsgaszabályzat módosítását tette szükségessé, így szakértői tárgyalásokat követően 2003-ban megegyezés született a 2005-től megszervezésre kerülő érettségi vizsgák tekintetében, amely megegyezést a két állam kormánya közötti jegyzékváltás erősített meg. Ez alapján került 2004. június 09.-én az érettségi vizsgaszabályzat módosítására.

A 2013-2014-es tanév tavaszi vizsgaidőszakától kezdődően 20%-ról 25%-ra emelkedett az érettségi vizsga sikeres letételéhez szükséges minimális szint, amely változás az MNÁMK Német- Magyar tagozata vizsgaszabályzatában is megjelent.

Az érettségiző diákok egy sikeres kombinált érettségi vizsgát követően két érettségi vizsgabizonyítványt kapnak: A Németországi Szövetségi Köztársaság érettségi bizonyítványát és a Magyar Köztársaság nemzetiségi érettségi bizonyítványát.

A német érettségi bizonyítvány a diákok számára lehetőséget biztosít a németországi egyetemeken a továbbtanulásra a német diákokkal azonos feltételekkel. Kiemelkedően tehetséges diákjaink a továbbtanulásukhoz Németországban ösztöndíjat nyerhetnek el.

A Magyarországon 2005-től bevezetésre került kétszintű érettségi vizsgarendszer keretében a tagozat diákjai az iskolánkban tesznek kötelezően emelt szintűnek elismert vizsgát német nyelv és irodalomból, történelemből és matematikából. Az eredményes vizsgával valamennyien - függetlenül az érdemjegytől - felsőfokú német nyelvvizsgát is szereznek. Ennek megfelelően a felsőoktatási felvételi eljárásban elérhetik a maximálisan szerezhető többlet- pontokat.

A tagozaton a tanítás nyelve a német és a magyar. A németül és két nyelven oktatott tantárgyak: német nyelv és irodalom, nemzetiségismeret, történelem, matematika, fizika és földrajz. Minden diák kötelező idegen nyelvként angolt tanul, és a tanórán felkészülnek a nemzetközileg is elismert TELC nyelvvizsgára.

A Német- Magyar tagozat tanulói –akik a tanórai felkészülés során megfelelő szintet érnek el – 11. évfolyamon leteszik a német Kultuszminiszteri konferencia DSD II. német nyelvvizsgáját. A két tannyelvű oktatást magyar és német tanárok szorosán együttműködve, magukat iskolán belüli tapasztalatcserével is tovább képezve, modern módszerek alkalmazásával valósítják meg. Ezáltal a magyar és európai tanítási és nevelési hagyományok és módszerek összekapcsolódva jelennek meg munkánk során.

A nevelő-oktató munka minőségének folyamatos fejlesztéséhez az is hozzájárul, hogy intézményünk – német-magyar tagozata révén –a külföldön működő német iskolák egyike, így a benne folyó nevelési-oktatói tevékenység színvonala mind a Német Szövetségi Köztársaság mind Magyarország minőségi kritériumainak meg kell, hogy feleljen. Ennek érdekében iskolánkban - a Külföldön Működő Német Iskolák Központi Hivatala (ZfA) és a Külföldön folyó német oktatási tevékenységért felelős Szövetségi és Tartományi Bizottság (BLASchA) felügyeletével –folyamatos, gondosan megtervezett és végrehajtott minőségfejlesztési tevékenység (PQM) folyik a minőségirányítási munkacsoport tagjainak irányításával.

A 10. osztályt követően – figyelemmel a továbbtanulási szándéokra – minden diák egyéni súlypontot választhat, a kiválasztott tantárgyakat magasabb óraszámokban veheti fel.

A német és angol nyelv oktatásának célja a magas szintű nyelvi kompetencia elérése úgy az írott, mint a szóbeli kommunikációban. A nyelvoktatás valamint a tantárgyak német nyelvű oktatása fejleszti a kifejezőkészséget, az elvonatkoztatás képességét és a logikusan felépített érvelésre nevel.

A Német- Magyar tagozat óratervének elkészítésekor is éltünk azzal az – Irányelveken megfogalmazott – lehetőséggel, hogy a készségi tantárgyakból évi 37 órát nemzetiségi oktatásra lehet átcsoportosítani.

A 12. évfolyamon előírt Életvitel és gyakorlat című tantárgy tartalmait részben az osztályfőnöki órák, másrészt a 11. évfolyam végén sorra kerülő 1 hetes pályaválasztási „szakmai gyakorlat”, valamint az iskolában megrendezésre kerülő különböző pályaválasztási projektek, börszék keretében dolgozzuk fel.

A természettudományi tárgyak oktatásában nagy hangsúlyt kapnak a kísérletek. Ezeken keresztül a diákok megismerik a természettudományos gondolkodás alapjait, az ehhez szükséges gondolkodási struktúrákat és munkamódszereket.

Német- Magyar Tagozat – hatosztályos gimnáziumi képzés óraterve									
Tantárgyak/Évf.	7.	8.	9.	10.	11.		12.		Nyelv/Tanár
					K.sz.	E. sz.	K.	E.sz.	
Német ny. és irod.*	5	5	6	6	-	6	-	5,5	D
Népismeret*	1	1	1	1	-	-	-	-	D/H
Magyar ny. és i.	3	4	4	4	4	+2	4	+2	H
/Magyar mint id. ny./	/3/	/3/	/3/	/3/	/3/	-	/3/	-	H
Angol nyelv	3	3	4	3	4	-	4	-	/H, D
Matematika*	3	3	4	4	-	5	-	5	D/H, D
Történelem*	2	2	3	3	-	4	-	4	D (német tanterv), H (magyar tanterv)
Állampolgári ismeretek* (GK)	-	-	-	-	-	1	-	1	
Fizika*	2	1	2	2	(3)	+0,5	(3)	+0,5	D/H
Kémia	1	2	2	2	(2)	+1	(2)	+1	H

Biológia	2	1	-	2	2	+2	2	+2	H
Földrajz*	1	2	2	2	-	-	-	-	D/H
Ének- zene*	0,5	0,5	0,5	0,5	-	-	-	-	D/H
Rajz	0,5	0,5	(1)	(1)	-	-	-	-	H
Informatika	1	1	(1)	(1)	-	+3	-	+3	H
Erkölcstan/ Etika, hittan	1	1	(1)	(1)	-	-	-	-	H
Technika, életv. és gy.	1	-	-	-	-	-	-	-	H
Testnevelés/Néptánc*	5	5	5	5	5	-	5	-	D/H
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	-	1	-	
Összesen:	33	33	36,5	37,5	-	37	-	36,5	

Jelmagyarázat: () szabadon választható tárgyak/ kötelezően választható; // nem magyar állampolgárok esetében

* németül vagy két nyelven oktatott tárgyak

- 9. és 10. évfolyamon kötelezően választandó egy tantárgy az alábbiak közül: etika/hittan, rajz, informatika. (Informatika választása esetén a 10. évfolyam végéig ECDL vizsga felkészítés)
- A Német- Magyar tagozaton 11. évfolyamtól kezdődően a tanulók teljesítményét nem a magyar rendszerű (1-5) érdemjegyekkel, hanem német rendszerű (1-15) „jegypontokkal” (Notenpunkt) értékeljük. Amennyiben a tanuló esetleges vendégtanulói jogviszonya, vagy pl. gyógytestnevelésen való részvétele miatt magyar érdemjegyet kap, annak átszámítása úgy történik, hogy a diák az érdemjegyhez tartozó legmagasabb jegypontot kapja.
- 11. és 12. évfolyamon két természettudományi tárgyból kell választani egyet az alábbiak közül: fizika, kémia. (Egy természettudományi tárgyból kötelező érettségi vizsgát kell tenni: fizika, vagy biológia, vagy kémia)
- Emelt szintű felkészítés zajlik: matematika, történelem, német nyelv és irodalom tantárgyakból.
Emelt szintre felkészítésben választható ezen felül: biológia, kémia, magyar, fizika, informatika tantárgyakból.
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében a 2016. évi tavaszi vizsgaidőszaktól kezdve az érettségi vizsga megkezdésének feltétele intézményünk valamennyi tagozatán ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A közösségi szolgálat teljesítését a Pedagógiai Program mellékletét képező „Az iskolai közösségi szolgálat szabályzata” című dokumentumban szabályoztuk.

Német-Magyar Tagozat – négyosztályos gimnáziumi képzés							
Tantárgyak/Évf.	9.	10.	11.		12.		Nyelv/Tanár
			K.sz.	E. sz.	K. sz.	E.sz.	
Német ny. és irodalom*	6	6	-	6	-	5,5	D
Népismeret*	1	1	-	-	-	-	D/H
Magyar ny. és irodalom	4	4	4	+2	4	+2	H
/Magyar mint id. ny./	/3/	/3/	/3/	-	/3/	-	H
Angol nyelv	4	3	4	-	4	-	/H, D
Matematika*	4	4	-	5	-	5	D/H, D

Történelem*	3	3	-	4	-	4	D (német tanterv), H (magyar tanterv)
Állampolgári ismeretek* (GK)	-	-	-	1	-	1	
Fizika*	2	2	(3)	+0,5	(3)	+0,5	D/H
Kémia	2	2	(2)	+1	(2)	+1	H
Biológia		2	2	+2	2	+2	H
Földrajz*	2	2	-	-	-	-	D/H
Ének- zene*	0,5	0,5	-	-	-	-	D/H
Rajz	(1)	(1)	-	-	-	-	H
Informatika	(1)	(1)	-	+3	-	+3	H
Erkölcstan/ Etika, hittan	(1)	(1)	-	-	-	-	H
Testnevelés/Néptánc*	5	5	5	-	5	-	D/H
Osztályfőnöki	1	1	1	-	1	-	
Összesen:	36,5	37,5	-	37	-	36,5	

Jelmagyarázat: () szabadon választható tárgyak/ kötelezően választható; // nem magyar állampolgárok esetében
* németül vagy két nyelven oktatott tárgyak

Érettségi vizsga tárgyai a német- magyar tagozaton:

	Vizsgatárgy	Vizsgaszint	A vizsga módja í = írásbeli sz = szóbeli	A vizsga nyelve és rendje	Vizsgahely
1.	Német nyelv és irodalom	emelt szint	í + sz	német	iskolában
2.	Magyar nyelv és irodalom (vagy magyar mint idegen nyelv)	középszint vagy emelt szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
3.	Matematika	emelt szint	í	német	iskolában
4.	Fizika vagy	középszint vagy emelt szint	í	német	iskolában
	Biológia vagy	középszint vagy emelt szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
	Kémia	középszint vagy emelt szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
5.	Történelem	emelt szint	sz	német	iskolában
További választható vizsgatárgyak					
	Informatika	K / E szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
	Német nyelv	K / E szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
	Testnevelés	K / E szint	gy + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen

	Angol nyelv	K / E szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
	Földrajz	K / E szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen

Német Nemzetiségi Tagozat

A nemzetiségi tagozat az iskola hagyományos képzési formái közé tartozik. Itt is kiemelkedő szerepet kap a német nyelv, a német kultúra és nemzetiségi hagyomány ápolása. A történelem, a földrajz, a német népismeret, illetve lehetőség és igény szerint egyéb tantárgyak (pl. informatika) oktatása németül történik.

A nemzetiségi tagozat óratervének elkészítésekor is élünk azzal az – Irányelveken megfogalmazott – lehetőséggel, hogy a készségtárgyakból évi 37 órát nemzetiségi oktatásra lehet átcsoportosítani. A 12. évfolyamon előírt Életvitel és gyakorlat című tantárgy tartalmait részben az osztályfőnöki órák, másrészt a 11. évfolyam végén sorra kerülő 1 hetes pályaválasztási „szakmai gyakorlat”, valamint az iskolában megrendezésre kerülő különböző pályaválasztási projektek, börzék keretében dolgozzuk fel.

A tízedik évfolyam végén a tanulók szabadon dönthetnek arról, hogy továbbtanulási szándékaiknak megfelelően mely tárgyakat kívánják a továbbiakban magasabb óraszámban tanulni. Döntésüket maximálisan igyekszünk tiszteletben tartani, de megeshet, hogy a csoportlétszámok alakulása korlátozza lehetőségeinket.

A nemzetiségi tagozat tanulóinak többsége – aki a tanórai felkészítés során elérte a megfelelő nyelvi színvonalat – 12. évfolyamon DSD II. német nyelvvizsgát tesz.

Nemzetiségi tagozat óraterve						
Tantárgyak/Évf.	9.	10.	11.		12.	
			K.sz.	E. sz.	K. sz.	E.sz.
Német nyelv és irodalom*	5	5	5		6	
Hon- és népismeret*	1	1	1	-	1	-
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	+2	4	+2
Angol nyelv	4	4	3	+2	2	+3
Matematika	3	3	3	+2	4	+2
Történelem, társad. és állampolg. ism. *	3	3	3	+2	3	+2
Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1	-	-	-	-	-
Művészetek*	-	-	1	-	1	-
Fizika	2	2	2	+2	-	+3
Kémia	2	2	-	+3	-	+3
Biológia	-	2	2	+2	2	+2
Földrajz*	2	2	-	-	-	-
Ének- zene*	0,5	0,5	-	-	-	-
Rajz	0,5	0,5	-	-	-	-
Informatika*	1	1	-	+3	-	+3
Erkölcstan/ Etika, hittan	-	-	1	-	-	-

Testnevelés/Néptánc*	5	5	5	-	5	-
Osztályfőnöki*	1	1	1	-	1	-
Összesen:	35	36	31	-	29	-

*német nyelven illetve két nyelven oktatott tantárgyak

A nemzetiségi tagozaton valamennyi közismereti tárgyból készülhetnek a tanulók mindkét szintű érettségi vizsgára.

A tanulmányokat a magyar állam területén érvényes vizsgarendszer szerint szervezett érettségi vizsga zárja.

Amennyiben a tanuló a német nyelv és irodalom tantárgyon kívül még legalább 2 vizsga- tárgyból német nyelven tesz érettségi vizsgát, a nemzetiségi középiskolákra vonatkozó előírások alapján a **német nyelv és irodalom tantárgy érettségi vizsga** eredménye függvényében alap-, közép- illetve felsőfokú német nyelvvizsgával egyenértékű az érettségi bizonyítványa.(100/1997. (VI. 13.) Korm. rend. 54.§)

Vizsgaszint	Eredmény (%)	Nyelvvizsga típusa
közép	legalább 60 %	alapfokú (B1) komplex
közép	legalább 80 %	középfokú (B2) komplex
emelt	25-59 %	középfokú (B2) komplex
emelt	legalább 60 %	felsőfokú (C1) komplex

Érettségi vizsga tárgyai a nemzetiségi tagozaton:

	Vizsgatárgy	Vizsgaszint	A vizsga módja í = írásbeli sz = szóbeli	A vizsga nyelve	Vizsgahely
1.	Német nyelv és irodalom	középszint vagy emelt szint	í + sz	német	iskolában vagy központi vizsgahelyen
2.	Magyar nyelv és irodalom (vagy magyar, mint idegen nyelv)	középszint vagy emelt szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
3.	Matematika	középszint vagy emelt szint	í	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
4.	Történelem	középszint vagy emelt szint	í + sz	német (vagy magyar)	iskolában vagy központi vizsgahelyen

5.	Választható vizsgatárgyak				
	Német népismeret	középszint	projekt + sz.	német	iskolában
	Földrajz	középszint vagy emelt szint	í + sz	német (vagy magyar)	iskolában vagy központi vizsgahelyen
	Informatika	középszint vagy emelt szint	í + sz	német vagy magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
	Fizika	középszint vagy emelt szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
	Biológia	középszint vagy emelt szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
	Kémia	középszint vagy emelt szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
	Testnevelés	középszint vagy emelt szint	gy + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
	Angol nyelv	középszint vagy emelt szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen
További választható vizsgatárgy					
	Német nyelv	középszint vagy emelt szint	í + sz	magyar	iskolában vagy központi vizsgahelyen

2.1.3. MNÁMK Egységes Iskola Szakgimnáziuma

Szakgimnáziumunknak szakmai érettségi végzettséget adó érettségire és ehhez kapcsolódó szakképesítés megszerzésére, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó négy középiskolai évfolyama van, ahol szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik. Ennek keretében az intézmény a 11. és 12. évfolyamon biztosítja – a tanuló választása szerint - az emelt szintű képzést a közismereti vizsgatárgyakból, a szakmai vizsgatárgyból, és ezen felül lehetővé teszi az emelt szintű vizsgára történő felkészülést a 2013/2014, 2014/2015 és 2015/2016. tanévben szakközépiskolai tanulmányaikat megkezdő tanulók számára 2, a 2016/2017-es tanévben szakgimnáziumban kezdő diákok számára 1 tantárgyból. A tanuló a kötelezően választható tantárgy órakeretében egy emelt szintű képzést választ. A 2013/2014, 2014/2015 és 2015/2016-os tanévben szakközépiskolában kezdő diákok számára a XXVIII. Turisztika ágazathoz tartozó 54 812 03 OKJ Turisztikai szervező, értékesítő valamint az 54 812 01 OKJ Idegenvezető szakképesítésekhez kiadott 14/2013. (IV. 5.) NGM, a 2016/2017-es tanévben szakgimnáziumban kezdő diákok ré-

szére pedig a 30/2016. (VIII.31) NGM rendelet 3. mellékletében megjelent szakképzési kerettantervek alapján a diákokkal már a 9. évfolyamban elkezdjük az idegenforgalmi szakmai képzés megalapozását. A diákok a 12. évfolyam végén közismereti tárgyakból és szakmai tantárgyakból álló komplex szakmai érettségi vizsgát tesznek. Ekkor eldönthetik, hogy jelentkeznek-e felsőoktatási intézménybe vagy továbbfolytatják intézményünkben a szakmai képzést. Nálunk a tizenkettedik évfolyamot követően az OKJ-ban meghatározottak szerint az utolsó középiskolai évfolyam elvégzéséhez és egyben az érettségi végzettséghez kötött szakképesítés szakmai vizsgájára történő felkészítés folyik. Jelenleg az 5/13. évfolyamon meghirdethető szakképesítések a Turisztikai szervező, értékesítő és az Idegenvezető, melyekre a 12. évfolyam végén a diákok szándéknyilatkozat alapján jelentkeznek.

A szakgimnáziumban a nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelvében meghatározottak szerint a középiskolai évfolyamon a nevelés és oktatás a tizenharmadik évfolyamon is befejeződhet. Tizenharmadik évfolyamon fejeződhet be a nevelés és oktatás a szakgimnáziumban akkor, ha a kilencedik évfolyamon legalább a kötelező tanórai foglalkozások negyven százalékának megfelelő időkeretben a nemzetiségi és kisebbségi nyelvből intenzív nyelvi felkészítés folyik. Tehát a szakgimnáziumba jelentkező diákok is választhatják a nyelvi előkészítő osztályunkat.

Szakgimnáziumi oktatási programunk súlypontjai:

- Nyelvoktatás:

- A német nyelv tanítása heti öt órában nemzetiségi nyelvoktató formában zajlik. Cél, hogy diákjaink a 12. osztály végére nyelvvizsgával hagyják el intézményünket, ezt – más lehetőségek mellett – az ingyenes, iskolánkban letehető ún. Deutsches Sprachdiplom (DSD) nyelvvizsgával érhetik el. Emellett biztosítjuk a szakmai német nyelv megismerését is.
 - Második idegen nyelvként szakgimnáziumunkban angolt tanulnak a diákok. A cél itt is a nyelvvizsga szintű nyelvtudás megszerzése. Igény esetén az intézmény emelt szintű képzést biztosít angol nyelvből.
 - **Informatika** tantárgyi oktatásunk egyik prioritása a nemzetközi ECDL vizsgára felkészítés. Emellett informatika órán fontos információkezelési stratégiákkal és formákkal ismerkedhetnek meg diákjaink.
- A **szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak** esetében fontos, hogy a diákok naprakész, használható információkat kapjanak leendő hivatásuk szakterületén. A hangsúlyt a turisztika szakmacsoport szakmai elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítására, készségek, képességek fejlesztésére, a szakmai érettségire való felkészülésre, a pályaválasztási döntésre, illetve a szakirányú felsőfokú továbbtanulás előkészítésére és az érettségi utáni szakképzés megalapozására helyezzük. A tizenkettedik évfolyam elvégzése után **szakmai érettségi végzettséget szereznek** a diákok, azaz a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott kötelező érettségi vizsgatárgyakból és a turisztika ágazat szerinti kötelező szakmai vizsgatárgyból álló

érettségi vizsgát tesznek, amely munkakör betöltésére képesít. A 2016/2017-es tanévben kezdő diákok esetében ez a 54 812 03 Turisztikai szervező , értékesítő szakképzés rész-szakképesítése, a 52 812 01 OKJ szállodai recepció.

2013/2014, 2014/2015 és 2015/2016-os tanévben kezdő diákoknak szóló óratervek				
Tantárgyak/Évf.	9.	10.	11.	12.
Közismereti tárgyak			Közép/Emelt	Közép/Emelt
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5
Népismeret	1	1	1	1
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4/6	4/6
Angol nyelv	4	4	3/5	2/5
Matematika	3	3	3/5	4/6
Történelem	2	2	3	3
Fizika	2	2	1	-
Kémia	2	1	-	-
Biológia	-	2	2	1
Földrajz	2	1	-	-
Informatika	1	-	-	-
Etika	-	-	1	-
Testnevelés/Néptánc	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Közismereti tárgyak összesen	32	31	29	26
Szakmai tárgyak				
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5			
Turizmus alapjai	2	1		
Kultúr- és vallástörténet	1,5	1,5	1	
Vendéglátás és szálláshely ismeretek		1	1	1
Üzleti kommunikáció gyakorlata	1	1		
Marketing alapjai		0,5	1	1
Szakmai idegen nyelv gyakorlat			2	4,5
Ügyviteli ismeretek				2
Informatika a turizmusban gyakorlat	1	1	2	2,5
Levelezési ismeretek gyakorlat		1	1	
Szakmai tárgyak összesen	6	7	8	11
Közismereti és szakmai tárgyak össze-	38	38	37	37

2016/2017-es tanévben kezdő diákok óratervei				
Tantárgyak/Évf.	9.	10.	11.	12.
Közismereti tárgyak			Közép/Emelt	Közép/Emelt
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5
Népismeret	1	1	1	1
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	3	3	3	3
Történelem	2	2	3	3
Komplex természettudomány	3	-	-	-
ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Földrajz	-	2	2	2
Informatika	2	2	-	-
Művészetek	-	-	1	-
Etika	-	-	-	1
Kötelezően választható tantárgy	-	-	2	2
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-
Testnevelés/Néptánc	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Közismereti tárgyak összesen	26	26	27	27
Szakmai tárgyak				
Turizmusföldrajz	-	1	2	-
Turizmus rendszere	1	1	-	-
Kultúr és vallástörténet	1	1,5	1	-
Vendéglátó ismeretek	1	-	-	-
Gasztronómia gyakorlata	1	1	-	-
Protokoll a gyakorlatban	1	1	-	-
Üzleti kommunikáció gyakorlat	-	-	-	1
Szakmai idegen nyelv	3	2,5	3	2,5
Marketing gyakorlat	-	-	-	1,5
Ügyviteli gyakorlat	-	-	-	1
IKT gyakorlata a turizmusban	-	-	1	1
Szállodai adminisztráció	-	1	-	-
Szállodai adminisztráció gyakorlata	-	-	1	1
Szállodai tevékenység	1	1	1	1
Szállodai tevékenység gyakorlata	1	1	1	1
Szállodai kommunikáció	1	-	-	-
Szállodai kommunikáció gyakorlata	-	1	-	-
Szakmai tárgyak összesen	11	12	10	10
Közismereti és szakmai tárgyak össze-	37	38	37	37

2.2. Munkarend

A tanév

- A tanítási hetek 5 naposak.
- A tanulók kötelező tanórai foglalkoztatása az óraterv szerint valósul meg.
- A tanév, ezen belül a tanítási év rendjét a művelődési és közoktatási miniszter állapítja meg (tanév rendje)
- A tanév helyi rendjét - a miniszteri rendelkezés figyelembevételével - a nevelőtestület minden év elején, a tantestületi értekezleten határozza meg.
- Ekkor dönt az ünnepek megünneplési módjáról, a tanítás nélküli munkanapok felhasználásáról, az éves programról.

Rendezvényeink:

- tanévnyitó ünnepély
- tanévzáró ünnepély
- gólyabál
- szalagavató
- adventi koncert
- zenedélután
- szüreti bál
- télapó ünnepség
- adventi gyertyagyújtás az általános iskolában
- farsangi bál alsósoknak
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Óvodások vendéglátása az 1. osztályban
- nemzetiségi napok
- táncházak
- sportnap
- osztálykirándulások
- általános iskolai és középiskolai ballagás
- megemlékezés az 1848-as forradalomról és szabadságharcról (márc.15.) -az Egységes iskola közös ünnepsége (sportcsarnok)
- megemlékezés a Német Egység napjáról (okt.3.) - gimnázium és szakgimnázium
- megemlékezés az aradi vértanúkról (okt. 6.) - általános iskola
- megemlékezés az 1956-os eseményekről (okt. 23.) - gimnázium és szakgimnázium
- A magyarországi németek kitelepítésének emléknapja (jan. 19.) (gimnázium)
- A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja (febr. 25.) (osztályszinten)
- A holokauszt áldozatainak emléknapja (április 16.) (osztályszinten)
- A nemzeti összetartozás napja (június 4.) (osztályszinten)
- Nyári nemzetiségi olvasótábor (iskolai szinten)
- Karácsonyi, húsvéti játszóház (iskolai szinten)

Az iskola nemzetiségi jellegéből adódó hagyományok Hagyományápolás a tanítási óra keretein belül

A népismeret tantárgy (Volkskunde) oktatása, amely a német nyelvoktatás szerves részét képezi, a "Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelveiben" meghatározottak szerint folyik.

Ezenfelül nagy hangsúlyt fektetünk a kisebbség nyelvén oktatott tantárgyak tantárgyközi kapcsolatára (német nyelv és irodalom, népismeret, történelem, földrajz, ének, mozgókép- és médiakultúra).

A kétnyelvűség, mint a nemzetiségi lét legfőbb ismérve

A nemzetiségi lét fő vonása a kisebbségi nyelv gyakorlati használata. A két és többnyelvűség az Európai Unió célkitűzései között is előkelő helyet kapott. Kétnyelvűnek tekinthető az a személy, aki a mindennapi érintkezések során két vagy több nyelvet kommunikatív, szociokulturális szükségleteinek megfelelően rendszeresen használ. Ennek elérése érdekében igyekszünk diákjain számára a tanórán kívül is német nyelvű környezetet biztosítani. Németül beszélő tanárainknak az a törekvése, hogy kisebbségi nyelven kezdeményezzenek beszélgetéseket tanítványaikkal. Ezáltal is a részben elfeledett anyanyelv ápolására szeretnénk arra fogékony tanulóinkat ösztönözni.

A hagyományos nemzetiségi értékek megjelenítésére felkínált programok

- Hagyománnyá vált a nemzetiségi nap megszervezése.
- Diákjaink különféle nemzetiségi projekteken vesznek részt a 4, 5, 8 illetve 12 év folyamán, ahol célunk a tanulók tevékenységének, önálló tanulásának, cselekvési kompetenciájának kialakítása, előmozdítása és ezáltal a tantárgyköziség további erősítése (multiperspektivitás, kontroverzitás).
- Énekkar működtetése.
- Tánccsoport működtetése.
- Táncházak szervezése.
- Különböző archívumok létrehozása (hang-, kép-és mozgókép).

Részvétel a nemzetiségpolitikai célok megvalósításában

- Kapcsolattartás nemzetiségi médiával: Neue Zeitung, Batschkaer Spuren, Pécsér Rundfunk, Pécsér Fernsehen, Unser Bildschirm
- Német nyelvű iskolaújság és iskolarádió
- Német nyelvű színjátszó tevékenység:
 - Theatertag,
 - német nyelvű színjátszó csoport
- GJU (Gemeinschaft Junger Ungarndeutscher; Magyarországi Ifjú Németek Közössége) és más hazai német kisebbségi szervezetek által szervezett programokon való részvétel.
- Kapcsolattartás a szekszárdi Deutsche Bühne-vel, előadásaik rendszeres látogatása

- Német nyelvterületen lévő iskolai partnerkapcsolatok ápolása
- A 10. osztály elvégzése után lehetőség van német ösztöndíj elnyerésére (évente 1-2 diák).
- Részvétel német nemzetiségi versenyeken
- A német nemzetiségi oktatáspolitikai célok kialakítása és megvalósítása (Oktatási segédanyagok készítése, szakértői feladatok ellátása, az Oktatási Bizottság munkájában való részvétel)

A tanítási nap rendje

A tanítás helye

- az iskola épülete
- sportpályák, sportcsarnok
- az iskola udvara
- külső intézmények (múzeum, uszoda, könyvtár stb.)

Az iskola **7.00 és 17.00 óra** között tart **nyitva**.

Reggel 7.30 – 7.45 óráig, illetve az óraközi szünetekben a pedagógus felügyeletet tart. Ennek megbeszélése és lebonyolítási módja minden évben a tanévnyitó értekezleten történik, és a hirdetőtáblán mindenki által nyomon követhető.

Az általános iskola alsó tagozatosainak tízóraiztatása az első szünetben történik. A napközis tanulókat az ügyeletes pedagógusok kísérik át az ebédlőbe. A többi tanuló tízórait - szintén tanári felügyelet mellett - az osztályban, kulturált körülmények között fogyasztja el. A termet jelzőcsengetés után hagyhatják el.

A harmadik szünet a „nagyszünet”, amelyet jó idő esetén a gyerekek az udvaron és az iskola játszóterén töltenek el, a középiskolások a zsibongóban illetve az osztálytermekben.

Mivel iskolánk padlófűtéses, így a gyerekek egészségének megóvása érdekében - a szülőkkel egyetértésben - váltócipő használatát követeljük meg az általános iskolában.

Egy tanítási óra 45 percig tart. Az egyes tanítási órákat a megfelelő szünetek közbeiktatásával, az órarendben rögzített időben és helyen kell megtartani. Az óra befejezése előtt 5 perccel jelzőcsengetés hallatszik.

A csengetési rend:

1. óra	7.45 - 8.30
2. óra	8.40 – 9.25
3. óra	9.40 – 10.25
4. óra	10.35 – 11.20
5. óra	11.30 – 12.15
6. óra	12.20 – 13.05
7. óra	13.10 – 13.55
ebédszünet	13.55 – 14.30
8. óra	14.30 – 15.15
9. óra	15.20 – 16.05

Alsó tagozaton nem csengetünk, a pedagógusok a tanulócsoport teherbíró képességéhez igazodó időbeosztás szerint alakítják a napirendet.

1.-4. évfolyamon **hétfőtől csütörtökig** 7.45 – 16.30-ig szervezünk programot a tanulóknak, **pénteken** pedig 14.00-ig, 14.00 -15.30 óráig szabad programválasztással **klubnapközis foglalkozást** ajánlunk az érdeklődőknek.

1. – 2. évfolyamon kétféle tanulásszervezési forma közül választhatnak a tanulók/szülők:

- 1) **Egész napos iskola:** a tanórák és a kötetlenebb, önálló tanulással töltött idő váltakozva, 15.30-ig egyenletesen elosztva jelennek meg az órarendben
- 2) **Napközis foglalkozás:** a tanórákat egy tömbben; délelőtt és közvetlen ebéd után tartjuk, az önálló tanulásra, a házi feladat elkészítésére délután kerül sor

3.-4. évfolyamon napközis foglalkoztatás formában folytatják tanulmányaikat a diákok.

1) Egész napos iskola (hétfő- csütörtök) Egész napos iskola (pénteken)

7.45-8.30 tanóra	7.45-8.30 tanóra
8.30-8.40 reggeli	8.30-8.40 reggeli
8.40-12.00 tanóra, önálló tanulás	8.40-12.00 tanóra, önálló tanulás
12.00-13.00 ebéd, szabadidő	12.00-13.00 ebéd, szabadidő
13.00-15.30 tanóra, önálló tanulás	13.00-14.00 tanóra, önálló tanulás
15.30-16.00 uzsonna	14.00-15.30 klubnapközi
16.00-16.30 játék	

2) Napközis foglalkozás

7.45 – 12.15 vagy 7.45 – 13.05-ig tanórák

Ebéd

Hétfőtől - csütörtökig

14.00 – 15.30 (önálló) tanulásszervezés

Pénteken: klubnapközi

Napközis foglalkozások rendje

A napközis osztályokban is két tanító foglalkozik a tanulókkal, egyikük általában a német nyelven, másikuk a magyar nyelven tanított tárgyakat oktatja. A pedagógusok ú.n. „gurulós munkarendben” dolgoznak, ami lehetővé teszi, hogy a diákok azzal a pedagógussal készítsék el házi feladataikat, mélyítsék tudásukat, pótoljanak esetleges hiányosságokat, akivel az adott tananyagot tanulták. („Gurulós munkarend”: „A” pedagógus a hét első napján megtartja az első két

órát, majd átadja az osztályt „B” pedagógusnak, aki 3. órától foglalkozik a gyerekekkel, elviszi őket ebédelni, szabadidős foglalkozásra, majd házi feladatot készít velük, és még a másnapi első két órát is ő tartja. Ezután átveszi tőle a csoportot „A” pedagógus...) A csoportok szabadidejüket - a délutáni foglalkozások megkezdéséig (14.00 óra) - jó idő esetén a szabadban közös játékkal, mozgással töltik el.

A délutáni foglalkozásokon óratervi óra nincs, a csoportok munkáját differenciáltan, a gyerekek képességeinek, szükségleteinek maximális figyelembevételével kell megszervezni. A napköziben a tanórákon elsajátított tanulási módszerek gyakorlására van lehetőség, és tanulási nehézségekkel küszködő tanulók számára egyéni tanulási szokás kialakítása a cél. A napközis gyermekek 15.30-kor uzsonnáznak. Nevelői ügyeletet 17 óráig tartunk.

Menza:

Alsós diák tanári felügyelettel, az osztályával közösen ebédel.

Felső és középiskolás diák a tanítási órák után önállóan ebédel.

Az intézmény diákjai a menza befogadóképessége figyelembevételével elkészített ebédeltetési rend szerint mennek ebédelni.

A gimnázium tanulói hétfőtől csütörtökig 12:45-től, pénteken 12:15-től ebédelhetnek.

2.3 A tanulók értékelése és ellenőrzése, az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Eredményes nevelő-oktató munkánk egyik alapvető feltétele, hogy az értékelési rendszer iskolai szinten egységes legyen, hiszen visszacsatoló funkciójával értéket állapít meg a tanuló tudásáról, a tanár munkájáról és a tananyagtartalom elsajátíthatóságáról.

Értékelés alapelvei iskolánkban

Rendkívül fontosnak tartjuk iskolánkban hogy a diákok munkájának értékelése objektív, érvényes és megbízható, motiváló erejű és rendszeres legyen. Ennek érdekében sokoldalú az értékelési rendszerünk, a pedagógusok változatos értékelési formákat alkalmaznak. További alapelvünk, hogy az értékelés feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének, az ellenőrzés, értékelés semmiképpen sem lehet fegyelmezés és retorzió eszköze. Az egyénre szóló értékelés legfontosabb következményének az önértékelés képességének kialakulását tekintjük. Az önértékelő képesség az önálló tanulás feltétele és egyben követelménye. Az értékelési formák bármelyikének alkalmazása közben teremtsünk olyan légkört, hogy a tanuló a teljesítményének legjavát adhassa.

Az értékelés célja

Célunk – **tágabb értelemben** – minden tanuló eljuttatása lehetőségeinek optimumáig, értelmi, érzelmi, erkölcsi és testi fejlődésben egyaránt, a személyiség fejlesztése, az önértékelési képesség kialakítása

Célunk - **szűkebb értelemben** – a kialakított mérési-értékelési rendszerben felmérni, hogy a tanuló az adott mérési szakaszban miként tett eleget az iskolánk kerettantervhez igazított helyi tantervében előírt követelményeinek.

Az értékelés formái

A tanár szóbeli értékelése

Szóbeli értékelést gyakran alkalmazunk: szóbeli feleletek, csoportmunkák, dolgozatok kiadása során, projektmunka, ill. az óra menete közben folyamatosan. Szóbeli értékeléseinkkel hatást gyakorolunk a tanulási folyamatra és a tanuló erkölcsi magatartására. Visszajelzéseinkkel helyes irányba befolyásoljuk a tanuló feladatmegoldásának, műveletvégzésének menetét, más módszerekre, eljárásokra, jelenségekre hívhatjuk fel a tanulók figyelmét.

A tanulók egymást is értékelhetik, ezzel fejlődik ítélőképességük, vitakészségük, fontos, hogy megismerjék a magatartás és a szorgalom értékelésének szempontjait, így felhasználhatjuk véleményüket a magatartás és szorgalomjegyek adásánál.

Ha a tanulók egymásról reális képet tudnak kialakítani, a következő fokozatként az önértékeléssel is megpróbálkozhatunk. Önjellemzés készítésekor erősíthetjük a tanulók önbizalmát, segíthetjük pozitív irányú személyiségfejlődésüket.

Az osztályszintű versenyeket az osztály előtt értékeljük; a városi, megyei, országos versenyek, pályázatok eredményeit az egész iskola tanulói előtt ismertetjük.

A kiváló és jeles tanulmányi eredményeket, a megyei, országos tanulmányi és sporteredményeket a tanévzárón, illetve iskolai rendezvényeken könyvvel és dicsérettel jutalmazzuk.

Az írásbeli beszámoltatás rendje

Az írásbeli számonkérés a tanulók tudásának mérésére szolgáló leggyakoribb mérési eljárás, mellyel a tanár ellenőrzi a tanulók elméleti és gyakorlati felkészültségét, feladatmegoldásban való jártasságát, problémamegoldó képességét.

Az írásbeli számonkérés formái

A szummatív értékelést témakör végén alkalmazzuk, kisebb tanítás-tanulási szakaszt zárunk le vele és alkalmazzuk félévi vagy tanév végi mérés esetén is. Ez a típusú értékelés minősíti a tanuló tudását, teljesítményét és ennek megállapítása és regisztrálása a cél, továbbá szűrőként is szolgál továbblépés esetén.

A formatív értékelés a tanítás-tanulás folyamatáról ad információt, megmutatja, hogy mit tud a tanuló, de azt is, hogy milyen képességek és tudáselemek hiányoznak még.

Ennek az értékelési formának első sorban segítő, formáló funkciója van, célokhoz és követelményekhez viszonyított, a tanítási-tanulási folyamat közben kerül sor rá, jelzi az elért tudásszintet, felhívja a figyelmet a lassúbb haladásra, lemaradásra.

A diagnosztikus tesztek alkalmazásának célja, hogy kimutassuk, milyen szinten tesz eleget a tanuló az elvárásoknak, egy tanítási szakaszba való belépés feltételeinek. Akkor alkalmazzuk,

ha az osztályon belüli csoportba soroláshoz szeretnénk képet kapni, valamint ezzel meghatározhatóvá válik az egyénre és csoportra szabott tantervek, tanítási stratégiák és módszerek kiválasztása, ezáltal elősegítik az innovációt.

Az esszé típusú számonkérés formája legtöbbször fogalmazás, véleménynyilvánítás egy adott dologról vagy összehasonlító elemzés. Minden feladatkör és értelmi művelet vizsgálatára alkalmas. Akkor alkalmazzuk, ha tudást vagy problémamegoldást akarunk vizsgálni, ha a téma jellegénél fogva kreatív, találmány, egyéni válaszokat szeretnénk kapni vagy, ha nem lehet zárt kérdést szerkeszteni.

Az írásbeli számonkéréshez kötődő tanári feladatok

Az előkészítés során rendkívül fontos a számonkérés időpontjának előzetes bejelentése (időtartam, helyiség, ülésrend, segédeszközök), a dolgozat valódi értékének közlése, a témakörök meghatározása, a számonkérés céljának körülírása, a követelmények megvilágítása és a diákok tájékoztatása a feladatok formájáról. A szummatív jellegű számonkérés esetén tanáraink minden esetben ismételnék, gyakorolnak és összefoglalják a diákokkal az adott anyagrészt valamint tanácsokkal látják el tanulóikat a felkészüléshez ezzel is elősegítve a számonkérés sikerét.

Az értékelés folyamatában a pedagógus először is az egyes feladatok pontértékét állapítja meg, majd értékelő lapot készít, amely áttekinthetővé és dokumentálhatóvá teszi a dolgozatok eredményeit, valamint lehetőséget teremt az alkalmazott mérőeszköz vizsgálatára, fejlesztésére.

Ezután a szaktanár elemzi a hibákat és véleményezi a dolgozatot. Az osztályozás, értékelés és ennek közlése a diákkal 10 munkanapon belül megtörténik. Ettől csak indokolt esetben lehet eltérni. Amennyiben valamelyik szaktanár valamilyen rajta kívülálló ok miatt nem tudja időben visszaadni az értékelt dolgozatokat a tanulóknak, arról mind az érintett diákokat, mind az iskolavezetést értesítenie kell. Ha ezt elmulasztja, az érintett tanulócsoporthoz a diákönkormányzat panaszkezelési rendszerén keresztül írásban panaszt az iskolavezetésnél. (A dolgozatok kiosztásakor és az eredmények közzétételkor a visszacsatolás funkció előtérbe helyezése a fontos.)

Az írásbeli beszámoltatások korlátai, tervezése és súlya

A szaktanár szabadsága eldönteni mit, mikor és milyen formában kér számon írásban a tanulóktól.

A következő szabályokat egységesen alkalmazzuk az írásbeli számonkérések során:

- minden tanuló egy tanévben a heti kettő vagy annál több órában tanított tantárgyak esetében legalább 4 nagy szummatív (témazáró) dolgozat megírásával szerez érdemjegyet
- a nagy szummatív (témazáró) dolgozatok megírásának idejét a szaktanároknak tanmenetükben tervezniük kell, és egymással össze kell hangolni, valamint a dolgozat megírását legalább egy héttel a kitűzött időpont előtt a diákokkal közölni kell. Egy iskolánpra a diáknak egy ilyen típusú dolgozat kerülhet, egy héten pedig háromnál több nem tervezhető
- amennyiben egy témazáró dolgozatnál több került egy napra tervezésre, annak a megírása élvez előnyt, amely tantárgyat heti kevesebb óraszámában tanítjuk.
- az írásbeli számonkérés érdemjegyei egyenértékűek, de a szummatív, (témazáró) dolgozatok jegyeit nagyobb súllyal vehetjük figyelembe a félévi és az év végi osztályzatok megállapításakor, amennyiben az érintett tanuló teljesítményének elbírálása a jegyek átlaga alapján nem végezhető el egyértelműen,

- fontos alapelv, hogy az említett szummatív dolgozatokat valamennyi diák megírja. Amennyiben valaki hiányzás miatt elmulasztja azt, az egy későbbi egyeztetett időpontban be kell, hogy pótolja.
- törekedjünk arra, hogy a tanulókat minél változatosabban, minél sokoldalúbb megfigyelés után értékeljük és osztályozzuk.
- találjuk meg az írásbeli, szóbeli és tevékenykedtető munka értékelésének helyes arányát tantárgyanként.
- adjunk több érdemjegyet, hogy realisabb kép alakuljon ki a tanulóról a félévi, illetve év végi osztályozáskor.
- az érdemjegy lehetőleg azonnal kerüljön a naplóba, ellenőrzőbe.
- lehetőleg havonta ellenőrizzük a naplóban és az ellenőrzőben lévő jegyeket.
- érdemjegyet csak a tanuló tudtával írjunk a naplóba.
- az osztályozást az osztály előtt végezzük félévkor, illetve év végén.

A következő tanulói teljesítményekre adhatunk érdemjegyet

- szóbeli feleletek, számonkérések, aktív órai munka
- csoportmunkák végzésekor
- gyűjtőmunkák értékelése
- könyvtári kutatómunka értékelése
- tesztek, feladatlapok értékelése
- írásbeli számonkérés
- témazáró dolgozatok értékelése
- év végi felmérések

Hosszabb hiányzást követően a diákoknak egy-egy nagyobb témát felölelő dolgozat megírásakor adjunk lehetőséget/időt a tanulónak hiányosságai pótlására

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az oktatási folyamatban való tanulói részvétel nélkülözhetetlen része az otthon (kollégiumban) végzett munka. Az iskolában tanulással töltött idő – legyen mégoly intenzív és eredményes – nem elegendő a dinamikusan változó világ által követelt képességek ismeretek fejlesztéséhez, megszerzéséhez. Ehhez túlságosan rövid, szétszórt és tanagyaggal (egyelőre) túlsúlyolt az iskolában eltöltött idő. Az elsajátítandó ismeretek jelentős részét nem elegendő megérteni, gyakorlással el is kell mélyíteni, illetve az emlékezetbe be kell vésni azokat. Erre a tanítási órákon nem mindig nyílik alkalom, ezért van szükség otthoni feladatokra. (Nemzetközi kutatások is bizonyítják, hogy azok a tanulók teljesítenek jobban, akik többet foglalkoznak házi feladatok megoldásával.)

A hazai felmérések arról tanúskodnak, hogy a tanulók és különösen a szülők jelentős rész megértette ezt a szükségszerűséget, és igényli a házi feladatot. Hasonlóan vélekednek a pedagógusok is, akik szerint az otthoni munka alkalmas az ismeretek alaposabb elsajátítására, a tanulók

képességeinek fejlesztésére, új ismeretek szerzésére, illetve a következő tanórán végzendő tevékenységek előkészítésére.

Ugyanakkor azonban azt is világosan látjuk, hogy a tanulói munkaterhek az utóbbi évtizedekben fokozatosan és oly mértékben növekedtek, hogy elérkezett az idő azok csökkentésére. Ennek a célnak a megvalósítása több úton is elképzelhető. Új, hatékonyabb módszereket kell alkalmazni a tanítási órákon, de arra is törekedni kell, hogy a fiatalok iskolán kívüli idejének egy részét is szabaddá tegyük. Ez azt feltételezi, hogy az otthoni munka kijelölésének új elveit dolgozzuk ki és kezdjük alkalmazni, azaz ezt a területet is bevonjuk a pedagógiai munka tervezésének keretei közé. A gimnázium tanárai a nagyobb mennyiségű házi feladatokat időben és tartalomban összehangolják. Ennek feltétele néhány szabály következetes betartása.

Csak olyan házi feladat adható, amelyet a tanulók korábbi tanulmányaikra támaszkodva **sikeresen megoldhatnak**, ezért a szaktanároknak törekedniük kell arra, hogy a **differenciált feladatok** tűzzenek ki. A tanulóknak ismerniük kell a házi feladatokkal kapcsolatos **szabályokat**. Így a **követelményeket**, a feladatok **ellenőrzésének idejét és módját**, a megoldás **elmulasztásából** adódó **következményeket**.

Házi feladatként adhatnak a szaktanárok **reproduktív feladatokat**, amelyeknek szerepe a tanórán megismert eljárások begyakorlása, az ismeretek memorizálása. Ezek mindig kisebb terjedelműek, nem igényelnek előzetes tervezést, tantárgyak közötti összhangot.

Házi feladat lehet **nagyobb anyagrészek önálló feldolgozása**. Ennek célja a következő tanulási folyamatok **előkészítése**, korábban áttekintett nagyobb egységek **szintézise**, a **rendszerező képesség fejlesztése**. Az ilyen munkát előkészítés és koordináció előzi meg.

A házi feladat jelenthet **alkotó, produktív tevékenységet** is. Ebbe a csoportba tartoznak a **projekt**munkákkal kapcsolatos tevékenységek, a **kiselőadások**, az önálló munkán alapuló **esszék** elkészítése... Az ilyen házi feladatot előre meg kell **tervezni**, időben és **írásban** kell ismertetni az érintett tanulókkal, elegendő **időt** kell biztosítani az elkészítéshez szükséges munkára, a megoldást **mindig értékelni kell**. Az értékelésre fordítható idő mennyisége megegyezik a dolgozatok javítására fordítható idő mennyiségével, azaz a munka befejezésétől számított 10. munkanapon meg kell történnie az értékelésnek. Az iskola célkitűzései között szerepel, hogy a felsőbb évfolyamokon **egyre több produktív feladatot** kapjanak a tanulók, hiszen ezek töltenek be nagyobb szerepet a képességek fejlesztésében.

A házi feladattal kapcsolatos korlátozó intézkedések kiegészülnek azzal, hogy ilyen feladatot a szaktanárok **nem adhatnak büntetési, fegyelmezési céllal**, illetve hogy a nagyobb tanítási szünetek ideje **nem terhelhető túl** otthoni feladatokkal, mivel védeni igyekszünk a tanulók és a családok szabadidejét.

A tanulók magatartás és szorgalom értékelésének, osztályozásának szempontjai

Az általános iskolában az osztályfőnök havonta összehívja az osztályban tanító tanárokat és a következő szempontsor alapján havi érdemjegyet ad.

Félévkor és év végén az osztályfőnök a havi érdemjegyek alapján állapítja meg a tanulók osztályzatát. A középiskolában a magatartás és szorgalom érdemjeggyel történő minősítésére félévente kerül sor. Az osztályzatokat az osztályozó félévi és év végi értekezletek véglegesítik.

Általános iskola:

<u>MAGATARTÁS szempontok:</u>
1. Nevelőivel, az iskola dolgozóival szemben tisztelettudó, diáktársaival szemben udvarias magatartást tanúsít.
2. Házi feladatát mindig képességeinek megfelelően, gondosan elkészíti.
3. A tanórákhoz szükséges eszközöket elhozza.
4. Betartja az iskola rendjét (udvar rendje, osztály rendje, mellékhelyiségek rendje, aula rendje).
5. Az iskolába pontosan érkezik.
6. Írásos figyelmeztetése nincs.

<u>SZORGALOM szempontok:</u>
1. Képességeinek megfelelően, pontosan, rendszeresen dolgozik.
2. A tanórákon aktív figyelemmel részt vesz.
3. Házi feladatait rendszeresen elkészíti, füzetei és könyvei tiszták, rendesek, írása olvasható, szép külalakú (rendezett)
4. Rendszeresen készül, törekszik az önálló ismeretszerzésre.
5. Segítséget nyújt a tanulásban társainak.

Értékelés: az elvárásokat

- rendszeresen teljesíti	(5)
- többségében teljesíti	(4)
- részben teljesíti	(3)
- nagy részben nem teljesíti	(2)

Gimnázium és szakgimnázium (9.-14. évfolyam)

Magatartás

Példás (5), ha a tanuló az alábbi szempontok többségének általában megfelel:

- betartja a házirend előírásait,
- magatartásával, cselekedeteivel, társainak jó példát mutat,
- a közösség érdekében önként végez hasznos tevékenységet,
- emberi kapcsolataiban türelmes, megértő, segítőkész, jó szándékú,
- a kulturált viselkedés szabályait sem tetteivel, sem beszédével nem sérti.

Jó (4), ha a tanuló általában eleget tesz az alábbi szempontok többségének:

- betartja a házirend előírásait,
- a közösség érdekében önként nem vállal munkát, de ha ilyen megbízást kap, azt teljesíti,
- ritkán és kismértékben sérti meg a kulturált viselkedés szabályait,
- osztályfőnöki figyelmeztetésnél súlyosabb elmarasztalásban a tanév folyamán nem részesült.

Változó (3), ha a tanuló magatartását általában jellemzi, hogy

- rendszeresen megsérti a házirend előírásait,
- tetteivel vagy szavaival rendszeresen megsérti a kulturált viselkedés szabályait
- a közösség érdekében végzett kötelező feladatokat sem végzi el maradéktalanul,
- viselkedése társaival szemben is kifogásolható.

Rossz (2), ha a tanuló magatartását általában jellemzi, hogy

- rendszeresen, súlyosan vét a házirend szabályai ellen,
- közösségi feladatait hanyag módon látja el,
- a kulturált viselkedés szabályait rendszeresen és súlyosan megszegi,
- igazgatói figyelmeztetésben vagy annál súlyosabb elmarasztalásban részesült.

A különböző szempontok kiegyenlíthetik egymást: lehet jó annak a tanulónak a magatartása, aki igazgatói elmarasztalásban részesült (pl. dohányzás miatt), de közösségi munkája kiemelkedő.

Szorgalom

Példás (5), ha a tanuló az alábbi szempontok többségének általában megfelel:

- tanulmányi kötelelességeit kifogástalanul teljesíti,
- tanórán és tanórán kívül kapott feladatait maradéktalanul igyekszik teljesíteni,
- szakköri, diákköri munkában vesz részt,- valamelyik tárgyból kiemelkedő a teljesítménye,
- képességeihez és körülményeihez képest kiemelkedő a teljesítménye.

Jó (4), ha a tanuló az alábbi szempontok többségének általában megfelel:

- tanulmányi kötelelességeit jól, esetleg kisebb megingásokkal teljesíti,
- általában képességeinek és körülményeinek megfelelően dolgozik,
- tanórai és tanórán kívüli feladatait kisebb hiányosságokkal teljesíti.

Változó (3), ha a tanuló szorgalmát általában az jellemzi, hogy

- tanulmányi kötelelességeit vonakodva teljesíti,
- teljesítménye képességeihez és körülményeihez képest gyenge,
- tanórai és tanórán kívüli feladatait elhanyagolja.

Hanyag (2), ha a tanuló szorgalmát általában az jellemzi, hogy

- tanulmányi kötelelességeit nem teljesíti,
- teljesítménye képességeihez és körülményeihez képest nagyon gyenge,
- tanórai és tanórán kívüli feladataival egyáltalán nem törődik.

2.4. Tanulói jogviszony – különleges szabályok – átjárhatóság

Tanulói jogviszony létrejötte

Intézményünkbe jó képességű, a német nyelv iránt fogékony gyermekek/diákok jelentkezését várjuk.

Belépési lehetőségek:

- általános iskola első osztályába az óvoda után
- hatosztályos gimnáziumi képzésre a hatodik osztály elvégzését követően
- nyelvi előkészítő osztályba a nyolcadik osztály elvégzését követően
- kilencedik évfolyam gimnáziumi és szakköznevelési képzésére a nyolcadik osztály elvégzését követően
- érettségire épülő szakképző osztályainkba az érettségi vizsgát követően

Iskolánk, amely az egész országból, de elsősorban a Baja városból és vonzáskörzetéből ismételten felvesz, a fenntartó által engedélyezett csoportok számáig, illetve a Nemzeti Köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárig.

A sajátos nevelési igényű tanuló jelentkezését nem tudjuk elfogadni.

Túljelentkezés esetén a döntéskor az alábbi szempontok szerepelnek:

- német nemzetiséghez tartozás
- német, illetve német-magyar állampolgárság

- saját óvodánkba járt
- testvére iskolánk tanulója
- szülei intézményünk dolgozói

Az első osztályba történő beiskolázás feltétele a 2011. évi CXCV. tv. 45.§ (2) bekezdésben foglaltak, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 21§-a szerint.

Az első osztályba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát, lakcímgazoló kártyáját
- a gyermek lakcímgazoló; TAJ; adóigazoló kártyáját,
- a gyermekfelvételt javasló óvodai szakvéleményt
- a nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleményét (ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta)
- kitöltött- az intézményünk által küldött-beiskolázási lapot
- aláírt nyilatkozatot, amelyben elfogadja a heti többletóra foglalkoztatást

A második - nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát
- a szülő személyi igazolványát, lakcímgazoló kártyáját
- a tanuló lakcímgazoló; TAJ; adóigazoló kártyáját,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott iskolaváltoztatási igazolást
- kitöltött- az intézményünk által átadott - beiskolázási lapot
- aláírt nyilatkozatot, amelyben elfogadja a heti többletóra foglalkoztatást

A harmadik-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulók német nyelvű elbeszélgetésen vesznek részt, az iskola helyi tantervében meghatározott követelményeknek megfelelően, ha a meghallgatáson megfelelt, fogadhatjuk el a jelentkezését intézményünkbe.

Jelentkezés módja

Iskolánk különböző kiadványokban, sajtótermékekben, valamint saját honlapján jelenteti meg minden évben a felvételi rendjét, amely eljut minden bajai óvodába és általános iskolába. A Baja város vonzáskörzetébe tartozó nemzetiségi falvak óvodáiba és általános iskoláiba iskolánk küldi ezeket a kiadványokat, hogy ezzel az ott élő nemzetiségi gyerekeknek is módjuk legyen iskolánkba jelentkezni.

Az középiskolába való jelentkezés írásban történik, felvételi vizsgát nem tartunk. Intézményünk nem kapcsolódott be a központi felvételi eljárásba, hanem a tanulók év végi és félév végi jegyei alapján állítja fel a felvételi rangsort. A középiskolai jelentkezéseknél a német nyelvtudást felmérjük a tagozatokba sorolás hitelessége érdekében.

Átjelentkezés más iskolákból az MNÁMK Egységes Iskola évfolyamaiba:

- A szülő/gondviselő írásban kéri gyermeke felvételét az adott osztályba.
- A szülő bemutatja a tanuló év végi bizonyítványát.
- Az iskola igazgatója dönt a tanuló felvételéről.
- Az iskola igazgatója írásban értesíti a szülőt a döntésről.

Tagozatok közötti átjárhatóság:

A német-magyar tagozat, a nemzetiségi tagozat, valamint a szakgimnáziumi képzés közötti átjárhatóság a 9. osztály első félévének végéig lehetséges. A tagozatváltást később az igazgató csak különösen indokolt esetben, egyedi elbírálás alapján engedélyezi. A tanulók a félév végén kérhetik átvételüket egy másik tagozatra, vagy a szakgimnáziumba. Szándékukat írásban kell benyújtaniuk az intézmény igazgatójának címezve. Kérésük elbírálása során az iskola vezetése mérlegeli a kérelmező tanulmányi eredményeit, valamint a váltás következtében kialakuló csoport-létszámokat. A váltás feltételeként előírható, hogy a tanuló a választott tagozaton meghatározott tantárgyakból osztályozó vizsgát tegyen.

Tantárgyváltás, szintváltás

- Szabadon választható, vagy kötelezően választható tantárgyak esetében a tanuló szorgalmi időszak alatt nem válthat tantárgyat illetve érettségire felkészítő tantárgy esetén szintet. A Nemzetiségi Tagozaton a szintváltás lehetősége félévkor és év végén adott, a tantárgy váltás csak év végén lehetséges.
- Német- Magyar Tagozaton a 11. osztálytól választott két természettudományos tárgyat nem lehet megváltoztatni. Kivételt képez az egyedi elbírálással, különösen indokolt esetben, különbözeti vizsga letételével, szaktanári javaslatra, igazgatói engedéllyel korlátozott számú tanuló esetén, csak 11. év első félév végén történő tantárgyváltás.

A tanulmányok alatti vizsgák pl. osztályozó vizsga rendjét az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata III./4.8. tartalmazza.

Érettségi vizsga külön szabályai:

- **Előrehozott érettségi vizsgák** idegen nyelvből és informatikából tehetők. A német- magyar tagozaton az angol tantárgy esetében. A magyar szabályoktól eltérően a vizsga letételét követően is be kell járni órára, hiszen a félév és év végén osztályzatot kell szereznie a tanulónak.
- Az egységes iskola valamennyi végzős tanulójának jogában áll a német nyelv és irodalom mellett érettségi vizsgát tenni **német, mint idegen nyelvből** is, hiszen erre a vizsgára bocsjátás feltételeit a német nyelv is irodalom tantárggyal teljesítheti.

- Azon tanulóink, akik nem magyar állampolgárok, **magyar, mint idegen nyelvből** tehetnek érettségi vizsgát, amennyiben a magyar nyelv és irodalom érettségi vizsgára jogosultságot szereztek (év végi osztályzatok). Kettős állampolgárok magyar nyelv és irodalomból tehetnek érettségi vizsgát, magyar, mint idegen nyelvből nem. Előrehozott érettségi magyar, mint idegen nyelvből nem tehető. Az érettségi vizsgára történő felkészítés összevont csoportban, differenciált oktatással történik.
- a **projekt rendszerű érettségi vizsgára** való felkészülés menetének és a projektmunka tervezésének:
 - Projekt rendszerű érettségi vizsgához az adott tantárgyból egy önállóan elkészített projekt munkát kell tanulóinknak érettségire benyújtani. (pl. német népismeret, társadalomismeret)
 - A projekt munka elkészítésekor a következő időpontokat kell betartani:
 - Október 31-ig: A téma megnevezése a konzulens tanárral történt egyeztetés után.
 - December 31-ig: Egyoldalas vázlat leadása szakirodalom, források megnevezésével.
 - Február 28-ig: A munka bemutatása a konzulens tanárnak (60%-os készületi állapotban).
 - Írásbeli érettségi vizsgák megkezdésének első napjáig: A kész projekt munka leadása.
 - Ha a tanuló nem a május-júniusi vizsgaidőszakban vizsgázik, akkor a fenti időpontokat az írásbeli érettségi vizsgák megkezdésének első napjától visszszámítva két hónapos időszakokkal kell megállapítani.

3. Szakképzési program

3.1 Szakképzés céljai

A középfokú szakképzés széles szakmai alapot nyújt a felsőfokú képzésbe való bekapcsolódáshoz, a gyors munkaerő-piaci irányultságú szakképzéshez, az életpályán szükséges többszöri szakmaváltáshoz. A szakképzésnek ki kell terjednie a tanulni tudás megalapozására, az együttműködéshez szükséges emberi kapcsolatok, viselkedésmódok, a kommunikáció formáinak megismerésére, fejlesztésére, valamint olyan szakmai és praktikus ismeretekre, amelyek a jogi, vállalkozói, idegen nyelvi ismereteket is magukba foglalják. A szakképzési rendszer fő törekvése olyan tartalmak kiválasztása és közlése, amelyek segítséget jelentenek a tanulóknak az ismeretek megszerzésében, a folyamatos tanulásban, a végzeteknek a gyors munkahelyváltásban. Előtérbe kerül a személyes jártasság, a problémával való megbirkózás képessége. Olyan tudás kialakítása a cél, amellyel a jelen és a közeljövő igényeinek meg lehet felelni, amellyel tudás és ismeret konvertálható és magában hordozza a továbblépés lehetőségét.

3.2 A szakgimnáziumban folyó szakképzés

A szakgimnáziumnak érettségire felkészítő, általános műveltséget megalapozó, négy középiskolai évfolyama van. A kilencedik évfolyamtól kezdődően – az Országos Képzési Jegyzék szerint – elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatás is folyik. A szakmai orientációs és alapozó képzési szakaszok olyan ágazati kultúrát közvetítenek, amely bármilyen specializálódás után is szemléletformáló erő marad. A tanulók alapismereteket szereznek az ágazat egészéről, szélesebb szakmai szemléletformálásra van lehetőség. A szakgimnáziumi alapozó képzés befejezése után, az érettségit követően, egyéves specializáló képzésre van lehetőség. A szakképzési formák és szakmák indításánál elsődleges szempontunk a végzős tanulók elhelyezkedési esélyeinek növelése. Ezt a munkaerő-piacon eladható tudás és alkalmazkodó-képesség kialakításával kívánjuk elérni. A célunk olyan általánosan művelt korszerű szakelméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a szakképesítéshez tartozó tetszőleges munkakör feladatait. Ezen belül kialakítani, illetve fejleszteni szeretnénk a következőket:

- korszerű szakmai műveltség, általános és speciális szaktudás,
- szakmaszeretet,
- fegyelmezett, szakszerű és önálló munkavégzés,
- felelősségtudat, önálló felelősségvállalás,
- esztétikai érzék,
- folyamatos önművelés igénye,
- az önálló vállalkozáshoz szükséges alapvető ismeretek.

Iskolánkban 2013. szeptember 1-től ágazati képzés folyik felmenő rendszerben a kerettantervnek megfelelően. A szakgimnázium kilencedik évfolyamán a XVIII. Turisztika ágazatra iskoláztunk be diákokat. 2016. szeptember 1-től a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016 (VIII.31) NGM rendelet 3. mellékletében megjelent szakképzési kerettanterv a XXVIII. Turisztika ágazathoz tartozó 54 812 03 Turisztikai szervező, értékesítő szakképesítés kerettantervei alapján iskoláztunk be 9. évfolyamos diákokat.

A képzés célja, hogy folyamat jellegével egymásra épülő témák rendszerével segítse a tanulók érzelmi azonosulásának, céltudatosságának és önállóságának kialakulását. Tanulási képességeik fejlesztésével megkönnyítse számukra az iskola eredményes elvégzését. Segítse a tanulókat megszerezni a munka, a gazdaság világáról eddig szerzett ismereteiket, tapasztalataikat. A tananyag oktatásának célja, hogy a tanulók az alapvető turisztikai ismeretek elsajátítása után ismerjék, értsek az idegenforgalommal kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat, összefüggéseket, értsek a médiában hallott világturizmussal kapcsolatos híreket. Az ismeretanyag segítse a tanulókat a turizmussal kapcsolatos munkakörök felé orientálásban, érdeklődésük felkeltésével, megfigyeléseik és személyes tapasztalataik megerősítésével, azaz segítse őket a pályaválasztásban.

3.3 Az ágazati besorolás alapadatai

Ágazati besorolás száma és megnevezése:	XXVIII. Turisztika
Elméleti képzési idő aránya:	40 %
Gyakorlati képzési idő aránya:	60 %

Az iskolai rendszerű képzésben a 2013/2014, 2014/2015 és 2015/2016-os tanévben kezdő diákok részére az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

- a 9. évfolyamot követően 70 óra
- a 10. évfolyamot követően 105 óra
- a 11. évfolyamot követően 140 óra

Az iskolai rendszerű képzésben a 2016/2017-es tanévben kezdő diákok részére az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

- a 10. évfolyamot követően 140 óra
- a 11. évfolyamot követően 140 óra

3.4 A 2013/2014, 2014/2015 és 2015/2016-os tanévben kezdő diákok esetén a heti és éves szakmai óraszámok

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	6 óra/hét	222 óra/év
összefüggő szakmai gyakorlat		70 óra
10. évfolyam	7 óra/hét	259 óra/év
összefüggő szakmai gyakorlat		105 óra
11. évfolyam	8 óra/hét	296 óra/év
összefüggő szakmai gyakorlat		140 óra
12. évfolyam	11 óra/hét	407 óra/év
Összesen:		1184 óra + 315 óra összefüggő szakmai gyakorlat =1499 óra

A 2016/2017-es tanévben kezdő diákok esetén a heti és éves szakmai óraszámok

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
összefüggő szakmai gyakorlat		140 óra
11. évfolyam	10 óra/hét	360 óra/év
összefüggő szakmai gyakorlat		140 óra
12. évfolyam	10 óra/hét	310 óra/év
Összesen:		1498 óra + 280 óra összefüggő szakmai gyakorlat =1778 óra

3.5 A 2013/2014, 2014/2015 és 2015/2016-os tanévben kezdő diákok részére a szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámát évfolyamonként

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Ágazati szakképzés a közismereti oktatással párhuzamosan										
		9.			10.			11.			12.	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5										
10061-12 Turisztikai erőforrások bemutatása	Turizmus alapjai	2			1							
	Kultúr- és vallástörténet	1,5			1,5			1				
	Vendéglátás és szálláshely ismeretek				1			1		1		
10062-12 Turisztikai kommunikáció	Üzleti kommunikáció gyakorlata		1		1							
	Marketing alapjai				0,5			1		1		
	Szakmai idegen nyelvgyakorlat							2			4,5	
10063-12 Ügyviteli folyamatok alkalmazása	Ügyviteli ismeretek									2		
	Informatika a turizmusban gyakorlat		1		1			2			2,5	
	Levelezési ismeretek Gyakorlat				1			1				
összes óra		4	2	70	4	3	10	3	5	1	4	7
összes óra		6		70	7		10	8		4	11	

A 2016/2017-es tanévben kezdő diákok tantárgyainak heti óraszámja évfolyamonként

		9.		10.		11.		12.			
		heti óra- szám		heti óra- szám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óra- szám	
		e	gy	e	gy		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	8	3	7	5	140	5	5	140	2,5	7,5
	Összesen	11,0		12,0			10			10,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.										
11498-12 Foglalkoztatás I. (érett- ségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.										
11714-16 Turisztikai erőforrások	Turizmusföldrajz			0,5	0,5		1	1			
	Kultúr- és vallástör- ténét	1		1	0,5			1			
	Vendéglátó ismer- tek	1									
	Gasztronómia gy- akorlata		1		1						
	Szálláshely ismer- tek										
11715-16 Kommuniká- ció a turizmusban	Protokoll a gyakor- latban		1		1						
	Üzleti kommuniká- ció gyakorlat										1
	Szakmai idegen nyelv	3		2,5			3			2,5	
11716-16 Gazdasági fo- lyamatok a turizmusban	Turizmus rendszere	1		1							
	Marketing gyakor- lat										1,5
	Ügyviteli gyakorlat										1
11717-16 Infokomm- nikációs technológia a turizmusban	IKT gyakorlata a turizmusban							1			1
10064-16 Turisztikai termékinálat	Utazásszervezés										
	Turisztikai árualap értékesítése gyakor- lat										
10065-16 Turisztikai vállalkozások	Vállalkozási alapis- meretek										
	Turisztikai üzlet- ágak gyakorlata										
11300-16 Szállodai ad- minisztráció	Szállodai adminisz- tráció			1							
	Szállodai adminisz- tráció gyakorlata							1			1

11302-16 Szállodai tevékenységek	Szállodai tevékenység	1		1			1			1
	Szállodai tevékenység gyakorlata		1		1			1		1
11301-16 Szállodai kommunikáció	Szállodai kommunikáció	1								
	Szállodai kommunikáció gyakorlata				1					

Tanulóink az érettségi vizsgán az ágazati képzésnek megfelelő komplex szakmai érettségi vizsgát tesznek.

3.6 A szakgimnáziumban folyó szakképzés alapelvei

Szakképzési formák indításánál elsődleges szempont számunkra a végzős tanulók elhelyezkedési esélyeinek növelése, a munkaerő-piacon alkalmazható piacképes tudás és alkalmazkodó képesség kialakításával. A szervezés során figyelembe vesszük a munkaerő-piac igényeit. Folyamatos kapcsolattartás szükséges a gazdálkodó szervezetekkel, a iparkamara helyi kirendeltségével, hogy a megváltozott igényekhez időben tudjunk alkalmazkodni. A helyi igényeket felmérve a szakképzést folyamatosan meg kell újítanunk, és ehhez a meglévő személyi és tárgyi feltételeket hozzá kell igazítanunk.

3.7 A szakképzés tárgyi feltételei

A szakmai képzésekhez szükséges eszközök rendelkezésre állnak. A szakmák oktatásához előírt felszerelések jegyzékét szakmánként az eszközjegyzék tartalmazza.

3.8 A szakképzés személyi feltételei

A szakképző iskolában folyó szakmai elméleti, valamint gyakorlati képzést a köznevelési törvényben előírt képesítésű pedagógusok, illetőleg szakemberek láthatják el főállásban, részfoglalkozásuként vagy óraadóként. A gazdálkodó szervezetnél folyó gyakorlati képzésben gyakorlati oktatóként olyan személy vehet részt, aki megfelelő szakirányú szakképesítéssel, továbbá legalább ötéves szakmai gyakorlattal rendelkezik. A speciális tantárgyak oktatásában fel szeretnénk használni a városban az idegenforgalom területén dolgozó szakemberek elméleti és gyakorlati tudását is.

3.9 A szakképzés célcsoportjai

Szakképzés iskolarendszerű nappali szakképzésen minden 26. életévet be nem töltött fiatal, aki első szakképesítését szerzi meg. Iskolarendszerű felnőttoktatás keretében nappali és esti munkarend szerint folyó képzés esetén a 18 évesnél idősebb érettségizett felnőttek.

3.10 A szakképzési évfolyamokba kerülés feltételei

- érettségi bizonyítvány
- idegen nyelvi felvételi vizsga, amennyiben azt az SZVK előírja
- tanulmányi eredmény
- megfelelő életkor

Túljelentkezés esetén a nyelvi felvételi vizsga eredménye fontosabb a tanulmányi eredménynél.

3.11 Beszámíthatóság a tanuló előzetes szakirányú szakmai képzése és szakirányú szakképzés alapján

A szakgimnázium szakképzési évfolyamán megszerezhető szakképzésekről és az adott szakképzésbe való bekapcsolódás feltételeiről a tanulót a szakgimnáziumba való jelentkezéskor tájékoztatjuk azzal, hogy a szakképzésre történő felkészítéskor a tanuló előzetes szakirányú szakmai képzése és szakirányú szakképzése a tanulmányokba beszámítható, ha tartalmi egyezőség tapasztalható, valamint a szakmai és vizsgakövetelmények ezt lehetővé teszik. A beszámíthatóság mértékéről és tartalmáról az iskola igazgatója határoz.

3.12 Beszámíthatóság a tanuló előzetes tanulmányai alapján

Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet az iskola vezetőjéhez kell benyújtani. A beszámítható előzetes tanulmányokról és a teljesített követelményekről a szakképző iskola vezetője határozattal dönt.

3.13 Értékelés

Az iskolarendszerű szakmai képzés esetén a tantárgy kerül értékelésre, a szakképzési évfolyamokon a modulzáró vizsgák teljesítését a tantárgyi követelmények teljesítése (bizonyítványokba bejegyzett eredmények) helyettesítik. Szakmai vizsgára csak az a tanuló bocsátható, aki teljesítette (legalább elégséges eredménnyel) a tantárgyi követelményeket.

3.14 A továbbhaladás feltételei

A tanúvra előzetesen megadott tanulmányi követelmények teljesítése. A tantárgyakhoz kötött feltételeket a tanárok, az egyéb feltételeket az osztályfőnök a tanév (félév) első óráján ismertetik a tanulókkal.

3.15 Összefüggő szakmai gyakorlat

Iskolánk tanulói a gyakorlati képzés keretében az iskolában szervezett gyakorlati órák mellett kötelező összefüggő szakmai gyakorlatokat teljesítenek. A szakmai gyakorlatok óraszámát a központi program határozza meg. A gyakorlatokat - a partnerekkel kötött együttműködési megállapodás alapján – külső helyszínen végzik. A szakmai gyakorlatok ismeretanyagáról, tapasztalatairól a tanulók gyakorlati naplót vezetnek. A szakmai gyakorlatok megkezdése előtt a tanulók munkavédelmi oktatásban részesülnek. A gyakorlati órák számát, tartalmát, a kötelező szüneteket, pihenőidőket a Szakképzési törvény határozza meg.

A gyakorlati képzést folytató szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére nem kerülhet sor

- az elméleti képzési napokon,
- a szakképző iskola által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező,
- a tanuló tanulmányok alatti vizsgája napjain és a tanulmányokat befejező komplex szakmai vizsgája napjain, továbbá
- minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól.

A gyakorlati képzést folytató szervezet a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a tanulót gyakorlati képzésre csak a rendeltetése folytán e napon is működő gyakorlati képzési helyen és a szakképző iskola hozzájárulásával veheti igénybe vagy abban az esetben, ha a tanuló mulasztását pótolja. Az igénybe vett idő helyett - a mulasztás pótlásának esetét kivéve, lehetőleg a következő gyakorlati képzési napon - ugyanolyan mértékben kell szabadidőt biztosítani. Ha a napi gyakorlati képzési idő a négy és fél órát meghaladja, a tanuló részére legalább harminc perc, megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani a képzési időn belül.

A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező. A tanuló köteles mulasztását igazolni a tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskola házirendjében meghatározottak szerint. A tanuló részvételét és mulasztását a gyakorlati képzést folytató szervezet is nyilvántartja, és azt a tanuló foglalkozási naplójába bejegyzi. A tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskola házirendjében a mulasztás nyilvántartására és a mulasztás igazolására vonatkozó szabályokat a gyakorlati képzést folytató szervezet is alkalmazza. Amennyiben a gyakorlati képzést folytató szervezettel tanulósz szerződéses jogviszonyban álló tanulók egyidejűleg összesen legalább három szakképző iskolával állnak tanulói jogviszonyban, úgy a mulasztás nyilvántartására és a mulasztás igazolására vonatkozóan a gyakorlati képzést folytató saját szabályozást készíthet. A szabályozással kapcsolatban a tanuló tanulói jogviszonya szerint illetékes szakképző iskola igazgatója egyetértési jogot gyakorol. A szabályozás tartalmáról a tanulót a tanulósz szerződés megkötésekor - írásban - tájékoztatni kell. Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a gyakorlati képzést tanulósz szerződés keretében gyakorlati képzést folytató szervezet végzi, az évfolyam megismétléséhez a gyakorlati képzést folytató szervezet hozzájárulása is szükséges.

Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette, azaz magasabb évfolyamra nem léphet. Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles. Ha a tanuló mulasztása az előző bekezdésben meghatározott mértéket eléri, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés kérdésében a szakképző iskola nevelőtestülete a szakképző iskola pedagógiai programja részét képező szakmai programban meghatározottak szerint dönt, gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén a gyakorlati képzést folytató szervezet javaslatára. Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása az összefüggő szakmai gyakorlatról meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, de igazolatlan mulasztása nincs, vagy az igazolatlan mulasztása nem haladja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát és az igazolatlan órákat a következő tanév megkezdéséig pótolja, a tanuló magasabb évfolyamra léphet, amennyiben a gyakorlati képzés szervezője ezt igazolja. A magasabb évfolyamra lépés kérdésében a gyakorlati képzés szervezőjének javaslatára a szakképző iskola nevelőtestülete dönt. A gyakorlati képzést folytató szervezet köteles

értesíteni a tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskolát a tanuló gyakorlati képzésről való első alkalommal történt igazolatlan mulasztásakor. Ha a tanuló gyakorlati képzésen való igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, a harminc órát, az ötven órát, a gyakorlati képzést folytató szervezet a mulasztásról minden esetben újabb értesítést küld a szakképző iskolának. A szakképző iskola az előző bekezdés esetén a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló rendeletnek a mulasztás következményeire vonatkozó szabályai szerint jár el. A gyakorlati képzést szervező szakképző iskola a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló rendelet szerint meghatározott iskolai mulasztásokról haladéktalanul értesíti a tanuló gyakorlati képzését folytató szervezetet. A gyakorlati képzést folytató szervezet a tanuló gyakorlati képzéséről köteles foglalkozási naplót vezetni. A foglalkozási naplónak tartalmaznia kell a szakmai tevékenységeket tantárgyanként, az ezekre fordított időt és a tanuló értékelését.

3.16 A szakmai vizsgára bocsátás feltételei a szakképzési évfolyamokon

Szakmai vizsgára az bocsátható, aki az iskola tanulmányi előírásait teljesítette, és a szakma képzési programja által előírt feltételeknek is megfelel, valamint az SZVK-ban megfogalmazott szakmai vizsgára bocsátás feltételeit teljesítette.

3.17 Az iskola képzési struktúrája szakgimnáziumi szakképzések szakképzési évfolyamokon

Szakképesítés azonosító száma	Szakképesítés megnevezése	Szakmacsoport	Ágazat	Oktatás munkarendje
54 812 01	Idegenvezető	18. vendéglátás-turisztika	XXVIII. turisztika	nappali rendszerű iskolai oktatás és felnőttoktatás nappali és esti oktatás munkarendje szerint
54 812 03	Turisztikai szervező, értékesítő			

Az érettségi vizsgát követően a tanulók OKJ-s szakképzésekre jelentkezhetnek. Aki a tanult ágazatának megfelelő szakképzésre jelentkezik, annak a képzési idő 1 év iskolai rendszerű nappali munkarendű oktatás keretében, nem ágazati előtanulmányokkal érkezők számára a szakképzés 2 év, 13. és 14. szakképzési évfolyamokon felnőttoktatás keretében a nappali és az esti munkarend szerint.

A szakgimnáziumi képzésben a két évfolyamos képzés második évfolyamának (2/14.) szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés érettségi utáni, 13. szakképző évfolyamának szakmai tartalmával, tantárgyi rendszerével, órakeretével. A két

évfolyamos képzés első szakképzési évfolyamának (1/13.) szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, összes órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos ágazati szakgimnáziumi képzés 9-12. középiskolai évfolyamokra jutó ágazati szakgimnázium szakmai tantárgyainak tartalmával, összes óraszámával.

Szakgimnáziumunkban a 9-12. évfolyamos turisztika ágazati képzésben résztvevők és sikeres komplex szakmai érettségi vizsgát tett diákok részére a Turisztikai szervező, értékesítő szakképzéseket tudjuk felajánlani iskolai rendszerű, nappali munkarendű oktatás keretében az 5/13. szakképzési évfolyamon.

Nem turisztikai ágazatból érkező érettségizett diákok részére az 1/13. és 2/14. szakképzési évfolyamokon a következő szakképzéseket ajánljuk fel a diákoknak: Idegenvezető, Turisztikai szervező, értékesítő.

3.17.1 Idegenvezető szakképesítés szakképző évfolyamokon

A szakképzés alapadatai

Szakmacsoport száma és megnevezése:	18. Vendéglátás - turisztika
Szakképesítés megnevezése:	Idegenvezető
Szakképesítés azonosító száma:	54 812 01
A kapcsolódó szakképesítés, rész-szakképesítés, szakképesítés-ráépülés	nincs
Hozzárendelt FEOR szám:	5233
Szakképzési évfolyamok száma:	2
Elmélet aránya:	40%
Gyakorlat aránya:	60%

A szakképesítés munkaterületének rövid, jellemző leírása:

Az idegenvezető az országba érkező külföldi turistákat valamint a belföldi túrákon (országjárás, kirándulás, városnézés, szakmai programok) résztvevő magyar vendégeket megismerteti az ország turisztikai, kulturális, történelmi, művészeti értékeivel, nevezetességeivel magyar illetve idegen nyelven. Gondoskodik a vendégek részére megrendelt szolgáltatások biztosításáról valamint magyar csoportok külföldre utazása során csoportkísérői teendőket lát el és tolmácsol. Az utazás során felmerülő problémákat megoldja. Elvégzi a munkához kapcsolódó adminisztrációt.

A szakképesítéssel rendelkező képes:

- felkészülni a városnézések, turisztikai programok kivitelezésére
- szakszerűen lebonyolítani csoportok, egyéni vendégek utazását, tartózkodását
- telepített idegenvezetői feladatokat ellátni
- fakultatív programokat szervezni, lebonyolítani
- múzeumlátogatást lebonyolítani, tárlatot vezetni
- tolmácsolási feladatokat elvégezni
- közreműködni rendezvények lebonyolításában
- vendégkísérői munkát végezni
- megbízza valamint az utasok érdekét képviselni
- a különböző utas típusokat kezelni
- konfliktushelyzeteket sikeresen megoldani

- tájékoztatást adni az utazást érintő aktuális jogszabályokról
- rendkívüli helyzetekben intézkedni
- közreműködni az adminisztrációs és ügyviteli munkában
- az informatikai, irodatechnikai és kommunikációs eszközöket kezelni
- magyar és idegen nyelven szóban és írásban kommunikálni
- betartani az idegenvezetői munka etikett és protokoll szabályait

Idegenvezető 54 812 01 - iskolai rendszerű, nappali munkarend szerinti képzés a 2013/2014, 2014/2015 és 2015/2016-os tanévben kezdő diákok részére

Tantárgyak		5/13. évf.	
		E	GY
SZAKMAI ÓRÁK			
Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak		
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0,5	0
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	2	0
11503-12	Antik örökségünk	1	0
Turisztikai latin	Latin nyelvtan és fordítási gyakorlatok	1	0
10058-12	Országismeret I.	2	0
Idegenvezetés	Országismeret II.	2	0
	Idegenvezetés gyakorlat	0	8,5
	Kommunikáció alapjai	1	0
10059-12 Idegenvezetés módszertana	Idegenvezető munkamódszerei	1,5	0
	Kapcsolat-technikai ismeretek gyakorlat	0	7,5
10060-12	Adminisztrációs ismeretek	1	0
Idegenvezetői adminisztráció	Adminisztráció a gyakorlatban	0	3
Heti szakmai elméleti és gyakorlati órák		12	19
		31	
személyiségfejlesztési gyakorlatok		1	1
gépírás gyakorlatok		0	2
Összes heti szabadsávós tanóra		1	3
		4	
Összes heti óra		35	
Tanévi óraszám		1120	
Heti szakmai elméleti órák		32 %	
Heti szakmai gyakorlati órák		68 %	
Képzés összes óraszám		1120	

Idegenvezető 54 812 01 - iskolai rendszerű, nappali munkarend szerinti képzés a 2016/2017-es tanévben kezdő diákok részére

		5/13.	
		heti óra-szám	
		e	gy
A szakmai képzés órakerete	Összesen	7,5	23,5
	Összesen	31,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	2	
11711-16 Idegenvezetői szaktudás	Országismeret	1	1
	Kulturális alaptudás	1	
	Helyi szaktudás gyakorlata		1
	Idegenvezetői szakmai idegennyelv	1,5	
11712-16 Idegenvezetés módszertana	Útvonaltervezés gyakorlata		1
	Vezetési és prezentációs technikák gyakorlata		2
	Idegenvezetői adminisztráció a gyakorlatban		2
11713-16 Idegenvezetés a gyakorlatban	Autóbuszos körút gyakorlata		8
	Gyalogos körséta a gyakorlatban		5
	Tárlatvezetés gyakorlata		2
11714-16 Turisztikai erőforrások	Turizmusföldrajz		
	Kultur- és vallástörténet		
	Vendéglátóismeretek		
	Gasztronómia gyakorlata		
	Szálláshelyismeretek		
11715-16 Kommunikáció a turizmusban	Protokoll a gyakorlatban		
	Üzleti kommunikáció gyakorlat		
	Szakmai idegennyelv	1,5	1,5
11716-16 Gazdasági folyamatok a turizmusban	Turizmus rendszere		
	Marketing gyakorlat		
	Ügyviteli gyakorlat		
11717-16 Infokommunikációs technológia a turizmusban	Ikt gyakorlata a turizmusban		
11300-16 Szállodai adminisztráció	Szállodai adminisztráció		
	Szállodai adminisztráció gyakorlata		
11302-16 Szállodai tevékenységek	Szállodai tevékenység		
	Szállodai tevékenység gyakorlata		
11301-16 Szállodai kommunikáció	Szállodai kommunikáció		
	Szállodai kommunikáció gyakorlata		

Idegenvezető 54 812 01 - felnőttoktatás – nappali munkarend szerint a 2016/2017-es tanévben kezdő diákok részére

		1/13.			2/14.	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy
A szakmai képzés órakerete	Összesen	18,5	12,5	160	7	24
	Összesen	31,0			31,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.				0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.				2	
11711-16 Idegenvezetői szaktudás	Országismeret				1	1
	Kulturális alaptudás				1	
	Helyi szaktudás gyakorlata					1
	Idegenvezetői szakmai idegennyelv				1,5	
11712-16 Idegenvezetés módszertana	Útvonaltervezés gyakorlata					1
	Vezetési és prezentációs technikák gyakorlata					2
	Idegenvezetői adminisztráció a gyakorlatban					2
11713-16 Idegenvezetés a gyakorlatban	Autóbuszos körút gyakorlata					8
	Gyalogos körséta a gyakorlatban					5
	Tárlatvezetés gyakorlata					2
11714-16 Turisztikai erőforrások	Turizmusföldrajz	1,5	1,5			
	Kultur- és vallástörténet	2	1,5			
	Vendéglátóismeretek	1				
	Gasztronómia gyakorlata		2			
	Szálláshelyismeretek				1	
11715-16 Kommunikáció a turizmusban	Protokoll a gyakorlatban		2			
	Üzleti kommunikáció gyakorlat		1			
	Szakmai idegennyelv	10				2
11716-16 Gazdasági folyamatok a turizmusban	Turizmus rendszere	2				
	Marketing gyakorlat		1,5			
	Ügyviteli gyakorlat		1			
11717-16 Infokommunikációs technológia a turizmusban	Ikt gyakorlata a turizmusban		2			
11300-16 Szállodai adminisztráció	Szállodai adminisztráció					
	Szállodai adminisztráció gyakorlata					
11302-16 Szállodai tevékenységek	Szállodai tevékenység					
	Szállodai tevékenység gyakorlata					
11301-16 Szállodai kommunikáció	Szállodai kommunikáció					
	Szállodai kommunikáció gyakorlata					

Idegenvezető: 54 812 01 felnőttoktatás - esti munkarend szerint a 2016/2017-es tanévben kezdő diákok részére

		1/13.		ögy	2/14.	
		heti óraszám			heti óraszám	
		e	gy	e	gy	
A szakmai képzés órakerete	Összesen	9,25	6,25	80	3,5	12
	Összesen	15,0			15,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.				0,25	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.				1	
11711-16 Idegenvezetői szaktudás	Országismeret				0,5	0,5
	Kulturális alaptudás				0,5	
	Helyi szaktudás gyakorlata					0,5
	Idegenvezetői szakmai idegennyelv				0,75	
11712-16 Idegenvezetés módszertana	Útvonaltervezés gyakorlata					0,5
	Vezetési és prezentációs technikák gyakorlata					1
	Idegenvezetői adminisztráció a gyakorlatban					1
11713-16 Idegenvezetés a gyakorlatban	Autóbuszos körút gyakorlata					4
	Gyalogos körséta a gyakorlatban					2,5
	Tárlatvezetés gyakorlata					1
11714-16 Turisztikai erőforrások	Turizmusföldrajz	0,75	0,75			
	Kultur- és vallástörténet	1	0,75			
	Vendéglátóismeretek	0,5				
	Gasztronómia gyakorlata		1			
	Szálláshelyismeretek				0,5	
11715-16 Kommunikáció a turizmusban	Protokoll a gyakorlatban		1			
	Üzleti kommunikáció gyakorlata		0,5			
	Szakmai idegennyelv	5				1
11716-16 Gazdasági folyamatok a turizmusban	Turizmus rendszere	1				
	Marketing gyakorlat		0,75			
	Ügyviteli gyakorlat		0,5			
11717-16 Infokommunikációs technológia a turizmusban	Ikt gyakorlata a turizmusban		1			
11300-16 Szállodai adminisztráció	Szállodai adminisztráció					
	Szállodai adminisztráció gyakorlata					
11302-16 Szállodai tevékenységek	Szállodai tevékenység					
	Szállodai tevékenység gyakorlata					
11301-16 Szállodai kommunikáció	Szállodai kommunikáció					
	Szállodai kommunikáció gyakorlata					

3.17.2 Turisztikai szervező, értékesítő szakképzés szakképzési évfolyamokon

A szakképzés alapadatai

Szakmacsoport száma és megnevezése:	18. Vendéglátás - turisztika
Szakképesítés megnevezése:	Turisztikai szervező, értékesítő
Szakképesítés azonosító száma:	54 812 03
A kapcsolódó szakképesítés, rész-szakképesítés, szakképesítés-ráépülés:	51 812 01 Utazás-ügyművelő rész-szakképesítés
Hozzárendelt FEOR szám:	4221
Szakképzési évfolyamok száma:	2
Elmélet aránya:	40%
Gyakorlat aránya:	60%

A szakképesítés munkaterületének rövid, jellemző leírása:

A turisztikai szervező, értékesítő szakember korszerű szakmai és gazdálkodási ismeretekkel, továbbfejleszhető tudással rendelkezik. A vállalkozás teljes körű tevékenységét végzi, irányítja, szervezi és ellenőrzi vezetői szinten (utazási irodában, idegenforgalmi hivatalokban, fizető-vendéglátás területén, szabadidőközpontokban). Közreműködik a felsővezetői döntést igénylő üzleti, gazdálkodási, pénzügyi, marketingtervek kidolgozásában. Komplex feladatokat önállóan végrehajt, irányít és ellenőriz. Összeállítja a vállalkozás árualap-kínálatát; reklámozza, kialakítja a cég arculatát. Megszervezi a turisztikai termékek értékesítését, figyelemmel kíséri a gazdasági szempontok érvényesülését. Folyamatos kapcsolatot tart a turisztikai piac szereplőivel. Gondoskodik a folyamatos munkamenet biztosításáról.

A szakképesítéssel rendelkező képes:

- komplex módon átlátni a vállalkozás valamennyi munkafolyamatát, és a felső vezetés utasítása alapján irányítani
- működtetni a vállalkozás internetes oldalát
- közreműködni a vállalkozás üzleti stratégiájának, szervezeti működésének kialakításában, illetve a cégarculat meghatározásában
- összeállítani a vállalkozás árualap-kínálatát, megszervezni az értékesítés munkafolyamatait
- komplex feladatokat végrehajtani, irányítani, ellenőrizni (továbbképzések szervezése, bonyolítása, pályázatok készítése)
- üzleti kapcsolatot tartani a turisztikai piac szereplőivel
- biztosítani a folyamatos munkamenetet a vállalkozás minden munkaterületén

Turisztikai szervező, értékesítő, iskolai rendszerű, nappali munkarend szerinti óraterv a 2013/2014, 2014/2015 és 2015/2016-os tanévben kezdő diákok részére

Modulok / Tantárgyak		5/13. szakképzési évfolyam (32 hét)	
		E	GY
SZAKMAI ÓRÁK			
Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak		
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0,5	0
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	2	0
11503-12	Antik örökségünk	1	0
Turisztikai latin	Latin nyelvtan és fordítási gyakorlatok	1	0
10064-12	Utazásszervezés	5	0
Turisztikai termékínálat értékesítése	Utazási szolgáltatások értékesítése gyakorlat	0	9,5
10065-12	Vállalkozási alapismeretek	2,5	0
Turisztikai vállalkozások működtetése	Turisztikai üzletágak működtetése gyakorlat	0	9,5
Heti szakmai elméleti és gyakorlati órák		12	19
		31	
Német nyelv és irodalom		3	2
Népismeret		0	1
Összes heti szabadsávós tanóra		3	3
		6	
Összes heti óra		37	
Tanévi óraszám		1184	
Heti szakmai elméleti órák		40,5 %	
Heti szakmai gyakorlati órák		59,5%	
Szakképzés óraszám		1184	

Turisztikai szervező, értékesítő iskolai rendszerű, nappali munkarend szerinti óraterv a 2016/2017-es tanévben kezdő diákok részére

		5/13.	
		heti óraszám	
		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	7,5	23,5
	Összesen	31,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0,5	

11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	2	
11714-16 Turisztikai erőforrások	Turizmusföldrajz		
	Kultúr- és vallástörténet		
	Vendéglátó ismeretek		
	Gasztronómia gyakorlata		
	Szálláshely ismeretek		
11715-16 Kommunikáció a turizmusban	Protokoll a gyakorlatban		
	Üzleti kommunikáció gyakorlat		
	Szakmai idegen nyelv	1,5	1,5
11716-16 Gazdasági folyamatok a turizmusban	Turizmus rendszere		
	Marketing gyakorlat		
	Ügyviteli gyakorlat		
11717-16 Infokommunikációs technológia a turizmusban	IKT gyakorlata a turizmusban		
10064-16 Turisztikai termékkínálat	Utazásszervezés	2,5	
	Turisztikai árualap értékesítése gyakorlat		11
10065-16 Turisztikai vállalkozások	Vállalkozási alapismeretek	1	
	Turisztikai üzletágak gyakorlata		11
11300-16 Szállodai adminisztráció	Szállodai adminisztráció		
	Szállodai adminisztráció gyakorlata		
11302-16 Szállodai tevékenységek	Szállodai tevékenység		
	Szállodai tevékenység gyakorlata		
11301-16 Szállodai kommunikáció	Szállodai kommunikáció		
	Szállodai kommunikáció gyakorlata		

Turisztikai szervező, értékesítő szakképesítés a felnőttoktatás - nappali oktatás munkarend szerinti óraterve a 2016/2017-es tanévben kezdő diákok részére

		1/13.		2/14.		
		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	18,5	12,5	160	7	24
	Összesen	31,0			31,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.				0,5	

11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.				2	
11714-16 Turisztikai erőforrások	Turizmusföldrajz	1,5	1,5			
	Kultúr- és vallástörténet	2	1,5			
	Vendéglátó ismeretek	1				
	Gasztronómia gyakorlata		2			
	Szálláshely ismeretek				1	
11715-16 Kommunikáció a tu- rizmusban	Protokoll a gyakorlatban		2			
	Üzleti kommunikáció gya- korlat		1			
	Szakmai idegen nyelv	12				8
11716-16 Gazdasági folyamatok a turizmusban	Turizmus rendszere	2				
	Marketing gyakorlat		1,5			
	Ügyviteli gyakorlat		1			
11717-16 Infokommunikációs technológia a turizmusban	IKT gyakorlata a turizmus- ban		2			
10064-16 Turisztikai termékki- nálát	Utazásszervezés				2,5	
	Turisztikai árualap értéke- sítése gyakorlat					8
10065-16 Turisztikai vállalkozá- sok	Vállalkozási alapismeretek				1	
	Turisztikai üzletágak gya- korlata					8
11300-16 Szállodai adminisztrá- ció	Szállodai adminisztráció					
	Szállodai adminisztráció gyakorlata					
11302-16 Szállodai tevékenysé- gek	Szállodai tevékenység					
	Szállodai tevékenység gya- korlata					
11301-16 Szállodai kommuniká- ció	Szállodai kommunikáció					
	Szállodai kommunikáció gyakorlata					

Turisztikai szervező, értékesítő szakképzés a felnőttoktatás - esti oktatás munkarend szerinti óraterve a 2016/2017-es tanévben kezdő diákok részére

		1/13.		2/14.		
		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatko- zón:	Összesen	9,25	6,25	80	3,5	12
	Összesen	15,0			15,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.				0,25	

11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.				1	
11714-16 Turisztikai erőforrások	Turizmusföldrajz	0,75	0,75			
	Kultúr- és vallástörténet	1	0,75			
	Vendéglátó ismeretek	0,5				
	Gasztronómia gyakorlata		1			
	Szálláshely ismeretek				0,5	
11715-16 Kommunikáció a turizmusban	Protokoll a gyakorlatban		1			
	Üzleti kommunikáció gyakorlat		0,5			
	Szakmai idegen nyelv	6				4
11716-16 Gazdasági folyamatok a turizmusban	Turizmus rendszere	1				
	Marketing gyakorlat		0,75			
	Ügyviteli gyakorlat		0,5			
11717-16 Infokommunikációs technológia a turizmusban	IKT gyakorlata a turizmusban		1			
10064-16 Turisztikai termékkínálat	Utazásszervezés				1,25	
	Turisztikai árualap értékesítése gyakorlat					4
10065-16 Turisztikai vállalkozások	Vállalkozási alapismeretek				0,5	
	Turisztikai üzletágak gyakorlata					4
11300-16 Szállodai adminisztráció	Szállodai adminisztráció					
	Szállodai adminisztráció gyakorlata					
11302-16 Szállodai tevékenységek	Szállodai tevékenység					
	Szállodai tevékenység gyakorlata					
11301-16 Szállodai kommunikáció	Szállodai kommunikáció					
	Szállodai kommunikáció gyakorlata					

3.18 Szakképzési kapcsolataink

- Baja Marketing Kft.
- Duna Szálloda
- Kaiser Hotel és Panzió
- Kolibri Panzió
- Tourinform Iroda
- Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- továbbá az összefüggő szakmai gyakorlat helyei

3.19 A szakképzésre vonatkozó jogszabályok

- Nemzeti köznevelési törvény – 2011. CXC.
- Szakképzési törvény – 2011. CLXXXVII.
- A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény – 2011. CLV.

- Rendelet az Országos Képzési Jegyzékről – 25/2016. (II.25.) Kormányrendelet
- Rendelet a szakképzés megkezdéséről és folytatásáról – 8/2006. (III. 23.) OM
- Rendelet a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről
- 19/2016. (VIII.23) az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002 (V.24) OM rendelet módosításáról
- Rendelet az Országos Képzési Jegyzékről – 25/2016. (II.25.) Kormányrendelet
- 20/2007. (V. 21.) SZMM
- Rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről – 20/2012. (VIII.31.) EMMI
- Rendelet a kerettantervekről – 51/2012. (XLII.22.) EMMI
- Rendelet az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről – 27/2016. (IX.16)
- Rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről - 27/2012. (VIII. 27.) NGM
- A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által kiadott, 2.54. sorszámon nyilvántartott **idegenvezető** szakma szakképzési kerettanterve – forrás: 14/2013. (IV. 5.) NGM rendelet 2-6. mellékletei
- A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által kiadott, 2.54. sorszámon nyilvántartott **idegenvezető** szakma szakképzési kerettanterve – forrás: 30/2016. (VIII.31) NGM rendelet 3. melléklete
- A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által kiadott, 2.110. sorszámon nyilvántartott **turisztikai szervező, értékesítő** szakma szakképzési kerettanterve – forrás: 14/2013. (IV. 5.) NGM rendelet 2-6. mellékletei
- A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által kiadott, 2.110. sorszámon nyilvántartott **turisztikai szervező, értékesítő** szakma szakképzési kerettanterve – forrás: 30/2016. (VIII.31) NGM rendelet 3. melléklete

4. Egészségfejlesztési Program

Iskolánk elkötelezett híve az egészségfejlesztés megvalósításának, és a megvalósítás mindennapi folyamatba ágyazásának.

Az egészséges életmódra nevelés hozzájárul a tanulók az egészséges testi és lelki állapotának megőrzéséhez, és megtartásához.

Célja:

- az egészség védelme iránti jártasságok, és készségek kialakítása,
- a megszerzett ismeretek alkalmazáshoz szükséges képességek kialakítása a tanulók egészségének megóvása érdekében,
- az ehhez szükséges ismeretek, és fogalomanyag megismertetése,
- a tanulók ismerjék egészségük megőrzése szempontjából legfontosabb területeket, melyek az alábbiak:
 - helyes táplálkozási szokások,
 - a rendszeres testmozgás iránti igény (mindennapos testmozgás),
 - személyes higiénia területeinek pontos ismerete,
 - a szexuális fejlődéshez kapcsolható ismeretek, és attitűdök elsajátíttatása
 - az élvezeti szerek ismerete, és használatukkal kapcsolatos viselkedésmód kialakítása,
 - a stresszkezelés lehetséges módszereinek alkalmazása.
 - lelki egyensúlyuk megóvása,
 - az önmagukkal szembeni helyes viselkedésmód iránti igény kialakítása
 - társas viselkedésük szabályozására vonatkozó igény kialakítása,
 - az egyénben, és a közösségben kialakult konfliktusok kezelésére alkalmas helyes szokások elsajátítása.

Feladata

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának feladata, az iskolai élet minden színterén.

- ismeretközlés, ismeretátadás, helyes információáramoltatás,
- együttműködés a családdal,
- a tanulók felkészítése egészséges életmódra, egészségük megóvására, önállóságra,
- a harmonikus iskolai légkör kialakítása az egészséges életmód iránti igény megtartása érdekében,
- felkészítés az egészséges életmódra, a betegség-megelőzésre,
- ismeretek átadásával a betegségek elkerülése, az egészség megőrzése,
- a szabadidős tevékenységek körének célirányos kialakítása,
- helyes szabályok betartásának kialakítása személyes higiénében,
- a szexuális kultúra, a felelősségteljes családi- és párkapcsolati életre való felkészülés motiválása,

- helyes viselkedési minták átadásával az élet helyzeteinek kezelése,
- az önálló, harmonikus felnőtt élet iránti felelősségérzet erősítése,
- a tanulók motiválása és segítése a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Kapcsolatok, partnerek, kapcsolódási pontok

- szülők, család, közvetlen környezet, kortársak, (szülői munkaközösség, diákönkormányzat)
- iskolaorvos,
- iskola fogorvos,
- védőnő,
- mentálhigiénés szakember,
- gyermekjóléti szolgálat,
- nevelési tanácsadók,
- családsegítők,
- az ÁNTSZ intézeteinek egészségfejlesztési szakemberei,
- egészségügyi intézmények, szervezetek,
- civil szervezetek,
- rendvédelmi szervek,
- hatóságok,
- katasztrófavédelmi kirendeltségek
- iskolai közétkeztetést biztosító szolgáltató

Tartalma

Az iskolai nevelés hozzájárul, a tanulók helyes ösztönzéséhez, tudásuk megszerzéséhez egy személyes, ésszerű, a lehetőségeket felismerő, és felhasználni tudó egészséges életvitelhez, életmódhoz. Szilárd attitűdökkel, konkrét tevékenységekkel megalapozott ismeretekkel.

Az ehhez szükséges, lényeges területek:

- egészség, mint állapot ismerete,
- az egészséges táplálkozás- és táplálkozáskultúra egészséget meghatározó szerepe,
- a rendszeres testmozgás fontossága mozgásszervi betegségek megelőzésében,
- a személyes higiénia meghatározó szerepe az adott életszakaszokban,
- a barátság, a párkapcsolatok, a család szerepe a lelki harmónia megtartásában,
- a szexuális felvilágosítás, a családtervezés, helyes párkapcsolat alapjai,
- AIDS prevenció,
- a szennedélybetegségek megelőzése,
- betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat, és a házi betegápolás,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete,
- a tanulási környezet megfelelő alakítása,
- tanulás tanításának technikái.

Kiemelt tanórák:

- osztályfőnöki óra,
- erkölcsstan,
- etika,
- biológia,
- testnevelés,
- környezetismeret,
- természetismeret,
- életvitel és technika.

Tanórákon a helyi tanterv, és az az alapján készülő tanmenet szerint valósul meg.

Tanórán belüli tevékenységek

A tanórai foglalkozásokon feldolgozásra kerülő ismeretanyag kapcsolódási pontokat jelenthet az ismeretek bővítésére, helyes magatartási módok, és szokások kialakítására, alkalmazásának gyakorlására, és adott élethelyzetekben való megélésére.

Azaz:

- egészséges táplálkozási szokások kialakítása, az ehhez kapcsolódó ismeretek,
- a testedzés rendszeres testmozgás, a játék, a sport, és a testedzés jelentősége, különböző formáinak megismerése, a szabadidő hasznos eltöltése, és a mozgáskultúra fejlesztése,
- a helyes öltözködés szabályai, a helyes tisztálkodás szabályai,
- helyes szexuális magatartásminták közvetítése, a barátság, szerelem, párkapcsolat, család működésének, és helyes formáinak összekapcsolása,
- a dohányzás, alkoholfogyasztás, mértéktelen kávé-fogyasztás, kábítószerek használatának megelőzése, káros hatásai,
- a fertőző, és nem fertőző betegségek megjelenési formái, a gyógyulás folyamatában alkalmazható viselkedésminták,
- lelki egészségünk, és az ehhez kötődő helyes napirend kialakítása,
- megfelelő viselkedésminták fejlesztése, alakítása,
- megfelelő szociokulturális minták közvetítése,
- problémamegoldást fejlesztő gyakorlatok, és a tanulás tanításának fejlesztése,
- kulcskompetenciák erősítése.

Tanórán kívüli tevékenységek

Főbb témakörök, amelyek az iskolai programok során feldolgozásra kerülnek:

- az egészséges személyiségfejlődés elősegítése,

- az egészséges táplálkozás (helyes ételek választása),
- a mindennapi testmozgás, testedzés,
- a dohányzás, alkoholfogyasztás – és kábítószer használat megelőzése,
- helyes tisztálkodási szokások kialakítása,

- a szexuális nevelés – már a pubertás időszakát, a nemi érés időpontját megelőzően is,
- csecsemőápolási ismeretek elsajátítása.

Színterei

- diáksportkör,
- diákönkormányzati nap,
- egészségnap,
- szabadidős programok az egészségnevelés vonatkozásában,
- osztályszintű kirándulások,
- véradás
- versenyeken, vetélkedőkön való részvétel,
- megelőző jellegű egészségügyi szolgáltatásokon való megjelenés,
- szűrővizsgálatokon, iskolaorvosi, fogorvosi, védőnői ellátáson való részvétel,
- egészséges környezet kialakításával kapcsolatos tevékenységekbe való bevonás,
- javaslatétel a gyermekétkeztetésre, az egészségügyi étel-miszer-rendszer szabályozására, figyelembevételére,
- az iskolai büfé szabályszerű működésének szabályozása,
- gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység
- színjátszó szakkör, médiaszakkör

5. Mindennapos testnevelés

5.1 Az iskolai mindennapos testnevelés és sportolás általános célja:

- A gyermekek pszichoszomatikus fejlettségéhez és érdeklődéséhez igazodó játékos mozgástevékenységgel gazdagítsa és fejlessze a tanulók mozgásműveltségét, továbbá pótolja az esetleges lemaradásokat.
- Koordinációs képességeiket fejlessze olyan szintre, hogy alkalmassá tegye őket a későbbi hatékony mozgásos-cselekvés tanulásra, sportolásra.
- Elégítse ki a tanulók mozgásszükségletét.
- Fejlessze mozgásos cselekvési biztonságukat, alapvető mozgás- és feladatmegoldó képességeiket.
- Járuljon hozzá, hogy a tanulók életigenlő, az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak. Olyan fiatalokká, akik ismerik motorikus képességeiket, azok fejlesztésének, fenntartásának módját. Ismerik és igénylik a mozgásos

játék, versengés örömét. Megbecsülik társaik teljesítményét. Mozgásuk koordinált, esztétikus, kulturált. Felismerik a testnevelés és sport egészségügyi, prevenciósz értékeit és a fizikai aktivitás életmódjuk részévé válik.

A testnevelés közvetlen célja:

- A testkultúra elemeiből nyert értékekkel ruházza fel az iskolásokat, olyan testi műveltséggel (ismeret, jártasság, készség, képesség), amely megalapozza későbbi mozgásos cselekvésbiztonságukat, rendszeres fizikai aktivitásukat.
- Tegye őket alkalmassá arra, hogy serdülő és ifjúkorban legyenek képesek sportági feladatok és mozgásrendszerek eredményes elsajátítására, motorikus képességük hatékony fejlesztésére.
- Sajátos módszereivel elsősorban a versengésekkel és mozgásos játékokkal segítse mozgásvágyuk átmentését a későbbi évekre, nyújtson kötődést jelentő élményeket.

Az iskola a Knt. 27. § (11) bekezdése alapján, a 2012-2013-as tanévtől kezdődően, felmenő megszervezi a **mindennapos testnevelést** heti öt testnevelés óra keretében. Azokon az évfolyamokon, amelyekre még nem a heti 5 órás mindennapos testnevelés vonatkozik, a mindennapi testmozgás megszervezése a fenti táblázat szerint történik.

A mindennapos testnevelés megszervezésére fordítandó **heti 5 órából heti 1 órát** Nemzeti Alaptanterv „Testnevelés és sport” műveltségterületében jelzett sporttevékenységre – nemzeti-ségi iskola lévén – **német néptáncra** fordítunk. A néptáncot helyi tantervünkben a testnevelés tantárgyba integráltuk.

A mindennapos testnevelés (X) és néptánc (N) felmenő rendszerben történő bevezetését a következő táblázat szemlélteti:

Évf./ Tanév	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9./I.	9.	10.	11.	12.
2012- 2013	X				X				X	X			
2013- 2014	X N	X	X	X	X N	X			X n	X N	X		
2014- 2015	X N	X N	X	X	X N	X N	X		X n	X N	X n	X	
2015- 2016	X N	X N	X N	X	X N	X N	X N	X	X n	X N	X n	X n	X
2016- 2017	X N	X N	X N	X N	X N	X N	X N	X N	X n	X N	X n	X n	X n

(N=néptánc kötelező tanórai foglalkozáson; n= néptánc választható foglalkozás keretében)

A szervezett foglalkozásokon túli sportolás jellemzői

A célok megegyeznek a szervezett, tanórai jellegű testnevelés céljaival, de a hangsúly más területre tevődik át. A fizikális fejlesztéssel, versenyszerű küzdéssel szemben, a kötetlen, hobbi jellegű, szórakoztató, de hasznos és élményt biztosító időtöltés megtanítására, megszerettetésére, és ilyen jellegű tevékenység (lehetőség szerint önálló) végzésére tevődik át. A forma is

kötetlenebb. Az elsődleges pedagógiai feladat az élményszerzés lehetőségének biztosítása (idő, tér, eszköz, felügyelet). Fontos szempont az önszerveződés elérése, ösztönzése. Rendkívül kívánatos, hogy a gyerekek képesek legyenek a felkínált lehetőséggel élni, azt, saját igényeiknek megfelelően alakítani. Ennek feltétele, a testmozgásra való belső igény kialakulása. Az iskolai testnevelés céljait a tanórán kívüli sportfoglalkozásokkal együtt képes teljesíteni.

5. 2 A tanulók fizikai állapotának mérése

A 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet értelmében az iskola tanévenként, valamennyi évfolyamára kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát.

A mérés, vizsgálat megszervezése és lefolytatása az aktuális tanév rendje által meghatározott időszakban történik. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi.

A lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket. Az iskolai tanév helyi rendjében kell rögzíteni a tanulók fizikai állapotát felmérő vizsgálat időpontját

Az iskolánkban alkalmazott vizsgálati módszer az általános fizikai teherbíró képesség műszerrel történő méréséhez a NETFIT fitness mérési rendszer.

A NETFIT tesztrendszer méri, értékeli és minősíti a törvény által előírt, adatszolgáltatási kötelezettséget jelentő, egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket:

- az aerob kapacitást, amely a kardiorespiratorikus rendszer állóképességének legjobb mérőszáma,
- azon izomcsoportok erejét, amelyeket a mindennapi tevékenységünk során a leggyakrabban használunk, és amelyek gyengesége pl. a tartási rendellenességek leggyakoribb okozói.
- Kiegészítő mérésként módszert kínál:
 - ◆ Optimális testtömeget, illetve az attól való eltérés mértékének meghatározásához,
 - ◆ Bemutatja az aerob állóképesség területén elért teljesítmény és a próba megkezdése előtt és elvégzése után mért pulzusértékek értelmezését.

Ezen testnevelői felmérések mellett jogszabályban meghatározottak szerint az iskolai védőnő és az iskolaorvos végez szűréseket és állapotfelméréseket. Ezek realizációja a mindenkori iskolai éves munkaterv védőnői munkatervében található meg.

6. Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegélynyújtás, olyan laikus ember által kivitelezhető azonnali beavatkozás, melyet a sérült kap valamely sérülése vagy akut egészségkárosodása miatt, mentők vagy valamely egészségügyi szakember megérkezése előtt.

Ezért a gyors és hatékony elsősegélynyújtás a sérült további állapotát jelentősen befolyásolja, gyorsasága és hatékonysága a sérült további állapota, túlélési esélye, maradandó egészségkárosodása szempontjából elhanyagolhatatlan.

A mindennapokban az élet számtalan színterén jelen lehetnek, olyan veszélyforrások, melyek az egészséget károsíthatják. Az iskola e színterek egyike.

Mindezek miatt nagyon fontos, hogy gyermekkorban elkezdett elsősegély-nyújtási ismeretek és gyakorlati megvalósítások során kialakított magatartásformát a gyermek sajátjává formáljuk.

Az iskola számára fontos, megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények alkalmával is tudjanak használni.

Célja, hogy a tanuló:

- legyen tisztában az elsősegélynyújtás fogalmával;
- ismerje meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerje fel a vészhelyzeteket;
- képes legyen a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterének felismerésére, várható következményeire;
- jártas legyen a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módok kivitelezésére;
- tájékozott legyen mentőszolgálat felépítésével és működésével kapcsolatban; mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Kapcsolatok:

- iskolaorvos,
- védőnő,
- mentőszolgálat,
- katasztrófavédelem
- civilszervezetek.

Feladata:

- a tanulók rendelkezzenek korszerű ismeretekkel, a gyakorlás során elsajátított készségekkel az elsősegély-nyújtás területén
- a tanulók tanórán és tanórán kívüli tevékenységek és foglalkozások keretében dolgozzák fel az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismereteket.
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;

Tartalma:

- Az elsősegély-nyújtásra vonatkozó tantárgyi tartalmak elvárásainak maradéktalan teljesítése.
- Tanévre vonatkozó feladatainak megjelenítése a munkatervben és egészségfejlesztési programban,
- Az iskolai egészségfejlesztési projektek kiegészítése elsősegély-nyújtási tartalommal.
- Szituációs gyakorlatokkal, esetmegbeszéléssel, közös elemzésekkel, korrekciókkal, élmények feldolgozásával a tananyagban felmerült lehetőségek élményszerűvé tétele, helyes megélése.

Kiemelt tanórák:

- biológia,
- kémia,
- fizika,
- testnevelés,
- környezetismeret,
- természetismeret ,
- életvitel és technika
- osztályfőnöki óra

Tanórákon a helyi tanterv, és az az alapján készülő tanmenet szerint valósul meg.

Tanórán belüli és kívüli tevékenységek:

A tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon feldolgozásra kerülő ismeretanyag kapcsolódási pontokat jelenthet az ismeretek bővítésére, helyes magatartási módok, és szokások kialakítására, alkalmazásának gyakorlására, és adott élethelyzetekben való megélésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben és tanmenetben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

Azaz:

- Az elsősegély-nyújtás fontossága
- Alapfogalmak tisztázása
- Betegvizsgálat
- Vitális funkciók paramétereinek megismerése
- Beteg, sérült: pozicionálása, fektetési módok, mozgatása, szállítása
- Az elsősegélynyújtás célját szolgáló, anyagok és eszközök (elsősegélynyújtó táskák tartalma) használata

- Sürgősségi ellátórendszer értesítése (mentőhívás)
 - Mozgásszervek sérülései:
 - Mechanikai-, és csontsérülések (ficam, rándulás, törések)
 - Koponyasérülések (agyrázkódás, koponyatörés)
 - Gerincsérülés
 - Medencetörés ellátása
 - Véréstípusok ismertetése:
 - orrvérzés, belső szervek vézése, shockos állapot
 - Eszméletvesztéssel, ájulással járó állapotok, betegségek
 - Mellkasi- és hasi sérülések
 - Mérgezések és azok ellátása
 - Kémiai, vegyi sérülések
 - Belgyógyászati balesetek (vízbefulladás, áramütés)
 - Háztartási balesetek
 - Égési sérülések
- elsősegélynyújtás alkalmazásának elsajátítását célzó tanórán kívüli foglalkozások:
- elsősegély-nyújtási tanfolyam (1.-12. évfolyam)
 - vetélkedők, versenyek
 - egészségnap
 - erdei iskola
 - osztálykirándulások

7. Környezeti nevelési program

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva.

Célja:

- az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészségének), mint létező értéknek tisztelése és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése

Feladata:

Az iskola minden dolgozójának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen az iskola diákjai számára.

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
a szerves kultúra megvalósítása a környezeti nevelésben
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése
- a helyzetfelismerés, az ok – okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése
- értékelés és mérlegelés készségének fejlesztése
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése

Külső erőforrások

- Szülők, közvetlen környezet, kortársak
- Kapcsolatokat veszünk fel más közoktatási intézetekkel közös programok szervezése céljából
- Előadókat hívunk felsőoktatási intézetekből
- Kapcsolatokat építünk ki a helyi önkormányzattal, a környezetvédelemben érintett szervezetekkel
- (Erdészet, Természetvédelmi Körzetek, Vízügyi Igazgatóság, Paksi Atomerőmű, Mercedes Benz gyár, stb)
- Civilszervezeteket mozgósítunk
- Veszélyes hulladékgyűjtő céggel rendszeres kapcsolat tartása
- Katasztrófavédelmi kirendeltség bevonása
- Helyi szolgáltatók
- Védőnő, iskolaorvos

Tanórán belüli tevékenységek

<i>Fázis</i>	<i>Név</i>	<i>Különös hangsúllyal bíró terület</i>	<i>Központi tárgyak</i>
<i>I.</i>	<i>Természetvédelmi oktatás</i>	<i>Biológiai környezet</i>	<i>Biológia, rajz, osztályfői, kémia, földrajz, egészségtan, környezetismeret</i>
<i>II.</i>	<i>A környezet védelmének oktatása</i>	<i>Biofizikai környezet</i>	<i>Biológia, rajz, osztályfői, kémia, földrajz, egészségtan, környezetismeret</i>
<i>III. (jelen)</i>	<i>Környezeti nevelés</i>	<i>Természetes környezet, kulturális környezet</i>	<i>Biológia, rajz, osztályfői, kémia, földrajz, egészségtan, környezetismeret, technika</i>
<i>IV. jövő!</i>	<i>Környezeti nevelés</i>	<i>Kulturális környezet, ideológiai környezet</i>	<i>Biológia, rajz, osztályfői, kémia, földrajz, egészségtan, környezetismeret, technika</i>

Tanórán kívüli tevékenységeink

- Szelektív hulladékgyűjtés, a város tereinek mentesítése a parlagfűtől
- Jeles napok (Föld Világnapja, Víz Világnapja...) alkalmából az iskola egy részét vagy egészét érintő akciók, tevékenységek
- Az érdeklődő diákok számára természetvédő klub működtetése
- Téma napok, témahetek szervezése
- Az iskolarádióban, iskolaujságban környezetvédelmi témák megjelenítése
- Tanulmányi versenyekre felkészítés, versenyzés
- Kapcsolódó témájú országos vagy regionális tanulmányi versenyeken való részvétel
- Erdei iskolában részvétel
- Osztálykirándulás
- Egészségnap

AZ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT SZABÁLYOZÁSA

- A **közösségi szolgálat**, szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység.
A közösségi szolgálat pedagógiai célzatú, amely megerősíti a közösségi elköteleződés és felelősségvállalás tudatát, hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolás tanulók megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét.

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

1. A **nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény** az iskolai közösségi szolgálatról kimondja, hogy:
 - az érettségi nemcsak szellemi, tantárgyi tudást mér, hanem azt a pedagógiai célt is, hogy a szociális készségek a társadalmi érzékenység kimunkálása is szükséges ahhoz, hogy valaki érett legyen, és a középiskolai tanulmányait befejezze.
 - az érettségi bizonyítvány kiadását 50 óra közösségi szolgálat teljesítéséhez köti minden magyar tanulónak.

Általános rendelkezések:

4.§ (14) bekezdés: „A közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.”

6.§ (4) bekezdés: „Az érettségi vizsga megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A felnőttoktatás keretében szervezett érettségi vizsga esetében közösségi szolgálat végzésének igazolása nélkül is meg lehet szerezni az érettségi vizsgát. A sajátos nevelési igényű tanuló esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető.”

97.§ (2) bekezdés: „Az érettségi vizsga megkezdéséhez a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.”

2. A nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló **110/2012. (VI.04.) Kormányrendelet** szorgalmazza:
 - a felelősségvállalást másokért,
 - a személyiség fejlesztését,
 - a hátrányos helyzetű és fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenységet,

- a segítő magatartás gyakorlását.
3. A nevelési-oktatási intézmények névhasználatáról szóló **20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet** rögzíti a középiskolában a közösségi szolgálattal kapcsolatos részletes rendelkezéseket (lásd. későbbiekben).
 4. A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló **2005. évi LXXXVIII. törvény** rendelkezései.

ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT PROGRAM TERVE

A fenti törvényi szabályozás szellemében a Magyarországi Németek Általános Művelődési Központ Iskolája az alábbiakban dolgozta ki az iskolai közösségi szolgálat programját.

A program célja:

- a szociális érzékenység kialakítása és erősítése a tanulóknál, hogy felnőttként felelősségteljes magatartást tanúsítsanak a természeti, épített és társadalmi környezetükkel szemben.
- a felnövekvő nemzedékekben szemléletváltás következzen be a szűkebb és tágabb környezetükhöz a rászorulóhoz és a közjóhoz fűződő viszonyukban.
- Fejleszti:
 - a felelősségvállalást
 - az önbizalom növelését
 - a felelős döntéshozatalt
 - a szociális érzékenységet
 - az együttműködést
 - az empátiát
 - a konfliktuskezelés hatékonyságát
 - a problémamegoldást.
- az érettségi kiállításának előfeltételeként 50 óra iskolai közösségi munka teljesítése.

A fenntartó és az iskola kapcsolata

- Intézményünk fenntartója a Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja Intézményfenntartó és –működtető Közalapítvány.
- Az intézményi alapfeladatainkat a fenntartó határozza meg, működési feltételeit is biztosítja. Intézményünk önálló gazdálkodást folytat.
- A fenntartó intézményünk működését szakmailag is orientálja. A kapcsolat a fentiek okán a fenntartóval szoros.

A hatékony iskolai közösségi szolgálat programja csak a fenntartóval együttműködve valósítható meg.

Az oktatási intézmény feladatai az iskolai közösségi szolgálat szervezésével kapcsolatban:

- szülők tájékoztatása szülői értekezleten
- az intézmény tanulóinak tájékoztatása az iskolai közösségi szolgálat teljesítésének lehetőségeiről
- 9-11. évfolyamos tanulók számára (lehetőség szerint három tanévre) megszervezi és koordinálja a fogadó intézményekbe történő jelentkezésüket
- igazolást állít ki a tanulók részére az iskolai közösségi munka teljesítéséről
- az iskola vezetője kijelöli az iskolai koordinátort
- a felkészítő és záró program szervezését végzi
- vezeti a közösségi munka dokumentációját (jelentkezési lap, elektronikus napló, törzslap, bizonyítvány)
- iskolai közösségi munkával kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti
- iskolán kívüli külső szervezetekkel együttműködési megállapodást köt

A fogadó szervezet köteles biztosítani:

- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzést.
- a szükséges pihenőidőt.
- a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, az ismeretek megszerzését.
- tizennyolcadik életévet be nem töltött önkéntes, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes esetén a közérdekű önkéntes tevékenység folyamatos, szakszerű felügyeletét.
- hogy az önkéntes szakfeladatot nem láthat el.

Az önkéntes köteles:

- a közérdekű önkéntes tevékenységet a vonatkozó jogszabályok szakmai és etikai előírások, valamint a fogadó szervezet utasításai szerint személyesen végezni.
- a közérdekű önkéntes tevékenység során tudomására jutott személyes adatot, üzleti és egyéb titkot megőrizni.

A közösségi szolgálat területei:

- egészségügyi
- szociális és jótékonyági
- oktatási
- kulturális és közösségi

- környezet- és természetvédelmi
- katasztrófavédelmi
- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyerekekkel, idős emberekkel.

Az iskolai közösségi szolgálat irányítása:

- A középiskola vezetője felelős az iskolai közösségi szolgálat megszervezéséért, gondoskodik arról, hogy a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumaiban nyilvántartsák és folyamatosan vezessék a tanulók iskolai közösségi szolgálatának végzését a törzslapon, a bizonyítványban, elektronikus naplóban az osztályfőnökök bevonásával.
- A középiskola vezetője jelöli ki az iskolai koordinátort, aki felelős:
 - a tanulók felkészítéséért
 - pedagógiai feldolgozásért (mentorálás)
 - fogadóhelyekkel történő kapcsolattartásért
 - adminisztrálásért, dokumentálásért, igazolásért
 - a tanulók bevonásáért a folyamat egészébe
 - a tevékenységek elismeréséért
 - az együttműködés és kölcsönösség elvének érvényesítéséért

Munkáját az osztályfőnökök bevonásával végzi.

Az iskolai közösségi szolgálat megszervezése és lebonyolítása az iskolában:

- A szülők, tanulók tájékoztatása az iskolai közösségi szolgálat teljesítésének lehetőségéről.
- Az iskolai koordinátor összegyűjti az intézmény székhelye közvetlen környezetében milyen lehetőségek, együttműködő szervezetek vannak.
- Az iskola az iskolai közösségi szolgálat teljesítését 9. évfolyamtól /kivéve 9.előkészítő osztályok/ szervezi meg, figyelembe véve a fogadóintézményi lehetőségeket.
- A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.
- Az önkéntes tevékenységét csak a jelentkezési lap és a szülői beleegyező nyilatkozat leadása után kezdheti meg /*ettől eltérni szülői kérelemre lehet*/ a tanuló.
- Az önkéntes munkájáról közösségi szolgálati naplót vezet, melyben rögzíti, hogy mennyi időt fordított a különböző feladatok ellátására, leírja tapasztalatait, élményeit.
- Az iskola koordinátora az érintett osztályfőnökök bevonásával, lehetőség szerint a mentorokkal, megtartják a felkészítő és záró foglalkozásokat /5óra-5óra/.
- Kettős állampolgársággal (*magyar/egyéb*) rendelkező tanuló közösségi szolgálati tevékenységét az állandó lakhelye szerinti országban is teljesítheti.

Az iskolai közösségi szolgálat zárása az iskolában:

- A zárás keretében kapják meg a diákok az igazolásokat az iskolai közösségi szolgálati munka teljesítéséről.
- Az iskola és a fogadóintézmény programértékelést tart az iskolai koordinátor és mentor közreműködésével.

Az iskolai közösségi szolgálat dokumentálása:

- Az iskola pedagógiai programjában rögzíti, hogy milyen tevékenységi körökben biztosítja a tanulók számára az iskolai közösségi szolgálat biztosítását.
- A tanuló a jelentkezési lap kitöltésével jelzi az iskolának a közösségi szolgálatra való jelentkezését, melyet a szülő jóváhagyó aláírásával kell beadni.
- Nem Magyarországon lévő fogadóintézményben történő közösségi szolgálati tevékenység során a keletkezett dokumentumok (együttműködési megállapodás, közösségi szolgálati napló) hiteles fordításáról –szükség esetén- a fogadó szervezet vagy a tanuló/gondviselő köteles gondoskodni.
- A tanuló a közösségi szolgálati naplót naprakészen vezeti, melyen a fogadóintézmény képviselőjének aláírása szerepel.
- A tanév szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tartó időszak. A tanítási év pedig az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időpontig tartó szorgalmi időszakot jelenti.

A szorgalmi időszak végéig történő teljesítés az elektronikus naplóba és a bizonyítványba kerül beírásra.

A szorgalmi időszakban történő közösségi szolgálat teljesítésének leadási határideje május hónap utolsó tanítási napja.

- **A tanév első félévében végzett közösségi szolgálat teljesítésének leadási határideje január első hetének utolsó tanítási napja.**
- **A tanév második félévében végzett közösségi szolgálat teljesítésének leadási határideje május hónap utolsó tanítási napja.**

A nyári időszakban teljesített óraszám a következő tanévi elektronikus naplóba és bizonyítványba kerül rögzítésre.

A nyári időszakban végzett teljesítés leadásának határideje a következő tanév szeptember hónap utolsó tanítási napja.

- **Az ötven óra közösségi szolgálat teljesítésének leadási határideje 12. évfolyamos tanulók esetében az érettségi vizsgára jelentkezés napja.**
- A közösségi szolgálati naplóban igazolt órák számát az osztályfőnök az adott tanév első és második félévében is rögzíti az elektronikus naplóban.
- Minden tanév végén az osztályfőnök az év végi bizonyítványba is bevezeti a teljesített órák számát.
- Amennyiben a tanuló érettségi bizonyítványában nem szerepel az 50 órás közösségi szolgálat igazolása, nem adható ki.

- Ha a tanuló valamilyen okból iskolát vált, az intézmény vezetője igazolást állít ki a közösségi szolgálat teljesítéséről. Az igazolás tartalmazza, hogy az intézményváltásig a tanuló hány órát teljesített.
- Az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az intézmény iratkezelési szabályzatában rögzíti.

Mellékletek:

1.

Jelentkezési lap

Alulírott tanuló
a(z)

.....iskola
..... osztályos tanulója a/..... tanévben

az alábbi területeken kívánok eleget tenni a közösségi szolgálatnak:

..... területen órában

..... területen órában

..... területen órában

(tanévenként minimum egy, maximum három terület választható)

.....
tanuló aláírása

Szülő, gondviselő nyilatkozata:

Alulírott
nevezett tanuló szülője/gondviselője az iskolai közösségi szolgálat teljesítését a jelzett területeken támogatom és tudomásul veszem.

.....
szülő, gondviselő
aláírása

Fogadóintézmény neve:.....

Intézményvezető neve:.....

E-mail elérhetősége:.....

Telefonszáma:.....

2.

Igazolás

Alul-
írott.....a(z)...

..... OM-azonosító
iskola intézményvezetője igazolom, hogy a(z)

..... nevű tanuló a/..... tanévig
..... óra közösségi szolgálatot teljesített.

..... dátum

.....
az intézményvezető aláírása
(P. H.)

3.

Közösségi szolgálati napló

Sor-szám	Dátum	Órától óráig	Tevékenység	Élményeim/tapasztalataim	Igazoló aláírás
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

Kötelezettségek és felelősség

1. Az intézmény igazgatója, intézményi koordinátor, felelősek azért, hogy az intézmény minden dolgozója, tanulója a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető legyen a közoktatási intézményi iskolai közösségi szolgálat programja, ismerjék és kövessék a benne foglaltakat.
2. További felelősségük annak biztosítása is, hogy az intézmény dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a program végrehajtásához.
3. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket.
4. Éppen ezért az elfogadott programot az intézményben szokásos módon közzé kell tenni. Az intézmény vezetője és koordinátora felelős a közoktatási intézményi iskolai közösségi szolgálat program megvalósításának koordinálásáért, a program végrehajtásának nyomon követéséért, és az iskolai közösségi szolgálatra vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért.
5. A tantestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az iskolai közösségi szolgálatra vonatkozó jogi előírásokkal, ismerje a programban foglaltakat és közreműködjön annak megvalósításában; illetve a közösségi szolgálat teljesítésének sérülése esetén jelezze azt a felettesének, illetve az illetékes munkatársának.

Nyilvánosság, érvényesség

1. Nyilvánosság

- Az intézmény iskolai közösségi szolgálat programját megismerteti a dolgozói közösséggel, a szülői értekezleteken a szülői közösséggel, valamint a diákönkormányzattal és az érintett tanulókkal.
- Az intézmény iskolai közösségi szolgálat programját közzé teszi saját lehetőségei szerint, és elérhetővé teszi azt a nevelői szobákban és az iskolai könyvtárban, és az intézmény honlapján.

- Az intézmény bevon minden elérhető eszközt és helyi médiumot a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

2. A program monitoring vizsgálata, érvényessége

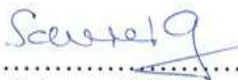
- Az iskola az éves beszámolóiban értékeli az „iskolai közösségi szolgálat” programjának megvalósítását, melyben meghatározza a fejlesztendő területeket is. Ezt az értékelést a fenntartó elé is beterjeszti.
- Az iskolai fejlesztési tervek, munkaterv megalkotásánál figyelembe veszi az iskolai közösségi munka program célját, illetve az éves értékelés megállapításait.

ZÁRADÉK

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programját a nevelőtestületi értekezlet 2013. március 7-én megtartott ülésén a jelen lévő tagok elfogadták. (lásd nevelőtestületi értekezlet jegyzőkönyve)

.....
nevelőtestület képviselőjében

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programját az MNÁMK főigazgatója (intézményvezető) 2013. március 7-én jóváhagyta.

.....
Scherer Gabriella
ÁMK főigazgató

NYILATKOZATOK

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programját az Általános Iskola Diákönkormányzata véleményezte.

Baja, 2013. március 06.

.....
a diákönkormányzat
meghatalmazott képviselője

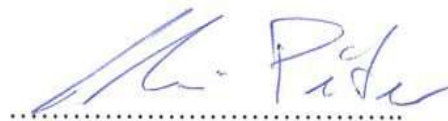
Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programját a Gimnázium Diákönkormányzata véleményezte.

Baja, 2013. március 06.

.....
a diákönkormányzat
meghatalmazott képviselője

Az üzemi tanács képviselőjében tanúsítom, hogy a MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programja és mellékletei vonatkozásában a véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

Baja, 2013. március 07.

.....
az üzemi tanács elnöke

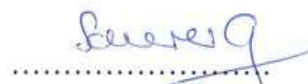
Az MNÁMK Szülői Szervezete képviselőjében aláírással tanúsítom, hogy az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programját a szülői szervezet megismerte és véleményezési jogát gyakorolta.

Baja, 2013. március 01.

.....
MNÁMK Szülői Szervezet elnöke

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjának a fenntartó kuratóriumhoz való felterjesztésének napja: 2013. március 22.

.....
Scherer Gabriella
ÁMK főigazgató

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjára vonatkozóan az MNÁMK Közalapítvány Kuratóriuma22./2013. (03.22.).....Kh. sz. határozatában foglaltak szerint egyetértési jogát gyakorolta.

Baja, 2013. március 22.

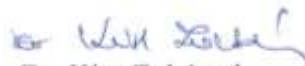

.....
Csontos Attila
kuratórium elnöke

ZÁRADÉK

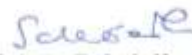
A Pedagógiai Program 2015. évi felülvizsgálatára és átdolgozására a törvényi változások miatt került sor.

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjának módosítását a nevelőtestület a 2015. augusztus 31-én megtartott ülésén elfogadta.

Dr. Kiss Zoltánné
a nevelőtestület képviselőjében

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK főigazgatója (intézményvezető) 2015. augusztus 31-én jóváhagyta.

Scherer Gabriella
főigazgató

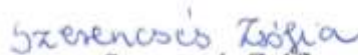
Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK Általános Iskola Diákönkormányzata véleményezte.

Tóth Klaudia

a Diákönkormányzat meghatalmazott képviselője

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK Gimnázium és Szakközépiskola Diákönkormányzata véleményezte.

Szerencsés Zsófia

a Diákönkormányzat meghatalmazott képviselője

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK Szülői Szervezete véleményezte.

Dr. Emmert Mária
a Szülői Szervezet elnöke

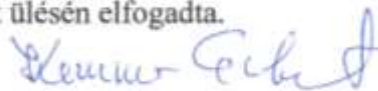
Az MNÁMK Intézményfenntartó és Működtető Közalapítvány Kuratóriuma - az erre felhatalmazott Elnöke útján – az MNÁMK Pedagógiai Programja módosítása tekintetében egyetértési jogát gyakorolta: (2015. szeptember 4.)

ZÁRADÉK

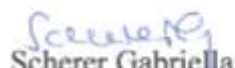
A Pedagógiai Program 2016. évi felülvizsgálatára és átdolgozására a törvényi változások (szakképzés), és az általános iskola programjának bővítése miatt került sor.

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjának módosítását a nevelőtestület a 2016. október 27-én megtartott ülésén elfogadta.

Kemmer Erzsébet
a nevelőtestület képviselőjében

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK főigazgatója (intézményvezető) 2016. október 27-én jóváhagyta.

Scherer Gabriella
főigazgató

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK Általános Iskola Diákönkormányzata véleményezte és elfogadja.

Nagy Tamara

Nagy Tamara
a Diákönkormányzat meghatalmazott képviselője

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK Gimnázium és Szakközépiskola Diákönkormányzata véleményezte és elfogadja.

Szerencsés Zsófia

Szerencsés Zsófia
a Diákönkormányzat meghatalmazott képviselője

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK Szülői Szervezete véleményezte és elfogadja.

Dr. Emmert Mária
a Szülői Szervezet elnöke

Az MNÁMK Intézményfenntartó és Működtető Közalapítvány Kuratóriuma – az erre felhatalmazott Elnöke útján – az MNÁMK Pedagógiai Programja módosítása tekintetében egyetértési jogát gyakorolta: (2016. október 28.)

Csontos Attila
a Kuratórium elnöke

ZÁRADÉK

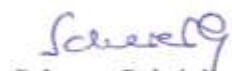
A Pedagógiai Program 2017. évi felülvizsgálatára és átdolgozására a törvényi változások (szakgimnázium), és a közösségi szolgálat szabályozásának pontosítása miatt került sor.

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium Pedagógiai Programjának módosítását a nevelőtestület a 2017. október 4-én megtartott ülésén elfogadta.

Puruczki Csilla

a nevelőtestület képviselőjében

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK főigazgatója (intézményvezető) 2017. október 4-én jóváhagyta.

Scherer Gabriella
főigazgató

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK Általános Iskola Diákönkormányzata véleményezte és elfogadja.

Vétek Frigyes Balázs

a Diákönkormányzat meghatalmazott képviselője

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK Gimnázium és Szakgimnázium Diákönkormányzata véleményezte és elfogadja.

Szerencse Maja Rebeka

a Diákönkormányzat meghatalmazott képviselője

Az MNÁMK Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium Pedagógiai Programjának módosítását az MNÁMK Szülői Szervezete véleményezte és elfogadja.

Dr. Emmert Mária

a Szülői Szervezet elnöke

Az MNÁMK Intézményfenntartó és Működtető Közalapítvány Elnöke a Pedagógiai Program módosítását tudomásul veszi azzal, hogy annak elfogadásával a fenntartóra többletkötelezettség nem hárul.

Csontos Atilia
a Kuratórium elnöke

**A Magyarországi Németek Általános
Művelődési Központja
Kollégiumának
Pedagógiai Programja**

MNÁMK Kollégiuma - Pedagógiai Program
Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS

2. A MŰKÖDÉS FELTÉTELRENDSZERÉNEK BEMUTATÁSA

- 2.1. Oktatáspolitikai, fenntartói elvárások és tendenciák, változások
- 2.2 Társadalmi, gazdasági elvárások, új kihívások
- 2.3 A tanulók (tanuló-összetétel) jellemzői
- 2.4 Humán erőforrás
- 2.5. Gazdálkodási, tanügy igazgatási háttér, a működés szabályozása
- 2.6. Szervezeti jellemzők, feltételek, kapcsolatrendszer
- 2.7. Külső-belső környezeti jellemzők. Tárgyi-dologi feltételek

3. ELVEK, FELADATOK

- 3.1 Kollégiumunk alapvető nevelési alapelvei
- 3.2 A kollégiumi nevelés feladata

4. Tanulók életrendjének megszervezése

- 4.1. A kötelezően biztosítandó foglalkozások szerkezete, rendszere
 - 4.1.1. Felkészítő foglalkozások
 - 4.1.2. Csoportfoglalkozások
 - 4.1.2.1. A tanulás tanítása
 - 4.1.2.2. Az erkölcsi nevelés
 - 4.1.2.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
 - 4.1.2.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
 - 4.1.2.5. Az önismeret és társas kultúra fejlesztése
 - 4.1.2.6. A családi életre nevelés
 - 4.1.2.7. Testi és lelki egészségre nevelés
 - 4.1.2.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
 - 4.1.2.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
 - 4.1.2.10. Pályaorientáció
 - 4.1.2.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
 - 4.1.2.12. Médiatudatosságra nevelés
 - 4.1.3 Speciális ismereteket adó foglalkozások
 - 4.1.3.1 Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások
 - 4.1.3.2. Egyéni törődést biztosító foglalkozások

- 4.2. Kollégiumi élet szervezése
- 4.2.1 Kollégiumi élet szervezése
- 4.2.2 Kollégiumi közösségszervezés pedagógiai eljárásai
- 4.2.2.1 Közösségi élet szinterei, fejlesztésének módszerei, eszközei
- 4.2.2.2 Szabadidő megszervezésének pedagógiai feladatai
- 4.2.2.3 Egészségnevelési és környezetnevelési feladatok

5. FELADATOK, TEVÉKENYSÉGGKATEGÓRIÁK

- 5.1. Tanulásirányítás, tanulásszervezés
- 5.2. Hátrányos helyzetű tanulók szervezett felzárkóztatásának, tehetséggondozásának, társadalmi beilleszkedésének terve
- 5.3. Tehetségek kiválasztása, tehetséggondozás, tehetségvédelem
- 5.4. Szociális kompetenciák fejlesztése
- 5.5. Önálló életkezdést segítő tevékenység elvei
- 5.6. Kollégiumunk hagyományai
- 5.7. A nemzetiségi értékek ápolása
- 5.8. Gyermek-és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek
- 5.8.1. Gyermekvédelmi tevékenységünk folyamata
- 5.8.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység
- 5.8.3. Tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatása
- 5.8.4. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok
- 5.8.5. Pályaválasztást segítő pedagógiai tevékenységek
- 5.9. Szülővel, iskolával való kapcsolattartás formái
- 5.9.1. Iskola-kollégium kapcsolata
- 5.9.2. Kollégium – iskola kapcsolata
- 5.9.3. A kollégista, a szülők és a nevelők együttműködése
- 5.10. Nemzeti, etnikai kisebbség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai

6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK JEGYZÉKE

7. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK, LEGITIMÁCIÓ

1. Bevezetés

A kollégiumok pedagógiai programja a nevelőtestület által létrehozott és elfogadott, a fenntartó által jóváhagyott szakmai alapidokumentum, mely átfogja és szabályozza az intézmény működésének neveléssel összefüggő valamennyi paraméterét.

A kollégiumban a nevelő-oktató munka a pedagógiai program alapján folyik. A pedagógiai program magában foglalja a nevelési programot és a helyi tantervet, melyeket az igazgató legkésőbb minden ötödik tanévben felülvizsgál.

A kollégiumok a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjában foglaltaknak megfelelően készítik el a pedagógiai programjukat. Az 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet (Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról) előírja valamennyi kollégium számára, hogy pedagógiai programját 2013. augusztus 31-ig tekintse át, aktualizálja, és 2013. szeptember 1-től a már módosított Alapprogram, valamint más vonatkozó jogszabályok alapján elkészített pedagógiai programot kell végrehajtania. A Pedagógiai Program tartalmára vonatkozóan közvetlenül a Köznevelési törvény 26. § -ában foglaltak, kitüntetetten a Kollégiumi nevelés országos alapprogramját tartalmazó 46/2001 (XII.22.) és az azt kiegészítő 44/2002. (VI:18.) rendelet, s a minőségfejlesztésre vonatkozó 3/2002 (II.15.) OM rendelet az irányadók.

2. A működés feltételrendszerének bemutatása

2.1. Oktatáspolitikai, fenntartói elvárások és tendenciák, változások

Az oktatáspolitikai, illetve fenntartói részről a legfontosabb elvárás, a szakmai tevékenység tervszerű megvalósítása az intézmény szakmai programja alapján. Az intézmény működésében a jogszerűségnek, a szakszerűségnek és a törvényességnek kell érvényesülnie. Az intézmény feladata az önértékelésen alapuló minőségfejlesztési rendszer kialakítása és működtetése, valamint a partneri elvárások, az elégedettség és az elégedetlenség mérése és értékelése. Az intézményi célok között az egyik legfontosabb, a partneri elégedettség növelése. Az intézmény feladatának kell, hogy tekintse a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, ehhez felzárkóztató program kidolgozását vagy adaptálását és működtetését.

Az oktatáspolitikai elvárások az utóbbi időben gyorsan változnak. Szükséges a változások felismerése, a piaci viszonyokhoz való minél gyorsabb igazodás képességének megszerzése. Ennek meg kell jelennie a kollégiumok életében is. A diákok életpályára való felkészítése során a kollégium esélyteremtő, hátránykompenzáló, tehetségmentő szerepe egyre inkább nélkülözhetetlen. A kollégiumra kiváló pedagógusok által, magas szakmai színvonalon működtetett, a polgári otthonnak megfelelő feltételeket biztosító intézményként van szükség. A kollégium a közösségfejlesztés egyedülálló terepe, amely a társadalom elaprózódása, az éltető kisközösségi rendszer széthullása ellen hat, és a szocializáció, az integráció egyik valóban hatékony eszköze lehet. A kulcskompetenciák közül a szociális kompetencia fejlesztéséhez, ennél ideálisabb terepet el sem lehet képzelni, természetesen megfelelő pedagógusi háttérrel kiegészülve. Ezen kívül, a társadalom demokratikus fejlődésének fontos utánpótlási bázisa, belső működésének gyakorlata révén nevel az együttműködésre, a közéletiségre, fejlesztésére elengedhetetlenül szükség van ahhoz, hogy fontos társadalmi funkciójának, küldetésének eleget tudjon tenni.

Kollégiumunkban folyó pedagógiai tevékenységek, szerves részei az intézményben folyó komplex munkának.

Segíti az intézmény célkitűzéseinek megvalósítását, sajátos eszközeivel hozzájárul diákjaink harmonikus és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítéséhez, személyiségük fejlesztéséhez és kibontakoztatásához. A kollégium a közoktatási rendszer sajátos, szakmailag önálló intézménye. Alapfunkciója megteremteni a megfelelő feltételeket az olyan tanulók számára, akiknek a lakóhelyükön nincs lehetőség az itt biztosított felkészüléshez, a szabad iskolaválasztáshoz való jogaik érvényesítésére, illetve akiknek a szülő nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium pedagógiai tevékenysége során kiegészíti a családi és az iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védeltséget nyújt. A megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti – a diákok önszerveződése során kialakuló „mikrotársadalomban” – az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak elsajátítását, gyakorlását. Ezzel sajátos segítséget ad a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium fontos társadalmi funkciója, hogy a diákok számára – területi és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítja a tudáshoz jutás esélyét, így részt vesz a társadalmi mobilitás erősítésében.

2.2 Társadalmi, gazdasági elvárások, új kihívások

A legfontosabb társadalmi elvárás irányunkban a szabad intézményválasztás, a tankötelezettség teljesítésének, a továbbtanulás lehetőségének biztosítása minden tanuló számára szociális helyzetétől, társadalmi hovatartozásától, világnézetétől függetlenül. A kollégium jellegétől függően elsősorban a tehetséggondozást, pályaorientációt, a tanulók szocializálódását, a demokratikus viszonyrendszert és ehhez kapcsolódó szerepek elsajátítását, illetve a német nemzetiségi hagyományok megőrzését tűzte ki céljául. Elsődleges célunk, hogy a nálunk lakó diákoknak otthonos, biztonságos környezetet biztosítsunk. Megítélésünk szerint ez nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy diákjaink sikeresek legyenek az iskolában, és a mindennapi életben egyaránt. Mi a bajai MNÁMK Kollégium nevelői igyekszünk tanulóink részére szeretetteljes, értéket közvetítő, otthonosságot, gondoskodást biztosítani, hogy minden gyermekünk biztonságban, egyenlő elbírálásban, „otthon” érezhesse magát intézményünkben.

Célunk az értelmi képesség és az egész személyiség fejlesztése. A tanulásra és a gondolkodásra való motiválás, a gondolkodással, az önálló ismeretszerzéssel, az önműveléssel kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása, a kommunikációs kultúra fejlesztése, az eredményes és hatékony tanulás módjainak, technikájának elsajátíttatása.

Arra törekszünk, hogy a különféle munkatevékenységeken keresztül a munkaszokások, az eredményes munkavégzéshez szükséges képességek, készségek, attitűdök kialakuljanak. Az önálló alkotásra, problémamegoldásra készítés, a rugalmas gondolkodásra nevelést, a kreativitás fejlesztését szolgálja. Fontosnak érezzük a munkakultúrával összefüggő pozitív tulajdonságok: céltudatosság, igényesség, takarékoság, kitartás kialakítását, fejlesztését.

Kiemelten fontosnak tartjuk tanulóink önismeretének, jellemének, erkölcsiségének fejlesztését, a társadalomban való eligazodásuknak, beilleszkedésüknek segítését. Célunk a személyiség önfejlesztő (önnevelő) stratégiáinak megalapozása, segítségadás az önérvényesítés, az önmeg-

valósítás képességének fejlesztéséhez, társas kapcsolataik kultúrájának fejlesztéséhez. A sikeres kommunikációra, ismeretszerzésre való felkészítés, az információ források használatának elsajátítása, elsősorban a tanulás, a művelődés, valamint a társadalmi érintkezés, a kapcsolatteremtés, illetve építés hatékonysága fejlesztése érdekében.

Valljuk, hogy társadalmunk múltjának és jelenének megismertetésén keresztül a nemzeti állampolgári és nemzetiségi tudat erősítését, a szociális érzékenységet, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottságot és aktivitást erősíthetjük. Szeretnénk elősegíteni, hogy tanulóink humánus értékeket védő, a közösséghez tartozás jelentőségét átérző felnőttekké váljanak.

Arra törekszünk, hogy legyenek alapvető ismereteik a testi egészség és a mentálhigiénés összefüggéseiről, az egészséget fenyegető tényezőkről, a betegségek és balesetek megelőzésének módjairól, az egészségkárosító szokások és szenvedélyek kialakulásának megelőzéséről. Erősíteni igyekszünk a sportoláshoz, a mozgáshoz való pozitív viszonyukat.

Kiemelt feladatnak tekintjük az egyetemes, a nemzeti, és nemzetiségi kultúra alapelemeinek közvetítését, fiataljaink gondolatformálását, a személyiségük fejlesztését az esztétikai, etikai, intellektuális értékrend aktív közvetítése által.

Tudjuk, hogy munkánk eredményessége saját ismereteink és tudásunk fejlesztésén is múlik, ezért nyitottak vagyunk az új, korszerűbb módszerekre, az önfejlesztésre. Tesszük mindezt azért, hogy diákjaink minél felkészültebbek legyenek az élet kihívásaira, megfeleljenek az elvárásoknak és szívesen, szeretettel gondoljanak a „felkészülés” időszakára.

A kollégiumban értékekkel értékekre nevelünk, értékközvetítő funkciót a pedagógiai környezet minden eleme tartalmaz.

2.3 A tanulók (tanuló-összetétel) jellemzői

Intézményünk 200 diák számára képes elhelyezést biztosítani a 10-22 éves korosztályon belül. Diákjaink 100 %-a a Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja Gimnáziumának és Szakközépiskolájának a tanulója. A tanulók többsége gimnazista, néhányan szakközépiskolába járnak, szakiskolai tanulónk nincs. A kollégium tanulói összetétele jó, a nálunk lakó, és tanuló diákok eredménye minden évben a bejáró, illetve bajai diákoké felett helyezkedik el, és 4,00 körül alakul. Az országos beiskolázásnak köszönhetően nagy távolságról is érkeznek hozzánk diákok, ami okán eltérő felkészültséggel kezdik meg gimnáziumi tanulmányaikat. Kiemelt feladatunk, hogy támogassuk az egy szintre való felhozatalát, és a párhuzamos haladást. Az elmúlt években sajnos megnőtt a csonka családban nevelkedők aránya, és ezzel párhuzamosan nő a hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű diákok száma. Ettől függetlenül speciális bánásmódot igénylő diákunk nincs, nem kért elhelyezést fogyatékkal élő, vagy állami gondozott tanuló sem. A nemek közötti arány évek óta nem változik, a kollégisták 2/3-a továbbra is lány.

2.4 Humán erőforrás

A pedagógusi kar nyolc főből és kollégiumigazgatóból áll. A tanári kar mindegyik tagjának a végzettsége megfelelő, hatan egyetemi, hárman főiskolai diplomával rendelkeznek. Egy kollé-

gánk jelenleg is tanul, ő most szerzi meg az egyetemi képesítését. A kollégiumi könyvtár vezetését magyar szakos kolléganőnk látja el. A tanuló arányoknak megfelelően négy női, és három férfi pedagógus dolgozik a kollégiumban. A szakos ellátottság a következő:

- Magyar nyelv és irodalom (2 fő)
- Matematika (1 fő)
- Egészségtan (1 fő)
- Német (3fő)
- Tanító (1 fő)
- Földrajz (1 fő)

A kollégiumvezetője földrajz szakos tanár, aki 2010-ben szerezte meg másoddiplomáját a Szegei Tudományegyetem Közoktatás Vezetőképző Intézetében. Pedagógusaink rendszeresen részt vesznek szakmai továbbképzéseken, fejlesztik szaktudásukat, módszertani felkészültségüket. Az oktató-nevelő munkát segíti a kollégiumban dolgozó technikai személyzet, védőnő, iskolaorvos. Intézményünkben 16 tagú diáktanács működik, melyet két titkár vezet, és egy pedagógus segíti munkájukat.

2.5. Gazdálkodási, tanügy igazgatási háttér, a működés szabályozása

A kollégium nem önállóan gazdálkodó intézményegység, működésének feltételei az MNÁMK keretein belül valósulnak meg. A zavartalan feladatellátáshoz szükséges anyagi javak az alábbi forrásokból származnak:

- Állami normatíva
- Alapítói támogatás
- Pályázati bevételek
- Épülethasznosításból származó bevételek

A Diák Tanács önálló pénzügyi kerettel gazdálkodik, melyet a diákok önkéntes alapon egy évben kétszer fizetnek be.

A tanügyigazgatás a kollégiumi rendszer folyamatos, zavartalan működésére irányuló, céltudatosan szervezett tevékenység; a nevelési-, oktatási intézmény, ügyeinek intézése a jogszabályok által megadott hatáskörben. Működésünket pontosan meghatározott törvények rendeletek, dokumentumok szabályozzák. Ezek a következők:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és névhasználatáról
- 59/2013 (VIII.9.) EMMI rendelet a kollégiumi nevelés alapprogramjáról
- 1992. évi XXXIII. Törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 138/1992. (X. 8.) Kormány Rendelet a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben

A törvényeken, rendeleteken túl a kollégiumban folyó szakmai munkát szabályozza:

- Pedagógiai Program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házi rend
- Éves munkaterv

2.6. Szervezeti jellemzők, feltételek, kapcsolatrendszer

A Magyarországi Németek Általános Művelődési Központját főigazgató vezeti, az intézményegységek élén önálló, meghatározott feladatkörrel felruházott vezetők állnak. A kollégium élén a kollégiumvezető, aki irányítása alatt a nevelőtanárok látják el feladataikat. Szervezeti ábrán ez a következőképpen néz ki:

Főigazgató

|
Kollégiumigazgató

|
Nevelőtanár-Nevelőtanár-Nevelőtanár-Nevelőtanár-Nevelőtanár-Nevelőtanár-Nevelőtanár- Nevelőtanár

A nevelőtanárok munkaidőben látják el a DT-t segítő, illetve az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladataikat. A tantestület kis létszámából adódóan könnyű megszervezni a napi feladatellátást. Minden hétfőn tartunk tantestületi értekezletet, ahol áttekintjük az elkövetkező hét eseményeit, feladatait. A teendőket igyekszünk igazságosan, az egyenlő terhelés elve alapján szétosztani. Az információáramlás a kollégák között leginkább közvetlenül szóban történik, de a hivatalos közléseket mindig írásban bonyolítjuk. A diákok felé szóban, vagy a hirdetőfal útján közöljük, az őket érintő információkat. Napi kommunikáció áll fent a gazdasági hivatallal, és intézményünk gimnáziumával. Rendszere kapcsolatot tartunk azokkal a középiskolákkal, melyek tanulói nálunk veszik igénybe a kollégiumi ellátást. Napi a kapcsolattartás a védőnővel, és az iskolaorvossal. Rendszeresen kommunikálunk az egyéb pályázati forrást biztosító intézményekkel, alapítványokkal. Együttműködünk a város más kollégiumaival, a Kollégiumi Szövetséggel, és egyéb szakmai szervezetekkel. Kapcsolatot tartunk a gyermekjóléti szolgálattal a veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatban. Esetekhez kapcsolódóan partnerünk a bajai rendőrség is, évente néhány alkalommal kerül sor a kapcsolatfelvételre. Évente két alkalommal tartunk szülői értekezletet, ahol tájékoztatjuk a szülőket gyermekeikkel kapcsolatos legfontosabb dolgokról, de ezenkívül gyakoriak részünkről a személyes megkeresések is. Nyitott intézmény vagyunk, a szülők bármikor kereshetnek minket személyesen, telefonon, vagy e-mailben.

A munkahelyi légkört igyekszünk tudatosan is jó hangulatúvá tenni. Évente két alkalommal közös vacsorát tartunk, rendszeresen felkösztöjtjük egymást névnapokon, születésnapokon. A jó munkahelyi légkör védelme rendkívül fontos. A feszült munkahelyi légkör rontja a dolgozók közérzetét, a kedvetlen, ideges hangulatú pedagógusokkal pedig nem halad a munka. Senki sem kényszerül eltérni munkatársa kibírhatatlan magatartását, lehengerlő stílusát, durva, kioktató

beszédét. Munkatársi összetételünk ebből a szempontból is kiváló, nincs a tantestületben renitens, a munkahelyi légkört mérgező, munkatársaival, feletteseivel együttműködni képtelen, vagy nem megfelelően együttműködő magatartást tanúsító kolléga.

2.7. Külső-belső környezeti jellemzők. Tárgyi-dologi feltételek

Intézményünk Baja legnagyobb lakótelepén található, mégsem tekinthető tipikus lakótelepi iskolának. A kollégium „A” épületét 1993-ban adták át, majd 2002-ben elkészült a „B” épület. A '90-es évek elején elkészült épületszárny belső felújítása 2004-ben történt meg. 2010-ben az „A” épületen nyílászárócsere történt. Maximálisan 200 tanulónak tudunk szállást és teljes ellátást biztosítani. Diákjaink két épületszárnyban vannak elhelyezve. Az „A” épületben 41 db négyágyas, 1 db háromágyas és 2 db kétágyas szoba található. A „B” épületben 8 db háromágyas szobánk van. Az „A” épületben szintenként egy-egy mosó-és melegítőkonyha áll tanulóink rendelkezésére, villanytűzhellyel, automata mosógéppel, mikrohullámú sütővel, hűtőszekrényvel. Szintén az „A” épületben találhatóak a társalgók, az I. és II. emeleten egy-egy, melyekben nagyképernyős TV, video, DVD található. Saját könyvtárral, és számítógépteremmel rendelkezünk melyben 10 db gép található, 6 db hordozható számítógépet diákjaink kölcsönzési rendszerben használhatnak. Tanulóink kerékpárokat is kölcsönözhetnek, ezekből 7 db áll rendelkezésükre. Rendelkezünk az épületben 5 db tanulószobával, és egy külön felkészítő teremmel. Kialakítottunk egy kézműves termet a lányoknak ahol gyertyát öntenek, üveget festenek, batikolnak, gipszet öntenek. Rendszeres időközönként tartunk számukra itt foglalkozást, a kollégium dekorációja mellett rengeteg ajándékot is készíthetnek itt különböző alkalmakra. Háztartástan foglalkozásokat is tartunk, ezeken a lányok sütnek-főznek a többi kollégista legnagyobb meglepedtségére. Film klubbot üzemeltetünk, ahol a diákok a klubbot vezető tanárral közösen döntenek el, hogy milyen filmeket néznek meg, melyet a megtekintés után közösen feloldoznak. Az épület viszonylag új építése miatt modern, kényelmes. A szobák mindegyikéhez tartozik saját fürdőszoba, és WC. A kollégiumot zöld terület veszi körbe, melyhez sportudvar kapcsolódik. Az intézmény más egységeihez fedett átjárókkal kapcsolódunk, így diákjainknak rossz időben nem kell a szabadba kimenniük. A teljes épületkomplexumot 24 órában biztonsági szolgálat őrzi. Elsődleges célunknak tartjuk, hogy kollégistáinknak otthonos környezetet teremtsünk, így biztosítva számukra a tanuláshoz szükséges nyugodt légkört.

3. Elvek, feladatok

3.1 Kollégiumunk alapvető nevelési alapelvei

Munkánkat az alapvető emberi valamint a gyermeket megillető jogok érvényesítésével, demokratikus és humanista elvek alkalmazásával, az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével végezzük, együttműködésben a szülővel és az iskolával. Az alábbi elvek vezérelnek bennünket munkánk során:

- A tanulók személyiségjogainak tiszteletben tartása
- Felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat alkalmazása a nevelésben

- A tanulók aktivitásának, érdeklődésének formálása, fejlesztése, az öntevékenység és a közösségi önszerveződés támogatása
- Tehetséggondozás, felzárkóztatás, pályaválasztás, életkezdés segítése
- Együttműködés a szülőkkel, a partneriskolákkal
- A környezet esztétikus kialakítása, szociális és érzelmi biztonság megteremtése
- Változatos és igényes művelődési és szabadidős tevékenységek biztosítása
- Integrált nevelés megvalósítása
- Egyéni bánásmód alkalmazása az életkori és személyiségre jellemző sajátosságok, különösen a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevételével
- Nemzetiségi hagyományok, nemzeti önazonosság ápolása, fejlesztése
- A nevelőtestület pedagógiai, módszertani felkészültségének folyamatos fejlesztése
- Egységes normarendszer kidolgozása a kollégiumi nevelésben résztvevő partnerek számára (szülők, tanulók, tanulócsoportok, kollégiumi és iskolai nevelőtestület, közvetlen és távolabbi környezet, stb.)

3.2 A kollégiumi nevelés feladata

A kollégium feladata az iskolához viszonyítva sajátos és speciális. Részt vesz az iskola nevelési-oktatói feladatainak gyakorlati megvalósításában, valamint kiegészíti azt a kollégiumi nevelésben rejlő sajátosan gazdag tartalommal:

- Biztosítsa a tanulóknak az otthonos, barátságos légkört, az egészséges, kulturált környezetet,
- Működjön együtt a délelőtti és a délutáni pedagógiai tevékenység összhangjának megvalósításában, vegye figyelembe a pedagógiai célkitűzéseket, neveljen egészséges életmódra, alakítsa ki a tanulóknak az egészséges életmód iránti igényt,
- Formáljon magatartást, segítse az együttműködést, könnyítse meg a közösséghez való alkalmazkodást, a beilleszkedést, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását,
- Ismertesse meg a tanulókat a szabadidő hasznos eltöltésének módjaival,
- Fordítson kiemelt figyelmet az érzelmi élet gazdagítására, az öntevékenység fejlesztésére, az egyéni fejlődésre, a személyiség fejlesztésére,
- Segítse elő a tanulók önálló életre nevelését, a társadalmi szerepek tanulását, a társadalomba való beilleszkedést,
- Vegye figyelembe a nevelési módszerek alkalmazásánál a gyermekek életkorát, fejlettségét, egyéniségét, családi körülményeit,
- Nyújtson biztonságot, érzelmi védettséget, egészítse ki a családi és iskolai nevelést.

4. Tanulók életrendjének megszervezése

A kollégium biztosítja a tanulók testi-lelki fejlődésének feltételeit: a rendszeres étkezést, tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást.

Figyelembe veszi a sajátos tanulói, szülői és iskolai igényeket, az intézményi hagyományokat és szokásokat. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy – a jogszabályi keretek megtartásával – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjon. A kollégiumi élet belső szabályozását a kollégiumi vezetője a nevelőtestülettel együtt úgy alakítja, hogy a belső és a külső környezet változásait figyelembe veszi. Biztosítja a kötelező foglalkozások rendszeres, tervezett, csoportos vagy egyéni keretben való szervezését.

4.1. A kötelezően biztosítandó foglalkozások szerkezete, rendszere

A kollégium – igazodva a Köznevelési törvény rendelkezéseire – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi.

4.1.1. Felkészítő foglalkozások

Heti 14 óra áll a kollégiumban rendelkezésre felkészítő foglalkozások tartására. Naponta három óra szilenciumi tanóra áll tanulóink rendelkezésére a hét négy napján, csoportvezető nevelőtanár felügyelete és irányítása mellett. Ezek hétfőtől csütörtökig 15:25-től 18:00-ig tartanak, három 45 perces tanítási óra, köztük 10 perc szünettel. Igény szerint pótszilencium is diákjaink rendelkezésére áll. Szilenciumi tanórákon való részvétel az ún. "kategória" - rendszer alapján történik. A kategóriarendszer összetevői közül a tanulmányi előmenetel a legfontosabb, de befolyásolhatja a szobarend és a tanulói magatartás.

A tanulmányi előmenetel alapján a következő kategóriákat határoztuk meg:

„A” kategória:	4,51 feletti tanulmányi átlag
„B” kategória:	4,00 - 4,49 közötti tanulmányi átlag
„C” kategória:	3,99 - 3,50 közötti tanulmányi átlag
„D” kategória:	3,50 alatti tanulmányi átlag

Az "A" kategóriás a szobában tanulhat, egyéni igény szerint, a "B" kategóriás 1 szilenciumon vesz részt, a "C" kategóriás 2 szilenciumon vesz részt, míg a "D" kategóriás mind a 3 szilenciumon részt vesz. Az elsős, és nulladikos tanulók az első félévig „D” kategóriások, tanulmányi átlagtól függetlenül.

Abban az esetben, ha más tantárgykból van segítségre szüksége a diáknak, mint amilyen szakos csoportvezetője, másik tanulócsoporthoz csatlakozhat. A csoportokat lehetőség szerint igyekeztünk úgy kialakítani, hogy azokba egy osztályba, vagy évfolyamra járó diákok kerüljenek. Szükség szerint választható időtartamban tantárgyi felzárkóztató foglalkozásokat – korrepetálásokat – tartunk, magyar, matematika, német, földrajz tantárgykból. Heti három alkalommal külsős vendégtanár tart korrepetálást fizika és kémia tantárgykból. Ilyen szakos pedagógus nincs a tantestületben, de diákjaink eredményei elmaradnak az elvártól, így erre a megoldásra kényszerültünk. Tehetséggondozó foglalkozásainkon az emeltszintű érettségire, ezen keresztül a továbbtanulásra, és nyelvvizsgákra készítjük fel tanulóinkat.

4.1.2. Csoportfoglalkozások

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12-13-14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással kell számolni.

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖR	1-8.évf.	9. évf., 9./N évf., 9./Kny. évf., 9./Ny. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13-14. évf.
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

4.1.2.1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg – és előbb pedagógus segítségével, majd önállóan alkalmazza – a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokhoz igazodó, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.
- Tudja szervezni idejét, tevékenységeit.
- Alakuljon ki megfelelő szövegértő olvasás, sajátítsa el az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.
- Legyen képes a tanultakról rövid tartalmi ismertetést készíteni, és erről szóban vagy írásban beszámolni.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	4	3	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése a könyvtárhasználat rendje és módszerei	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. - Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat. - Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. - A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását. - Elemezzék, értelmezzék, rendszerezzék a megszerzett ismereteket. - Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket. - Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internethasználatra. - Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével 				

4.1.2.2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje az erkölcs fogalmát és szerepét az emberi együttélésben.
- Legyen tisztában az erkölcsi felelősség fontosságával.
- Képes legyen az életkornak megfelelő erkölcsi választásokra.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Lássza be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helyzetállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	2	2	2	2	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe	Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt. Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között.				
felelősség- és kötelességtudat	Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban.				
a munka megbecsülése	Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük.				
mértéktartás, együttérzés, segítőkészség	Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helyzetállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket				

4.1.2.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje nemzeti kultúránk értékeit, hagyományainkat.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt, ismerje meg, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek élnek.

- Életkorának megfelelő szinten ismerje az ország és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje meg az adott település kultúrtörténetét, hagyományait, jellegzetességeit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Válgjon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Az MNÁMK Kollégiumában speciális profilja okán a fenti célok mellett, az alábbi célkitűzések is megfogalmazódnak:

- német nemzetiségi identitástudat, az etnikai tudat megőrzése, fejlesztése, nemzetiségek hagyományainak, kulturális örökségének tisztelete, ápolása,
- az anyanyelv szeretete, művelése, igényes használata,
- az anyanemzet, illetve az egész etnikum főbb eredményeinek és gondjainak megismerése,
- a hazai svábság nemzetiség szimbólumainak, hagyományainak ismerete.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	2	2	2	2	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
közösséghez tartozás, hazaszeretet	Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez.				
nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai	Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.				
a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene	Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.				
nemzetünk kapcsolódása Európához					

4.1.2.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen tisztában a demokrácia fogalmával, ismerje fel jelentőségét a közösségben, az emberi társadalomban.
- Lássa be, hogy a jog a társadalmi élet nélkülözhetetlen szabályozó eszköze.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Értse a kötelezettségek és a jogok egymásra gyakorolt hatását.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	1	2	2	2	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
a demokratikus jogállam felépítése	Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat. Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét.				
a felelős állampolgári magatartás jelentősége	A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát.				
a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása	Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.				
cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet					

4.1.2.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen képes személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni.
- Értse, hogy tevékenységével tehet közvetlen környezetéért, csoportjáért, társaiért.
- Lássa be, hogy szükség van az alapvető magatartási szabályok betartására.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékosággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
az önismeret és társas kapcsolati kultúra	Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit.				
az empátia és mások elfogadása	A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását.				
a tudás és tapasztalat jelentőség	Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait.				
társas kommunikáció	Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket.				
	Csoport előtti megmértetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.				

4.1.2.6. A családi életre nevelés

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje a család szerkezetét, működését, valamint a különféle szerepeket és szabályokat a családi közösségben.
- Képes legyen felismerni és megfelelő módon kezelni, értelmezni a családban előforduló különböző konfliktusokat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	1	1	2	2	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
a család szerepe, jelensége az egyén életében	Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon.				
együtműködés és felelősségvállalás a családban	Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát.				
szexuális kultúra	Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon.				
családtervezés	Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben.				
konfliktusok a családban	Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát.				
	Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi-nő kapcsolatban.				

4.1.2.7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen tisztában az egészségtudatos életmód jelentőségével.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás.
- Ismerje a különféle egészségkárosító szereket és a szenvedélybetegségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
egészséges életmód és életvitel	Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit.				
a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében	Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre.				
prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Ismertessük az érzelem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén.				

	Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában
--	--

4.1.2.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknban.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése.
- Legyen érzékeny mások helyzete iránt.
- Alakuljon ki az összetartozás érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	2	2	2	2	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás	<p>Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát.</p> <p>Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét.</p> <p>Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni.</p> <p>A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk.</p> <p>Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását.</p> <p>Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.</p>				
önkéntes feladatvállalás másokért					
összetartás és együttérzés					

4.1.2.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megővésének.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességekre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Válgjon érzékennyé környezete állapota iránt és legyen képes a környezet sajátosságainak megismerésére.
- Tekintse értéknek a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, fenntartható, harmonikus működését és jöjjön létre benne készítés környezete értékeinek megőzésére.
- Fejlődjenek ki benne a harmonikus környezet iránti igények, környezetkímélő életmódhoz szükséges szokások és legyen motivált a környezet védelmét célzó közös cselekvésre.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgják erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
a természet és az emberi környezet egymásra hatása	Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket.				
természeti erőforrásaink védelme	Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését.				
ipari termelés és a környezet védelme	A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat.				
gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan'	Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát.				
	A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában.				
	Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.				

4.1.2.10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudatosuljon a diákokban a pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja.
- Tudja összehasonlítani az egyes pályák szakmai, ergonómiai elvárásait, jellemzőit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.

- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
tevékenységek és szakmák jellemzői	Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat.				
különféle életpályák bemutatása	Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiség-jellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit.				
a munka világa és jellemzői	Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók.				
továbbtanulási lehetőségek	Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit.				
	Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.				

4.1.2.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Legyen tisztában az otthoni pénzügyi lehetőségekkel, korlátokkal.
- Tanulja meg a különféle pénzkezelési technikákat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.

- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	2	2	2	2	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
a gazdaság működésének alapjai	A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben.				
a családi gazdálkodás	Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak.				
munka, fogyasztás és gazdálkodás	Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzügyi átutalás stb.).				
pénzkezelés technikái	Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit.				
vállalkozás és kockázat	Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat.				
	Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.				

4.1.2.12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között.
- Ismerje a reklám szerepét, jelentőségét, előnyeit és veszélyeit.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.

- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.
Időkeret	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
a média társadalmi szerepe a reklám és a fogyasztás összefüggése a médiatartalmak és a valóság összefüggése az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség a számítógép, az internetfüggőség veszélyei	<p>Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül.</p> <p>Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása.</p> <p>Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül.</p> <p>Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében.</p> <p>Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével.</p> <p>Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése.</p> <p>Az internet- és játékküggőség kóros hatásainak bemutatása.</p>				

1. A tanulás tanítása

0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Tanulási módszerek elsajátítása	1. Tanulási módszerek elsajátítása	1. Vita a tanulási módszerekről	1. Tanulás segédeszközei	1. Tanulás módszertani tapasztalatok összegzése
2. Közösségben való tanulás képességének elsajátítása	2. Tantárgyak tanulásának speciális formái	2. Szinonimakeresés, szójelentések összehasonlítása	2. Helyzetmegoldás - teszt	2. Önművelés módszerének kibontakoztatása
3. Segítő tanulás módszereinek megtanulása				

2. Erkölcsi nevelés				
0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Az ember, mint erkölcsi lény	1. Az erkölcsi felelősség fontossága	1. Erkölcs szerepe a mindennapjainkban	1. Moralitás	1. Lelkiismereti szabadság
2. Erkölcsi értékek az ember kapcsolatokban	2. Erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzetek	2. Választások, erkölcs – érdek	2. Helyzetgyakorlatok	

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés				
0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Nemzeti értékeink	1. Nemzeti értékeink	1. Történelmünk legfontosabb állomásai	1. Trianon	1. 1956 és következményei
2. Jelképeink	2. Jelképeink	2. Filmvetítés: Hídember	2. Horthy korszak	

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés				
0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Állam szerepe	1. Iskola, kollégium működési rendjének megismerése	1. Magánérdek, csoportérdek, közérdek	1. Demokratikus jogállam felépítése, működése	1. Állam működésének elemei
2. Állampolgár jogai, kötelességei	2. Szerepek, feladatok a családban	2. Megfelelő állampolgári magatartás	2. Demokrácia elvei és gyakorlati megvalósítása	

5. Az önismeret és a társas				
0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Pozitív énkép kialakítása	1. Közösségi és egyéni élet szabályai	1. Helyes önismeret kialakítása	1. Mások megértésének szükségessége	1. Szituációs gyakorlatok

6. A családi életre nevelés				
0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Családi élet szintere az otthon	1. Család szerepe, szerepe az egészséges jellem kialakulásában	1. Együttműködés és felelősségvállalás a családban	1. Családi munkamegosztás	1. Felelősségteljes párkapcsolatok kialakítása
		2. Idős családtagok szerepe a családban	2. Konfliktusok a családban	2. Helyes szexuális kultúra kialakítása
				3. Családtervezés

7. Testi és lelki egészségre nevelés				
0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Egészség, mint fogalom	1. Testi, lelki egészség kapcsolata	1. Helytelen táplálkozás testi és lelki következményei	1. Káros szenvedélyek kialakulása, azok hatásai	1. Egészség-kultúra
2. Egészségfejlesztési technikák	2. Egészségfejlesztési módszerek	2. Egészséges táplálkozás alapelvei	2. Prevenációs módszerek	2. Mozgásformák

8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség				
0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Tolerancia, szolidaritás fogalma	1. Társadalmi felelősségvállalás, szolidaritás	1. Önkéntes feladatvállalás a közösségért	1. Összetartozás, együttérzés	1. Embertársaink iránt érzett felelősség
2. Problémafeltárás nehézségei	2. Bemutató óra – Braile írás használata	2. Híres emberek példáján bemutatni a fogyasztékkal élők sikereit	2. Szociális otthon meglátogatása	

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság				
0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Környezetünk változásai	1. Tendenciák a XXI. században	1. Föld, mint globális rendszer	1. Természeti környezetünk megóvásának feladatai	1. Környezet-tudatos magatartás-formák
2. Településformák változásai	2. Környezetkárosító tevékenységek	2. Globális problémák kialakulása	2. Kollégium, mint élettér	2. Környezet-barát technikák megismerése

10. Pályaorientáció				
0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Személyiség, képességek, elképzelések összhangja	1. Önismeret szerepe a pályaválasztásban	1. Pályaválasztási lehetőségek mérlegelése	1. Iskolatípusok rendszerezése	1. Pályaválasztási dokumentumok megismerése
2. Szakmák, képességek bemutatása	2. Elvárások a munkaerőpiacon	2. Külföldi munkavállalás	2. Pontszámítás módszertana	2. Élethosszig tartó tanulás

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés				
0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Családi gazdálkodás bemutatása	1. Piac fogalma, a piacgazdaság működése	1. Gazdasági válságok a múltban	1. Vállalkozástípusok megismerése	1. Pénz fogalma, szerepe
2. Családi gazdálkodás problémái	2. Piacgazdaság szereplői	2. Válságok hatásai	2. Szituációs játék – vállalkozás működtetés	2. Bankok működése
				3. Diákhitel

12. Médiatudatosságra nevelés				
0. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Médiumok hatása a mindennapokra	1. A média, mint hírforrás	1. Látogatás a Bajai Tv stúdiójában	1. Kollégiumi híradó készítése	1. Adatbiztonság, jogtudatosság

4.1.3 Speciális ismereteket adó foglalkozások

4.1.3.1 Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

A szabadidő eltöltésre szolgáló foglalkozások listáját minden tanév szeptemberében tesszük közzé. Diákjainknak a meghirdetett foglalkozásokra szeptember 30-ig kell feliratkozniuk, majd azok október első hetében indulnak. Igyekszünk a lehető legszélesebb programkínálatot felkínálni, hogy mindenki találjon közte érdeklődésének megfelelőt. A kínálat, a diákok igényeitől függően természetesen bővíthet is. A következő csoportos foglalkozásokat tartjuk:

- szobák közötti foci
- főzőiskola
- kézműves szakkör
- filmklub
- aerobic
- könyvklub
- röplabda
- gerinctorna
- hangszeres zene

Ezekon, a rendszeres alkalmakon kívül több sportágban van rendszeresen edzeni kollégistáinknak. A lányok kézilabdázhatnak, és röplabdázhatnak, a fiúk pedig heti egy alkalommal kosárlabdaedzésen vehetnek részt. Emellett rendszeresen szervezünk számukra színházlátogatásokat, különböző előadásokat, kulturális programokat. Időjárástól függően kirándulásokat, szabadtéri programokat kínálunk tanulóink számára.

4.1.3.2. Egyéni törődést biztosító foglalkozások

Ezek az alkalmak biztosítják leginkább a tanulóval való bizalmi viszony fenntartását. A törvény szerint egyéni törődésnek számít minden olyan cselekvés, mely maximum három tanuló bevonásával történik. A kollégiumi nevelőtanár munkájának talán ez a legfontosabb része, hétköznapokban sokkal több időt szán rá mint amennyit az időkeret meghatároz rá. Munkatársaim minden nap munkakezdés után felkeresik a rájuk bízott szobákat, és tanulókat, hogy minél

előbb informálódjanak a nap addigi eseményeiről. Az egyéni foglalkozás során a korrepetálások mellett leginkább személyes megbeszélések zajlanak le.

4.2 Kollégiumi élet szervezése

4.2.1 Kollégiumi élet szervezése

A kollégium – belső szabályozása során - biztosítja a gyermekek optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat is.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősítve a kollégiumi közösség együvé tartozását (kollégiumi kirándulás, karácsonyi közös ünnepi vacsora, végzősök búcsúztatása stb.).

A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a tanulók választott tisztségviselők révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében. Ennek okán jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. Választott tisztségviselői révén részt vesz a diákközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében. A diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerik – és a mindennapi gyakorlatban válnak képessé felelősen alkalmazni – a demokratikus érdekérvényesítés, problémamegoldás és konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

Napirendünk a következő:

Ébresztő	06.30-kor
Reggeli	06.45-től 07.30-ig
Délelőtti tanítás órarend szerint.	
Ebéd	12.45-től 15.00-ig, pénteken 12:15-től
Kimenő	ebéd után 15.25-ig
Tanórák	15.25-től 18.00-ig
Vacsora	18.00-től 19.00-ig
Takarodóra való felkészülés	21.30-tól
Villanyoltás, takarodó	22.00

4.2.2 Kollégiumi közösségszervezés pedagógiai eljárásai

4.2.2.1 A közösségi élet szinterei, fejlesztésének módszerei, eszközei

A kollégiumi közösség szerkezetének alapja a csoport. A kollégium legkisebb szervezeti egysége, amelyet a csoportvezető nevelőtanár irányít, s amelynek önálló diák csoportvezetője is van. A csoportok összetétele lehetőség szerint homogén életkori struktúrájú, ami lehetőséget

teremt többek között a csoporthagyományok kialakítására, fejlesztésére. Fórumok a tanév során több alkalommal kerülnek megrendezésre - csoportfoglalkozások hetente, - a DT ülései, - kollégiumi közgyűlés: tanévnyitó, félévi, DT-választó, tanévzáró, - tantestületi értekezlet hetente.

4.2.2.2 Szabadidő megszervezésének pedagógiai feladatai

Célunk, hogy diákjaink tanulással ki nem töltött idejét a lehető legnagyobb szinten hasznos tartalommal töltsük meg. Hisszük, hogy ha minél nagyobb arányban sikerül szervezett programokkal kitölteni ezt az időkeretet, akkor sokkal hasznosabban tudják szabadidejüket felhasználni mintha önálló tevékenységeket végeznének. ennek érdekében kulturális és sportfoglalkozásokat is szervezünk számukra, heti rendszerességgel, pontosan követhető időrend szerint. Különböző sportágban házbajnokságokat szervezünk, melyek végigkísérik a tanévet. Bajnokságon kívüli, felügyelet mellett végezhető sporttevékenységekre adunk alkalmat, rendszeres résztvevői vagyunk a „Legügyesebb kollégium, és kollégista” versenynek. Évente több alkalommal kerékpártúrát rendezünk. Gerinctornát tartunk annak érdekében, hogy a helyes testtartás rögzüljön diákjainkban. Kulturális tevékenységeink közül a színházlátogatások rendszerezsek, kiállítások meg nyitójára csoportot szervezünk, figyelemmel kíséjük városunk kulturális rendezvényeit, azokat rendszeresen látogatjuk. Emellett könyvklub, filmklub, főzőiskola, virágkötészet foglalkozásokat tartunk.

4.2.2.3 Egészségnevelési és környezetnevelési feladatok

A 9. évfolyam kollégistái számára a doktornő és a védőnő mentálhigiénés foglalkozásokat tart a csoportfoglalkozások keretén belül. A csoportvezetők a tanév első csoportfoglalkozásán bal- esetvédelmi oktatásban részesítik a tanulókat. A testi-és lelki egészségre nevelés tematikus foglalkozásain kötelező jelleggel kell foglalkozni megadott témakörökkel. Az étkezés, és személyi higiénia területén rendszeres nevelőtanári kontrollt kell gyakorolni, melyben a számonkérés helyett a mintaadásra kell helyezni a hangsúlyt. A tanulói környezet tisztántartásában ki kell használni a közösségi tevékenységben rejlő pedagógiai lehetőségeket.

5. Feladatok, tevékenységkategóriák

5.1. Tanulásirányítás, tanulásszervezés

Alapelvünk, hogy minden diákunk számára biztosítottak legyenek a megfelelő tanulási körülmények, és eszközök. Elengedhetetlen, hogy mindenki számára biztosított legyen a szükséges tanári segítség. Biztosítjuk a változatos tanulási formákat, valamint igyekszünk a diákokat a legnagyobb mértékben támogatni abban, hogy tanulási hátrányukat a lehető leghamarabb ledolgozzák. Célunk az önállóság megteremtése, az önálló tanulási mechanizmusok kialakítása. A frontális munkaszervezést kötelezően felváltja kollégiumunkban a többirányú kommunikáció, a kooperatív tanulásszervezés, a csoport-és pármunka. Fontos az egyéni tanulási tempóhoz igazított tanulásirányítás és tanulásszervezés megvalósítása minden egyes tanuló esetében.

5.2. Hátrányos helyzetű tanulók szervezett felzárkóztatásának, tehetséggondozásának, társadalmi beilleszkedésének terve

A legfontosabb, hogy minél alaposabban megismerjük a hátrányok keletkezésének okait. Erre azért van szükség, hogy a hátránykompenzációs programok, tevékenységek illeszkedjenek a valós igényekhez. Ezért minden év szeptemberében áttekintjük tanulóink családi és anyagi hátterét, hogy szükség esetén megfelelő intézkedéseket tudjunk hozni. A kollégium ugyanis az egyik legideálisabb terep a hátránykompenzációval összefüggő feladatok megvalósítására. A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása során kiemelt jelentősége van az egyéni törődésnek. Csak ezen keresztül lehet a differenciált fejlesztést a legnagyobb hatékonysággal megvalósítani. A hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelésének általánossá válása szempontjából kiemelten fontos, hogy a pedagógusok megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek az együttnevelés elméletéről és gyakorlati módszereiről. Cél, hogy pedagógusaink továbbképzéseken a lehető legtöbb információt, és tudást megszerezhessék a témával kapcsolatban, ezért lehetőség szerint az összes témával kapcsolatos pályázaton indulni kívánunk. Sajnos nem tudunk részt venni az Arany János Programban, aminek a hátrányos helyzet felszámolásában kiemelkedő szerepe van.

5.3. Tehetségek kiválasztása, tehetséggondozás, tehetségvédelem

A tehetségvédelem a kiemelkedő képességű gyerekek kiválasztása és támogatása, külön képzési rendszerek létrehozásával. A tehetség kibontakoztatásában, megmutatásában a kollégiumnak lehetőséget kell teremteni, ezért kiemelten kell segíteni a diákokat a versenyfelkészülésben, az emeltszintű érettségire való tanulásban, nyelvvizsgára való felkészülésben. Fontosnak tartjuk, hogy külön foglalkozzunk azokkal a tanulókkal, akik egy-egy tantárgyból különlegesen tehetségesnek bizonyulnak. A tehetséggondozó órákat délután, tanítás után szervezzük meg. A foglalkozások előnye, hogy a munka kis csoportokban zajlik, így amellett, hogy bővebben szó esik a tanórákon felmerült kérdésekről, lehetőséget nyújtanak arra is, hogy a diákok jobban elmélyüljenek az ismeretekben. A tehetséggondozás során nagyon fontos az iskolával, a családdal való együttműködés, hisz a folyamat során a teljes személyiség fejlesztésére oda kell figyelni.

5.4. Szociális kompetenciák fejlesztése

A szociális kompetencia azon készségek összessége, melyeket az egyén társas kapcsolatainak kialakításában, fenntartásában, konfliktusainak kezelésében használ. Szociálisan kompetens az a személy, aki képes stabil társas kapcsolatokat működtetni, önmagát képviselve probléma-érzékenyen konfrontálódni. A csoportlélektan korszerű eredményeit felhasználva, elemeit programunkba beépítve igyekszünk diákjaink szociális kompetenciáját fejleszteni. Nemcsak a csoportokon belüli direkt beszélgetésekben, hanem a szaktárgyak anyagához illeszkedően átfogóan is hangsúlyt helyezünk ezen készségek fejlesztésére. A kollégiumnak a szociális kompetencia fejlesztésében kiemelkedő szerepe van. Gyermekkorban a család után az iskola befolyása a leg-erőteljesebb a szociális kompetenciák fejlődésére, és diákjaink idejük legnagyobb részét az in-

ternátusban töltik. Ezért is van nagy felelősségük a pedagógusoknak, hisz az amúgy is szocializációs hiányosságokkal érkezett gyerekek segítése, fejlesztése egyre több feladatot ró rájuk. A kollégium segíti a szociális készségek készletének a gyarapodását és azt, hogy a gyerekek megismerjék erősségeiket és gyengeségeiket, képesek legyenek erősségeikre építve a gyengeségeiket javítani. Kiemelt szerepe van a kommunikációnak, az énkép alaposabb megismerésének, és a konfliktuskezelésnek.

5.5. Önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

Itt elsősorban a pályaorientációs tevékenység kap kiemelt jelentőséget. A pályaorientációval kapcsolatos tevékenységek formáját és tartalmát a differenciálás elve alapján szervezzük. Erre azért van szükség, hogy a hatékonyság a lehető legnagyobb legyen, hisz diákjaink érdeklődése szerteágazó. Az iskolával párhuzamosan megszervezzük a nyílt napok látogatását, vendégül látjuk a felsőoktatási intézmények kihelyezett programjait. A diákok kiváló ismerete okán segítünk megtalálni számukra a leginkább testhezálló képzéseket. A szülőkkel is intenzíven együttműködünk a kérdéssel kapcsolatban, a gyermekek érdekében. Törekednünk kell arra, hogy érdeklődésük elmélyedjen, képességeik megszilárduljanak és fejlődjön önismeretük, valamint arra, hogy az önálló életkezdéshez szükséges gyakorlati ismereteket mind szélesebb körben megismertessük diákjainkkal.

5.6. Kollégiumunk hagyományai

A közösségi élet alakítói, a kollégiumhoz való kötődés erős szálai a hagyományok, melyeket várnak, szerveznek a diákok és nevelők egyaránt. Kollégiumunknak kiépült hagyományrendszer van, évről – évre ismétlődő rendezvényekkel. Általánosan elfogadott szemlélet a tartalmas, értékes tradíciók megtartására való törekvés. Hagyományos rendezvényeink, ünnepeink, megemlékezéseink:

- Gólyatábor
- Elsős diákok avatása
- Karácsonyi ünnepség
- Végzősök búcsúztatása
- Év végi közös főzés
- Tortakupa
- Kollégiumi bulik

5.7. A nemzetiségi értékek ápolása

Kultúra megőrző kisebbségi kollégiumok közé soroljuk magunkat. Bázisiskolánk az MNÁMK Gimnázium arculatát a kéttannyelvű kisebbségi oktatás határozza meg, ezért feladatunk a német nyelv használatának segítése, a német kisebbség kultúrájának minél jobb megismertetése. Támogatjuk az iskola szervezte programokat és ösztönözzük a tanulóinkat, hogy minél többen vegyenek részt a különböző rendezvényeken.

5.8. Gyermek-és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek

A Köznevelési Törvény a pedagógus kötelezettségei között írja elő, hogy a kollégium „közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében...” Feladatunk a gyermek- és ifjúságvédelem keretében, hogy a diákjainkat fenyegető káros hatásokat megelőzzük, az okokat feltárjuk és megszüntessük. A nehéz helyzetbe került tanulóinkat segítjük. Kollégiumunkban elsősorban a szociálisan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókkal találkozunk.

5.8.1. Gyermekvédelmi tevékenységünk folyamata

TEVÉKENYSÉG	MÓDSZER	FELELŐSÖK	HATÁRIDŐ
Megelőzés	Szülők és tanulók tájékoztatása azokról a lehetőségekről, ahová probléma esetén fordulhatnak.	Ifjúságvédelmi felelős, Nevelők	tanév eleje
	Az ifjúságvédelmi feladatokat ellátó intézmények, személyek címének, telefonszámának közzététele, kifüggesztése.	Kollégiumigazgató	tanév eleje
	A diákok jogait és védelmét tartalmazó törvények, rendeletek megismertetése a diákokkal és a szülőkkel.	Ifjúságvédelmi felelős, Nevelők	tanév eleje
	A házirendben meg kell határozni a tanulók egészségügyi és testi épségére vonatkozó előírásokat, amelyeket be kell tartaniuk (alkoholfogyasztás, dohányzás).	Kollégiumigazgató, DÖK, Ifjúságvédelmi felelős	tanév eleje
	A tanulókkal ismertetni kell a házirend, a baleset- és tűzvédelem szabályait és azt dokumentálni kell.	Ifjúságvédelmi felelős, Biztonsági megbízott, Nevelők	tanév eleje
	Helyzetfeltárás (tanulók kiszűrése)	Ifjúságvédelmi felelős	tanév eleje
	Megfelelő kollégiumi légkör kialakítása. Jó nevelő-diák viszony kialakítása. Személyiség- és közösségfejlesztés (közös élmények).	Nevelők, DÖK	folyamatos
	Előadások szervezése az ifjúságot veszélyeztető tényezőkről (betegségek, káros szenvedélyek, bűncselekmények).	Ifjúságvédelmi felelős, Védőnő	folyamatos
	Kortárs előadások szervezése.	DÖK	folyamatos
	Mentálhigiénés programok szervezése.	Mentálhigiénés szakember	folyamatos
Feltárás	Diákjaink helyzetének, családi, baráti kapcsolatainak megismerése (elbeszélgetés, információszerzés szülőtől, tanuló társaktól). A problémák okainak feltárása.	Nevelők, Ifjúságvédelmi felelős	folyamatos, illetve szükség esetén
	A tanuló érdekeinek képviselése a fegyelmi tárgyaláson.	Ifjúságvédelmi felelős	szükség esetén

	Kapcsolatfelvétel szakemberekkel veszélyeztető okok megléte esetén.	Ifjúságvédelmi felelős, Kollégiumigazgató	szükség esetén
Megszüntetés	A tanulóval való rendszeres foglalkozás, kapcsolattartás a szülővel.	Nevelők, Ifjúságvédelmi felelős	szükség esetén
	A tanuló előmenetelének, szabadidős tevékenységének figyelemmel kísérése.	Nevelők, Ifjúságvédelmi felelős	szükség esetén

Egy-egy tanuló esetében az intézkedés illetve beavatkozás stratégiája:

- kiszűrés (a helyzetfeltárás nyomán),
- Információgyűjtés: adatok felvétele, környezettanulmány (család, iskola, csoport- és szobatársak, barátok, stb. bevonásával),
- a probléma megoldására vonatkozó terv elkészítése,
- ennek megkonzultálása az érintettekkel,
- végrehajtás, a megoldásban segítségként számba vehető személyek, szervek bevonásával, együttműködésével,
- meghatározott időpontban a változások értékelése.

5.8.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A problémák háttérében életkori sajátosságok állnak: feltűnési vágy, kiegyensúlyozatlan érzelmi-indulati élet, agresszív megnyilvánulások, elkülönülés, stb. Az okok sok esetben mélyebben gyökereznek: a család körülményei, esetleg betegség, válás, haláleset is okozhatja a tanuló viselkedési- és kapcsolatzavarait. Fontos feladatunk a magatartási zavarok megelőzése, okok feltárása, megszüntetése illetve csökkentése. Célunk a tanulók személyiségfejlesztése, szocializálódásuk segítése.

TEVÉKENYSÉG	MÓDSZER	FELELŐS	HATÁRIDŐ
Megelőzés	Szeretetteljes, őszinte, vidám, elfogadó kollégiumi légkör kialakítása. Nyugodt, következetes, kiegyensúlyozott nevelői magatartás. Tudatos önnevelést, a személyiségfejlesztést szolgáló módszerek alkalmazása.	Kollégiumigazgató, Nevelők	folyamatos
A kiváltó ok feltárása.	Együttműködés a szülővel, csoporttársakkal. Szociometriai felmérés. Együttműködés a szaktanárokkal (összefüggés van-e a tanulási nehézségekkel?)	Nevelők	folyamatos
A zavarok enyhítése, hatásuk csökkentése.	A tanuló sikerélményhez juttatása	Nevelők	folyamatos
	Személyiségfejlesztő tréning, Feszültségek oldása	Mentálhigiénés szakember	folyamatos
Kapcsolatfelvétel külső szakemberrel	Külső szakember bevonása a probléma megoldásába. Nevelési Tanácsadóhoz irányítás.	Kollégiumigazgató	szükség szerint

5.8.3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

A kollégium fontos feladata, hogy időben felismerje és kiszűrje a tanulási kudarcnak kitett tanulóit. Igyekeznünk kell az okokat felderíteni, leküzdeni, és ha lehet megszüntetni.

TEVÉKENYSÉG	MÓDSZER	FELEŐS	HATÁRIDŐ
A tanulói kudarcnak kitett tanulók felismerése	A tanulók tanulási szokásainak felmérése, felismerése. Tanulmányi eredményük figyelemmel kísérése. Állandó kapcsolat a szaktanárokkal. Naplók rendszeres ellenőrzése.	Nevelők	tanév eleje, kezdő évfolyamnál folyamatos
A tanulók fejlesztése	Tanulásmódszertan, tanulás tanítása, korrepetálás, tréning (koncentráció, tanulástechnika). Problémafeltáró egyéni és csoportos beszélgetés.	Horváth Ottilia Nevelők	folyamatos
	Speciális szakemberekhez történő irányítás.	Ifjúságvédelmi felelős	szükség esetén
A fejlesztés hatékonysága, értékelés.	Megfigyelés. Tanulmányi eredmények elemzése. Beszélgetés diákokkal, szülővel.	Nevelők	folyamatos

5.8.4 Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A kollégiumi egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Az egészséges életmód kialakítása hosszú, az egész életen át tartó szocializációs folyamat eredménye.

Az egészséges életmódhoz hozzátartozik az egészséges táplálkozás, testtartás, életritmus (pl.: kellő mennyiségű és minőségű alvás). Tartózkodás az izgató és nyugtatószerektől, drogoktól. Az elegendő szabadlevegőn tartózkodás és rendszeres, minél több izmot megmozgató mozgás, sportolás, tisztálkodás, a különböző gyógyszerek hatásának ismerete, az élet tisztelete, elsősegélynyújtás, beteggondozói alapismeretek, a másik ember figyelésének-segítésének készsége, orvosi segítség igénybevétele, illetve mentő hívásának ismerete és még sok minden más. Személyes példaadás, szakszerű ismeretközlés, gyakoroltatás (tapasztalat és élményszerzés) és rendszeres ellenőrzés biztosíthatja nevelésünket ezen a területen is. Az egészségrontó, káros szerek és szokások hatásának ismertetésére minden lehetséges módon törekszünk: foglalkozásokon, filmvetítéseken, egyéni beszélgetéseken, szülői értekezleteken keresztül. Rendkívül fontosnak tartjuk a szabadidő célszerű hasznosítását, ezen belül a rendszeres testedzést, a sportolást. Ezt segíti elő a konditerem, az udvari sportpálya, testépítő eszközök, házi bajnokságok, kerékpártúrák, kollégiumi versenyeken való részvételek. Arra kell törekedni, hogy senki se legyen, aki hetente legalább 1-2 sportolási alkalmon nem vesz részt. Az egészségfejlesztéssel

összefüggő feladatok végrehajtásában az intézmény védőnője és a tantestület egészségtan szakos pedagógusa vesz részt tevékenyen, akik rendszeres előadásokat szerveznek a diákoknak.

5.8.5 Pályaválasztást segítő pedagógiai tevékenységek

A tevékenység során a diák képességeinek megfelelő jövőkép kialakításának elve a legfontosabb pedagógiai tevékenység Ennek során figyelembe kell venni az egyéni sajátosságokat. Nagyon fontos a képességnek, tudásnak megfelelő terhelés elve. Széles látókör kialakításának elősegítése szintén ennek a tevékenységnek az elmaradhatatlan része. A tanulói pályaválasztás segítése a csoportvezető, nevelő tanár alapvető feladata. Ez irányú munkáját az osztályfőnökökkel kapcsolatot tartva végzi. A pályaválasztási tevékenység alapja a kollégisták érdeklődése, egyéni ambíciója, képessége és akarati tulajdonsága. A tanulói elképzeléseket és rendelkezésre álló lehetőségeket személyre szabottan egyéni foglalkozás keretén belül egyeztetjük. Pályaorientációs foglalkozásokat volt diákjaink, és - az MNÁMK speciális profiljából adódó kapcsolatnak köszönhetően – és a gazdasági élet meghatározó cégei bevonásával minden évfolyam számára szervezünk.

5.9. Szülővel, iskolával való kapcsolattartás formái

5.9.1. Iskola-kollégium kapcsolata

Az iskola a kollégiummal rendszeresen együttműködik. A nevelés – oktatás folyamatában egyenrangú kapcsolatra törekszik. Az iskola a szakmaiságot, a kollégium - a család távolléte miatt – a biztos háttérrel jelenti. A két intézmény harmonikus együttműködése, azonos alapértékek közvetítése, a rendszeres információcsere biztosítja a tanulók fejlődésének eredményességét.

A folyamatban részt vesz az iskola valamennyi tanára, kiemelten az osztályfőnökök, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a DÖK, és DT-segítő tanár és minden kollégista diák.

TEVÉKENYSÉG	MÓDSZER	FELELŐS (KI CSINÁLJA?)	HATÁRIDŐ
A tanuló kollégiumi viselkedésének megismerése (magatartás, szorgalom)	<ul style="list-style-type: none"> - egyéni elbeszélgetés, - megfigyelés, - kollégiumi rendezvényen közös élmény, - kapcsolat a kollégiumi nevelővel 	<ul style="list-style-type: none"> osztályfőnök osztályfőnök osztályfőnök osztályfőnök 	<ul style="list-style-type: none"> folyamatos folyamatos eseti folyamatos
Tanulási módszerének megismerése	<ul style="list-style-type: none"> - interjú (írásbeli), - egyéni elbeszélgetés 	<ul style="list-style-type: none"> szaktanárok osztályfőnök 	
Tanulási problémák feltárása	<ul style="list-style-type: none"> - konzultáció 	<ul style="list-style-type: none"> szaktanár – nevelő 	folyamatos
A tanulás segítése	<ul style="list-style-type: none"> - korrepetálás 	<ul style="list-style-type: none"> szaktanár 	folyamatos
	<ul style="list-style-type: none"> - egyéni elbeszélgetés, 	<ul style="list-style-type: none"> osztályfőnök DÖK-segítő tanár 	folyamatos esetenkénti

A tanuló kollégiumi közösségben betöltött helye, közérzete	- kollégiumi rendezvények látogatása		
Alapértékek	- főbb dokumentumok vizsgálata - közös továbbképzések		
A veszélyeztetett helyzetű tanulók felmérése, segítése	- írásbeli interjú, - egyéni elbeszélgetés, - közös cselekvési tervek	osztályfőnök – kollégiumi ifjúságvédelmi felelős	folyamatos

5.9.2. Kollégium – iskola kapcsolata

A kollégium a családtól kapott jogokkal és kötelezettségével élve a lakhatási feltételek biztosításán túl a tanuló iskolai magatartását, tanulmányi eredményét is figyelemmel kíséri. A nevelés – oktatás folyamatában a két intézmény a harmonikus együttműködésre, az azonos alapértékek közvetítésére, és a rendszeres információcserére törekszik, hogy a tanulót minél eredményesebben fejlessze.

TEVÉKENYSÉG	MÓDSZER	FELELŐS (KI CSINÁLJA?)	HATÁRIDŐ
A tanuló iskolai munkájának megismerése (magatartás, szorgalom)	- egyéni elbeszélgetés, - óralátogatás, - osztályfőnök, szaktanárok véleményének kikérése	nevelő nevelő nevelő	folyamatos folyamatos
Tanulási problémák feltárása	- interjú, - egyéni elbeszélgetés, - megfigyelés, - konzultáció	nevelő- tanuló nevelő-szaktanár	folyamatos folyamatos
Tanulmányi eredmények figyelemmel kísérése	- jegyek nyilvántartása, - jegyek egyeztetése a naplóval, - konzultáció a szaktanárral	nevelő nevelő	naponta negyedévente folyamatos
Alapértékek	- főbb dokumentumok vizsgálata - közös nevelési értekezletek, - közös továbbképzések		
A veszélyeztetett helyzetű tanulók felmérése, segítése	- írásbeli interjú, - egyéni elbeszélgetés,	kollégiumi ifjúságvédelmi felelős - osztályfőnök	folyamatos

5.9.3. A kollégista, a szülők és a nevelők együttműködése

Nevelőmunkánk eredményességének feltétele, hogy a szülői igényeknek meg tudjunk felelni, miközben a tanulók segítőkész, elfogadó együttműködése is fennáll. A távolság és egyéb nehézségek ellenére minden lehetőséget meg kell ragadnunk a szülői ház és a nevelőtestület jó együttműködéséért.

A kollégium a következő együttműködési formákat ajánlja:

- Előre tervezett szülői értekezletek és fogadóórák
- Rendezvényeink nyitottsága
- Alkalomszerű személyes találkozások, meghívások
- Telefonon, levélben történő kapcsolattartás

A szülők részéről a következő közreműködési formákat kérjük:

- Együttműködő, érdeklődő hozzáállást a közös célok megvalósítása érdekében
- Őszinte véleménynyilvánítást és a problémák nyílt megbeszélését, közös megoldásukra tett erőfeszítéseket

Az együttműködés további lehetőségei:

- Olyan rendezvények szervezése, melyek vonzóak, időpontjaikban megfelelőek arra, hogy a szülők szűkebb rétegeit mozgósítsák
- További erőforrások feltárása a segítségnyújtásban

5.10. Nemzeti, etnikai kisebbség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai

A kisebbségi nevelés feladata, hogy a kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok és szokások megteremtődjenek, megmaradjanak. Célunk, hogy a kisebbségi identitástudat kialakulásának és fejlesztésének a segítése, a kisebbségi nyelv tanulása, ápolása. A kisebbségi oktatásban kiemelt szerepe van az anyanyelv (a kisebbség nyelve), irodalom és kultúra tanításának, ezt kollégiumunkban is kiemelt feladatként kezeljük. A nyelv tudása hozzájárul a kisebbségi azonosságtudat formálódásához, lehetővé teszi az irodalmi értékek megismerését. A nyelv közösségalkotó és - megtartó erő.

6. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök jegyzéke

A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség- és munkavédelmi eszközök felsorolását a nevelési - oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet tartalmazza. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nemzetiség-specifikus eszközök, és felszerelések jegyzékét a nevelőtestületünk állította össze. Ezek tételesen az iskola számítógépes nyilvántartásában szerepelnek. Folyamatos bővítésük és állapotuk figyelemmel kísérése a munkaközösségek feladata.

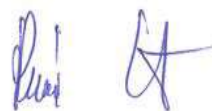
7. Záró rendelkezések, legitimáció

A Pedagógiai Program hatálya kiterjed valamennyi az intézményi egységben dolgozó munkavállalóra (nevelők, takarítók, portafelügyeletet ellátók, karbantartók stb.), és az intézményi egységben tartózkodó tanulóra (kollégiumi tag, vendég stb.). A Pedagógiai Programot ötévente felül kell vizsgálni, illetve módosítható, ha azt jogszabályi változás vagy a körülmények változása indokolja.

Nyilatkozatok

Az MNÁMK Szülői Munkaközösségének nevében kijelentem, hogy a Kollégium Pedagógiai Program módosítását elfogadtuk.

Az SZMK nevében:

Baja, 2013-03-11

Az MNÁMK Kollégiuma Pedagógiai Programját a Kollégium Diákönkormányzata véleményezte.

A diákönkormányzat nevében:

Baja, 2013-03-11.

A Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja Kollégiumának Pedagógiai Programját a fenntartó képviselőjében jóváhagyom.

.....
Csontos Attila
kuratórium elnöke

Baja, 2013-03-22

7. Záró rendelkezések, legitimáció

A Pedagógiai Program hatálya kiterjed valamennyi az intézményi egységben dolgozó munkavállalóra (nevelőtanárok, takarítók, portafelügyelet ellátók, karbantartók, stb...), és az intézményegységben tartózkodó tanulóra (kollégiumi tag, vendég, stb...). A Pedagógiai Programot ötévente felül kell vizsgálni, illetve módosítható, ha azt jogszabályi változás vagy a körülmények változása indokolja.

Nyilatkozat

Az MNÁMK főigazgatójaként kijelentem, hogy a Kollégium Pedagógiai Program módosítását elfogadom.

Scherer Gabriella
Főigazgató

Baja, 2015. április 1.

**A Magyarországi Németek Általános
Művelődési Központja
Közművelődés intézményegységének
Pedagógiai Programja**

Küldetésünk

Meghatározó tényezőként jelen lenni a német nemzetiség kulturális életében.

Segíteni az intézményben dolgozó pedagógusokat az óvodás és iskoláskorú gyermekek személyiségfejlesztő munkájában.

Színvonalas közművelődési programokat kínálva, népszerűsíteni intézményünket.

Célok

- Az intézményben folyó oktató - nevelő munka segítése.
- A közművelődési intézményegység feladata, hogy tevékenysége, kapcsolatrendszere révén járuljon hozzá a helyi tanterv környezetfüggő elemeinek elsajátításához.
- Közösségi művelődési és szórakozási lehetőségek biztosítása.
- A település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, nemzetiségi-népi hagyományainak megismertetése, a helyi művelődési szokások gazdagítása.
- Felkelteni és ébren tartani a szellemi munka iránti tiszteletet; az elmúlt korok kulturális értékeinek megbecsülését; az önművelés iránti igényt.
- Kreativitás, az alkotókedv ösztönzése.
- A közművelődési és könyvtári feladatok ellátásának jobbítása.
- Az intézmény és a benne folyó munka népszerűsítése a sajtón és médián keresztül.

Helyzetértékelés

A közművelődési feladatok ellátásának személyi feltételei:

Az intézményegység tevékenységét egy fő főállású vezető koordinálja az MNÁMK főigazgatójának ellenőrzése mellett.

A kiállítások szervezését, rendezését, valamint a dekorációs tevékenységet egy fő részmunkaidős művész - tanár végzi.

A részben közművelődési könyvtári feladatokat is ellátó könyvtár vezetését egy fő könyvtáros végzi, akinek a könyvtári teendők mellett a tankönyv ellátás, a pályázati lehetőségek rendszeres figyelése, a benyújtott pályázatok nyomon követése, nyilvántartása is feladata.

Nagyobb rendezvények esetén az intézmény technikai állománya segíti a közművelődési szakemberek munkáját.

A közművelődési feladatok ellátásának tárgyi feltételei:

Épületek: a gimnázium 200 fő befogadóképességű aulája, iskolai rendezvények, hangversenyek, színpadi előadások, ismertterjesztő előadások, táncos szórakozási alkalmak rendezésére alkalmas.

Az aulát körülvevő folyosó – a részben pályázati pénzből elkészült világítástechnika felszerelése óta – képzőművészeti galériaként is működik.

A sportcsarnok az óvodai, iskolai rendszeres testedzés helyszíne, de ezen túlmenően városi és országos sportrendezvények is helyet kapnak benne. Alkalmanként iskolai ünnepek és nagyobb kulturális események kerülnek itt megrendezésre.

A múzeumi szoba a német nemzetiség tárgyi emlékeit őrzi.

A kollégium és a konyha kiváló háttérrel biztosít helyi, országos és nemzetközi konferenciák színvonalas lebonyolításához.

Rendelkezünk: mobil színpaddal, fejjéppel, esztétikus kivitelű paravánokkal, kiállítások megrendezéséhez szükséges plexi keretekkel, zártláncú videó-rendszerrel, írásvetítővel, projektorral, hangtechnikai eszközökkel.

Közművelődési koncepciónk kialakításának dokumentumai, törvényi előírásai, tényezői:

Az alapító okirat: a közművelődés kötelező feladatait határozza meg:

- közművelődési, kulturális és egyéb szórakoztatási tevékenység (német nemzetiségi hagyományörző programok szervezése, komolyzenei hangversenyek, képző -, ipar -, fotó -, és egyéb művészeti kiállítások, városi, megyei, országos, nemzetközi szintű nagyrendezvények szervezése, nemzetközi kulturális kapcsolatok teremtése és fenntartása.)
- közművelődési könyvtár működtetése.

A közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény, amely magába foglalja a nyilvános könyvtári ellátás és közművelődésre vonatkozó törvényi előírásokat.

A törvény hatálya kiterjed:

- a közművelődési tevékenység megvalósításában résztvevőkre, a közösségi színterek, közművelődési intézmények fenntartóira, működtetőire és alkalmazottaira.

Óvoda, és oktatási intézményegységek pedagógiai programja:

- oktatási intézményegységek vezetőinek véleményét, igényeit figyelembe véve igyekszünk hozzájárulni sikeres személyiségfejlesztő munkájukhoz.

A nemzeti, nemzetiségi és etnikai kisebbségi kulturális hagyományok megőrzése, méltó folytatása, a közösségi és egyéni művelődés személyi, szellemi, gazdasági feltételeinek javítása, a polgárok életminőségét javító, értékhordozó tevékenységek, valamint az ezek megvalósítására létrejött intézmények és szervezetek működésének elősegítése a társadalom közös érdeke.

Intézményünk jellege:

Oktatási és közművelődési, illetőleg egyéb feladatokat ellátó általános művelődési központ. Ebből adódóan az intézményegységünk tevékenysége két fontos használói kör mentén osztható fel:

1. az intézményünkben járó óvodás és iskoláskorú gyermekek számára történő művelődési, kultúraközvetítő szolgáltatás a tantestület, nevelőtestület, DÖK és a szülői közösség igényeinek, elvárásainak megfelelően.
2. a lakosság részére a város és vonzáskörzete, megyei, országos és nemzetközi léptékben megjelenő művelődési és kultúraközvetítői szolgáltatások.

1. Partnereinkkel a munkakapcsolatunk az alábbi módon alakult ki:

- Óvoda
- Bábszínházi és egyéb előadások szervezése, lebonyolítása.

- Hagyományörző rendezvényekre részvételi lehetőségek keresése, biztosítása az óvodai táncsoport számára.
- Közös készülődés, az adventi jótékonysági hangversenyre.
- Könyvtárhasználati lehetőség biztosítása.
- Pályázati kiírások figyelése - értesítés az aktuális lehetőségekről, aktív közreműködés a pályázat megírásában.
- Óvodai ünnepekhez (pl. farsangi bál, ballagás) az aula biztosítása, berendezése, részvétel a lebonyolításban.
- Kulturális programok, programajánlatok közvetítése meghívók, plakátok által, melyek az óvoda területén a szülők számára jól látható helyen kerülnek kifüggesztésre.
- Közös - óvodai, általános iskolai - rendezvények létrehozása, lebonyolítása
- Kapcsolattartás a sajtó (média) képviselőivel.
- Általános iskola
 - Az intézményünkhöz érkező programajánlatok közül az igazgató és a DÖK vezetője döntése alapján választjuk ki a diákoknak legjobban megfelelő programokat, ezen programok szervezése, lebonyolítása.
 - Nemzetiségi, ill. német nyelvű előadások esetén a környező nemzetiségi iskolák és nemzetiségi szervezetek bevonása.
 - Kapcsolattartás az előadóval, szervezési feladatok elvégzése: árak, technikai igények felmérése, biztosítása, a fellépők ellátásáról való gondoskodás.
 - Kulturális programok, programajánlatok közvetítése meghívók, plakátok által, melyek az általános iskola területén, a szülők és a pedagógusok számára jól látható helyen kerülnek elhelyezésre.
 - Az egyes iskolai ünnepekre, bemutatókra az aula és a szükséges technikai berendezések biztosítása, dekoráció készítése.
 - Műsortervek összeállítása, egyeztetés a szaktanárokkal és műsor felelőseivel.
 - A helyi tanterv helyismereti anyagának elsajátításában való közreműködés.
 - Könyvtárhasználati lehetőség biztosítása. A könyvtárhasználat - tantervben megfogalmazottak szerint - oktatásának segítése.
 - Tantárgyi és egyéb szakkörök (színjátszó, néptánc, társastánc, stb.) szervezése és menedzselése.
 - Rendhagyó - interaktív - tanórák szervezése (bármely témában) meghívott előadókkal. színházi előadások, színház- és múzeumlátogatások szervezése. és ennek kapcsán, műértelmező, drámapedagógiai tanórák és előadások szervezése.
 - Világnapok, évfordulók és projektnapok köré szerveződő tematikus programok szervezése, illetve ennek segítése.
 - Segítségnyújtás az iskolarádió és iskolaújság munkájához.
 - Játszóházi, tánc házi, egészségmegőrző és sportprogramok, valamint műveltségi vetélkedők, versenyek szervezése.
 - A német nemzetiségi népdaltalálkozó pályázatának elkészítése, a rendezvény komplett előkészítése, lebonyolítása.
 - Pályázati kiírások figyelése – értesítés az aktuális lehetőségekről.

- Gimnázium - Kollégium

- Közösségi formák működtetése (igények alapján).
- Könyvtári szolgáltatás biztosítása. Az olvasói és könyvtárhasználói kultúra terjesztése és fejlesztése a könyvtárhasználók körében. A könyvtárhasználat – tantervben megfogalmazottak szerint - oktatásának segítése. Kiscsoportos foglalkozások, könyvtári órák szervezése. Az állomány folyamatos - olvasói igényeknek megfelelő – bővítése.
- Tantárgyi és egyéb szakkörök (társastánc, néptánc, teremszínház, stb.) működtetése, menedzselése.
- Iskolagaléria működtetése, tárlatvezetés biztosítása, műelemző, műértelmező órák tartása.
- Az iskolaújság és az iskolarádió munkájának támogatása.
- Kiállítások, közösségi programok szervezése, lebonyolítása.
- Az egyes iskolai ünnepekre, bemutatókra az aula és a szükséges technikai berendezések biztosítása, dekoráció készítése.
- Színházi előadások, színház- és múzeumlátogatások szervezése és ennek kapcsán műértelmező, drámapedagógiai tanórák, előadások szervezése.
- Rendhagyó - interaktív - tanórák szervezése (bármely témában) meghívott előadókkal.
- A helyi tanterv helyismereti anyagának elsajátíttatásában való közreműködés.
- Világnapok, évfordulók és projektnapok köré szerveződő tematikus programok szervezése, illetve ennek segítése.
- Sport- és műveltségi vetélkedők, versenyek szervezése.
- Helyi hagyományos programok segítése, szakmai támogatása.
- Nemzetközi kórustalálkozó szervezésében, rendezésében való részvétel.
- Programok közvetítése meghívók, plakátok által, melyek a gimnázium, illetve a kollégium területén, mindenki számára jól látható helyen kerülnek elhelyezésre.
- A szülők, a nevelők együttes nevelőtevékenységének hatékonyságát fejlesztő alkalmak, folyamatok kezdeményezése.
- Diák-önkormányzati programok segítése.
- Az intézményi kiadványok gondozása.
Felvételi tájékoztató és egyéb közérdekű információk sajtóban való megjelentetése.
- Sajtófigyelés, a megjelent cikkek gyűjtése (könyvtár).
- A gimnáziumi események fotóanyagának rendszeres gyűjtése
- Pályázati lehetőségek figyelése, értesítés az aktuális lehetőségekről

2. A felnőtt lakosság részére a város és vonzáskörzete, megyei, országos és nemzetközi léptékben megjelenő művelődési és kultúraközvetítói szolgáltatások.

Közművelődési, kulturális és egyéb szórakoztatási tevékenységünk célcsoportja az ifjú- és felnőtt korú lakosság.

Ebben közvetlen partnereink:

- Baja város közoktatási és közművelődési intézményei
- Baja város Önkormányzata
- Bajai Német Önkormányzat
- Bácska Német Kulturális Egyesület
- A NKÖ bajai regionális szervezete

Eötvös József Főiskola, Baja
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Nemzetiségi Hivatala
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közművelődési Szakmai Tanácsadó és Szolgáltató Intézete
Német Nemzetiségi Hagyományőrző Egyesületek – civil szervezetek
Országos Német Kisebbségi Önkormányzat
Kalocsai Művelődési Központ és Ifjúsági Ház
Kalocsai Városi Galéria
Szekszárdi Babits Mihály Művelődési Központ és Művészetek Háza
Pécsi Galéria és Vizuális Művészeti Műhely
Katona József Megyei Könyvtár, Kecskemét
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Múzeumi Szervezete, Katona József Múzeuma
Országos Széchényi Könyvtár
Általános Művelődési Központok Országos Egyesülete
Magyar Népművelők Országos Egyesülete

Intézményünk kiemelt feladata a német nemzetiségi kultúra, hagyomány ápolása, megőrzése, a német nyelv használatának minél szélesebb körben történő terjesztése.

A felnőtt lakosság számára is nyitva áll könyvtárunk, német nyelvű szépirodalmi és szórakoztató művekkel.

Nemzetiségi programjaink mellett igen népszerűek és gyakoriak a német nyelvterületről érkező művészek bemutatkozásai.

A másik nagyon fontos szempontnak a minőséget tartjuk. Igyekszünk valódi értéket közvetíteni, magas színvonalú művészi alkotásokat bemutatni, neves előadóművészeket felkérni és kulturált szórakozási lehetőséget biztosítani.

- A különböző életkorú, érték- és érdekrendszerű civil közösségek igény szerinti segítése (helyiség és eszközök biztosításával, szakmai segítségnyújtás), művelődési szándékaik támogatása.
- A civil közösségek közismertségének gondozása.
- A különböző civil közösségek között együttműködés kezdeményezése, együttműködési alkalmainak támogatása.
- A kulturális értékek, hagyományok egyéni és közösségi megismertetésének, elsajátításának segítése.
- Az ifjúság művelődési kezdeményezéseinek gondozása, segítése.
- Közreműködés a városi- és megyei szintű rendezvények szervezésében, lebonyolításában.
- Helyi médiákon, plakátokon keresztül az intézményi és az intézményhez kötődő szervezetek tevékenységének propagálása.
- Az MNÁMK Galéria működtetése.

Fejlesztési elképzelésünk

Nyitni a turizmus, konferenciaturizmus felé. Az aula kisebb átalakításával (az emeleti stúdióban kialakított tolmácsfülkével) kiváló konferenciaterem jöhet létre. Art mozi – filmklub létrehozása.